

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 2:
การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ

ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ

และคณะ

กรกฎาคม 2557

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 2:
การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ

1. ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ

หัวหน้าโครงการ

2. นางสาววิรญา ปรียาพันธ์

นักวิจัย

3. นางสาวจินตนา จันสน

นักวิจัย

4. นางสาวปิยเลขา ไหล่แท้

เลขานุการ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 2 : การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ มีจุดมุ่งหมายในการสนับสนุนการจัดเตรียมข้อมูลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับองค์กรธุรกิจที่มีความประสงค์จะเตรียมข้อมูลเพื่อส่งผลงานเข้าประกวดของสำนักงาน กปร. และสำหรับองค์กรธุรกิจทั่วไปที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนผ่านทางกรจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่ไปกับรายงานประจำปี (Annual Report) ตามปกติ

การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ใช้การศึกษาเทียบกับแนวปฏิบัติสากลขององค์กรธุรกิจที่มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ของกิจการ (หรือในบางแห่งก็เรียกว่า CSR Report) ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่ได้ทำการเผยแพร่รายงานในลักษณะนี้แล้วเป็นจำนวนกว่าพันแห่งทั่วโลก ซึ่งคณะวิจัยได้ทำการศึกษารอบแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ Global Reporting Initiative (GRI) รุ่น G3.1 ที่สามารถนำไปใช้ได้กับกิจการในทุกขนาด โดยองค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนจาก GRI รุ่น G3.1 แบ่งออกเป็น 2 เรื่องหลัก ได้แก่

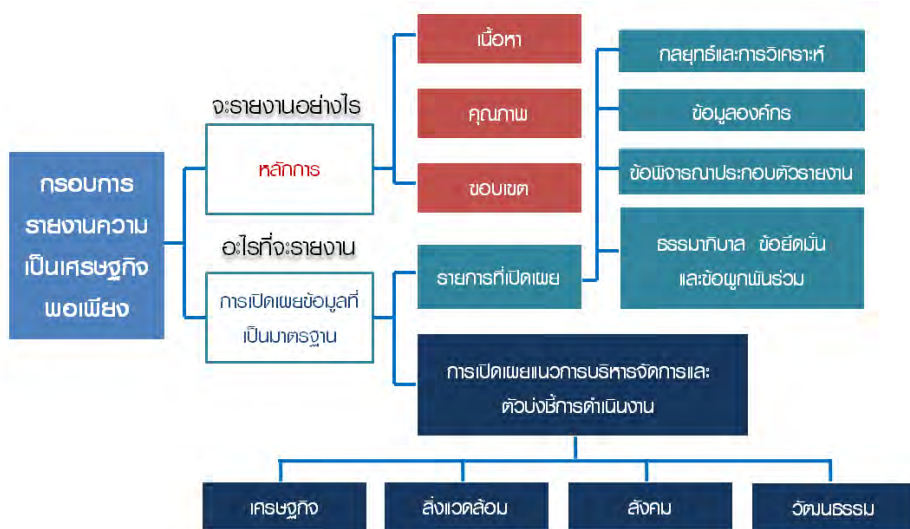
เรื่องที่ 1 “วิธีการรายงาน” (How to Report) ประกอบด้วยหลักการ (Principles and Guidelines) ที่ใช้สำหรับจัดทำข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content) คุณภาพ (Quality) และขอบเขต (Boundary) พร้อมด้วยส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความหมายต่างๆ ที่จะช่วยอธิบาย ขยายความและสนับสนุนการค้นหาเนื้อหาที่มีคุณภาพตามขอบเขตที่กล่าวถึงข้างต้นเพื่อใช้สำหรับการรายงาน และมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการดำเนินงานต่างๆ (Performance indicators) ที่จะเลือกใช้

เรื่องที่ 2 “สิ่งที่จะรายงาน” (What to Report) ประกอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานที่ควรรวมอยู่ในรายงานความยั่งยืน แนวทางปฏิบัตินี้ได้ระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีสาระสำคัญสำหรับองค์กรส่วนมากและเป็นส่วนที่ผู้มีส่วนได้เสียหลักให้ความสนใจ ซึ่งเนื้อหาการรายงานข้อมูลมาตรฐาน ประกอบด้วย

- กลยุทธ์และข้อมูลองค์กร การเปิดเผยข้อมูลที่สร้างความเข้าใจในบริบทโดยรวมของผลการดำเนินงานขององค์กรเช่นกลยุทธ์ ข้อมูลองค์กร และการกำกับดูแลองค์กร
- แนวการบริหารจัดการ การเปิดเผยข้อมูลที่ครอบคลุมวิธีที่องค์กรจัดการกับประเด็นต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นบริบทที่เกี่ยวข้องต่อความเข้าใจผลการดำเนินงานเฉพาะด้าน
- ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ตัวชี้วัดที่ก่อให้เกิดข้อมูลที่เปรียบเทียบได้ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมขององค์กร

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดตามกรอบรายงานของ GRI รุ่น G3.1 มีจำนวน 84 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดหลัก (Core indicators) ด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 17 ตัวชี้วัด และด้านสังคม 31 ตัวชี้วัด รวม 55 ตัวชี้วัด กับตัวชี้วัดเพิ่มเติม (Additional indicators) ด้านเศรษฐกิจ 2 ตัวชี้วัด ด้านสังคม 14 ตัวชี้วัด และด้านสิ่งแวดล้อม 13 ตัวชี้วัด รวม 29 ตัวชี้วัด

เนื้อหาในส่วนของการพัฒนากรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง คณะผู้วิจัยได้พัฒนาและจัดทำรายละเอียดของกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเทียบกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงการเพิ่มเติมการเปิดเผยข้อมูลในส่วนที่เป็นแนวการบริหารจัดการและตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ให้ครอบคลุมตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรม โดยใช้ชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการพัฒนาขององค์การยูเนสโกเป็นฐานในการพิจารณา ทำให้ได้แนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและกรอบรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่แบ่งออกเป็น 2 เรื่องหลักเช่นเดียวกัน คือ วิธีการรายงาน และสิ่งที่จะรายงาน โดยมีส่วนที่เพิ่มเติมคือ ตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรมขององค์การยูเนสโก

กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จะมีตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมตามกรอบ GRI รุ่น G3.1 จำนวน 59 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 18 ตัวชี้วัด และด้านสังคม 34 ตัวชี้วัด รวมกับตัวชี้วัดทางด้านวัฒนธรรมขององค์การยูเนสโก อีก 20 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 79 ตัวชี้วัด

จากการศึกษาและการสังเคราะห์แนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบการรายงานของ GRI ได้นำมาสู่การกำหนดกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Reporting Framework) สำหรับองค์กรธุรกิจ ซึ่งเนื้อหาจะครอบคลุมรายละเอียดของกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่คำนึงถึงความลึกซึ้งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ระดับ และได้

นำมาใช้แบ่งเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการรายงาน (Application Level) ในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกัน ดังนี้

- 1) เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานที่เน้นถึงการดำรงอยู่ของกิจการ (Competence) ไม่เน้นกำไรระยะสั้น จนก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ C
- 2) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ผ่านการรายงานในระดับ C ให้มีความสำคัญกับการเพิ่มทักษะการผลิตและทักษะชีวิตของบุคลากร เน้นการร่วมมือกัน (Cooperation) เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุข โดยได้รับกำไรเป็นผลพลอยได้ เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ B
- 3) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ผ่านการรายงานในระดับ B ให้มีความสำคัญกับการสร้างคุณค่าร่วมระหว่างกิจการและสังคม มากกว่าผลกำไรทางธุรกิจ เน้นการทำงานร่วมกัน (Collaboration) ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำองค์กรสู่ความยั่งยืน คำนึงถึงประโยชน์สุขส่วนรวม เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ A

ในส่วนของการจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่าง ได้คัดเลือกบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาเป็นองค์กรในการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้น โดยรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงฉบับนี้ มีการรายงานเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของ บมจ.บางจากปิโตรเลียม ในรอบปีงบประมาณระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2554 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

เนื่องจาก บมจ.บางจากปิโตรเลียม ได้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามแนวทางของ GRI อยู่แล้ว จึงสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่ยากนัก ประกอบกับ บมจ.บางจากปิโตรเลียม เป็นองค์กรที่ได้ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นที่ประจักษ์จนได้รับรางวัลองค์กรดีเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหลายๆ ครั้ง ข้อมูลองค์กร การกำกับดูแลองค์กร และแนวการบริหารจัดการ รวมถึงตัวชี้วัดการดำเนินงาน จึงเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาการพัฒนาแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ได้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปใช้โดยก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติมในสามลักษณะ โดยในลักษณะแรก สามารถใช้วัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) การดำเนินงานระหว่างองค์กรได้โดยใช้ชุดตัวชี้วัดการดำเนินงานอ้างอิงเดียวกันและเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานที่สากลยอมรับ ในลักษณะที่สอง สามารถใช้เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนสำหรับทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการรายงานจำนวน 3 ระดับที่ได้พัฒนาขึ้น และในลักษณะที่สาม สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจที่เป็นรูปธรรมด้วยการทราบชุดตัวชี้วัดที่หน่วยงานที่ทำการประเมินได้คัดเลือกไว้เป็นเกณฑ์ดำเนินงานล่วงหน้า

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการๆ แรก เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการ โดยเทียบเคียงกับแนวทางการจัดทำรายงานยั่งยืนที่สากลยอมรับ ประการที่สอง เพื่อพัฒนารอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับองค์กรประเภทธุรกิจเอกชนที่มีความเหมาะสมต่อการเผยแพร่และการทำความเข้าใจในวงกว้าง และประการที่สาม เพื่อทดลองจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่างหนึ่งกิจการตามกรอบการจัดทำรายงานที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้นต่อการศึกษาวิจัยในระยะต่อไป

ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามกรอบแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ Global Reporting Initiative (GRI) รุ่น G3.1 ที่ใช้ได้กับกิจการในทุกขนาด พบว่ากรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นสามารถนำมาประยุกต์ให้ใช้ได้กับการจำแนกตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยืดหยุ่น โดยผู้ใช้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สามารถคัดเลือกชุดตัวชี้วัดที่จะนำมาใช้ในการรายงานตามความเหมาะสมขององค์กรที่เผยแพร่รายงาน และตามความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสำหรับตัวชี้วัดในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่มาจากผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสังคม 34 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 18 ตัวชี้วัด และด้านวัฒนธรรม 20 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 79 ตัวชี้วัด

ในส่วนของการจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของ บมจ. บางจากปิโตรเลียม ซึ่งได้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามแนวทางของ GRI อยู่แล้ว จึงสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่ยากนัก ประกอบกับ บมจ.บางจากปิโตรเลียม เป็นองค์กรที่ได้มีน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นที่ประจักษ์จนได้รับรางวัลองค์กรดีเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหลายๆ ครั้ง ข้อมูลองค์กร การกำกับดูแลองค์กร และแนวการบริหารจัดการ รวมถึงตัวชี้วัดการดำเนินงาน จึงเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ได้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปใช้ได้โดยก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติมในสามลักษณะ โดยในลักษณะแรก สามารถใช้วัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) การดำเนินงานระหว่างองค์กรได้โดยใช้ชุดตัวชี้วัดการดำเนินงานอ้างอิงเดียวกันและเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานที่สากลยอมรับ ในลักษณะที่สอง สามารถใช้เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนสำหรับทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการรายงานจำนวน 3 ระดับที่ได้พัฒนาขึ้น และในลักษณะที่สาม สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจที่เป็นรูปธรรมด้วยการทราบชุดตัวชี้วัดที่หน่วยงานที่ทำการประเมินได้คัดเลือกไว้เป็นเกณฑ์ดำเนินงานล่วงหน้า

Abstract

This research aims to obtain Sufficiency Economy reporting framework for corporations underlying with 3 main objectives; to study the approach of Sufficiency Economy report guided by internationally-recognized sustainability reporting framework, to develop Sufficiency Economy reporting framework for corporations which can be properly promoted to the public, and to develop a sample Sufficiency Economy report for a selected corporation according to the developed framework for further assessment.

The result of the study guided by Global Reporting Initiative (GRI) sustainability reporting framework version 3.1, regardless of size of the corporation, showed that the Sufficiency Economy reporting framework developed in this study is flexible to apply any sets of sufficiency economy indicators which suitable to the type and the need of each corporation to report on.

Based on the result of the study, obtained indicators are grouped into 4 categories; economic, social, environment, and cultural indicators. The numbers of indicators are 79 in total which comprise of 7 economic indicators, 18 environmental indicators, 34 social indicators and 20 cultural indicators.

To demonstrate as an example, Sufficiency Economy report has been developed from Bangchak Petroleum Public Company Limited (BCP), as the company has already produced the sustainability report according to GRI framework. The data used to develop the Sufficiency Economy report are therefore already available. Also BCP is the outstanding organization achieving numerous awards in the Sufficiency Economy area, thus the corporate profile, organizational governance, management approach, including performance indicators are mostly aligned to the Sufficiency Economy report already.

The findings of this study also helps shaping the reporting framework of Sufficiency Economy practice by adding values in the following areas; enabling benchmarking process among the reporting organizations by using same sets of indicators which internationally-recognized, using as a tool to publicize the organization data (regardless of its size) on its performance according to Sufficiency Economy philosophy in 3 different application levels, and achieving benefit from knowing indicators which are essential for concretely-mobilizing the Sufficiency Economy movement within the organization in advance.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	(4)
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญแผนภาพ	(9)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการดำเนินงาน	2
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 กรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI	5
2.1 องค์การแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (GRI)	5
2.2 กรอบและแนวทางการจัดทำรายงานของ GRI	6
2.3 การกำหนดเนื้อหา คุณภาพ และกรอบการรายงาน	11
2.3.1 การกำหนดเนื้อหารายงาน	12
2.3.2 หลักการกำหนดคุณภาพรายงาน	20
2.3.3 ข้อเสนอแนะในการกำหนดขอบเขตรายงาน	25
2.4 การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน	27
2.4.1 ข้อมูลองค์กร	27
2.4.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	35
2.4.3 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	36
2.4.4 ข้อมูลด้านการปฏิบัติต่อแรงงานและงานที่มีคุณค่า	37
2.4.5 ข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน	39
2.4.6 ข้อมูลด้านสังคม	43
2.4.7 ข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5 กระบวนการจัดทำรายงาน 5 ระยะของ GRI	47
2.6 การทดสอบสารัตถภาพ (Materiality Test)	50
2.7 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียง	52
2.7.1 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับหลักการเศรษฐกิจพอเพียงใน อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม	53
2.7.2 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พุทธเศรษฐศาสตร์	55
2.7.3 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมิน องค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	56
บทที่ 3 แนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและกรอบรายงานความเป็น เศรษฐกิจพอเพียง	59
3.1 บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน	59
3.2 บริบทความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	61
3.3 องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรม	64
3.4 กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	65
3.5 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานในรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	66
3.5.1 Indicator Protocols Set: Competence (เทียบเท่า Level C)	69
3.5.2 Indicator Protocols Set: Cooperation (เทียบเท่า Level B)	71
3.5.3 Indicator Protocols Set: Collaboration (เทียบเท่า Level A)	73
3.6 ผลการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง และตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	74
บทที่ 4 (ร่าง) รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554 (บมจ.บางจาก)	83
สารจากกรรมการผู้จัดการใหญ่	84
การยึดถือหลักสากลของ United Nations Global Compact	86
โครงสร้างองค์กร	88
วิสัยทัศน์และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน	92
การกำกับดูแลกิจการที่ดี	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความเสี่ยงหลักขององค์กร	101
เกี่ยวกับรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงฉบับนี้	110
การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ	111
นโยบายด้านอาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยและพลังงาน	113
การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	114
การดำเนินงานด้านคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน	138
นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ระดับองค์กรและการพัฒนาบุคลากร	146
การปฏิบัติด้านแรงงานและสิทธิมนุษยชน	147
การดำเนินงานกับผู้มีส่วนได้เสีย	160
การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม	164
รางวัลแห่งปี 2554	180
ดัชนีข้อมูลตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	183
 บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	 196
5.1 บทสรุป	196
5.2 อภิปราย	199
5.3 ข้อเสนอแนะ	202
 ภาคผนวก 1 การประมวลการจัดทำเกณฑ์/ตัวชี้วัดการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยงานต่างๆ	 204
สำนักงาน กปร.	205
สภาหอการค้าไทย	205
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	205
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย / ศ.ดร.อภิชาติ พันธเสน	207
 ภาคผนวก 2 ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง บมจ.บางจาก	 208
ข้อมูลความคิดเห็น	209
การดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบางจากฯ	215

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืน	3
2	หลักการกำหนดเนื้อหาของรายงาน (Principles for Defining Report Content)	13
3	หลักการตรวจวัดคุณภาพรายงาน (Principles for Ensuring Report Quality)	20
4	การตั้งกรอบการรายงาน (Decision Tree for Boundary Setting)	26
5	ภาพรวมมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลของ GRI	27
6	ปฏิทินการดำเนินงาน 5 ระยะตามกรอบการรายงาน GRI	50
7	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทดสอบสารัตถภาพ (Materiality Test)	51
8	กรอบการรายงานของ GRI	52
9	การประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	54
10	การประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์	56
11	การประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	58
12	Triple Bottom Line กับการพัฒนาที่ยั่งยืน	60
13	กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	66
14	ระดับของเศรษฐกิจพอเพียง	67
15	เกณฑ์ระดับรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง	69

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ ของ GRI (ฉบับ G3.1)	7
2	ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ของ GRI (ฉบับ G3.1)	8
3	ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ของ GRI (ฉบับ G3.1)	9
4	ตัวบ่งชี้การดำเนินงานการปฏิบัติด้านแรงงานและงานที่มีคุณค่า ของ GRI (ฉบับ G3.1)	9
5	ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านสังคม ของ GRI (ฉบับ G3.1)	10
6	ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ของ GRI (ฉบับ G3.1)	11
7	ชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการพัฒนาขององค์กรยูเนสโก	64

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในเวทีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ได้มีกิจกรรมทั้งในด้านการวิจัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่ตัวอย่างการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งการยกย่องธุรกิจที่สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในองค์กรจนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

หนึ่งในกิจกรรมการยกย่ององค์กรธุรกิจในรูปแบบการให้รางวัล ได้แก่ การจัดประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อตัดสินมอบรางวัลด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้แก่ องค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้ดำเนินการมาแล้ว 2 ครั้ง (พ.ศ.2550-2551 และ พ.ศ.2552-2553) โดยในครั้งที่ 1 มีองค์กรธุรกิจที่ส่งผลงานเข้าประกวดทั้งสิ้นจำนวน 145 ราย และในครั้งที่ 2 มีจำนวน 113 ราย

นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ในการพิจารณาผลงานเพื่อตัดสินให้รางวัลซึ่งนับเป็นประเด็นที่ท้าทาย ทั้งคณะกรรมการคัดเลือกฯ และคณะกรรมการตัดสินฯ ในเรื่องของความเป็นมาตรฐานเดียวกัน จนนำมาสู่การพัฒนาเป็นข้อเสนอโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดแห่งความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจเพื่อจัดทำมาตรฐานองค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้มีการจัดทำขึ้น แล้ว

ความท้าทายอีกประการหนึ่งสำหรับการได้มาซึ่งข้อมูลจากองค์กรธุรกิจที่ส่งผลงานเข้าประกวดที่มีความหลากหลายและไม่มีตัวแบบเดียวกัน ทำให้ตัวแปรในการคัดเลือกและตัดสินมีความโน้มเอียงมายังองค์กรที่จัดเตรียมข้อมูลได้ดี ซึ่งมักจะเป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่องค์กรธุรกิจขนาดเล็กที่ขาดตัวแบบหรือขาดแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูล แต่ปฏิบัติหรือดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเข้าใจและเข้าถึง เสียโอกาสหรือมีความไม่มั่นใจในการจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการพิจารณาผลงาน จนเป็นอุปสรรคให้องค์กรธุรกิจจำนวนหนึ่งล้มเลิกความตั้งใจที่จะส่งผลงานเข้าประกวดไปอย่างน่าเสียดาย

โครงการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 2 นี้ จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะตอบสนองและเติมเต็มช่องว่างในการจัดเตรียมข้อมูลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ไม่เพียงพอให้เกิดประโยชน์สำหรับองค์กรธุรกิจที่มีความประสงค์จะเตรียมข้อมูลเพื่อส่งผลงานเข้าประกวดในครั้งต่อไป แต่ยังเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรธุรกิจทั่วไปที่

ต้องการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนได้รับรู้ในรูปของการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ควบคู่ไปกับรายงานผลประกอบการขององค์กรในรูปของรายงานประจำปี (Annual Report) ตามปกติ

อนึ่ง การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการในโครงการระยะที่ 2 นี้ จะใช้การศึกษาเทียบกับแนวปฏิบัติสากลขององค์กรธุรกิจที่มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ของกิจการ (หรือในบางแห่งก็เรียกว่า CSR Report) ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่ได้ทำการเผยแพร่รายงานในลักษณะนี้แล้วเป็นจำนวนกว่าพันแห่งทั่วโลก

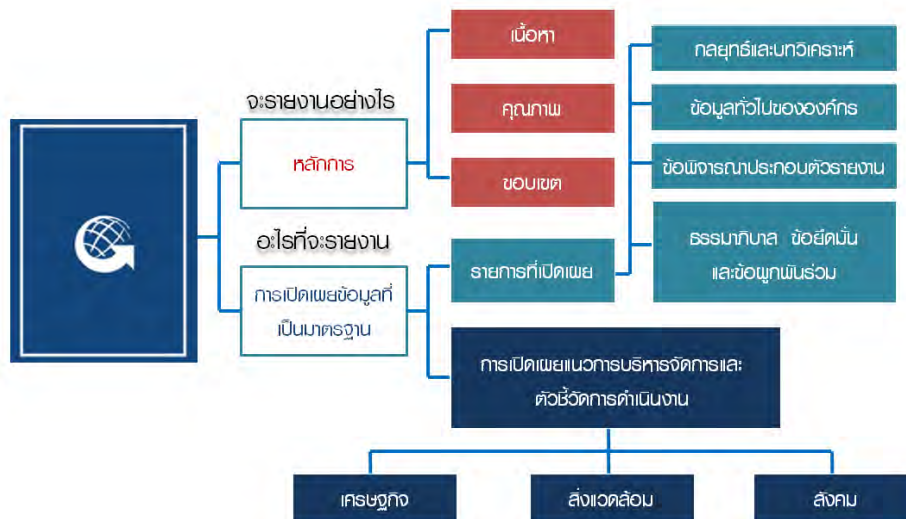
วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการ โดยเทียบกับแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนที่สากลยอมรับ
- เพื่อพัฒนารอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับองค์กรประเภทธุรกิจเอกชนที่มีความเหมาะสมต่อการเผยแพร่และการทำความเข้าใจในวงกว้าง
- เพื่อทดลองจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่างหนึ่งกิจการตามกรอบการจัดทำรายงานที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้นต่อการศึกษาวิจัยในระยะต่อไป

ขอบเขตการดำเนินงาน

คณะผู้วิจัยจะทำการศึกษาแนวการจัดทำรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reporting Guidelines) ขององค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (Global Reporting Initiative: GRI) ในรูปแบบ 3 (ล่าสุด) ที่เรียกว่า G3 Guidelines ซึ่งได้เผยแพร่สู่สาธารณะนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2549

องค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืน ประกอบด้วย หลักการ (Principles) ที่ใช้ในการจัดทำข้อมูลในเชิงเนื้อหา (Content) คุณภาพ (Quality) และขอบเขต (Boundary) และการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน (Standard Disclosures) ได้แก่ รายการที่เปิดเผยในเรื่องกลยุทธ์และการวิเคราะห์ (Strategy and Analysis) ข้อมูลเชิงองค์กร (Organizational Profile) ตัวแปรเสริมการรายงาน (Report Parameters) ตลอดจนการกำกับดูแล พันธกรณีและข้อผูกพันขององค์กร (Governance, Commitments and Engagements) และการเปิดเผยแนวการบริหารจัดการและตัวบ่งชี้การดำเนินงาน (Disclosure on Management Approach and Performance Indicators) ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังรูป

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืน¹

จากนั้นจะนำผลการศึกษาแนวการจัดทำรายงานความยั่งยืน G3 Guidelines ข้างต้น และผลการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สุขสรรค์ กันตะบุตร, 2553) มาเป็นข้อมูลตั้งต้นในการพัฒนารอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Reporting Framework) สำหรับองค์กรประเภทธุรกิจเอกชน พร้อมทั้งทดลองจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่าง ตามกรอบการจัดทำรายงานที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารอบการจัดทำรายงานสำหรับทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้วยพร้อมกันคราวเดียว

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ ภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 2 ดังนี้

- ศึกษาข้อมูลกรอบการจัดทำรายงาน G3 Guidelines ของ Global Reporting Initiative (GRI) และตัวอย่างรายงานความยั่งยืน เพื่อใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการพัฒนารอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง
- สังเคราะห์แนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนที่นำไปสู่การกำหนดกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับองค์กรธุรกิจ

¹ ที่มา : The GRI Reporting Framework, Global Reporting Initiative Year in Review, 2008/2009, p.4.

- พัฒนาและจัดทำรายละเอียดของกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่คำนึงถึงความลึกซึ้งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเทียบกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)
- จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการและนักวิชาการต่อกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้น
- จัดทำรายงาน (ทดลอง) ความพอเพียงของกิจการตัวอย่างหนึ่งกิจการตามกรอบการจัดทำรายงานที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้น
- จัดประชุมสรุปผลการศึกษาร่วมกับกิจการตัวอย่างเพื่อนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการศึกษาวิจัยในระยะต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ระดับผลผลิต (Output)

- (1) ได้กรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับองค์กรประเภทธุรกิจเอกชน ในการเตรียมข้อมูลเพื่อเข้าร่วมประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งหน้า และในการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชน ได้รับรู้ในวงกว้าง
- (2) ได้รูปแบบรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่าง ที่สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรธุรกิจที่สนใจ นำไปต่อยอดขยายผล

2. ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

- (1) ยกบรรทัดฐานการเตรียมข้อมูลและการจัดทำรายงานที่สะท้อนการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรธุรกิจเอกชน
- (2) ส่งเสริมให้สถานประกอบการที่ดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่สนใจในการจัดเตรียมข้อมูล ให้มีโอกาสในการเผยแพร่ตัวอย่างที่ดีสู่สาธารณชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในอนาคต เนื่องจากมีแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าที่เป็นกรณีศึกษาใหม่ๆ เพิ่มขึ้น
- (3) รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นผลผลิตในโครงการสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจที่เป็นรูปธรรม

บทที่ 2

กรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืน

การจัดทำรายงานความยั่งยืน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่องค์กรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร ตลอดจนใช้ในการสื่อสารการดำเนินงานขององค์กรให้กับผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก อาทิ การให้ภาพที่ชัดเจนแก่องค์กรในการสร้างผลกระทบหลักทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบถึงบริเวณหรือส่วนงานบริหารโดยรวมที่ควรได้รับการปรับปรุง การดึงดูดบุคลากรใหม่ๆ เข้าร่วมงาน การพัฒนาความสัมพันธ์กับพนักงานที่มีอยู่เดิม ลดช่องว่างระหว่างองค์กรและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย การเพิ่มชื่อเสียง ความภักดีและการยอมรับจากสังคม สำหรับกรอบการรายงานที่เป็นที่ยอมรับในประชาคมโลก และได้ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการจัดทำรายงานความยั่งยืน ก็คือ Global Reporting Initiative (GRI) ซึ่งถือเป็นรูปแบบของการรายงานที่ให้ความสำคัญด้านกระบวนการ (Process) และเปิดเผยผลการดำเนินงานที่เป็นผลลัพธ์ (Outcome) หรือผลในที่สุด (Impact) มากกว่าการรายงานเชิงโครงการ ที่มุ่งหวังเพียงเอกสารรายงานขั้นสุดท้ายและเน้นการเปิดเผยผลการดำเนินงานในเชิงผลผลิต (Output) ดังนั้นการจัดทำรายงานตามกรอบ Global Reporting Initiative (GRI) จะสามารถเพิ่มคุณค่าของรายงานที่ส่งมอบไปยังกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ รวมทั้งยังสามารถใช้กระบวนการรายงานเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมของบรรษัท (CSR) ขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

2.1 องค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล

องค์กรแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากลหรือ Global Reporting Initiative (GRI) เป็นองค์กรอิสระที่ก่อตั้งโดยเครือข่าย Ceres (ออกเสียงว่า “series”) และสำนักงานโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ในรูปแบบโครงการระหว่างปี 2540 ถึงกลางปี 2545 มีสำนักงานอยู่ที่เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ โดย GRI ทำงานในลักษณะเครือข่ายที่มีผู้มีส่วนได้เสียประมาณ 20,000 ราย จากภาคธุรกิจเอกชน ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษาและสมาคมการค้าต่างๆ จากกว่า 80 ประเทศ ช่วยเหลือร่วมมือกันพัฒนากลอบและแนวทางการดำเนินงานจัดทำรายงานความยั่งยืน จนปัจจุบันมีการประกาศแนวปฏิบัติหลักหรือ Core Guidelines สำหรับการจัดทำรายงานเป็นรุ่นที่ 3.1 หรือ G3.1

ในช่วงสิบปีหลังจากที่กรอบการรายงานในรุ่นแรกๆ ได้มีการประกาศใช้ นับจนถึงปี 2543 มีองค์กรเพียง 44 แห่งที่ได้จัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบดังกล่าว ปัจจุบันได้มีองค์กรที่เผยแพร่รายงานความยั่งยืนเท่าที่สำรวจได้ทั้งสิ้นราว 6,264 แห่ง มีรายงานที่เผยแพร่แล้วรวมกว่า 18,466 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นรายงานที่จัดทำตามกรอบการรายงานของ GRI จำนวน 14,961 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 81.02 ของจำนวนรายงานทั้งหมด²

² <http://database.globalreporting.org/> (12 June, 2014)

แนวโน้มที่สำคัญอีกอันหนึ่งที่กำลังก่อตัวขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก คือ การที่รัฐบาลและหน่วยงานที่ดูแลตลาดทุนของแต่ละประเทศได้ส่งเสริมการจัดทำและเผยแพร่รายงานความยั่งยืนของกิจการต่างๆ โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ และบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ด้วยการออกกฎหมายและกฎระเบียบให้การจัดทำรายงานความยั่งยืนเป็นข้อกำหนด จากเดิมที่เป็นไปตามความสมัครใจของกิจการ

จากงานวิจัยของ Ioannis Ioannou (London Business School) และ George Serafeim (Harvard Business School) ในหัวข้อ The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting (2011) ได้สำรวจประเทศที่ส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนจากข้อมูลของ 58 ประเทศ พบว่า มีประเทศที่กำหนดให้มีการรายงานโดยออกเป็นกฎระเบียบและกฎหมายแล้วจำนวน 17 ประเทศ ที่เหลือยังคงเป็นการแนะนำให้มีการรายงานตามแนวปฏิบัติด้วยความสมัครใจ และหลายประเทศในจำนวนนี้ มีแนวโน้มที่จะออกเป็นข้อกำหนดในอนาคต

สำหรับประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำลังจัดทำคู่มือการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน (Guidelines for Sustainability Reporting) ที่มีกำหนดเผยแพร่ภายในต้นปี 2555 เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนและองค์กรธุรกิจที่สนใจทั่วไปในการใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดทำรายงาน โดยคู่มือฉบับนี้ได้อ้างอิงวิธีจัดทำรายงานตามกรอบของ GRI โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การนิยามเนื้อหา คุณภาพ และกรอบการรายงาน ส่วนที่ 2 มาตรฐานการเปิดเผยข้อมูล ส่วนที่ 3 เกณฑ์วิธีวัดชี้วัด และส่วนที่ 4 การวัดระดับรายงานของ GRI

2.2 กรอบและแนวทางการจัดทำรายงานของ GRI

กรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ฉบับ G3.1 สามารถนำไปใช้กับกิจการทั้งขนาดใหญ่และวิสาหกิจทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมใดหรือภูมิภาคใด โดยองค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนจาก GRI ฉบับ G3.1 แบ่งออกเป็น 2 เรื่องหลัก ได้แก่

เรื่องที่ 1 “วิธีการรายงาน”

ประกอบด้วยหลักการ (Principles and Guidelines) ที่ใช้สำหรับจัดทำข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content) คุณภาพ (Quality) และขอบเขต (Boundary) พร้อมด้วยส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความหมายต่างๆ ที่จะช่วยอธิบาย ขยายความ และสนับสนุนการค้นหาเนื้อหาที่มีคุณภาพตามขอบเขตที่กล่าวถึงข้างต้นมาใช้ในการรายงาน โดยสามารถสอดคล้องกับตัวชี้วัดการดำเนินงานต่างๆ (Performance indicators) ที่จะเลือกด้วย

เรื่องที่ 2 “สิ่งที่รายงาน”

ประกอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานที่ควรรวมอยู่ในรายงานความยั่งยืน แนวทางปฏิบัตินี้ได้ระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีสารตล-ภาพสำหรับองค์กรส่วนมากและเป็นที่ผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ซึ่งในการรายงานการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานนั้นสามรูปแบบ คือ

- **กลยุทธ์และข้อมูลองค์กร** การเปิดเผยข้อมูลที่สร้างความเข้าใจในบริบทโดยรวมของผลการดำเนินงานขององค์กรเช่นกลยุทธ์ ข้อมูลองค์กร และการกำกับดูแลองค์กร
- **แนวการบริหารจัดการ** การเปิดเผยข้อมูลที่ครอบคลุมวิธีที่องค์กรจัดการกับประเด็นใดๆ เพื่อแสดงให้เห็นบริบททางความเข้าใจในผลการดำเนินงานด้านจำเพาะ เพื่อให้บริบทต่อการเข้าใจผลการดำเนินงานในด้านจำเพาะ
- **ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน** ตัวชี้วัดที่ก่อให้เกิดข้อมูลที่เปรียบเทียบได้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และสังคมขององค์กร

ทั้งนี้ตัวชี้วัดการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบของ GRI ฉบับ G3.1 มีจำนวน 84 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดหลัก (Core indicators) ด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 17 ตัวชี้วัด และในหมวดสังคมซึ่งแบ่งออกเป็นด้านสิทธิมนุษยชน 9 ตัวชี้วัด การปฏิบัติด้านแรงงานและงานที่มีคุณค่า 11 ตัวชี้วัด ด้านสังคม 8 ตัวชี้วัด และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ 3 ตัวชี้วัด รวม 55 ตัวชี้วัด กับตัวชี้วัดเพิ่มเติม (Additional indicators) ด้านเศรษฐกิจ 2 ตัวชี้วัด ด้านสังคม 14 ตัวชี้วัด และด้านสิ่งแวดล้อม 13 ตัวชี้วัด รวม 29 ตัวชี้วัด

โดยตัวชี้วัดหลักด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติด้านแรงงานและงานที่มีคุณค่า ด้านสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ ทั้ง 55 ตัวชี้วัด สามารถแสดงได้ ดังตารางที่ 2.1-2.6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ ของ GRI (ฉบับ G3.1)

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
ผลเชิงเศรษฐกิจ	EC1	มูลค่าทางเศรษฐกิจทางตรง เช่น รายได้ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลตอบแทนพนักงาน การบริจาคและการลงทุนในชุมชน กำไรสะสม เงินปันผล ดอกเบี้ย และภาษีนำส่งรัฐ
	EC2	นโยบายการเงิน โอกาสและความเสี่ยงอื่นๆ ในกิจกรรมขององค์กร ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
	EC3	ความคุ้มครองที่มีต่อภาระในโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงาน
	EC4	ความช่วยเหลือที่มีนโยบายการเงินที่สำคัญจากภาครัฐ
บทบาทในตลาด	EC6	นโยบาย การดำเนินงาน และสัดส่วนของการใช้จ่ายที่อุดหนุนผู้ส่งมอบในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ
	EC7	วิธีพิจารณาดำเนินการจ้างแรงงานท้องถิ่นและสัดส่วนของผู้บริหารอาวุโสที่มาจากชุมชนในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ
ผลกระทบทางอ้อมเชิงเศรษฐกิจ	EC8	การพัฒนาและผลกระทบจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะในช่องทางที่เป็นทั้งเชิงพาณิชย์ การให้ที่คำนวณเทียบเคียงเป็นจำนวนเงิน หรือการทำงานบริการสังคม

ตารางที่ 2 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ของ GRI (ฉบับ G3.1)

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
วัสดุ	EN1	ปริมาณวัสดุที่ใช้ (ระบุเป็นน้ำหนักหรือปริมาตร)
	EN2	ร้อยละของวัสดุที่ใช้ ที่เป็นวัสดุนำกลับมาใช้ใหม่
พลังงาน	EN3	ปริมาณการใช้พลังงานจากแหล่งปฐมภูมิที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงต่อสิ่งแวดล้อม
	EN4	ปริมาณการใช้พลังงานจากแหล่งปฐมภูมิที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม
	EN5	พลังงานที่ประหยัดได้จากการอนุรักษ์และปรับปรุงประสิทธิภาพ
น้ำ	EN8	ยอดการใช้น้ำรวมจากแหล่งต่างๆ (น้ำประปา น้ำบาดาล ฯลฯ)
ความหลากหลายทางชีวภาพ	EN11	ที่ตั้งและขนาดของที่ดินในกรรมสิทธิ์หรือในครอบครองที่ตั้งอยู่ภายในหรือใกล้เคียงกับพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้งอาณาบริเวณที่มีคุณค่าเชิงความหลากหลายทางชีวภาพสูงนอกพื้นที่คุ้มครอง
	EN12	รายละเอียดของผลกระทบที่สำคัญจากการดำเนินงาน ผลิตภัณฑ์ และบริการที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้งอาณาบริเวณที่มีคุณค่าเชิงความหลากหลายทางชีวภาพสูงนอกพื้นที่คุ้มครอง
มลอากาศ น้ำทิ้ง และของเสีย	EN16	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งทางตรงและทางอ้อม (ระบุเป็นน้ำหนัก)
	EN17	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางอื่นๆ (ระบุเป็นน้ำหนัก)
	EN19	ปริมาณการปล่อยสารทำลายชั้นโอโซน (ระบุเป็นน้ำหนัก)
	EN20	ปริมาณการปล่อยก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO _x) ซัลเฟอร์ออกไซด์ (SO _x) และมลอากาศชนิดอื่นที่สำคัญ (ระบุชนิดและน้ำหนัก)
	EN21	ปริมาณน้ำทิ้ง (จำแนกตามคุณภาพน้ำและปลายทางที่ทิ้งน้ำ)
	EN22	น้ำหนักรวมของสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย (ระบุชนิดและวิธีการกำจัด)
	EN23	จำนวนครั้งและปริมาตรรวมของการหกรั่วไหลที่มีนัยสำคัญ
ผลิตภัณฑ์และบริการ	EN26	ความริเริ่มขององค์กรในการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และขอบเขตของการบรรเทาผลกระทบ อันเกิดจากผลิตภัณฑ์และบริการ
	EN27	อัตราร้อยละของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายและวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (ตามประเภทผลิตภัณฑ์)
การปฏิบัติตามกฎหมาย	EN28	มูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ และจำนวนครั้งของการถูกบังคับโทษที่ไม่เป็นตัวเงินจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ของ GRI (ฉบับ G3.1)

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
แนวปฏิบัติ ทางการลงทุน และการจัดหา	HR1	ร้อยละและจำนวนของข้อตกลงและสัญญาการลงทุนที่มีนัยสำคัญ ซึ่งได้ ผนวกข้อกำหนดหรือได้ผ่านการกลั่นกรองในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชน
	HR2	ร้อยละของผู้ส่งมอบ ผู้รับเหมา และคู่ค้าที่สำคัญรายอื่นๆ ซึ่งได้ผ่านการ กลั่นกรองและได้ดำเนินการมาตรการในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
	HR3	จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมพนักงานเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการใน ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติงาน รวมถึงร้อยละของ พนักงานที่ได้รับการฝึกอบรม
การไม่เลือก ปฏิบัติ	HR4	จำนวนครั้งของกรณีการเลือกปฏิบัติและมาตรการที่ใช้ดำเนินการแก้ไข
เสรีภาพในการ สมาคมและ การร่วมเจรจา ต่อรอง	HR5	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่าอาจมีการละเมิดหรือเสี่ยง ต่อการละเมิดสิทธิแห่งการมีเสรีภาพในการสมาคมและการร่วมเจรจา ต่อรองอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงระบุมมาตรการที่ใช้สนับสนุนซึ่งสิทธิดังกล่าว
แรงงานเด็ก	HR6	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงอย่างมี นัยสำคัญต่อกรณีการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงระบุมมาตรการที่ใช้เพื่อยังผลมิให้ มีการใช้แรงงานเด็กเกิดขึ้น
แรงงานเกณฑ์ และแรงงาน บังคับ	HR7	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงอย่างมี นัยสำคัญต่อกรณีการใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับ รวมถึงระบุม มาตรการที่ใช้เพื่อขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับในทุกรูปแบบ
การประเมิณ	HR10	ร้อยละและจำนวนของแหล่งดำเนินงานที่อยู่ในข่ายการพิจารณาทบทวน และ/หรือ การประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน
การเยียวยา	HR11	จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ได้รับเรื่อง ดำเนินการ และแก้ไข ให้ลุล่วงผ่านทางกลไกการร้องทุกข์ที่เป็นทางการ

ตารางที่ 4 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานการปฏิบัติด้านแรงงานและงานที่มีคุณค่า ของ GRI (ฉบับ G3.1)

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
การจ้างงาน	LA1	ยอดแรงงานรวม แยกตามชนิดการจ้าง สัญญาจ้าง และภูมิภาค (จำแนก ตามเพศ)
	LA2	จำนวนและอัตราส่วนของพนักงานเข้าใหม่ และพนักงานที่พ้นสภาพ แยก ตามช่วงอายุ เพศ และภูมิภาค
	LA3	สวัสดิการสำหรับพนักงานประจำ ซึ่งพนักงานชั่วคราวไม่ได้รับ โดยแบ่งตาม

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
		พื้นที่การปฏิบัติงานที่สำคัญ
	LA15	การกลับเข้าทำงานและอัตราการคงอยู่ของบุคลากร หลังการใช้สิทธิลาคลอด (จำแนกตามเพศ)
แรงงาน/ฝ่ายบริหารสัมพันธ์	LA4	อัตราร้อยละของพนักงานที่ได้รับความคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง
	LA5	ระยะเวลาขั้นต่ำในการบอกกล่าวกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะไม่ระบุในข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างก็ตาม
อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	LA7	อัตราการบาดเจ็บ โรคจากการทำงาน จำนวนวันสูญเสียและการขาดงาน และจำนวนผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติงาน จำแนกตามภูมิภาค และเพศ
	LA8	แผนงานที่มีไว้ช่วยเหลือแรงงานและครอบครัว ชุมชน ทั้งการให้ความรู้ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การป้องกัน และการควบคุมความเสี่ยงต่อโรคร้ายแรงต่างๆ
การฝึกอบรมและการให้ความรู้	LA10	จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมต่อคนต่อปี (จำแนกตามเพศ ประเภทพนักงาน)
ความหลากหลายและโอกาสแห่งความเท่าเทียม	LA13	องค์ประกอบของฝ่ายบริหารและสัดส่วนพนักงาน จำแนกตามประเภทพนักงาน โดยแยกตามเพศ ช่วงอายุ กลุ่มคนส่วนน้อย และตามเกณฑ์ความหลากหลายอื่นๆ
ผลตอบแทนที่เท่าเทียมระหว่างหญิงและชาย	LA14	อัตราส่วนเงินเดือนและค่าตอบแทนพื้นฐานระหว่างหญิงและชาย จำแนกตามประเภทพนักงาน และถิ่นที่ตั้งสำคัญของแหล่งดำเนินงาน

ตารางที่ 5 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านสังคม ของ GRI (ฉบับ G3.1)

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
ชุมชนท้องถิ่น	SO1	ร้อยละของการดำเนินงานที่คำนึงถึงชุมชนท้องถิ่นด้วยการปฏิบัติตามข้อผูกพันร่วม การประเมินผลกระทบ และแผนงานการพัฒนา
	SO9	การดำเนินงานที่มีผลกระทบเชิงลบหรือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น
	SO10	มาตรการที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบเชิงลบหรือผลกระทบเชิงลบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น
การทุจริต	SO2	ร้อยละและจำนวนรวมของหน่วยธุรกิจที่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจ

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
		ก่อให้เกิดการทุจริต
	SO3	ร้อยละของพนักงานที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการด้านทุจริตขององค์กร
	SO4	มาตรการที่ใช้ตอบโต้ต่อกรณีทุจริตที่เกิดขึ้น
นโยบายสาธารณะ	SO5	จุดยืนต่อนโยบายสาธารณะ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการผลักดัน (Lobbying) นโยบายสาธารณะ
การปฏิบัติตามกฎหมาย	SO8	มูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ และจำนวนครั้งของการถูกบังคับโทษที่ไม่เป็นตัวแทนจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับ

ตารางที่ 6 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อในผลลัพธ์ ของ GRI (ฉบับ G3.1)

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า	PR1	ระยะวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้รับการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพและความปลอดภัยเพื่อการปรับปรุง รวมถึงร้อยละของประเภทผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว
	PR2	จำนวนทั้งหมดของกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบและบรรทัดฐานโดยความสมัครใจ เกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการ โดยแบ่งตามประเภทของผลลัพธ์ที่ตามมา
การแสดงผลผลิตภัณฑ์และบริการ	PR3	ชนิดข้อมูลผลิตภัณฑ์และบริการที่ถูกกำหนดให้แสดงโดยกระบวนการ รวมถึงร้อยละของผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่มีการกำหนดให้แสดงข้อมูลดังกล่าว
	PR5	แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของลูกค้ารวมถึงผลการสำรวจระดับความพอใจของลูกค้า
การสื่อสารการตลาด	PR6	แผนงานการเข้าร่วมในการปฏิบัติที่เป็นไปตามกฎหมาย มาตรฐาน และประมวลข้อปฏิบัติโดยสมัครใจ เกี่ยวกับการสื่อสารการตลาด รวมทั้งการโฆษณา การส่งเสริมการตลาด และการเป็นผู้อุปถัมภ์
การปฏิบัติตามกฎหมาย	PR9	มูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับ เกี่ยวกับข้อกำหนดและการใช้สอยผลิตภัณฑ์และบริการ

2.3 การกำหนดเนื้อหา คุณภาพ และกรอบการรายงาน

แนวทางการจัดทำรายงานของ GRI กล่าวถึง 2 ตัวช่วยสำคัญ ได้แก่ หลักการรายงาน (Reporting Principles) และข้อแนะนำในการรายงาน (Reporting Guidance) ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบเนื้อหาการรายงาน (defining

report content) คุณภาพสิ่งที่รายงาน (ensuring the quality of reported information) และการกำหนดขอบเขตรายงาน (setting the report boundary)

ข้อเสนอแนะในการรายงาน คือ การแนะนำสิ่งที่ผู้รายงานสามารถทำได้หรือทางเลือกที่สามารถเลือกและตัดสินใจว่าจะนำมารายงานหรือไม่ รวมถึงการขยายความหมายต่างๆ ในการนำกรอบการรายงานตามแบบของ GRI มาใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดรูปแบบเนื้อหาและการกำหนดขอบเขตรายงาน

ส่วนหลักการรายงานจะระบุผลลัพธ์ที่รายงานต้องนำเสนอ และเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจในจุดต่างๆตลอดกระบวนการจัดทำรายงาน เช่น การเลือกหัวข้อและตัวชี้วัดที่จะรายงานรวมถึงวิธีการรายงานหัวข้อดังกล่าว ทั้งนี้ หลักการแต่ละข้อประกอบด้วย นิยาม (Definition) คำอธิบาย (Explanation) และชุดการทดสอบ (Tests) สำหรับใช้ประเมินหัวข้อ ตัวชี้วัด และวิธีการรายงานข้างต้น ซึ่งชุดการทดสอบเหล่านี้เป็นเสมือนเครื่องมือสำหรับวินิจฉัยความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลด้วยตนเองล่วงหน้า แต่ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลให้ครบทุกตัวทดสอบ

หลักการของ GRI ข้างต้นมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้การจัดทำรายงานเกิดความโปร่งใสและเป็นที่น่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วนได้เสีย และหลักการที่ว่านี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

- 1) หลักการในการพิจารณาเลือกหัวข้อ ตัวชี้วัด ที่กิจการควรจะรายงาน
- 2) หลักการที่ช่วยให้แน่ใจว่าข้อมูลมีคุณภาพและมีการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสม

2.3.1 การกำหนดเนื้อหาของรายงาน

การนำเสนอผลการดำเนินงานขององค์กรที่สมดุลและสมเหตุสมผลต้องกำหนดว่าเนื้อหาของรายงานควรครอบคลุมสิ่งใดบ้าง โดยคำนึงถึงเป้าหมายและประสบการณ์ขององค์กรรวมถึงความคาดหวังและความสนใจที่สมเหตุสมผลของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งสองสิ่งนี้เป็นจุดอ้างอิงสำคัญเมื่อตัดสินใจว่าจะรวมสิ่งใดไว้ในรายงานบ้าง

ข้อเสนอแนะในการกำหนดเนื้อหาของรายงาน

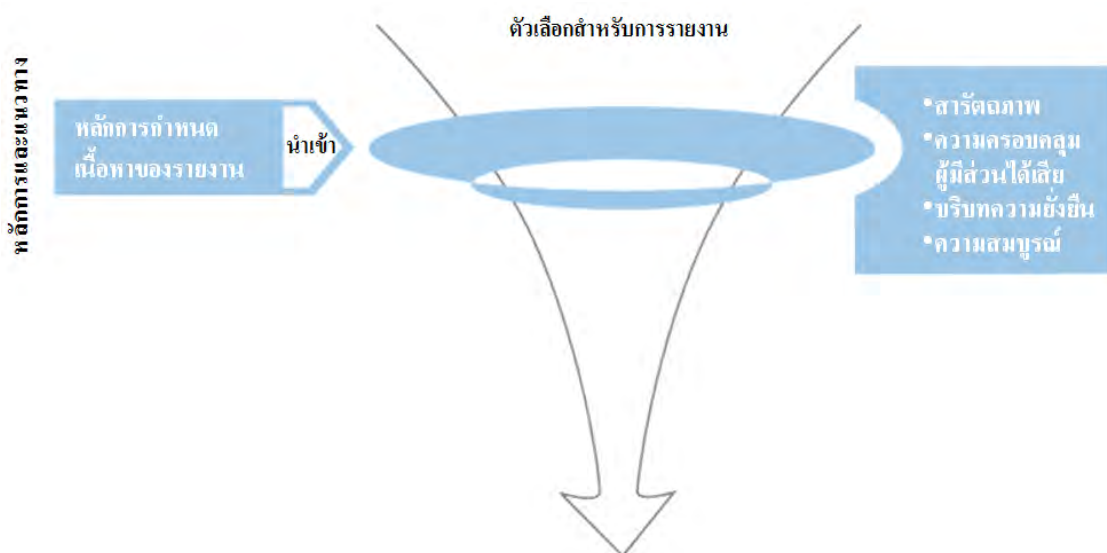
- ระบุประเด็นหรือเรื่องที่จะรายงานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องตรงประเด็นและเหมาะสม โดยใช้กระบวนการขององค์กรประกอบสำคัญ 3 ประการที่เกื้อหนุน “ผลสำเร็จ”ของการจัดทำรายงาน ได้แก่ บุคลากร สารัตถภาพ และทิศทาง รวมถึงการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่รายงานหรือการตั้งกรอบการรายงาน
- เมื่อได้หัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องสำหรับรายงานแล้ว ให้ใช้ชุดการทดสอบที่ GRI จัดทำไว้เพื่อทำการตรวจสอบว่าหัวข้อและตัวชี้วัดใดบ่งบอกถึงสารัตถภาพและควรต้องรายงาน
- จัดลำดับความสำคัญของหัวข้อที่จะรายงานและพิจารณาด้วยว่าควรเน้นที่หัวข้อใดบ้าง
- วิธีการตรวจสอบสารัตถภาพจะแตกต่างกันไปซึ่งสามารถกำหนดโดยแต่ละองค์กร โดยควรคำนึงถึงคำแนะนำและการทดสอบที่ระบุในหลักการรายงานของ GRI

สิ่งที่ต้องคำนึงในการกำหนดเนื้อหารายงานคือ

- ให้แยกระหว่างตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดเพิ่มเติมโดยทั่วไปตัวชี้วัดหลักจะเป็นตัวใช้บังคับและเป็นสาระสำคัญสำหรับองค์กรมากที่สุด
- ตัวชี้วัดเพิ่มเติมรายสาขา (Sector Supplements) เป็นตัวชี้วัดที่หากมีโอกาสควรพิจารณานำไปใช้ด้วยวิธีเดียวกันกับตัวชี้วัดหลักในหลักการรายงาน
- ข้อมูลอื่นๆทั้งหมดซึ่งจะจัดทำและรวบรวมไว้ในรายงานควรเป็นไปตามหลักการรายงานและมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลเดียวกันของ GRI
- การตรวจสอบยืนยันว่าข้อมูลที่รายงานและขอบเขตของรายงานมีความเหมาะสมสามารถทำได้โดยการนำหลักการของความสมบูรณ์ครบถ้วน (Completeness) มาใช้

หลักการกำหนดเนื้อหาของรายงาน

หลักการรายงานประกอบด้วย 4 เรื่องที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ สารัตถภาพ ความครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย บริบทความยั่งยืนและความสมบูรณ์ แต่ละเรื่องประกอบด้วยคำนิยาม คำอธิบายและการชุดการทดสอบ ทั้งนี้ ชุดการทดสอบมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบประเด็นต่างๆด้วยตนเอง แต่ไม่ถึงกับเป็นการบังคับให้ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือต้องทำรายงานให้ครบทั้งหมดตามประเด็นของชุดทดสอบ

แผนภาพที่ 2 หลักการกำหนดเนื้อหาของรายงาน (Principles for defining report Content)³

³ ที่มา : Principles for defining report Content, The GRI Sustainability Reporting Guidelines, Version 3.1, p.7.

สารัตถภาพ

คำนิยาม

สารัตถภาพ หมายถึง การที่ข้อมูลในรายงานควรครอบคลุมหัวข้อและตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากกิจการอย่างมีนัยสำคัญ หรือมีอิทธิพลต่อการประเมินผลและการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย

คำอธิบาย

องค์กรมักเผชิญกับหัวข้อหลากหลายที่สามารถนำมารายงาน ซึ่งหัวข้อและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลว่าสำคัญต่อการสะท้อนให้เห็นถึงเศรษฐกิจ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบข้างขององค์กรหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นสาระสำคัญหรือไม่ โดยสารัตถภาพเป็นเกณฑ์ที่จะใช้บอกว่าประเด็นหรือตัวชี้วัดใดสำคัญพอที่จะควรรายงาน ทั้งนี้เนื่องจากหัวข้อที่มีสาระทั้งหมดมีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันจึงไม่ต้องนำมารายงานทั้งหมด ดังนั้นรายงานควรนำเสนอหัวข้อและตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนกิจการด้วยลำดับความสำคัญและมีความเกี่ยวเนื่องกัน

ในการรายงานทางการเงิน สารัตถภาพมักถูกมองว่าส่งอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ที่ใช้งบการเงินขององค์กรโดยเฉพาะผู้ลงทุน ซึ่งแนวความคิดนี้จัดว่าสำคัญในการรายงานความยั่งยืน แต่สารัตถภาพการรายงานความยั่งยืนไม่จำกัดแค่เพียงประเด็นที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจอันมีนัยสำคัญต่อองค์กรเท่านั้น หากรวมถึงการพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่สามารถสนองความต้องการของผู้คนในยุคปัจจุบันโดยไม่เป็นภัยต่อคนในอนาคต⁴

องค์กรควรผสมผสานระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกในการกำหนดว่าข้อมูลใดเป็นสารัตถภาพรวมทั้งปัจจัย เช่น การกิจโดยรวมและกลยุทธ์ในการแข่งขัน ความกังวลที่ผู้มีส่วนได้เสียแสดงออกมาโดยตรง ความคาดหวังของสังคมในวงกว้าง และอิทธิพลขององค์กรต่อกิจการต้นน้ำ (เช่น ห่วงโซ่อุปทาน) และตามน้ำ (เช่น ลูกค้า) การประเมินสารัตถภาพยังควรพิจารณาถึงความคาดหวังพื้นฐานที่มีอยู่ในมาตรฐานและข้อตกลงระหว่างประเทศใดๆ ที่องค์กรเกี่ยวข้องและต้องปฏิบัติตาม

องค์กรควรตรวจสอบปัจจัยทั้งภายในและภายนอกว่าข้อมูลมีความเป็นสารัตถภาพหรือไม่ รวมทั้งพันธกิจและกลยุทธ์การแข่งขัน ประเด็นโดยตรงจากผู้มีส่วนได้เสีย ความคาดหวังจากชุมชนและสังคมในวงกว้าง และอิทธิพลขององค์กรที่มีต่อต้นน้ำและปลายน้ำ ทั้งนี้การประเมินความเป็นสารัตถภาพควรดำเนินไปพร้อมกับการคำนึงถึงมาตรฐานสากล รวมถึงกฎเกณฑ์หรือพันธสัญญาใดๆ ที่องค์กรนำมาใช้ด้วยความสมัครใจหรือต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ว่าจะโดยทางอ้อมหรือทางตรงด้วย

⁴ World Commission on Environment and Development. Our Common Future. Oxford: Oxford University Press, 1987, p.43.

รายงานควรเน้นย้ำข้อมูลผลการดำเนินงานเกี่ยวกับประเด็นอันเป็นสวัสดิภาพที่สุด ประเด็นที่เกี่ยวข้องอื่นๆสามารถนำมารวมได้ แต่ควรมีความโดดเด่นในรายงานน้อยกว่า และควรอธิบายถึงกระบวนการที่ใช้กำหนดลำดับความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของประเด็นเหล่านี้

การรายงานประเด็นอันเป็นสวัสดิภาพอาจเกี่ยวพันกับการเปิดเผยข้อมูลที่มีการใช้โดยผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ที่แตกต่างจากข้อมูลที่มีการใช้ภายในเพื่อจุดมุ่งหมายในการจัดการในแต่ละวัน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวควรรวมอยู่ในรายงาน เนื่องจากสามารถใช้ประเมินหรือการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียหรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่อาจส่งผลให้เกิดการกระทำที่จะมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างมาก หรือจัดการกับประเด็นหลักในความกังวลของผู้มีส่วนได้เสีย

ชุดการทดสอบ

การนิยามประเด็นอันเป็นสวัสดิภาพให้คำนึงถึงข้อต่อไปนี้

- ผลกระทบ ความเสี่ยง หรือโอกาสทางความยั่งยืนที่สามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล (เช่น ภาวะโลกร้อน เชื้อเอชไอวี-เอดส์ ความยากจน) ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับหรือมีเอกสารรับรองที่เป็นที่ยอมรับในสาขา
- นัยสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งประเด็น/ความสนใจและตัวชี้วัดทางความยั่งยืนหลักที่ผู้มีส่วนได้เสียตั้งขึ้น (เช่น กลุ่มผู้ค้าโอกาสภายในชุมชนท้องถิ่น ประชาสังคม)
 - ประเด็นหลักและความท้าทายในอนาคตต่อภาคส่วนที่มีการรายงานโดยผู้เทียบเท่าและผู้แข่งขัน
 - กฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลงระหว่างประเทศหรือข้อตกลงโดยสมัครใจที่เกี่ยวกับความสำคัญทางกลยุทธ์ต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย
- นัยสำคัญต่อองค์กร รวมทั้ง
 - คุณค่า นโยบาย กลยุทธ์ ระบบการจัดการปฏิบัติ เป้าหมายและจุดมุ่งหมายหลักขององค์กร
 - ความสนใจ/ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้เสียในความสำเร็จขององค์กร (เช่น พนักงาน ผู้ถือหุ้น และตัวแทนจำหน่าย)
 - ความเสี่ยงอันมีนัยสำคัญต่อองค์กร
 - ปัจจัยที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความสำเร็จขององค์กร
 - ศักยภาพหลักขององค์กรและรูปแบบที่สามารถหรืออาจส่งเสริมต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้
 - การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นและตัวชี้วัดอันเป็นสวัสดิภาพ

ความครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย

คำนิยาม

องค์กรควรระบุผู้มีส่วนได้เสียและอธิบายว่าได้ตอบสนองต่อความคาดหวังและความสนใจอันสมเหตุสมผลของผู้มีส่วนได้เสียอย่างไร

คำอธิบาย

ผู้มีส่วนได้เสียได้แก่กิจการหรือบุคคลที่มีเหตุผลให้คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบอันมีนัยสำคัญจากกิจกรรม สินค้า และ/หรือบริการขององค์กร และผู้ทรงคุณวุฒิได้คาดการณ์ว่าจะส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรในการปฏิบัติตามกลยุทธ์จนประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งรวมถึงกิจการและบุคคลที่มีสิทธิตามกฎหมายหรือสนธิสัญญานานาชาติ ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียต้องรวมถึงผู้ที่มีส่วนได้เสียในองค์กร (เช่น พนักงาน ผู้ถือหุ้น ตัวแทนจำหน่าย) เช่นเดียวกับผู้ที่มีความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ ต่อองค์กร (เช่น กลุ่มผู้ค้าปลีกภายในชุมชนท้องถิ่น ประชาสังคม)

ความคาดหวังและความสนใจอันสมเหตุสมผลของผู้มีส่วนได้เสียถือเป็นจุดสำคัญสำหรับการตัดสินใจเตรียมรายงาน เช่น ขอบเขต กรอบ การประยุกต์ใช้ตัวชี้วัด และแนวทางการรับรอง อย่างไรก็ตาม มิใช่ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดที่จะใช้รายงาน ซึ่งแสดงให้เห็นความท้าทายในการจัดความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจ/ความคาดหวังเฉพาะของผู้มีส่วนได้เสียให้คาดการณ์ได้ว่าจะใช้รายงาน และความคาดหวังวงกว้างของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด

การตัดสินใจบางประการ เช่น ขอบเขตหรือกรอบรายงานนั้น ต้องพิจารณาความคาดหวังและความสนใจอันสมเหตุสมผลของผู้มีส่วนได้เสียหลากหลาย ยกตัวอย่าง อาจมีผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่สามารถแสดงแนวความคิดเกี่ยวกับรายงาน นอกจากนี้ ยังมีผู้มีส่วนได้เสียที่เลือกจะไม่แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับรายงานเนื่องจากต้องพึ่งพาวิธีการสื่อสารและการมีส่วนร่วมที่ต่างออกไป ความคาดหวังและความสนใจของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ยังควรได้รับการตอบรับในการตัดสินใจเกี่ยวเนื้อหา รายงาน อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจอื่นๆ เช่น ระดับของรายละเอียดที่จำเป็นเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งที่จำเป็นในการบรรลุความชัดเจน อาจต้องใช้กระบวนการและแนวทางที่ใช้ในการตัดสินใจเรื่องเหล่านี้และบันทึกเอาไว้

กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย สามารถเป็นเครื่องมือในการเข้าใจ ความคาดหวังและความสนใจของผู้มีส่วนได้เสีย องค์กรมักริเริ่มการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียหลากหลายรูปแบบและทำเป็นกิจกรรมประจำ ซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจนำเสนอในรายงาน ตัวอย่างของการกระทำนี้อาจรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติตามมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล หรือเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทางองค์กร/ทางธุรกิจที่กำลังดำเนินอยู่ องค์กร

สามารถใช้วิธีอื่นๆ เช่น สื่อ ชุมชนวิทยาศาสตร์ หรือกิจกรรมร่วมกับผู้เทียบเท่าหรือผู้มีส่วนได้เสีย วิธีเหล่านี้สามารถช่วยให้องค์กรเข้าใจความคาดหวังและความสนใจอันสมเหตุผลของผู้มีส่วนได้เสียได้มากขึ้น

เพื่อให้มีการรับรองรายงาน ควรบันทึกกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียไว้ โดยใช้กระบวนการที่มีพื้นฐานจากแนวทาง ระเบียบวิธีหรือหลักการที่เป็นระบบหรือเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และมีประสิทธิผลเพียงพอที่จะยืนยันว่าความต้องการข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียให้เข้าใจอย่างถูกต้อง ควรบันทึกแนวทางที่ใช้นิยามว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใดร่วมงานด้วย วิธีและเวลาที่ร่วมงานซึ่งส่งอิทธิพลต่อเนื้อหา รายงาน และกิจกรรมด้านความยั่งยืนขององค์กร

กระบวนการเหล่านี้ควรระบุข้อมูลโดยตรงจากผู้มีส่วนได้เสียเช่นเดียวกับความคาดหวังทางสังคม ซึ่งองค์กรอาจพบความเห็นที่ขัดแย้งกันหรือความคาดหวังที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย โดยต้องอธิบายได้ว่ามีการสร้างความสมดุลอย่างไรเพื่อให้บรรลุการตัดสินใจรายงาน

การไม่สามารถระบุและร่วมงานกับผู้มีส่วนได้เสียมีแนวโน้มจะส่งผลเป็นรายงานที่ไม่เหมาะสมและไม่ น่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ในทางกลับกัน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นระบบจะเพิ่มการยอมรับของผู้มีส่วนได้เสียและประโยชน์ของรายงาน ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ ต่อเนื่องภายในองค์กรและภายนอก การเพิ่มความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก การเพิ่มความเชื่อถือว่าระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย การเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับความน่าเชื่อถือของรายงาน

ชุดการทดสอบ

- องค์กรสามารถอธิบายถึงผู้มีส่วนได้เสียให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าองค์กรต้องรับผิดชอบ
- เนื้อหารายงานใช้ผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่กำหนดโดยกฎหมายหรือโดยสถาบันที่เกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กร
- เนื้อหารายงานใช้ผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่นำมาใช้สำหรับรายงาน โดยเฉพาะ
- กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ข้อมูลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับรายงานมีความสอดคล้องกับขอบเขตและกรอบของรายงาน

บริบทความยั่งยืน

คำนิยาม

รายงานควรนำเสนอผลการดำเนินงานขององค์กรในบริบทความยั่งยืน

คำอธิบาย

ข้อมูลผลการดำเนินงานควรจัดอยู่ในคำถามแฝงของการรายงาน คือองค์กรได้ส่งเสริมหรือมุ่งส่งเสริมการปรับปรุงความเสื่อมโทรมของสภาพเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค หรือสากลอย่างไร

การรายงานเฉพาะการดำเนินงานเดี่ยวๆ (หรือประสิทธิภาพขององค์กร) ถือว่าไม่สามารถตอบสนองคำถามแฝงนี้ได้ ดังนั้น รายงานควรมุ่งเสนอผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับแนวคิดความยั่งยืน ซึ่งรวมผลการดำเนินงานองค์กรในข้อจำกัดของทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสังคมในระดับภาคส่วน ท้องถิ่น ภูมิภาค หรือสากล

นอกจากการรายงานประสิทธิภาพทางสิ่งแวดล้อม องค์กรอาจเสนอปริมาณมลพิษแท้จริงต่อความจุของระบบนิเวศของภูมิภาคในการซึมซับมลพิษ นอกจากนี้ ในประเด็นด้านสังคมและเศรษฐกิจ องค์กรสามารถรายงานค่าจ้างพนักงานและผลประโยชน์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับระดับรายได้ขั้นต่ำและกึ่งกลางของทั้งประเทศ

สำหรับองค์กรที่ปฏิบัติงานในสถานที่ ขนาดและภาคส่วนที่หลากหลายต้องพิจารณาว่าจะวางกรอบผลการดำเนินงานโดยรวมอย่างไรในบริบทความยั่งยืนที่กว้างขึ้น ซึ่งอาจต้องจำแนกประเด็นหรือปัจจัยที่ขับเคลื่อนผลกระทบทั่วโลก (เช่น ภาวะเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ) และประเด็นหรือปัจจัยที่มีผลกระทบทางภูมิภาคหรือท้องถิ่นมากกว่า (เช่น การพัฒนาชุมชน) และเมื่อรายงานประเด็นที่กระทบท้องถิ่นทางบวกและทางลบแล้ว ควรบอกผลการดำเนินงานที่ส่งผลต่อชุมชนในบริเวณที่ต่างกันด้วย โดยอาจจำแนกรูปแบบผลกระทบกับการสร้างบริบทให้แก่ผลการดำเนินงานแยกตามสถานที่

ชุดการทดสอบ

- องค์กรเสนอความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมอ้างอิงเป้าหมายและข้อมูลที่มี และวัดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเด็นที่อยู่ในรายงาน
- องค์กรเสนอผลการดำเนินงานโดยอ้างสถานะและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่กว้างกว่าสิ่งที่ตีพิมพ์ออกมาในภาคส่วน ท้องถิ่น ภูมิภาค และ/หรือ สากลที่ได้รับการยอมรับ
- องค์กรเสนอผลการดำเนินงานในรูปแบบที่มุ่งสื่อสารความสำคัญของผลกระทบและการส่งเสริมประเด็นทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม
- รายงานมีการอธิบายวิธีที่ประเด็นทางความยั่งยืนเกี่ยวพันกับกลยุทธ์ ความเสี่ยงและโอกาสระยะยาว รวมทั้งประเด็นว่าด้วยห่วงโซ่อุปทาน

ความสมบูรณ์

คำนิยาม

ความครอบคลุมประเด็นและตัวชี้วัดอันเป็นสารัตถภาพและนิยามของกรอบรายงานควรสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่สำคัญอย่างเพียงพอ และช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรในระยะเวลาการรายงานได้

คำอธิบาย

ความสมบูรณ์จะรวมขอบเขต ครอบคลุมและเวลาเป็นหลัก ซึ่งสามารถใช้อ้างอิงการรวบรวมข้อมูล (เช่น ยืนยันว่าข้อมูลครอบคลุมผลลัพธ์จากทุกสถานที่ภายในกรอบรายงาน) และการเสนอข้อมูลว่าสมเหตุผลและเหมาะสมหรือไม่

ขอบเขต หมายถึงประเด็นทางความยั่งยืนที่ครอบคลุมอยู่ในรายงาน ทั้งนี้ ประเด็นและตัวชี้วัดที่รายงานควรเพียงพอต่อการสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่สำคัญ นอกจากนี้ ยังควรช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรได้ ดังนั้น การตัดสินใจว่าข้อมูลในรายงานเพียงพอหรือไม่ องค์กรควรพิจารณาทั้งผลลัพธ์ของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและความคาดหวังทางสังคมที่หลากหลาย ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยตรงจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

กรอบ หมายถึงแนวกิจการ (เช่น บริษัทสาขา กิจกรรมร่วมค้า ผู้รับจ้างช่วง ฯลฯ) ที่แสดงผลการดำเนินงานไว้ในรายงาน โดยการตั้งกรอบรายงานต้องคำนึงถึงแนวกิจการในความควบคุมขององค์กร (มักเรียกว่า ‘กรอบทางองค์กร’ และมักโยงถึงนิยามที่ใช้ในการรายงานทางการเงิน) และที่องค์กรมีส่วนเกี่ยวข้อง (มักเรียกว่า ‘กรอบการปฏิบัติงาน’) ในการประเมินส่วนเกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาความสามารถในการส่งผลกระทบต่อกิจการต้นน้ำ (เช่น ในห่วงโซ่อุปทาน) เช่นเดียวกับกับกิจการตามน้ำ (เช่น ผู้ค้าส่ง และผู้ใช้สินค้าและบริการ) กรอบอาจต่างกันไปตามหมวดหรือประเภทข้อมูลที่รายงาน

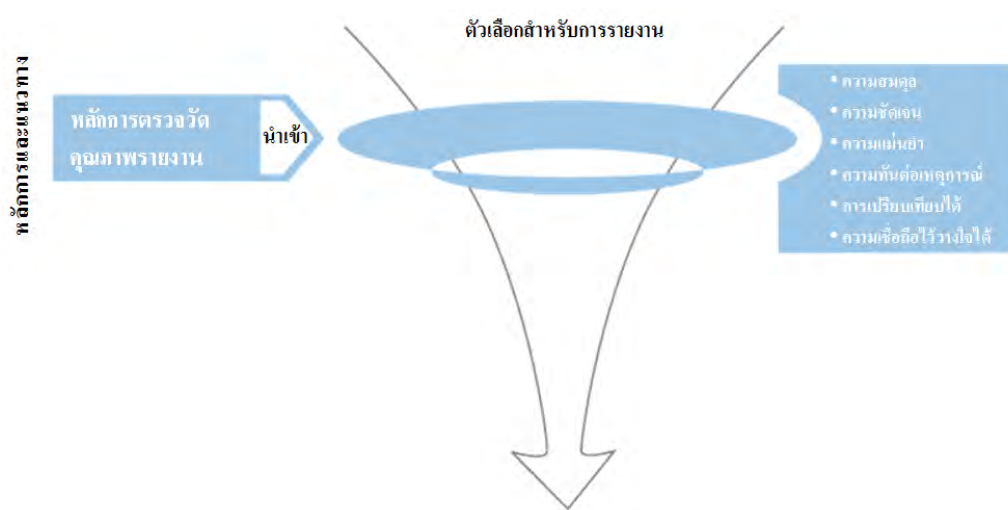
เวลา หมายถึงข้อมูลที่คัดเลือกมาในระยะเวลาที่กำหนดในรายงาน ควรนำเสนอกิจกรรม เหตุการณ์และผลกระทบในระยะเวลาการรายงานที่เกิดขึ้นเท่าที่จะปฏิบัติได้ รวมถึงการรายงานกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบระยะสั้นขนาดเล็ก แต่มีผลกระทบสะสมที่สำคัญและมีเหตุให้คาดการณ์ได้ซึ่งอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ในระยะยาว (เช่น มลพิษที่สะสมทางชีวภาพหรือที่คงอยู่นาน) ในการคาดการณ์ผลกระทบในอนาคต (ทั้งทางบวกและทางลบ) ข้อมูลที่รายงานควรมีพื้นฐานบนการคาดการณ์ที่เป็นไปได้จริงซึ่งสะท้อนให้เห็นขนาด ลักษณะและขอบเขตที่น่าจะเป็นของผลในที่สุด แม้ว่าการคาดการณ์ดังกล่าวจะมีความไม่แน่นอนโดยธรรมชาติ แต่ก็สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การตัดสินใจได้ครบโดที่พื้นฐานของการคาดการณ์ได้มีการเปิดเผยพร้อมทั้งข้อจำกัดของการคาดการณ์ได้มีการยอมรับอย่างชัดเจน แม้ว่าในที่สุดอาจเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้นแต่การเปิดเผยข้อมูลลักษณะและแนวโน้มของผลในที่สุดดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของการให้ภาพเสนอที่สมดุลและสอดคล้องกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมขององค์กร

ชุดการทดสอบ

- รายงานได้รับการพัฒนาโดยคำนึงถึงห่วงโซ่กิจการต้นน้ำและตามน้ำทั้งหมด รวมทั้งครอบคลุมและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลทั้งหมดที่พิจารณาแล้วว่าเป็นสารัตถภาพอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของหลักการว่าด้วยสารัตถภาพ บริบททางความยั่งยืนและความครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย
- รายงานต้องครอบคลุมกิจการทั้งหมดที่อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กร
- ข้อมูลในรายงานรวมการกระทำหรือเหตุการณ์ที่สำคัญในระยะเวลาการรายงาน และการคาดการณ์ผลกระทบในอนาคตของเหตุการณ์ในอดีต เมื่อผลกระทบดังกล่าวมีเหตุผลสมควรให้คาดการณ์ล่วงหน้าและอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือไม่สามารถแก้ไขได้
- รายงานไม่ละเว้นข้อมูลที่อาจส่งอิทธิพลถึงหรือให้ข้อมูลการประเมินหรือการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสีย หรือข้อมูลที่จะสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมและสังคมที่สำคัญ

2.3.2 หลักการกำหนดคุณภาพรายงาน

เนื้อหาส่วนนี้ประกอบด้วยหลักการในการยืนยันคุณภาพข้อมูลที่ยั่งยืน รวมทั้งการนำเสนอที่เหมาะสม และการตัดสินใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลในรายงานควรสอดคล้องกับหลักการเหล่านี้ซึ่งเป็นพื้นฐานความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้คุณภาพข้อมูลจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์และสมเหตุสมผลรวมทั้งเลือกการจัดการที่เหมาะสม

แผนภาพที่ 3 หลักการตรวจวัดคุณภาพรายงาน (Principles for Ensuring Report Quality)⁵

⁵ ที่มา : Principles for Ensuring Report Quality, The GRI Sustainability Reporting Guidelines, Version 3.1, p.14.

ความสมดุล

คำนิยาม

รายงานควรสะท้อนผลการดำเนินงานองค์กรทั้งด้านบวกและลบเพื่อช่วยให้เกิดการประเมินที่สมเหตุสมผลของการดำเนินงานโดยรวม

คำอธิบาย

การนำเสนอเนื้อหา รายงานโดยรวมควรให้ภาพผลการดำเนินงานองค์กรที่ไม่ลำเอียง ควรหลีกเลี่ยงการกีดกัน การละ หรือรูปแบบการนำเสนอที่มีแนวโน้มจะส่งผลอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมต่อการตัดสินใจของผู้อ่านรายงาน ดังนั้น ควรรวมทั้งผลลัพธ์ที่น่าชื่นชมและไม่น่าชื่นชม รวมถึงประเด็นที่สามารถส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียกับสารัตถภาพของประเด็นดังกล่าว และควรจำแนกระหว่างการนำเสนอตามข้อเท็จจริงกับการตีความข้อมูลของผู้รายงานอย่างชัดเจน

ชุดการทดสอบ

- รายงานเปิดเผยข้อมูลผลลัพธ์และประเด็นที่น่าชื่นชมและไม่น่าชื่นชม
- ข้อมูลในรายงานได้รับการเสนอในรูปแบบที่ผู้ใช้งานเห็นกระแสทางบวกและทางลบในผลการดำเนินงานบนพื้นฐานแต่ละปี
- การเน้นย้ำประเด็นต่างๆ ในรายงานได้สอดคล้องกับสารัตถภาพเชิงเปรียบเทียบของประเด็นดังกล่าว

ความชัดเจน

คำนิยาม

ข้อมูลควรอยู่ในรูปแบบที่ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าใจได้และเข้าถึงได้

คำอธิบาย

รายงานควรเสนอข้อมูลในลักษณะที่ผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายสามารถเข้าใจได้ เข้าถึงได้ และนำไปใช้งานได้ (ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบสิ่งพิมพ์ หรือผ่านช่องทางอื่นๆ) ผู้มีส่วนได้เสียควรสามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้ความพยายามอย่างไม่จำเป็น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรและกิจกรรมขององค์กร ภาพกราฟฟิกและตารางข้อมูลต้องสามารถช่วยให้ข้อมูลในรายงานเข้าถึงได้และเข้าใจได้ง่าย ทั้งนี้วิธีการรวมข้อมูลสามารถส่งผลกระทบต่อความชัดเจนของรายงานรวมถึงความละเอียดได้อย่างมาก

ชุดการทดสอบ

- รายงานต้องประกอบด้วยข้อมูลที่ผู้มีส่วนได้เสียกำหนดไว้ แต่หลีกเลี่ยงรายละเอียดที่มากเกินไปหรือไม่จำเป็น

- ผู้มีส่วนได้เสียสามารถพบข้อมูลเฉพาะที่ต้องการโดยไม่ต้องใช้ความพยายามเกินความจำเป็นผ่านทางสารบัญ แผนที่ จุดเชื่อมต่อ หรือเครื่องช่วยเหลือนอื่นๆ
- รายงานควรหลีกเลี่ยงคำศัพท์ทางเทคนิค รัสพจน์ ศัพท์เฉพาะ หรือเนื้อหาอื่นๆ ที่มีแนวโน้มว่าผู้มีส่วนได้เสียจะไม่คุ้นเคย อีกทั้งควรรวมคำอธิบาย (ในจุดที่จำเป็น) ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือในอภิธานศัพท์
- ผู้มีส่วนได้เสียสามารถหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องพบในรายงานได้ง่าย รวมทั้งสามารถเข้าถึงรายงานด้วยวิธีพิเศษอื่นๆ เช่น ภาษาหรือเทคโนโลยีที่แตกต่างออกไป

ความแม่นยำ

คำนิยาม

ข้อมูลที่ยารงานควรถูกต้องและละเอียดเพียงพอที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร

คำอธิบาย

การตอบสนองต่อประเด็นและตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมสามารถแสดงออกได้หลากหลายวิธี ตั้งแต่การตอบสนองเชิงคุณภาพจนถึงการวัดเชิงปริมาณ ซึ่งการกำหนดความถูกต้องจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของข้อมูลและผู้ใช้ข้อมูล เช่น ความถูกต้องของข้อมูลเชิงคุณภาพจะกำหนดอย่างกว้างๆ ด้วยระดับความชัดเจน รายละเอียด และความสมดุลในการนำเสนอ ในทางกลับกัน ความถูกต้องของข้อมูลเชิงปริมาณอาจขึ้นอยู่กับวิธีจำเพาะที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ การตัดสินใจบางประการของผู้ใช้รายงานต้องการระดับความถูกต้องของข้อมูลที่รายงานที่สูงกว่าหลักการข้ออื่นๆ

ชุดการทดสอบ

- รายงานชี้แจงข้อมูลที่ได้รับการวัดผล
- เทคนิคและพื้นฐานการวัดผลข้อมูลสำหรับการคำนวณมีการอธิบายไว้เพียงพอและสามารถทำซ้ำได้ด้วยผลลัพธ์ที่ใกล้เคียงกัน
- ความผิดพลาดของข้อมูลเชิงปริมาณต้องไม่มากพอที่จะส่งอิทธิพลถึงความสามารถของผู้มีส่วนได้เสียในการเข้าถึงข้อมูลและสรุปผลการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม
- รายงานชี้แจงว่าข้อมูลใดได้รับการคาดการณ์ไว้ รวมถึงสมมุติฐานและเทคนิคที่ใช้การคาดการณ์ดังกล่าว หรือสถานที่ที่สามารถหาข้อมูลได้
- เนื้อหาเชิงคุณภาพในรายงานมีความถูกต้องบนพื้นฐานที่สัมพันธ์กับข้อมูลอื่นๆ ที่รายงานไว้ด้วยกันและหลักฐานอื่นๆ ที่พบได้

ความทันต่อเหตุการณ์

คำนิยาม

การรายงานเกิดขึ้นตามตารางที่เป็นกิจวัตรและข้อมูลสามารถหาได้ทันเวลาให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ตัดสินใจอย่างมีข้อมูล

คำอธิบาย

ประโยชน์ของข้อมูลต้องมีความสัมพันธ์กับจังหวะของการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีส่วนได้เสีย โดยสามารถช่วยผู้มีส่วนได้เสียใช้ข้อมูลนั้นสำหรับการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จังหวะในการเปิดเผยข้อมูลที่สม่ำเสมอในรายงานควรมีความใกล้เคียงต่อเหตุการณ์จริงและมีอธิบายไว้ในรายงาน

องค์กรควรมุ่งเปิดเผยข้อมูลรวมของผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม ณ เวลาใดเวลาหนึ่งอย่างสม่ำเสมอและมีความสอดคล้องในความถี่ของการรายงานและความยาวของระยะเวลาการรายงาน ซึ่งถือว่าจำเป็นในการเปรียบเทียบข้อมูลเมื่อเวลาผ่านไปและการเข้าถึงได้ของรายงานสำหรับผู้มีส่วนได้เสีย ตารางการรายงานความยั่งยืนและการรายงานทางการเงินที่ตรงกันจะมีคุณค่าต่อผู้มีส่วนได้เสีย องค์กรพิจารณาความจำเป็นในการให้ข้อมูลของช่วงเวลาต่างๆร่วมกับความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ชุดการทดสอบ

- ข้อมูลในรายงานที่ถูกเปิดเผยมีความใหม่เมื่อเทียบกับระยะเวลาการรายงาน
- ตารางเวลาการรวบรวมและเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานหลักตรงกับตารางการรายงานความยั่งยืน
- ข้อมูลในรายงานมีการระบุระยะเวลาที่เกี่ยวข้องและเป็นปัจจุบัน รวมถึงระยะเวลาที่มีการปรับปรุงครั้งล่าสุดอย่างชัดเจน

การเปรียบเทียบได้

คำนิยาม

ประเด็นและข้อมูลควรได้รับการคัดเลือก รวบรวม และรายงานอย่างสอดคล้องกัน ข้อมูลที่รายงานควรนำเสนอในลักษณะที่ช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานขององค์กรเมื่อเวลาผ่านไป และสามารถสนับสนุนการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆได้

คำอธิบาย

เนื่องจากความสามารถในการเปรียบเทียบจำเป็นสำหรับการประเมินผลการดำเนินงาน ผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้รายงานจึงควรสามารถเปรียบเทียบข้อมูลที่รายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและ

สังคมกับผลการดำเนินงานในอดีตและเป้าหมายขององค์กร อีกทั้งสามารถเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานขององค์กรอื่นๆ

การรายงานควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายในและภายนอกสามารถวัดมาตรฐานการดำเนินงานและประเมินความคืบหน้าที่เกิดกิจกรรม การตัดสินใจทางการลงทุน โครงการโฆษณา และกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งการเปรียบเทียบระหว่างองค์กรมักต้องการปัจจัยประกอบต่างๆ เช่นความแตกต่างในขนาดองค์กร อิทธิพลทางภูมิศาสตร์ และข้อพิจารณาอื่นๆที่อาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบขององค์กรในจุดที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้จัดทำรายงานควรพิจารณาให้บริบทที่ครบถ้วนที่จะช่วยให้ผู้ใช้รายงานเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในการดำเนินงานระหว่างองค์กร

การรักษาวิธีที่ใช้ในการคำนวณข้อมูลในรายงาน การอธิบายวิธีและสมมติฐานที่ใช้ในการจัดเตรียมข้อมูลให้มีความสอดคล้องกันจะช่วยอำนวยความสะดวกเรื่องการเปรียบเทียบต่างๆเมื่อเวลาผ่านไป เพราะเมื่อความสำคัญเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเด็นต่อองค์กรใดๆและผู้มีส่วนได้เสียเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา เนื้อหาของรายงานก็จะเกิดการพัฒนาไปตามกัน อย่างไรก็ตาม ภายในขีดจำกัดของหลักการว่าด้วยสารัตถภาพ องค์กรควรมุ่งให้เกิดความสอดคล้องในรายงานเมื่อเวลาผ่านไป โดยรวมจำนวนข้อมูลสุทธิทั้งหมด เช่น จำนวนต้นของของเสียและจำนวนสัดส่วน ซึ่งคือข้อมูลที่ทำให้เป็นมาตรฐาน เช่น ของเสียต่อหน่วยการผลิต เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์ได้

เมื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในกรอบ ขอบเขต ความยาวของช่วงเวลาการรายงาน หรือเนื้อหา (รวมทั้งการออกแบบ นิยาม และการใช้ตัวชี้วัดใดๆ ในรายงาน) องค์กรควรกล่าวถึงการเปิดเผยข้อมูลปัจจุบันควบคู่ไปกับข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ (หรือในทางกลับกัน) การกระทำนี้เป็นการยืนยันว่าข้อมูลและการเปรียบเทียบนั้นเชื่อถือได้และมีความหมายเมื่อเวลาผ่านไป แต่หากไม่มีการกล่าวอ้างดังกล่าว รายงานควรอธิบายเหตุผลและความหมายโดยนัยในการตีความการเปิดเผยข้อมูลปัจจุบัน

ชุดการทดสอบ

- รายงานและข้อมูลในรายงานสามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้บนพื้นฐานแต่ละปี
- ผลการดำเนินงานขององค์กรสามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสมได้
- ความแตกต่างที่สำคัญใดๆระหว่างระยะเวลาการรายงานในกรอบ ขอบเขตหรือความยาวของระยะเวลาการรายงาน หรือข้อมูลที่ครอบคลุมอยู่ในรายงานสามารถระบุและอธิบายได้
- รายงานใช้เกณฑ์วิธีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในการรวบรวม วัดผล และนำเสนอข้อมูล รวมทั้งเกณฑ์วิธีทางเทคนิคของ GRI สำหรับตัวชี้วัดที่ใช้ได้
- รายงานใช้ส่วนเพิ่มเติมรายสาขาของ GRI ในกรณีที่สามารถทำได้

ความเชื่อที่ไว้วางใจได้

คำนิยาม

ข้อมูลและกระบวนการที่ใช้ในการจัดเตรียมรายงานควรมีการเก็บ บันทึก รวบรวม วิเคราะห์ และเปิดเผยในรูปแบบที่สามารถนำมาตรวจสอบคุณภาพและสารัตถภาพได้

คำอธิบาย

ผู้มีส่วนได้เสียควรมั่นใจได้ว่ารายงานได้รับการตรวจสอบเกี่ยวกับความเชื่อถือของเนื้อหาและมีขอบเขตตามหลักการรายงาน อีกทั้งข้อมูลในรายงานควรมีการควบคุมหรือการบันทึกภายในซึ่งสามารถทบทวนได้โดยบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้จัดเตรียมรายงาน ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานที่มีได้รับการยืนยันเป็นหลักฐานจึงไม่ควรปรากฏในรายงานความยั่งยืนเว้นแต่จะเป็นข้อมูลอันเป็นสารัตถภาพ และกรณีที่รายงานมีคำอธิบายไม่ชัดเจนหรือแสดงความไม่แน่นอนใดๆ เกี่ยวกับข้อมูล องค์กรควรเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบเรื่องพื้นฐานสำคัญหลักๆ ได้ (เช่น กระบวนการในการกำหนดเนื้อหาและกรอบรายงานหรือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย) ดังนั้น ในการออกแบบระบบข้อมูล องค์กรควรทราบว่ากระบวนการเหล่านี้อาจถูกตรวจสอบได้ตามกระบวนการรับรองภายนอก

ชุดการทดสอบ

- มีการระบุขอบเขตและเพิ่มเติมการรับประกันรายงานจากภายนอก
- องค์กรสามารถระบุแหล่งดั้งเดิมของข้อมูลในรายงาน
- องค์กรสามารถระบุและมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานหรือการคำนวณที่ซับซ้อน
- มีตัวแทนของเจ้าของข้อมูลดั้งเดิม ที่พิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลภายในขอบความผิดพลาดที่ยอมรับได้

2.3.3 ข้อเสนอแนะในการกำหนดขอบเขตรายงาน

ควบคู่กับการกำหนดเนื้อหาารายงาน องค์กรต้องกำหนดว่าผลการดำเนินงานของกิจการใด (เช่น บริษัทสาขา และกิจการร่วมค้า) จะได้รับการเสนอในรายงาน กรอบรายงานความยั่งยืนควรรวมกิจการที่องค์กรควบคุมหรือส่งผลอย่างอันมีนัยสำคัญต่อทั้งในและผ่านความสัมพันธ์กับกิจการต้นน้ำต่างๆ (เช่น ห่วงโซ่อุปทาน) และตามน้ำ (เช่น การแจกจ่ายและลูกค้า)

การกำหนดขอบเขตหรือตั้งกรอบการรายงานควรประยุกต์ใช้นิยามดังต่อไปนี้

การควบคุม หมายถึงการที่องค์กรมีอำนาจในการบังคับนโยบายทางการเงินและการปฏิบัติงานของกิจการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จากกิจกรรมของกิจการ

อิทธิพลอันมีนัยสำคัญ หมายถึงการที่องค์กรมีอำนาจในการเข้าร่วมการตัดสินใจนโยบายทางการเงินและการปฏิบัติงานของกิจการแต่มีใช้อำนาจในการบังคับนโยบายดังกล่าว

ในการตั้งกรอบการรายงานทั้งรายงานโดยรวมและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานกิจการทั้งหมดภายในกรอบรายงาน ไม่จำเป็นต้องรายงานในลักษณะเดียวกัน เพราะการรายงานกิจการใดๆจะขึ้นอยู่กับผลของประเด็นการรายงานที่มีต่อกิจการนั้นๆ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้เสียที่ต่างกันก็ส่งผลต่อการเข้าถึงข้อมูลที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ข้อมูลการปล่อยก๊าซที่องค์กรมักรวบรวมได้จากกิจการที่องค์กรควบคุมอยู่ แต่อาจไม่สามารถหาได้จากกิจการร่วมค้าหรือตัวแทนจำหน่าย หรือจากกิจการต้นน้ำถึงปลายน้ำ ดังนั้น องค์กรอาจขยายกรอบการรายงานสำหรับตัวชี้วัดใดๆเพื่อให้ครอบคลุมกิจการต้นน้ำและถึงปลายน้ำโดยนัยสำคัญ ในการเก็บข้อมูลหรือการขยายกรอบขึ้นอยู่กับขนาดของผลกระทบทางความยั่งยืนว่ามีนัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่

การตั้งกรอบการรายงาน

รายงานความยั่งยืนควรรวมกิจการทั้งหมดที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางความยั่งยืนอันมีนัยสำคัญ ทั้งที่เกิดขึ้นจริงและที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งกิจการที่องค์กรเป็นผู้ควบคุมหรือส่งอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญด้านนโยบายการเงินและการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถนำมารวมโดยใช้ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการจัดการ หรือคำอธิบายเชิงบรรยายก็ได้ และสำหรับการเปิดเผยข้อมูลเชิงบรรยายควรรวมกิจการที่ถึงแม้องค์กรมิได้ควบคุม/ส่งอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ แต่กลับมีผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ แม้รายงานควรครอบคลุมกิจการทั้งหมดภายในกรอบรายงาน อย่างไรก็ตาม องค์กรอาจเลือกที่จะไม่รวมข้อมูลกลุ่มกิจการเฉพาะใดๆที่ไม่ได้กระทบผลลัพธ์สุดท้ายของการเปิดเผยข้อมูลหรือตัวชี้วัด

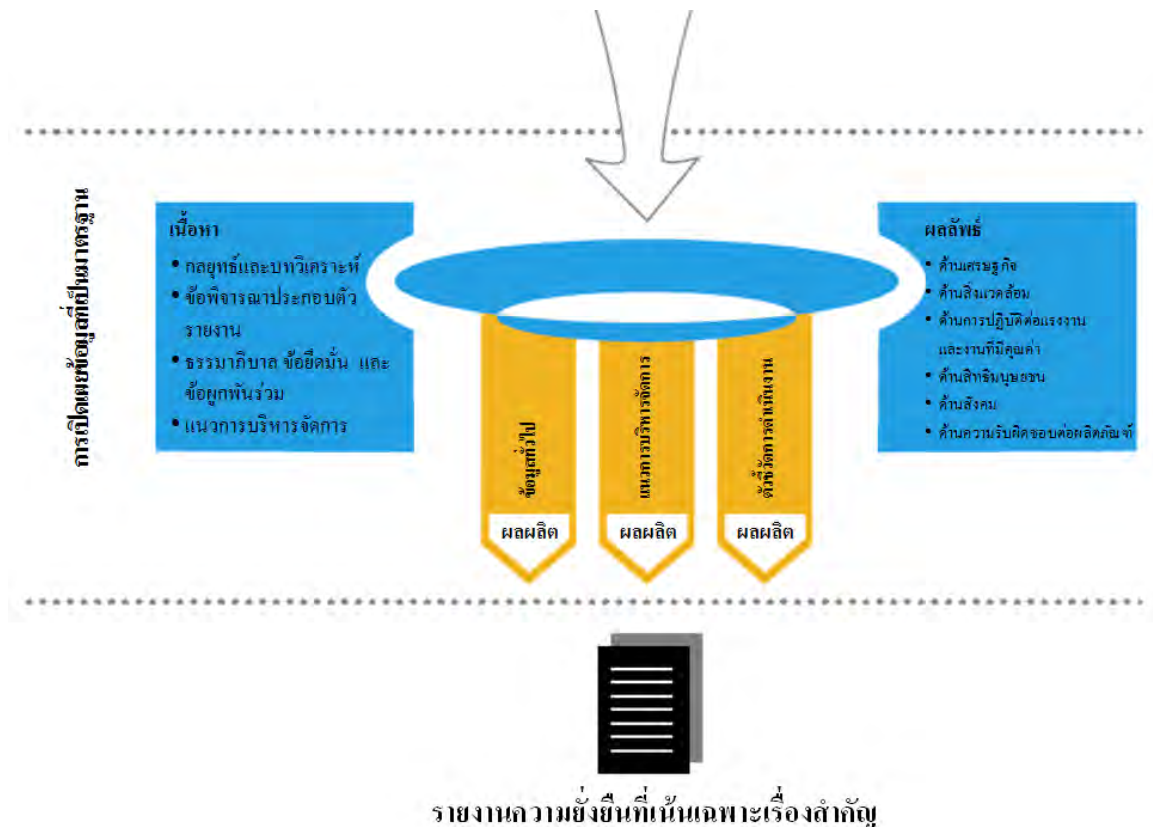

แผนภาพที่ 4 การตั้งกรอบการรายงาน (Decision Tree for Boundary Setting)⁶

⁶ ที่มา : Decision Tree for Boundary Setting, The GRI Sustainability Reporting Guidelines, Version 3.1, p.18.

2.4 การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน

องค์กรสามารถเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐานในรายงานความยั่งยืนโดยปฏิบัติตามโครงสร้างหลักๆ 3 กลุ่มคือ กลยุทธ์และข้อมูลทั่วไป (Strategy and Profile) แนวการบริหารจัดการ (Management Approach) และ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicators)

แผนภาพที่ 5 ภาพรวมมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลของ GRI ⁷

2.4.1 ข้อมูลองค์กร

ข้อมูลองค์กรประกอบด้วย 5 ประเด็นหลักได้แก่

- (1) กลยุทธ์และบทวิเคราะห์ (Strategy and Analysis)
- (2) ข้อมูลทั่วไปขององค์กร (Organizational Profile)
- (3) ข้อพิจารณาประกอบตัวรายงาน (Report Parameters)
- (4) ธรรมชาติของข้อมูล และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (Governance, Commitment, and Engagement)
- (5) แนวการบริหารจัดการและตัวชี้วัดการดำเนินงาน (Management Approach and Performance Indicators)

⁷ ที่มา : Overview of GRI Standard Disclosures, The GRI Sustainability Reporting Guidelines, Version 3.1, p.19.

(1) กลยุทธ์และบทวิเคราะห์

เนื้อหาส่วนนี้พิจารณาเชิงยุทธศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับความยั่งยืนเพื่อเชื่อมโยงการรายงานที่ละเอียดไปสู่ส่วนอื่นๆ โดยมุ่งสร้างความเข้าใจในประเด็นเชิงยุทธศาสตร์มากกว่าการสรุปย่อเนื้อหาของรายงานเพียงอย่างเดียว ยุทธศาสตร์และการวิเคราะห์ควรประกอบเนื้อหา ดังนี้

(1.1) สารจากผู้ตัดสินใจระดับอาวุโสสุดขององค์กร (เช่น กรรมการบริหาร ประธาน หรือตำแหน่งอาวุโสเทียบเท่า) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความยั่งยืนขององค์กรและยุทธศาสตร์ โดยนำเสนอวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์โดยรวมระยะสั้น ระยะกลาง (เช่น 3-5 ปี) และระยะยาว โดยเฉพาะการจัดการกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม ทั้งนี้สารดังกล่าวควรรวมถึง

- ลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์และประเด็นหลักในระยะสั้น/กลางที่เกี่ยวกับความยั่งยืน รวมถึงความเคารพต่อมาตรฐานที่ยอมรับในระดับสากล และวิธีที่ประเด็นเหล่านี้เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์และความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว
- กระแสในวงกว้าง (เช่น ทางเศรษฐศาสตร์มหภาคหรือทางการเมือง) ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรและส่งอิทธิพลต่อลำดับความสำคัญทางความยั่งยืน
- เหตุการณ์ ความสำเร็จ และความล้มเหลวที่สำคัญในระยะเวลาการรายงาน
- มุมมองเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในด้านเป้าหมาย
- ทิศนะเกี่ยวกับความท้าทายหลักขององค์กรเป้าหมายต่อไปและเป้าหมาย 3-5 ปีข้างหน้า
- หัวข้ออื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร

(1.2) คำอธิบายเกี่ยวกับผลกระทบ ความเสี่ยงและโอกาสหลัก

ส่วนที่หนึ่งเน้นผลในที่สุดหลักขององค์กรต่อความยั่งยืนและผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย (รวมสิทธิที่นิยามไว้ในกฎหมายของประเทศ และมาตรฐาน/บรรทัดฐานสากล) ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงความคาดหวังและความสนใจอันสมเหตุสมผลที่หลากหลายของผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรด้วย ส่วนนี้ควรรวมถึง

- คำอธิบายถึงผลกระทบที่มีนัยสำคัญขององค์กรต่อความยั่งยืน ความท้าทาย และโอกาสที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลในที่สุดต่อสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย (ตามนิยามกฎหมายของประเทศ และมาตรฐาน/บรรทัดฐานสากล)
- คำอธิบายถึงแนวทางการจัดลำดับความสำคัญของความท้าทายและโอกาสดังกล่าว
- ข้อสรุปสำคัญเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการจัดการกับประเด็นและผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในระยะเวลาการรายงาน รวมถึงการประเมินสาเหตุของผลการดำเนินงานที่น้อยกว่าหรือมากกว่ามาตรฐาน
- คำอธิบายถึงกระบวนการหลักที่ใช้ในการจัดการกับผลการดำเนินงานและ/หรือการเปลี่ยนแปลงที่

เกี่ยวข้อง

- ส่วนที่สองเน้นผลกระทบของกระแส ความเสี่ยง และโอกาสทางความยั่งยืนต่อการคาดการณ์ระยะยาว และผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร ทั้งนี้ ควรเพิ่มความสนใจไปที่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียทางการเงิน ส่วนที่สองควรรวมถึงต่อไปนี้
- คำอธิบายถึงความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญที่สุดสำหรับองค์กรที่เกิดขึ้นจากกระแสความยั่งยืน
- การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นทางความยั่งยืนหลักว่าเป็นความเสี่ยงและโอกาสกับยุทธศาสตร์องค์กรในระยะยาว ตำแหน่งในการแข่งขัน เครื่องผลักดันมูลค่าทางการเงินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (หากเป็นไปได้)
- ตารางสรุปเป้าหมาย ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย บทเรียนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการรายงานปัจจุบัน เป้าหมายสำหรับการรายงานต่อไปเป้าหมายและวัตถุประสงค์ระยะกลาง (3-5 ปี) ที่เกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสหลัก
- คำอธิบายอย่างกระชับของกลไกการกำกับดูแลองค์กรที่ใช้ในการจัดการความเสี่ยงและโอกาสเหล่านี้ และการระบุความเสี่ยงและโอกาสที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

(2) ข้อมูลทั่วไปขององค์กร

(2.1) ชื่อองค์กร

(2.2) ตราผลิตภัณฑ์ สินค้า และ/หรือบริการหลัก

(2.3) โครงสร้างการปฏิบัติงานขององค์กร บริษัทสาขาและกิจการร่วมค้า

(2.4) สถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

(2.5) จำนวนประเทศที่ซึ่งองค์กรปฏิบัติงานอยู่ และชื่อประเทศที่มีการดำเนินงานหลักหรือที่เกี่ยวข้องเป็นพิเศษกับประเด็นทางความยั่งยืนที่ครอบคลุมอยู่ในรายงาน

(2.6) ลักษณะของการเป็นเจ้าของและรูปแบบทางกฎหมาย

(2.7) ตลาดที่มีการจัดส่งสินค้า (รวมทั้งการแบ่งส่วนทางภูมิศาสตร์ ภาคส่วนที่มีการจัดส่งสินค้า และประเภทของลูกค้า/ผู้รับผลประโยชน์)

(2.8) ขนาดกิจการ โดยกล่าวถึง

- จำนวนพนักงาน
- จำนวนหน่วยการดำเนินงาน
- ยอดขายสุทธิ (สำหรับองค์กรเอกชน) หรือรายได้สุทธิ (สำหรับองค์กรสาธารณะ)

- การใช้ทุนทั้งหมดแบ่งเป็นหนี้สินและกรรมสิทธิ์ (สำหรับองค์กรเอกชน)
- ปริมาณสินค้าและบริการที่จัดให้
- ทรัพย์สินทั้งหมด
- การเป็นเจ้าของ (รวมทั้งอัตลักษณ์และร้อยละของการเป็นเจ้าของของผู้ถือหุ้นใหญ่ที่สุด)
- การแบ่งแยกตามประเทศ/ภูมิภาคของประเด็นต่อไปนี้
 - ยอดขาย/รายได้ แบ่งตามประเทศ/ภูมิภาค ที่นับเป็นร้อยละ 5 หรือมากกว่าของรายได้ทั้งหมด
 - ต้นทุน แบ่งตามประเทศ/ภูมิภาค ที่นับเป็นร้อยละ 5 หรือมากกว่าของรายได้ทั้งหมด และ
 - พนักงาน

(2.9) การเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญระหว่างช่วงการรายงานในด้านขนาด โครงสร้าง หรือการเป็นเจ้าของ รวมทั้ง

- สถานที่ การเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงาน การเปิด/ปิดและการขยายสิ่งก่อสร้างและ
- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหุ้น ต้นทุน การก่อต้นทุนอื่นๆ การบำรุงรักษา

(2.10) รางวัลที่ได้รับในระยะเวลาการรายงาน

(3) ข้อพิจารณาประกอบตัวรายงาน

ประวัติรายงาน

(3.1) ช่วงเวลาการรายงาน (เช่น ปีงบประมาณ/ปีตามปฏิทิน) สำหรับข้อมูลที่ให้ไว้

(3.2) วันที่ของการรายงานครั้งล่าสุด (ถ้ามี)

(3.3) รอบการรายงาน (ประจำปี ประจำปีสองปี ฯลฯ)

(3.4) ผู้ติดต่อสำหรับคำถามเกี่ยวกับรายงานหรือเนื้อหาการรายงาน

ขอบเขตและกรอบการรายงาน

(3.5) กระบวนการกำหนดเนื้อหาการรายงาน รวมทั้ง

- การกำหนดสารัตถภาพ
- การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นภายในรายงาน
- การระบุผู้มีส่วนได้เสียที่องค์กรคาดว่าจะใช้รายงาน

รวมคำอธิบายถึงวิธีที่องค์กรประยุกต์ใช้คำแนะนำในการกำหนดเนื้อหาการรายงานหลักการที่เกี่ยวข้องและเกณฑ์วิธีทางเทคนิค-การประยุกต์ใช้หลักการว่าด้วยเนื้อหาการรายงานของ GRI

(3.6) กรอบของรายงาน (ประเทศ หน่วย บริษัทสาขา สิ่งก่อสร้างที่ให้เช่า กิจกรรมร่วมค้า ตัวแทนจำหน่าย เป็น

ต้น) คุณเกณฑ์วิธีการของGRI เพื่อกำหนดเพิ่มเติม

(3.7) แจ้งข้อจำกัดใดๆ ของขอบเขตและกรอบของรายงาน⁸

หากกรอบและขอบเขตมิได้กล่าวถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมอันเป็นสาระสำคัญทั้งหมดขององค์กร ให้แจ้งยุทธศาสตร์และตารางเวลาที่ครอบคลุม

(3.8) หลักการที่ใช้ในการรายงานเกี่ยวกับกิจการย่อย บริษัทสาขา สิ่งก่อสร้างที่ให้เช่า การจ้างบุคคลภายนอก และกิจการอื่นๆ ที่สามารถเปรียบเทียบผลในที่สุดอย่างมีนัยสำคัญระหว่างช่วงเวลาและ/หรือระหว่างองค์กร

(3.9) เทคนิคการวัดผลข้อมูลและพื้นฐานในการคำนวณ รวมทั้งสมมติฐานและเทคนิคพื้นฐานของการคาดการณ์ที่นำไปใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดและข้อมูลอื่นๆ ในรายงาน ทั้งนี้หากองค์กรตัดสินใจไม่ประยุกต์ใช้หรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจากเกณฑ์วิธีตัวชี้วัดของ GRI ก็ควรชี้แจงเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย

(3.10) คำอธิบายเกี่ยวกับผลของการรายงานข้อมูลซ้ำจากที่เคยแสดงไว้ในรายงานฉบับก่อนหน้า และเหตุผลของการกล่าวซ้ำดังกล่าว (เช่น การรวมบริษัท/การเข้าถือสิทธิ์ การเปลี่ยนปี/ช่วงเวลาพื้นฐาน ลักษณะของธุรกิจ วิธีในการวัด เป็นต้น)

(3.11) การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากการรายงานฉบับก่อนหน้านี้นี้ในเรื่องขอบเขต กรอบ หรือวิธีการวัดที่ใช้ในรายงาน

ดัชนีเนื้อหาของ GRI

(3.12) ตารางระบุจุดหรือบริเวณของการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานในรายงาน โดยระบุเลขหน้าในรายงานหรือเชื่อมต่อสู่เว็บไซต์ที่สามารถพบสิ่งต่อไปนี้ได้

- ยุทธศาสตร์และบทวิเคราะห์ 1.1 – 1.2
- ประวัติองค์กร 2.1 – 2.10
- ตัวแปรในการรายงาน 3.1 – 3.13
- ธรรมชาติ ปันผลและการร่วมปฏิบัติการ 4.1 – 4.17
- การเปิดเผยข้อมูลแนวทางการจัดการแยกตามประเภท
- ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก
- ตัวชี้วัดเพิ่มเติมของ GRI ใดๆ ที่มีการรวมไว้ และ
- ตัวชี้วัดเพิ่มเติมรายสาขาของ GRI ใดๆ ที่มีการรวมไว้ในรายงาน

⁸ ดูหลักการว่าด้วยความสมบูรณ์เพื่อคำอธิบายเกี่ยวกับขอบเขต

การรับรอง

- (3.13) นโยบายและแนวปฏิบัติในปัจจุบันในการจัดให้มีการรับรอง(Assurance) หรือผู้รับรองจากภายนอก ให้แก่รายงาน ซึ่งหากไม่ได้ระบุไว้ในรายงานการรับรองที่นำมาแสดงคู่กับรายงานความยั่งยืน ก็ให้อธิบายเพิ่มเติมถึงขอบเขตและพื้นฐานของการรับรองภายนอกดังกล่าว รวมทั้งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและผู้รับรองด้วย

(4) ธรรมชาติ ขอบเขต และข้อผูกพันร่วม

ธรรมชาติ

- (4.1) โครงสร้างการกำกับดูแลขององค์กร รวมถึงคณะกรรมการที่อยู่ภายใต้ส่วนงานบริหารสูงสุด ที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น การวางกลยุทธ์หรือควบคุมดูแลองค์กร โดยอธิบายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ องค์กรประกอบ จำนวนสมาชิกอิสระ และ/หรือ สมาชิกที่ไม่ใช่ฝ่ายบริหารของคณะกรรมการกำกับดูแลสูงสุด รวมถึงแจ้งตำแหน่งของบุคคลที่รับผิดชอบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม
- (4.2) ระบุว่าประธานกรรมการผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรดำรงตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรด้วยหรือไม่ (กรณีดำรงตำแหน่ง ให้ระบุเหตุผลของการแต่งตั้ง และบทบาทการบริหารงานในองค์กร)
- (4.3) สำหรับองค์กรที่มีโครงสร้างคณะกรรมการเดี่ยว ให้ระบุจำนวนและเพศของกรรมการอิสระ และ/หรือมิได้เป็นกรรมการบริหารที่อยู่ในคณะกรรมการสูงสุดขององค์กร (ข้อนี้ให้ประยุกต์ใช้ได้เฉพาะกับองค์กรที่มีโครงสร้างคณะกรรมการเดี่ยว โดยสามารถดูอภิธานศัพท์ของคำว่า “อิสระ”)
- (4.4) ช่องทางสำหรับผู้ถือหุ้นและพนักงานในการเสนอคำแนะนำ หรือแนวทางการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสูงสุดขององค์กร รวมถึงกระบวนการเกี่ยวกับ
- วิธีการลงมติของผู้มีส่วนได้เสียหรือกลไกอื่นๆสำหรับช่วยผู้ถือหุ้นจำนวนน้อยให้สามารถแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรสูงสุด และ
 - การให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่พนักงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการทำงานกับคณะตัวแทนอย่างเป็นทางการเช่น ‘สภาการทำงาน’ ในระดับองค์กร และตัวแทนของพนักงานในคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรสูงสุด
- โดยระบุประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีการนำเสนอผ่านกลไกเหล่านี้ในระหว่างช่วงเวลาการรายงาน
- (4.5) ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทน (รวมถึง ค่าตอบแทนหลังพ้นตำแหน่ง) ของคณะกรรมการสูงสุด ผู้บริหารอาวุโส และผู้บริหารอื่น ๆ กับผลประกอบการขององค์กร (รวมถึง ผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม)
- (4.6) กระบวนการที่คณะกรรมการสูงสุดใช้กำกับดูแลเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- (4.7) กระบวนการกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและความรู้ความชำนาญของกรรมการในส่วนงานบริหารสูงสุดและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงเพศ และเกณฑ์ความหลากหลายด้านอื่นๆ
- (4.8) การปรับปรุงพันธกิจ หรือค่านิยม จรรยาบรรณ และหลักการที่มาจากการพัฒนาภายในองค์กรอันเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความถี่หน้าของการนำไปปฏิบัติ
- (4.9) ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการสูงสุดในการกำกับดูแลตามเจตนารมณ์ที่องค์กรระบุไว้ การบริหารผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงโอกาสและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นภาคีหรือปฏิบัติตามมาตรฐาน จรรยาบรรณ และหลักการต่างๆ ที่สากลยอมรับ
- (4.10) กระบวนการประเมินผลงานการบริหารของคณะกรรมการสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ข้อยึดมั่นต่อความริเริ่มภายนอกองค์กร

- (4.11) คำอธิบายถึงการนำแนวทางหรือหลักการเพื่อการป้องกัน ได้รับการกล่าวถึง หรือไม่และอย่างไร
- มาตรา 15 ของหลักการริโอที่กล่าวไว้ในแนวทางเพื่อการป้องกันการตอบสนองต่อข้อ 4.11 อาจกล่าวถึงแนวทางในการจัดการความเสี่ยงในการวางแผนปฏิบัติการ หรือการพัฒนาและการแนะนำสินค้าใหม่ขององค์กร*
- (4.12) กฎบัตร หลักการหรือความริเริ่มอื่นๆเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีการพัฒนาขึ้นโดยองค์กรภายนอกที่องค์กรปฏิบัติตามหรือเห็นชอบรวมการระบุนานาชาติซึ่งรับมาใช้ ประเทศที่นำไปใช้ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง การกำกับดูแลความริเริ่มเหล่านี้ โดยควรจำแนกระหว่างความคิดริเริ่มที่ปฏิบัติโดยสมัครใจ และที่องค์กรมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม
- (4.13) สมาชิกภาพในสมาคมระดับสากล ทั้งนี้รวมถึงสมาชิกภาพที่มีการรักษาไว้ในระดับองค์กรเป็นหลัก
- มีตำแหน่งในคณะกรรมการใดๆ
 - มีส่วนร่วมในโครงการหรือคณะกรรมการใดๆ
 - การให้เงินทุนเกินกว่าที่จำเป็นตามสมาชิกภาพประจำเป็นจำนวนมากหรือ
 - การมองว่าสมาชิกภาพเป็นยุทธศาสตร์

ข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย

ข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียโดยทั่วไปที่จัดทำขึ้นโดยองค์กรตลอดระยะการรายงาน โดยรายละเอียดข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ ไม่ได้จำกัดเพื่อจุดประสงค์ในการจัดเตรียมรายงานความยั่งยืนเท่านั้น

- (4.14) ตัวอย่างรายชื่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีส่วนร่วมกับองค์กรได้แก่

- ประชาสังคม
- ลูกค้า
- พนักงาน ผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ และสหภาพแรงงาน
- ชุมชนท้องถิ่น
- ผู้ถือหุ้นและเจ้าของทุน และ
- ตัวแทนจำหน่าย

(4.15) พื้นฐานและวิธีการระบุตัวตนและการคัดเลือกผู้มีส่วนได้เสียที่องค์กรจะประสานงานด้วย รวมถึงกระบวนการขององค์กรในการนิยามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย การกำหนดกลุ่มที่จะประสานงานและไม่ประสานงานด้วย

(4.16) แนวทางในการสร้างข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งความถี่ของการมีส่วนร่วม แบ่งตามประเภทและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ อาจรวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการให้คำปรึกษาบริษัท การสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร โครงสร้างฝ่ายจัดการสหภาพ และกระบวนการสื่อกลางอื่นๆ

(4.17) ประเด็นและความกังวลหลักที่ได้มีการกล่าวถึงผ่านทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และวิธีที่องค์กรได้ตอบสนองต่อประเด็นและความกังวลหลักเหล่านี้ผ่านการรายงาน

(5) แนวการบริหารจัดการและตัวชี้วัดการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืนในส่วนนี้ จัดเป็นหมวดเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยตัวชี้วัดทางสังคมแบ่งประเภทเพิ่มเติมเป็น แรงงาน สิทธิมนุษยชน สังคม และความรับผิดชอบต่อสินค้า ซึ่งแต่ละประเภทจะครอบคลุมการเปิดเผยข้อมูลแนวทางการจัดการและชุดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลักและเสริมที่สอดคล้องกัน

ตัวชี้วัดหลักได้พัฒนาผ่านทางกระบวนการของผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่ายของ GRI ซึ่งมุ่งระบุตัวชี้วัดที่สามารถนำไปใช้ได้โดยทั่วไปและจัดว่าเป็นสารัตถภาพสำหรับองค์กรส่วนใหญ่ ดังนั้น องค์กรควรยึดการรายงานตามตัวชี้วัดหลักนอกจากจะกล่าวถึงประเด็นที่อาจเป็นสารัตถภาพสำหรับบางองค์กร แต่ไม่ได้จัดเป็นสารัตถภาพสำหรับองค์กรอื่นๆ และกรณีที่มีตัวชี้วัดเพิ่มเติมรายสาขารุ่นสุดท้าย ให้ถือว่าตัวชี้วัดเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดหลัก (ดูคำแนะนำในการกำหนดเนื้อหารายงานสำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม)

การเปิดเผยข้อมูลด้านแนวทางการจัดการ ควรให้ภาพรวมอย่างย่อของแนวทางการจัดการขององค์กรต่อหมวดที่นิยามไว้ภายใต้ตัวชี้วัดแต่ละประเภท ดังนั้น องค์กรควรตั้งโครงสร้างการเปิดเผยข้อมูลด้านแนวทางการจัดการให้ครอบคลุมหมวดทั้งหมดภายใต้ตัวชี้วัดแต่ละประเภท อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยข้อมูลควรกล่าวถึงหมวดตัวชี้วัดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเภทโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบหรือการจัดกลุ่ม

ในโครงสร้างโดยรวมของการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานเรื่องยุทธศาสตร์และประวัติ ข้อ 1.1 และ 1.2 ใน ‘ยุทธศาสตร์และการวิเคราะห์’ ควรให้ภาพรวมอย่างกระชับเกี่ยวกับความเสี่ยงและโอกาสที่องค์กรต้องเผชิญ โดยรวมซึ่งการเปิดเผยข้อมูลด้านแนวทางการจัดการ ควรมุ่งกล่าวถึงรายละเอียดที่องค์กรจัดการกับประเด็นทาง ความยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและโอกาสอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การรายงานตัวชี้วัดผลการดำเนินงานเหล่านี้ ควรรวบรวมข้อมูลต่อไปนี้

- **รอบการรายงานปัจจุบัน** ข้อมูลควรนำเสนอช่วงเวลาการรายงานปัจจุบัน (เช่น หนึ่งปี) และช่วงเวลาการ รายงานย้อนหลังอย่างน้อยสองช่วง เช่นเดียวกับเป้าหมายในอนาคต (หากได้มีการ ตั้งเป้าหมายไว้แล้วสำหรับระยะสั้นและระยะกลาง)
- **การใช้เกณฑ์วิธี** องค์กรกำหนดเกณฑ์วิธีที่ใช้ควบคู่ไปกับตัวชี้วัดเมื่อรายงานตัวชี้วัด เนื่องจากเกณฑ์วิธี เหล่านี้ช่วยสนับสนุนพื้นฐานในการตีความและรวบรวมข้อมูล
- **การนำเสนอข้อมูล** บางกรณีข้อมูลแบบสัดส่วนหรือแบบที่เป็นมาตรฐานจะมีประโยชน์และเหมาะสมในการ นำเสนอข้อมูล ซึ่งหากจะใช้ข้อมูลแบบสัดส่วนหรือแบบทำให้เป็นมาตรฐานเหล่านี้ก็ควร ให้ข้อมูลดิบไว้ด้วย
- **การรวมข้อมูล** องค์กรควรกำหนดระดับที่เหมาะสมในการรวมข้อมูลและบันทึกการรายงานไว้ให้ชัดเจน
- **หน่วยวัด** ข้อมูลที่รายงานควรนำเสนอโดยใช้หน่วยวัดสากลที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป (เช่น กิโลกรัม ตัน ลิตร) และมีการคำนวณโดยใช้ปัจจัยการแปลงค่ามาตรฐานหากมีข้อตกลง สากลจำเพาะอยู่ของเรื่องนั้นๆ (เช่น สิ่งเทียบเท่าของ GHG) พร้อมกับระบุไว้ในเกณฑ์วิธี ตัวชี้วัดด้วย

2.4.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

มิติด้านเศรษฐกิจของความยั่งยืนเกี่ยวข้องกับผลกระทบขององค์กรต่อสถานะเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้เสีย และต่อระบบเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก ดังนั้น ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจจะชี้ให้เห็นถึง

- การหมุนเวียนของต้นทุนท่ามกลางผู้มีส่วนได้เสียที่ต่างกัน และ
- ผลกระทบทางเศรษฐกิจหลักขององค์กรต่อทั้งสังคม

ผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นพื้นฐานต่อความยั่งยืนขององค์กร อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้มักได้รับการ รายงานในบัญชีการเงินอยู่แล้ว ดังนั้น สิ่งที่มีักเปิดเผยไว้น้อยแต่เป็นที่ต้องการจากผู้อ่านรายงานความยั่งยืนคือ การส่งเสริมขององค์กรต่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง

การเปิดเผยข้อมูลแนวทางการจัดการ

ควรเปิดเผยข้อมูลแนวทางการจัดการอย่างกระชับที่การอ้างถึงหมวดทางเศรษฐกิจต่อไปนี้

- ผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ
- บทบาททางตลาด และ
- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยอ้อม

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

เป้าหมายขององค์กรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดเศรษฐกิจ โดยใช้ตัวชี้วัดเฉพาะสำหรับองค์กรเอง เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ GRI เพื่อแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมาย

นโยบาย

นโยบายขององค์กรแบบย่อที่กล่าวถึงพันธะ โดยรวมขององค์กรซึ่งเกี่ยวข้องกับหมวดเศรษฐกิจที่ให้ไว้ข้างต้น โดยอาจแจ้งเพิ่มเติมว่าสามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลสาธารณะใด (เช่น การเชื่อมต่อกับเว็บไซต์)

ข้อมูลเชิงบริบทเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมที่จำเป็นในการเข้าใจผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น

- ความสำเร็จและปัญหาหลัก
- ความเสี่ยงและโอกาสหลักขององค์กร
- การเปลี่ยนแปลงหลักในระยะเวลาการรายงานต่อระบบหรือโครงสร้างเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและ
- กลยุทธ์หลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือการบรรลุผลการดำเนินงาน

2.4.3 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

มิติทางสิ่งแวดล้อมของความยั่งยืนเกี่ยวข้องกับผลกระทบขององค์กรที่มีต่อระบบทางธรรมชาติที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งระบบนิเวศ ที่ดิน อากาศ และน้ำ ตัวชี้วัดทางสิ่งแวดล้อมครอบคลุมผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยนำเข้า (เช่น วัสดุ พลังงาน น้ำ) และผลผลิต (เช่น การปล่อยก๊าซ น้ำทิ้ง ของเสีย) นอกจากนั้นยังครอบคลุมผลการดำเนินงานเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ การปฏิบัติตามทางสิ่งแวดล้อม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายทางสิ่งแวดล้อมและผลกระทบของสินค้าและบริการ

การเปิดเผยข้อมูลแนวทางการจัดการ

ให้เปิดเผยข้อมูลอย่างกระชับเกี่ยวกับประเด็นแนวทางการจัดการโดยอ้างอิงหมวดทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ วัสดุ พลังงาน น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพ การปล่อยก๊าซ น้ำทิ้งและของเสีย สินค้าและบริการ ความร่วมมือ การขนส่ง และภาพรวม

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

เป้าหมายทั้งองค์กรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดสิ่งแวดล้อม โดยใช้ตัวชี้วัดเฉพาะองค์กร (ตามที่จำเป็น) เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ GRI เพื่อแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

นโยบาย

นโยบายทั้งองค์กรแบบย่อที่นิยามพันธะโดยรวมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับหมวดสิ่งแวดล้อมที่ให้ไว้ข้างต้น หรือแจ้งว่าสามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลสาธารณะใด (เช่น การเชื่อมต่อกับเว็บไซต์)

ความรับผิดชอบองค์กร

ตำแหน่งอาวุโสที่สุดที่มีความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานในหมวดสิ่งแวดล้อม หรืออธิบายว่าความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานมีการแบ่งระดับอาวุโสสำหรับหมวดตัวชี้วัดเหล่านี้อย่างไร (แตกต่างจากการเปิดเผยข้อมูลในข้อ 4.1 ซึ่งมุ่งความสนใจไปที่โครงสร้างของระดับปกครอง)

การฝึกอบรมและการตระหนักรู้

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการสร้างความรับรู้เกี่ยวกับหมวดสิ่งแวดล้อม

การตรวจสอบและติดตามผล

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกัน รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทาน โดยใส่รายนามเอกสารรับรองผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหรือระบบการรับรอง หรือแนวทางอื่นๆ ในการวัดประสิทธิภาพ/ตรวจสอบความถูกต้องสำหรับองค์กรหรือห่วงโซ่อุปทานขององค์กร

ข้อมูลเชิงบริบทเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมที่จำเป็นในการเข้าใจผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น

- ความสำเร็จและปัญหาหลัก
- ความเสี่ยงและโอกาสหลักขององค์กร
- การเปลี่ยนแปลงหลักในระยะเวลาการรายงานต่อระบบหรือโครงสร้างเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและ
- กลยุทธ์หลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือการบรรลุเป้าหมาย

2.4.4 ข้อมูลด้านการปฏิบัติต่อแรงงานและงานที่มีคุณค่า

การปฏิบัติต่อแรงงานและงานที่มีคุณค่า มีหมวดจำเพาะภายใต้กลุ่มแรงงานและมีพื้นฐานมาจากมาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ รวมทั้ง

- ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- ปฏิญญาสหประชาชาติ: กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

- ปฏิญญาสหประชาชาติ: กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
- อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรี (CEDAW)
- อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิและหลักการพื้นฐานในที่ทำงาน (โดยเฉพาะอนุสัญญาหลักทั้งแปดข้อขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่ประกอบด้วยอนุสัญญาข้อที่ 100, 111, 87, 98, 138, 182, 29, 105) และ
- ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา

ตัวชี้วัดด้านแรงงานยังอ้างอิงถึงตราสารสองฉบับที่กล่าวถึงความรับผิดชอบทางสังคมของบริษัททางธุรกิจโดยตรง ได้แก่ ปฏิญญาไตรภาคีเรื่องหลักการว่าด้วยสถานประกอบการข้ามชาติและนโยบายสังคม และแนวปฏิบัติสำหรับบรรษัทข้ามชาติขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การเปิดเผยข้อมูลแนวทางการจัดการ

ให้เปิดเผยข้อมูลอย่างกระชับเกี่ยวกับประเด็นแนวทางการจัดการต่อไปนี้โดยอ้างอิงหมวดแรงงานที่ให้ไว้ด้านล่าง โดยปฏิญญาไตรภาคีเรื่องหลักการว่าด้วยสถานประกอบการข้ามชาติและนโยบายสังคม (โดยเฉพาะอนุสัญญาหลักทั้งแปดข้อขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ) และแนวปฏิบัติสำหรับบรรษัทข้ามชาติขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ควรเป็นจุดอ้างอิงหลัก

- การจ้างงาน
- ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานและการจัดการ
- อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- การฝึกอบรมและการศึกษา
- ความหลากหลายและความเท่าเทียมทางโอกาส
- การให้ผลตอบแทนที่เท่าเทียมระหว่างชายและหญิง

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

เป้าหมายทั้งองค์กรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดแรงงาน โดยแจ้งความเชื่อมโยงต่อมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ และใช้ตัวชี้วัดเฉพาะองค์กร (ตามที่จำเป็น) เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ GRI เพื่อแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมาย

นโยบาย

นโยบายทั้งองค์กรแบบย่อที่นิยามพันธะโดยรวมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับหมวดแรงงานที่ให้ไว้ข้างต้น หรือแจ้งว่าสามารถหาได้จากแหล่งสาธารณะใด (เช่น การเชื่อมต่อจากเว็บไซต์) นอกจากนั้น อ้างอิงถึงความเชื่อมโยงกับมาตรฐานสากลที่ได้แจ้งไว้ข้างต้น

ความรับผิดชอบองค์กร

ตำแหน่งอาวุโสที่สุดที่มีความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานในหมวดแรงงาน หรืออธิบายว่าความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานได้มีการแบ่งในระดับอาวุโสสำหรับหมวดตัวชี้วัดเหล่านี้อย่างไร (ซึ่งแตกต่างจากการเปิดเผยข้อมูลในข้อ 4.1 ซึ่งมุ่งความสนใจไปที่โครงสร้างในระดับปกครอง)

การฝึกอบรมและการตระหนักรู้

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการสร้างความรับรู้เกี่ยวกับหมวดแรงงาน รวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เข้าร่วมในการฝึกอบรมด้านความหลากหลาย ความเท่าเทียมทางโอกาสและความละเอียดอ่อนทางเพศ (เช่น คณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรสูงสุด ฝ่ายจัดการอาวุโส และประเด็นที่มีการกล่าวถึงโดยการฝึกอบรมและการสร้างการรับรู้อย่างไม่เป็นทางการอื่นๆ)

การตรวจสอบและติดตามผล

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกัน รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานด้วย พร้อมกับแสดงรายงานเอกสารรับรองผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหรือระบบการรับรอง หรือแนวทางอื่นๆ ในการวัดประสิทธิภาพ/ตรวจสอบความถูกต้องสำหรับองค์กรหรือห่วงโซ่อุปทานขององค์กร รวมถึงขั้นตอนสำหรับการทบทวนตรวจสอบค่าชดเชยที่เท่าเทียมกันและสำหรับการกระทำเพื่อแก้ไขส่วนต่างในค่าชดเชยทางเพศใดๆ

ข้อมูลเชิงบริบทเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมที่จำเป็นในการเข้าใจผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น

- ความสำเร็จและปัญหาหลัก
- ความเสี่ยงและโอกาสหลักขององค์กร
- การเปลี่ยนแปลงหลักของระยะเวลาการรายงานต่อระบบหรือโครงสร้างเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและ
- กลยุทธ์หลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือการบรรลุผลการดำเนินงาน

นอกจากนี้ ให้มีคำอธิบายถึงสภาพแวดล้อมทางกฎหมายและทางสังคมและทางเศรษฐกิจที่มีทั้งเรื่องการมอบโอกาสและการมีข้อจำกัดต่อความเป็นธรรมทางเพศในกำลังแรงงาน รวมถึงแต่ไม่จำกัดแค่เพียงจำนวนแรงงานของเพศหญิง และการเข้าร่วมในระดับการดูแลสูงสุดและค่าตอบแทนที่เท่าเทียม

2.4.5 ข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน

ความเห็นร่วมทั่วโลกที่ว่าองค์กรต้องมีความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชนกำลังเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนจึงต้องการให้องค์กรรายงานขอบเขตที่มีการลงมือปฏิบัติ กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ถ้ามี) การใช้สิทธิมนุษยชนของของผู้มีส่วนได้เสียที่เกิดขึ้นในระหว่างช่วงเวลาการรายงาน รวมถึง การ

ไม่เลือกปฏิบัติ ความเท่าเทียมทางเพศ เสรีภาพในการสมาคม การเจรจาต่อรองร่วม แรงงานเด็ก แรงงานที่ถูกบังคับ และสิทธิชนพื้นเมือง

กรอบการทำงานทางกฎหมายสากลสำหรับสิทธิมนุษยชนประกอบด้วยกลุ่มกฎหมายว่าด้วยสนธิสัญญา ปฏิญญา อนุสัญญาและตราสารอื่นๆ หลักสำคัญของสิทธิมนุษยชนคือ บัญญัติสิทธิสากล ซึ่งประกอบได้ด้วยตราสารสามฉบับได้แก่

- i) ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, ค.ศ. 1948
- ii) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง, ค.ศ. 1966
- iii) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม, ค.ศ. 1966

ตราสารเหล่านี้คือจุดอ้างอิงแรกสำหรับองค์กรใดที่ทำการรายงานด้านสิทธิมนุษยชน นอกเหนือจากตราสารหลักทั้งสามฉบับนี้ กรอบการทำงานทางกฎหมายสากลสำหรับสิทธิมนุษยชนยังได้รับการสนับสนุนจากตราสารอื่นๆ อีกกว่า 80 ฉบับ ตั้งแต่ปฏิญญาย่อยและหลักการแนะนำไปจนถึงสนธิสัญญาและอนุสัญญาผูกมัด และตั้งแต่ตราสารระดับสากลไปจนถึงระดับภูมิภาค

องค์กรสามารถส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนในวงกว้างในการประเมินว่าสิทธิมนุษยชนข้อใดเกี่ยวข้องกับการรายงาน ซึ่งองค์กรควรคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนทั้งหมด ทั้งนี้ ตราสารเพิ่มเติมบางฉบับซึ่งอาจมีประโยชน์ที่องค์กรจะพิจารณาได้แก่

- อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิและหลักการพื้นฐานในที่ทำงาน ค.ศ.1998 ซึ่งประกอบไปด้วยอนุสัญญาหลักทั้งแปดข้อขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่ประกอบด้วยอนุสัญญาข้อที่ 100, 111, 87, 98, 138, 182, 29, 1059
- อนุสัญญาภูมิภาคที่ปฏิบัติตามหลักการของความเป็นสากลในบัญญัติสิทธิสากลในบริเวณที่องค์กรปฏิบัติงานอยู่ รวมทั้ง กฎบัตรอัฟริกันว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1981 กฎบัตรอาหรับว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1994 อนุสัญญาอเมริกันว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1969 อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ECHR ค.ศ.1950 และ
- อนุสัญญาที่ปกป้องสิทธิของบุคคลที่อาจได้รับผลกระทบจากการทำงานขององค์กร รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรี ค.ศ.1979 อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 107 ว่าด้วยประชากรชนพื้นเมืองและชนเผ่า ค.ศ. 1957 อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 169 ว่าด้วยชนพื้นเมืองและชนเผ่าในประเทศเอกราช ค.ศ. 1991 ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ค.ศ. 2007 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ค.ศ. 2007

ทั้งนี้ ควรสังเกตว่าหมวดข้อมูลจำนวนมากที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนสามารถพบได้

⁹ อนุสัญญาฉบับที่ 100 และ 111 เกี่ยวกับการไม่เลือกปฏิบัติ; อนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98 เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการสมาคมและการเจรจาต่อรองร่วม; อนุสัญญาฉบับที่ 138 และ 182 เกี่ยวข้องกับการจัดแรงงานเด็ก; และอนุสัญญาฉบับที่ 29 และ 105 เกี่ยวข้องกับการป้องกันแรงงานที่ถูกบังคับ

ในประเภทตัวชี้วัดอื่นๆ ในแนวทาง และไม่จำกัดแค่เพียงประเภทตัวชี้วัดสิทธิมนุษยชนเท่านั้น

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ

ให้การเปิดเผยข้อมูลที่กระชับเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการต่อไปนี้ โดยอ้างอิงหมวดสิทธิมนุษยชนที่ให้ไว้ด้านล่าง ทั้งนี้ จุดอ้างอิงหลักควรเป็นปฏิญญาไตรภาคีเรื่องหลักการว่าด้วยสถานประกอบการข้ามชาติและนโยบายสังคม และแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

- แนวปฏิบัติในการลงทุนและการสรรหา
- การไม่เลือกปฏิบัติ
- เสรีภาพในการสมาคมและการเจรจาต่อรองร่วม
- แรงงานเด็ก
- การป้องกันแรงงานที่ถูกบังคับ
- แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย
- สิทธิชนพื้นเมือง
- การประเมิน และ
- การฟื้นฟู

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

เป้าหมายทั้งองค์กรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดสิทธิมนุษยชน โดยเชื่อมโยงกับมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ทั้งนี้ ให้ใช้ตัวชี้วัดเฉพาะองค์กร (ตามที่จำเป็น) เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ GRI เพื่อแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมาย

นโยบาย

นโยบายทั้งองค์กรอย่างย่อที่นิยามพันธะโดยรวมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับหมวดสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง

- สิทธิที่ระบุว่าเป็นลำดับความสำคัญ
- การประยุกต์ใช้นโยบายระดับประเทศที่มีการดำเนินงานและหุ้นส่วนธุรกิจ
- นโยบายที่มีแนวโน้มจะส่งผลต่อการเข้าร่วมสหภาพแรงงานของพนักงานหรือการต่อรอง

อีกทางเลือกหนึ่งคือแจ้งว่าสามารถหาข้อมูลดังกล่าวได้จากแหล่งสาธารณะแหล่งใด (เช่น การเชื่อมต่อจากเว็บไซต์) นอกจากนั้น ให้อ้างอิงถึงความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายขององค์กรกับข้อตกลงและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลนี้อาจเป็นนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนที่แยก

ออกต่างหากหรืออาจต้องการการเปิดเผยเกณฑ์การประเมินที่ร่วมกันอยู่เป็นนโยบายผสมผสานก็ได้ นอกจากนี้ให้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ในการขยายและปลูกฝังนโยบาย เป้าหมาย และกระบวนการด้านสิทธิมนุษยชนทั่วทั้งองค์กร รวมถึงยุทธศาสตร์ นโยบายและขั้นตอน ในการนำไปใช้กับบุคคลภายนอกเช่นกิจการร่วมค้า บริษัทสาขา และตัวแทนจำหน่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรอธิบายแนวทางในการใช้เกณฑ์การประเมินหรือกล่าวถึงวรรคในสัญญาต่างๆ ขององค์กรเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งชนิดของวรรคและชนิดของสัญญาและข้อตกลงที่มีการนำไปใช้โดยทั่วไป เช่น สัญญาการลงทุน สัญญาการจัดซื้อ กิจการร่วมค้า

การประเมินความเสี่ยงองค์กร

อธิบายถึงขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงที่รวมถึงสิทธิมนุษยชน แนวปฏิบัติทางอุตสาหกรรม กระบวนการอื่นๆ ในการวิเคราะห์และเข้าใจประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย และความถี่ที่มีการนำมาใช้ รวมถึงระบุโอกาสและความเสี่ยงขององค์กรหรือภาคส่วนจำเพาะใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน โดยพิจารณาแรงผลักดันหรือแนวปฏิบัติภายในที่อาจสนับสนุนหรือทำลายความพยายามในการรักษาสิทธิมนุษยชน เช่น แนวทางการจัดซื้อ

การวิเคราะห์ผลในที่สุด

กระบวนการและขั้นตอนในการประเมิน ทบทวน และติดตามผลในที่สุดด้านสิทธิมนุษยชนในระดับปฏิบัติการ หรือในการประเมินการตัดสินใจทางธุรกิจบางประการ รวมทั้งการทบทวนแผนงานการดำเนินงานหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีสายธุรกิจเฉพาะ รวมถึง

- ระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียภายในและภายนอกในกระบวนการ
- ระดับที่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในกระบวนการ
- องค์กรได้ประเมินความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น แรงงาน และสภาพแรงงาน ตัวแทนจำหน่าย หุ่นส่วนธุรกิจ รัฐบาล ผู้ให้การรักษาความปลอดภัยหรือไม่และอย่างไร เพื่อประเมินความเป็นไปได้ที่จะถูกมองว่าเกี่ยวข้องกับหรือสมรู้ร่วมคิดในการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- มีการใช้ตัวแปรใดในการประเมิน เช่น ประเทศที่มีการปฏิบัติการ กฎหมาย นโยบายและพันธะทางสิทธิมนุษยชนขององค์กร
- วิธีและโอกาสที่ผลการประเมินใช้เป็นข้อมูลให้แก่กระบวนการตรวจสอบ

ความรับผิดชอบองค์กร

ตำแหน่งอาวุโสที่สุดที่มีความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานในหมวดสิทธิมนุษยชนหรือคำอธิบายถึงความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานได้มีการแบ่งในระดับอาวุโสสำหรับชุดตัวชี้วัดเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ทั้ง

- การแจกจ่ายความรับผิดชอบในการลงมือปฏิบัติตามนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความเกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรสูงสุดใดๆ

- ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่มีการยกขึ้นในระดับคณะกรรมการหรือผู้บริหารอาวุโสในระหว่างช่วงเวลาการรายงาน
- การรวมเกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในการประเมินผลการดำเนินงานของพนักงาน แผนการให้โบนัสประจำปี และกลไกการสร้างความแรงจูงใจอื่นๆ และ

ประเด็นข้างต้นแตกต่างจากการเปิดเผยข้อมูลในข้อ 4.1 ซึ่งมุ่งความสนใจไปที่โครงสร้างระดับการกำกับดูแลองค์กร

การฝึกอบรมและการตระหนักรู้

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหมวดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งคำอธิบายถึงกลยุทธ์การฝึกอบรมภายใน วิธีและทรัพยากรที่ใช้เพื่อการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชน และการฝึกอบรมด้านการมีอยู่และการเข้าถึงกลไกในการร้องทุกข์และกระบวนการฟื้นฟู

การตรวจสอบและติดตามผลและการฟื้นฟู

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกัน รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานด้วย โดยแสดงรายนามเอกสารรับรองผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนหรือระบบการรับรอง หรือแนวทางอื่นๆ ในการวัดประสิทธิภาพ/ตรวจสอบความถูกต้องสำหรับองค์กร หรือห่วงโซ่อุปทานขององค์กร

ขั้นตอนที่อธิบายถึงวิธีการประยุกต์ใช้ผลลัพธ์ของการตรวจสอบและขั้นตอนในการกำหนดการเยียวยาผลกระทบเชิงลบด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งกระบวนการฟื้นฟูที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการร้องทุกข์ และการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนจากชุมชนท้องถิ่น ตัวแทนแรงงาน และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ

ข้อมูลเชิงบริบทเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมที่จำเป็นต่อความเข้าใจผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น

- ความสำเร็จและปัญหาหลัก
- ความเสี่ยงและโอกาสหลักขององค์กร
- การเปลี่ยนแปลงหลักในระยะเวลาการรายงานต่อระบบหรือโครงสร้างเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและ
- กลยุทธ์หลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือการบรรลุผลการดำเนินงาน

2.4.6 ข้อมูลด้านสังคม

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางสังคมมุ่งความสนใจไปที่ผลในที่สุดขององค์กรต่อชุมชนท้องถิ่นที่องค์กรปฏิบัติงานอยู่ ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลว่าความเสี่ยงที่อาจเกิดจากปฏิสัมพันธ์กับสถาบันทางสังคมอื่นๆ ได้มี

การจัดการและใกล้เคียงอย่างไร โดยเฉพาะการเสาะหาข้อมูลที่ใช้วิธีเสี่ยงซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการทุจริต การใช้สิทธิพลอันมิชอบในการออกนโยบายสาธารณะและแนวปฏิบัติผูกขาด ทั้งนี้ สมาชิกของชุมชนมีสิทธิที่ต้องคำนึงตามที่ระบุใน

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
- ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิในการพัฒนา

แม้จะมีการถกเถียงเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิของชุมชนโดยรวม ชนพื้นเมืองและชนเผ่า ซึ่งถือว่ามีสิทธิโดยรวมเป็นที่ยอมรับโดยอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ 107 และ 169 และปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนพื้นเมือง สิทธิของคนเหล่านี้มีพื้นฐานจากทั้งโดยรวมและแยกเป็นบุคคล สิทธิในการได้รับคำปรึกษาล่วงหน้าและอย่างมีข้อมูลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ

ให้การเปิดเผยข้อมูลโดยย่อเกี่ยวกับประเด็นด้านแนวทางการจัดการ โดยคำนึงถึงหมวดสังคม ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น การทุจริตเชิงนโยบายสาธารณะ พฤติกรรมต่อต้านการแข่งขันและความร่วมมือ

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

เป้าหมายทั้งองค์กรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดที่ระบุไว้ข้างต้น โดยใช้ตัวชี้วัดเฉพาะองค์กร (ตามที่จำเป็น) เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ GRI เพื่อแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมาย รวมถึงขอบเขตที่เป้าหมายองค์กรมีส่วนส่งเสริมหรือมีส่วนแทรกแซงสิทธิโดยรวมของชุมชนท้องถิ่นนั้น

นโยบาย

นโยบายองค์กรโดยย่อที่กล่าวถึงพันธะโดยรวมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับหมวดสังคมที่กำหนดไว้ข้างต้น หรือแจ้งว่าสามารถหาได้จากแหล่งสาธารณะ (เช่น การเชื่อมต่อจากเว็บไซต์) โดยเป็นนโยบายหรือมาตรฐานทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงต่อชุมชนท้องถิ่นและการจัดการผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น โดยครอบคลุมทั้งวงจรชีวิตของการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการเข้าและการออก การดำเนินงานขององค์กร)

- การอ้างอิงคำแถลงเกี่ยวกับสิทธิโดยรวมของชุมชนท้องถิ่น
- การประเมินความเสี่ยงสำหรับผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นตลอดทั้งวงจรชีวิต

- การบรรเทาผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น
- การมีส่วนร่วมกับบุรุษและสตรีในชุมชนท้องถิ่น และ
- การประยุกต์ใช้นโยบายในระดับที่แตกต่างกันขององค์กร

ความรับผิดชอบขององค์กร

ตำแหน่งอาวุโสที่สุดที่มีความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานในหมวดสังคมหรืออธิบายถึงความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงาน ว่ามีการแบ่งตำแหน่งระดับอาวุโสสำหรับชุดตัวชี้วัดเหล่านี้อย่างไร แตกต่างจากการเปิดเผยข้อมูลในข้อ 4.1 ซึ่งมุ่งความสนใจไปที่โครงสร้างในระดับปกรอง

อธิบายการแบ่งความรับผิดชอบต่อผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นในคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรสูงสุดสำหรับองค์กรที่ไม่มีนโยบายหรือมาตรฐานเดียว โดยอธิบายบทบาทของแผนกต่างๆ ในกระบวนการจัดการผลกระทบโดยรวม และกล่าวถึงขอบเขตการจัดการผลกระทบในโครงสร้างองค์กรตามที่ระบุไว้ในส่วนการกำกับดูแลองค์กร กลไกสำหรับให้พนักงานและผู้ถือหุ้นแนะแนวทางแก่คณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรสูงสุด รวมถึงว่าสภาพการทำงาน คณะกรรมการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้รับอำนาจในการจัดการผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นหรือไม่และอย่างไร

การฝึกอบรมและการตระหนักรู้

ขั้นตอนเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหมวดสังคม ทั้งการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่กระทบต่อชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะ โดยครอบคลุมพนักงานผู้รับเหมา และบุคลากรที่มีหน้าที่จัดการผลกระทบต่อท้องถิ่น

การตรวจสอบและติดตามผล

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกันที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานด้วย โดยแสดงรายการเอกสารรับรองผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหรือระบบการรับรอง หรือแนวทางอื่นๆ ในการวัดประสิทธิภาพ/ตรวจสอบความถูกต้องสำหรับองค์กรหรือห่วงโซ่อุปทานขององค์กร รวมถึงขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการกับผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น การเข้าและจากการออก การปฏิบัติการ ซึ่งควรรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและกระบวนการคัดเลือกสมาชิกชุมชนท้องถิ่น

ข้อมูลเชิงบริบทเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมที่จำเป็นในการเข้าใจผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น

- ความสำเร็จและปัญหาหลัก
- ความเสี่ยงและโอกาสหลักขององค์กร

- การเปลี่ยนแปลงหลักในระยะเวลาการรายงานต่อระบบหรือโครงสร้างเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและ
- กลยุทธ์หลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือการบรรลุผลการดำเนินงาน

2.4.7 ข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยสินค้าและบริการขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อลูกค้าด้านสุขภาพความปลอดภัย การให้ข้อมูลการติดตามและการตลาด โดยหมวดเหล่านี้ได้รับการครอบคลุมเป็นหลักผ่านการเปิดเผยข้อมูลตามขั้นตอนเหล่านี้

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการ

เปิดเผยข้อมูลอย่างย่อเกี่ยวกับแนวทางการจัดการต่อไปนี้ โดยคำนึงถึงหมวดความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์

- สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า
- การติดตามสินค้าและบริการ
- การสื่อสารทางการตลาด
- ความเป็นส่วนตัวของลูกค้า และ
- ความร่วมมือ

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

เป้าหมายทั้งองค์กรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหมวดความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ โดยใช้ตัวชี้วัดเฉพาะองค์กร (ตามที่จำเป็น) เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ GRI เพื่อแสดงผลลัพธ์ของการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมาย

นโยบาย

นโยบายทั้งองค์กรอย่างย่อที่นิยามพันธะโดยรวมขององค์กร ที่เกี่ยวข้องกับหมวดความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ หรือแจ้งว่าสามารถหาได้จากแหล่งสาธารณะ (เช่น การเชื่อมต่อจากเว็บไซต์)

ความรับผิดชอบต่อองค์กร

ตำแหน่งอาวุโสที่สุดที่มีความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานในหมวดความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์หรืออธิบายว่าความรับผิดชอบทางการปฏิบัติงานมีการแบ่งระดับอาวุโสสำหรับหมวดความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์อย่างไร ซึ่งแตกต่างจากการเปิดเผยข้อมูลในข้อ 4.1 ซึ่งมุ่งความสนใจไปที่โครงสร้างในระดับปกรอง

การฝึกอบรมและการตระหนักรู้

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหมวดความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์

การตรวจสอบและติดตามผล

ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการกระทำเพื่อแก้ไขและป้องกัน รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานด้วย โดยเสนอรายงานเอกสารรับรองผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์หรือระบบการรับรอง หรือแนวทางอื่นๆ ในการวัดประสิทธิภาพ/ตรวจสอบความถูกต้องสำหรับองค์กรหรือห่วงโซ่อุปทานขององค์กร

ข้อมูลเชิงบริบทเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมที่จำเป็นในการเข้าใจผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น

- ความสำเร็จและปัญหาหลัก
- ความเสี่ยงและโอกาสหลักขององค์กร
- การเปลี่ยนแปลงหลักในระยะเวลาการรายงานต่อระบบหรือโครงสร้างเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานและ
- กลยุทธ์หลักในการปฏิบัติตามนโยบายหรือการบรรลุผลการดำเนินงาน

GRI ยังมีการอธิบายให้เห็นกระบวนการรายงาน 5 ระยะ รวมทั้งเทคนิคการเลือกตัวชี้วัดด้วยวิธีการทดสอบสารัตถภาพ (Materiality Test) ที่จะช่วยคัดกรองตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับแต่ละกิจการ นอกจากนี้ GRI ยังชี้ให้เห็นวิธีการวางแผนและนำไปผนวกให้เกิดการเข้าถึงและทวีคุณค่าของกระบวนการจัดทำรายงาน ซึ่งได้มาจากการกำหนดให้การจัดทำรายงานเป็นกระบวนการมากกว่าที่จะทำเป็นโครงการ และมีใช่เป็นเพียงกระบวนการที่มุ่งหวังแค่เอกสารรายงานขั้นสุดท้าย

2.5 กระบวนการจัดทำรายงาน 5 ระยะของ GRI

กรอบการรายงานฉบับ G3.1 ได้แบ่งกระบวนการจัดทำรายงานออกเป็น 5 ระยะ

(Prepare>Connect>Define>Monitor>Report) โดยมีรายละเอียดของแต่ละระยะดังนี้

ระยะที่ 1 : Prepare

เป็นขั้นเตรียมการภายในกิจการ โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับกระบวนการภายในให้พร้อมเริ่มต้นการจัดทำรายงานด้วยความเข้าใจและสามารถระบุแง่มุมที่สำคัญที่สุดของกิจการในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งอาจหารือและขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก ทั้งนี้ให้ลองตั้งคำถามว่าอยากเห็นรายงานควรมีลักษณะเช่นใด ควรเริ่มจัดทำเมื่อใด จะรายงานข้อมูลอะไรบ้าง มีผู้ใดช่วยรวบรวม แล้วจะเสนอรายงานดังกล่าวให้ผู้ใดอ่าน จากนั้นจึงทำแผนงานการปฏิบัติงานที่แสดงรายละเอียดเงื่อนไขเวลา คณะผู้จัดทำ ภาระกิจที่ทำ รวมทั้งทำหน้าที่นำเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจให้ดำเนินการ

หลังจากได้แผนงานแล้ว ควรจัดประชุมเตรียมความพร้อมเริ่มดำเนินงานเพื่อประเมินเป้าประสงค์ของกิจการ ทำความเข้าใจและระบุผลกระทบจากการดำเนินงานทั้งทางบวกและลบในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งระบุผลกระทบที่ควรมุ่งเน้นเพื่อการวางแผน การดำเนินงานและการรายงาน ตลอดจนการลงความเห็นร่วมกันต่อกระบวนการรายงาน ผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดเวลาและงบประมาณที่ใช้

ระยะที่ 2 : Connect

เป็นขั้นที่กิจการต้องสามารถระบุตัวผู้มีส่วนได้เสียหลักทั้งในและนอกกิจการ เพื่อหาหรือและขอความเห็นประกอบการตัดสินใจต่อเรื่องที่ได้เลือกมารายงาน อันจะนำไปสู่การกำหนดเนื้อหาของรายงานและการจัดเตรียมระบบที่ให้ได้ว่าซึ่งเนื้อหา รายงาน ขั้นตอนนั้นบ่งชี้ว่ามีความสำคัญอันดับต้นๆของการวางยุทธศาสตร์ CSR ของกิจการ เรียกว่าเป็นการสร้างข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย

การระบุผู้มีส่วนได้เสียเป็นได้ทั้งกลุ่มบุคคลหรือปัจเจกบุคคลที่สามารถส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อกิจการทั้งในแง่การดำเนินงาน ผลผลิตและ/หรือบริการ รวมทั้งมีอิทธิพลต่อขีดความสามารถของกิจการในการดำเนินกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จและการบรรลุจุดหมายของกิจการตามลำดับขั้นของผู้มีส่วนได้เสียในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่แสดงไว้ในบทที่ 1 ภาพที่ 1 จากนั้นเรียงลำดับว่าใครต้องร่วมเกี่ยวพันอย่างสำคัญตามบริบทของกิจการ และเรื่องใดมีความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นที่ต้องดำเนินการและจัดทำรายงาน โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่จะต้องได้รับการหาหรือและขอความเห็นที่อาจมีเพิ่มเติมได้ในอนาคต ทั้งนี้ควรเตรียมคำถามและหาวิธีการในการพบปะขอข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสมไว้ล่วงหน้า

วิธีการระบุผู้มีส่วนได้เสียอาจใช้เกณฑ์ความเกี่ยวข้องกับองค์กรในการพิจารณา ซึ่งสามารถจำแนกผู้มีส่วนได้เสียออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

ผู้มีส่วนได้เสียหลัก คือกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้เสียใกล้ชิดกับธุรกิจโดยตรง เป็นผู้ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบทางตรงจากการประกอบธุรกิจ เช่น ลูกค้า คู่ค้า ผู้ส่งมอบ (Suppliers) พนักงานและครอบครัว พนักงาน ผู้ถือหุ้น นักลงทุน เจ้าหนี้ ชุมชนรอบถิ่นที่ตั้งของธุรกิจ

ผู้มีส่วนได้เสียรอง คือกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยอ้อม เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบทางอ้อมจากการประกอบธุรกิจ เช่น รัฐบาล หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ สมาคมการค้า กลุ่มวิชาชีพ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าหรือพนักงานของธุรกิจในอนาคต ประชาชนทั่วไป ชุมชนนอกถิ่นที่ตั้งของธุรกิจ

องค์กรธุรกิจไม่จำเป็นต้องดำเนินกิจกรรม CSR ให้แก่ทุกกลุ่มของสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกิจ ขนาดของกิจการและความพร้อมขององค์กร สำหรับธุรกิจที่มีกระบวนการผลิตซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อาจต้องให้ความสำคัญกับชุมชนหรือระบบนิเวศที่อยู่รอบที่ดั่งเป็นพิเศษ สำหรับกิจการขนาดเล็กที่ต้องอาศัยพนักงานเป็นหัวใจแห่งความสำเร็จ อาจต้องสร้างกิจกรรม CSR เพื่อ

ครอบครัวพนักงานเป็นสำคัญ สำหรับองค์กรที่ฝากความสำเร็จไว้กับโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่ส่งมอบหรือหน่วยกระจายสินค้า อาจต้องคำนึงถึงกิจกรรม CSR กับคู่ค้าเป็นอันดับต้นๆ

ระยะที่ 3 : Define

เป็นขั้นการกำหนดเป้าประสงค์และเนื้อหารายงาน (ซึ่งอาจปรับกระบวนการภายในให้เอื้อต่อการจัดทำรายงานหลังจากรับฟังเสียงสะท้อนในกิจการและข้อเสนอแนะจากภายนอก รวมถึงการระบุตัวชี้วัดเพิ่มเติมสำหรับรายงานระยะต่อไป) การจัดทำข้อสรุปและเสนอชุดตัวชี้วัดที่มีนัยสำคัญกับรายงาน โดยควรรวบรวมประเด็นมาจากที่ประชุมเตรียมความพร้อมในการเริ่มดำเนินงานและจากการพบปะหารือกับผู้มีส่วนได้เสีย ส่วนการคัดประเด็นที่จะนำมารายงานขั้นสุดท้าย ควรให้มีการทดสอบกับตัวชี้วัดในหลักกรายงานฉบับ G3.1 ที่ประกอบด้วยสารัตถภาพ (Materiality) บริบทความยั่งยืน (Sustainability Context) และความสมบูรณ์ (Completeness)

จากนั้นก็จัดทำร่างข้อเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดใดมีความเหมาะสมต่อการรายงานในปัจจุบันและตัวชี้วัดใดควรรวมไว้ในกรายงานระยะต่อไป ดังนั้น การกิจสำคัญในขั้นนี้คือการมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับสูงในการตัดสินใจเลือกตัวชี้วัดและเห็นชอบเนื้อหาสุดท้ายที่จะเก็บรวบรวมและรายงาน ทั้งนี้ส่วนของเป้าประสงค์สามารถเป็นไปได้ทั้งตัวเลขที่แน่นอนหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการ อาทิ การจัดวางระบบการวัดผลใหม่ การปรับปรุงนโยบายหรือขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่มักจะตั้งต้นมาจากการเปลี่ยนแปลงในกิจการที่สามารถตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ควบคุมและจัดการเองได้ภายในองค์กร

ระยะที่ 4 : Monitor

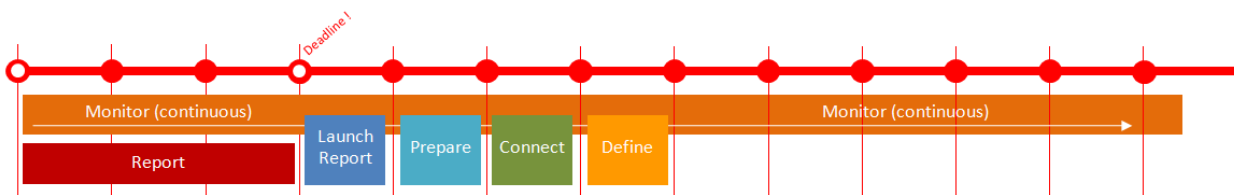
เป็นขั้นการติดตามและรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการรายงานตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้ต้องมีคุณภาพและถูกต้องน่าเชื่อถือ มีวิธีการวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งขั้นตอนนี้จะทอดระยะเวลานานที่สุดและดำเนินไปไม่สิ้นสุด

การได้ข้อมูลที่ต้องการอาจเริ่มจากการตรวจสอบและปรับกระบวนการที่มีในปัจจุบันให้เอื้อต่อการติดตามเก็บรวบรวมและบันทึกอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องตลอดรอบปีการรายงาน โดยสามารถทดสอบกับหลัก 6 ประการตามกรอบการรายงานของ GRI เรื่องหลักการให้นิยามด้านคุณภาพรายงาน ที่ประกอบด้วย ความสมดุล (Balance) การเปรียบเทียบได้ (Comparability) ความไว้วางใจได้ (Reliability) ความแม่นยำ (Accuracy) ความเหมาะสมของช่วงเวลา (Timeliness) และความชัดเจน (Clarity) สำหรับกิจการที่เพิ่งเริ่มและยังไม่คุ้นเคยกับการรวบรวมข้อมูล ควรเริ่มสร้างช่องทางการสื่อสารหรืออธิบายสิ่งที่ต้องดำเนินการและผลที่คาดหวังแต่เนิ่นๆ และอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่รอให้ถึงนาทีสุดท้าย

ระยะที่ 5 : Report

เป็นขั้นการลงมือเขียนรายงานเริ่มจากพิจารณารูปแบบและช่องทางการรายงาน เพื่อให้แน่ใจว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ได้รับรายงานทั่วถึง โดยโครงสร้างรายงานไม่มีรูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับบุคลิกแต่ละกิจการ อย่างไรก็ตาม คู่มือฉบับ GRI มีข้อเสนอแนะเรื่องการจัดโครงสร้างไว้เป็นแนวทางเบื้องต้นด้วย นอกจากนี้ การเขียนและข้อมูลที่ปรากฏในรายงานควรชัดเจน กระชับ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงข้อมูลที่ไม่จำเป็น สรุปการดำเนินการทั้งด้านดีและด้านไม่ดีตามข้อเท็จจริง หากมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลจากภายนอก ให้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูล

กิจการต้องกลั่นกรองความถูกต้องสอบทานความแม่นยำ สถานะ ความสมดุล น้ำหนักของข้อมูล ฯลฯ และได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจก่อนเผยแพร่รายงานขั้นสุดท้าย และการใช้ผู้สอบทานจากภายนอกหรือเริ่มกระบวนการแต่เนิ่นๆ จะเพิ่มความน่าเชื่อถือของรายงานได้มากยิ่งขึ้น สำหรับการเผยแพร่รายงานควรจัดให้มีช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวก ได้แก่ การจัดประชุม การนำเสนอ การจัดส่งรายงานและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานของกิจการที่มีต่อเรื่องความยั่งยืน รวมถึงการจัดทำรายงานทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ทั้งมีการรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะต่อตัวรายงานจากการสอบถามสำรวจหรือสัมภาษณ์ ถือเป็นขั้นตอนนำร่องก่อนเข้าสู่กระบวนการจัดทำรายงานในรอบถัดไป

แผนภาพที่ 6 ปฏิทินการดำเนินงาน 5 ระยะตามกรอบการรายงาน GRI¹⁰

2.6 การทดสอบสารัตถภาพ

การวิเคราะห์ประเด็นและกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมถูกพัฒนาขึ้นตามกรอบการรายงาน GRI ฉบับ G3.1 คือ “การทดสอบสารัตถภาพ” ของข้อมูลแนวการดำเนินงานในหมวดเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความยั่งยืนซึ่งได้มาจาก 3 แหล่งคือ ข้อมูลที่ระบุโดยผู้มีส่วนได้เสียภายในกิจการ ข้อมูลที่แนะนำโดยผู้มีส่วนได้เสียภายนอก และข้อมูลที่ยังไม่ครบถ้วนจาก 2 แหล่งแรกแต่มีความสำคัญต่อการทดสอบสารัตถภาพนี้ เป็นการคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีนัยสำคัญต่อกิจการ โดยพิจารณาผลกระทบจากการดำเนินการตามแง่มุมนั้นๆ และคัดเลือกตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง (Relevant) กับกิจการ โดยพิจารณาความคาดหวังหรือการให้น้ำหนักความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียในแง่มุมดังกล่าว ทั้งนี้ ผลจากการทดสอบสารัตถภาพจะทำให้กิจการได้ตัวชี้วัดที่ “มีนัยสำคัญ” และ “เกี่ยวข้อง” ซึ่งสามารถใช้ติดตามเก็บข้อมูลและนำมารายงาน และทำให้

¹⁰ ที่มา : The GRI Sustainability Reporting Cycle: A handbook for small and not-so-small organizations, 2007, p.70-71.

ผู้รับผิดชอบต่อสังคมของกิจการสามารถอธิบายหลักการและเหตุผล ในการเลือกประเด็นและกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมสำหรับกิจการเพื่อดำเนินการได้

แผนภาพที่ 7 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทดสอบสารัตถภาพ (Materiality Test)¹¹

เกณฑ์การคัดเลือกตัวชี้วัดในการทดสอบสารัตถภาพตาม GRI ฉบับ G3.1 ประกอบด้วยคำถามสำคัญ ดังนี้

1. ตัวชี้วัดถูกหยิบยกขึ้นมาให้ความสำคัญโดยผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่
2. ตัวชี้วัดนี้เป็นสิ่งท้าทายหรือสามารถสร้างให้เกิดอุปสรรคทางธุรกิจในวันข้างหน้าได้หรือไม่ และสิ่งนี้ถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นในวงธุรกิจหรือไม่
3. ตัวชี้วัดนี้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่มีนัยสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ต่อกิจการ/ผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่
4. ตัวชี้วัดนี้เอื้ออำนวยให้เกิดโอกาสบางอย่างแก่กิจการหรือไม่
5. ตัวชี้วัดนี้ก่อให้เกิดแนวโน้มที่ทำให้กิจการต้องประสบกับความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่
6. ตัวชี้วัดนี้เป็นสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์/ผู้เชี่ยวชาญยอมรับว่าเป็นภัยต่อความเสี่ยงต่อความยั่งยืนหรือไม่
7. กิจการมีความรู้/ความสามารถที่ชำนาญพิเศษในการเสริมหนุนความยั่งยืนในเรื่องที่ตัวชี้วัดนี้กล่าวถึงหรือไม่
8. ตัวชี้วัดนี้มีส่วนทำให้เกิดผลสำเร็จของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติหรือไม่ หรือมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณค่าหรือค่านิยมของกิจการหรือไม่

¹¹ ที่มา : The GRI Sustainability Reporting Cycle: A handbook for small and not-so-small organizations, 2007, p.37.

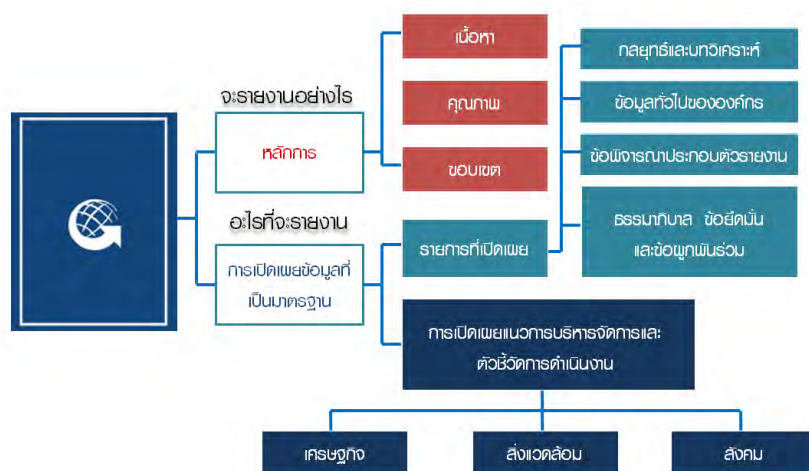
ผลจากการทดสอบสารัตถภาพ จะทำให้องค์กรได้มาซึ่งตัวชี้วัดที่ “มีนัยสำคัญ” และ “เกี่ยวเนื่อง” กับองค์กร ซึ่งจะถูกใช้ในการติดตาม เก็บข้อมูลและนำมารายงาน รวมถึงทำให้คณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบงานด้าน CSR ขององค์กร สามารถอธิบายถึงหลักการและเหตุผลในการเลือกประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมาะสมและกิจกรรมที่องค์กรควรดำเนินการได้

จากกรอบและแนวทางการจัดทำรายงานของ GRI กระบวนการจัดทำรายงาน 5 ระยะ รวมทั้งการทดสอบสารัตถภาพเพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความยั่งยืนที่เหมาะสมกับองค์กร ที่ได้ศึกษาข้างต้น จะได้นำไปใช้ประยุกต์กับการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการระบุตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่การพัฒนากรอบและแนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

2.7 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียง

จากแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบการรายงาน GRI ซึ่งจะถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะเห็นได้ว่า กระบวนการจัดทำรายงาน 5 ระยะถือเป็นหัวใจสำคัญในการได้มาซึ่งการดำเนินงานที่มีนัยสำคัญและมีความเกี่ยวเนื่องกับองค์กร ตลอดจนการตรวจสอบ ติดตามผล ปรับปรุง และบริหารจัดการองค์กรให้พัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

นอกจากนี้การกำหนดองค์ประกอบของรายงานตามหลักการที่ใช้ในการจัดทำข้อมูลเชิงเนื้อหา คุณภาพ และขอบเขต การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ การเปิดเผยในเรื่องยุทธศาสตร์และบทวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงองค์กร ตัวแปรเสริมการรายงาน ธรรมชาติ ปันพรมและการทำงาน การเปิดเผยแนวการบริหารจัดการ และตัวชี้วัดการดำเนินงาน ยังมีส่วนสำคัญต่อการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้เสียให้เข้าใจถึงความเชื่อมโยงของการประกอบธุรกิจกับผลกระทบด้านต่างๆที่เกิดจากการดำเนินงานในทุกๆวันขององค์กร การวัดผลต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนสื่อสารความสำเร็จ ความท้าทาย และการวางแผนขององค์กร

แผนภาพที่ 8 กรอบการรายงานของ GRI ¹²

¹² ที่มา : The GRI Reporting Framework, Global Reporting Initiative Year in Review, 2008/2009, p.4.

ในส่วนที่เป็นวิธีการรายงาน ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่ใช้สำหรับจัดทำข้อมูลเชิงเนื้อหา คุณภาพ และขอบเขต พร้อมด้วยส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความหมายต่างๆที่จะช่วยอธิบาย ขยายความและสนับสนุนการค้นหาข้อความที่มีคุณภาพตามขอบเขตที่กล่าวถึง สามารถนำมาใช้เป็นกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้ โดยคำนึงถึงบริบทของการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในส่วนที่เป็นสิ่งที่รายงาน ประกอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานในสามเรื่อง คือ การเปิดเผยข้อมูลที่สร้างความเข้าใจในบริบทโดยรวมของผลการดำเนินงานขององค์กร เช่นยุทธศาสตร์ ข้อมูลองค์กร และการกำกับดูแลองค์กร การเปิดเผยข้อมูลแนวการบริหารจัดการที่ครอบคลุมวิธีที่องค์กรจัดการกับประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ และการเปิดเผยข้อมูลตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ที่สามารถเปรียบเทียบได้ในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

ในสองเรื่องแรกที่เป็นการเปิดเผยข้อมูลยุทธศาสตร์ แนวการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลองค์กร ในส่วนที่เป็นสิ่งที่รายงาน สามารถนำมาใช้เป็นกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงโดยคำนึงถึงบริบทของการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เช่นเดียวกันกับส่วนที่เป็นวิธีการรายงาน

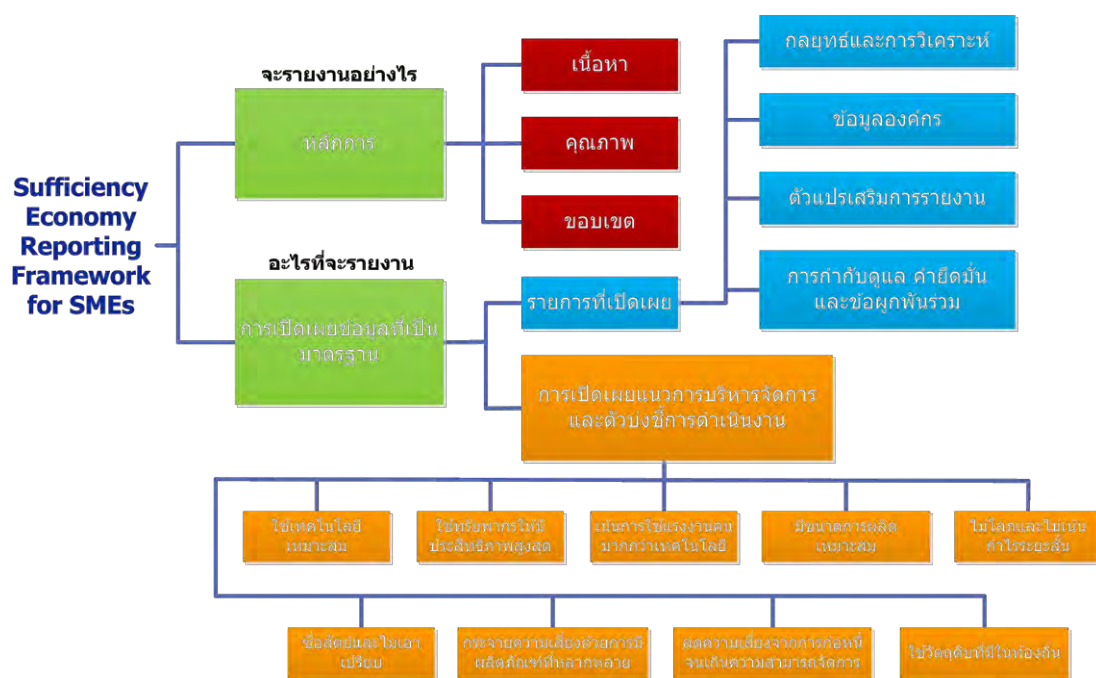
สำหรับเรื่องหลังที่เป็นการเปิดเผยข้อมูลตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ได้มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ได้พัฒนาหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำมาใช้ในส่วนที่เป็นสิ่งที่รายงาน แทนตัวชี้วัดความยั่งยืนของ GRI ได้ อาทิ งานของ ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน เรื่องการประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546) งานของ ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ เรื่องการใช้การสร้างตัวชี้วัดเพื่อวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงโดยเปรียบเทียบกับพุทธเศรษฐศาสตร์ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550) และงานของ ผศ.ดร.สุขสรวร์ กันตะบุตร เรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2554) ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อจากนี้

2.7.1 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

ในงานวิจัยเรื่องการประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่นำโดย ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน ต้องการชี้ให้เห็นว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถประยุกต์ใช้ได้กับเศรษฐกิจทุกสาขาโดยในงานวิจัยชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม โดยศึกษาจากพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานไว้ในโอกาสต่างๆ ประกอบกับการศึกษาโครงการส่วนพระองค์จิตรลดาและสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) และได้ข้อสรุปถึงหลักการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการธุรกิจ 9 ประการ ได้แก่

1. ใช้เทคโนโลยีเหมาะสม
2. ใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
3. เน้นการใช้แรงงานมากกว่าเทคโนโลยีที่ทดแทนแรงงานหากไม่มีผลเสียกับผลิตภัณฑ์
4. มีขนาดการผลิตเหมาะสม
5. ไม่โลภและไม่เน้นกำไรระยะสั้น
6. ซื่อสัตย์และไม่เอาเปรียบ
7. กระจายความเสี่ยงด้วยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และปรับเปลี่ยนผลผลิตได้ง่าย
8. ลดความเสี่ยงโดยเฉพาะจากการก่อหนี้จนเกินความสามารถจัดการ
9. ใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นและผลิตเพื่อสนองตลาดในท้องถิ่นสู่ภูมิภาค สู่ประเทศ และต่างประเทศ ตามลำดับ

เมื่อนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียง 9 ประการข้างต้น มาประยุกต์ใช้ในส่วนที่เป็นสิ่งที่จะรายงาน ในเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลต่อบังชี้การดำเนินงานตามกรอบการรายงานของ GRI สามารถแสดงเป็นแผนภาพการประยุกต์ กรอบการรายงาน GRI กับการประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 9 การประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับหลักการเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่งจากงานวิจัยของ ศ.ดร.อภิชาติ ชื่นนี้ พบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ครอบคลุมหลักการของบรรษัทภิบาล (good corporate governance) ที่เน้นในเรื่องความเป็นธรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (equality) ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ (transparency) และความรับผิดชอบอย่างมีคุณธรรม (accountability) แต่เศรษฐกิจพอเพียงนั้นได้ก้าวไปไกลกว่าที่เน้นการบริหารจัดการอย่างประหยัด

และมีประสิทธิภาพสูงสุด และเน้นความไม่โลภพร้อมกันด้วย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมและของประเทศโดยรวม ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทยจึงควรเน้นการดำเนินธุรกิจในแนวเศรษฐกิจพอเพียง แทนที่จะตามแนวคิดบรรษัทภิบาลซึ่งเป็นแนวคิดที่มีรากจากอารยธรรมตะวันตก

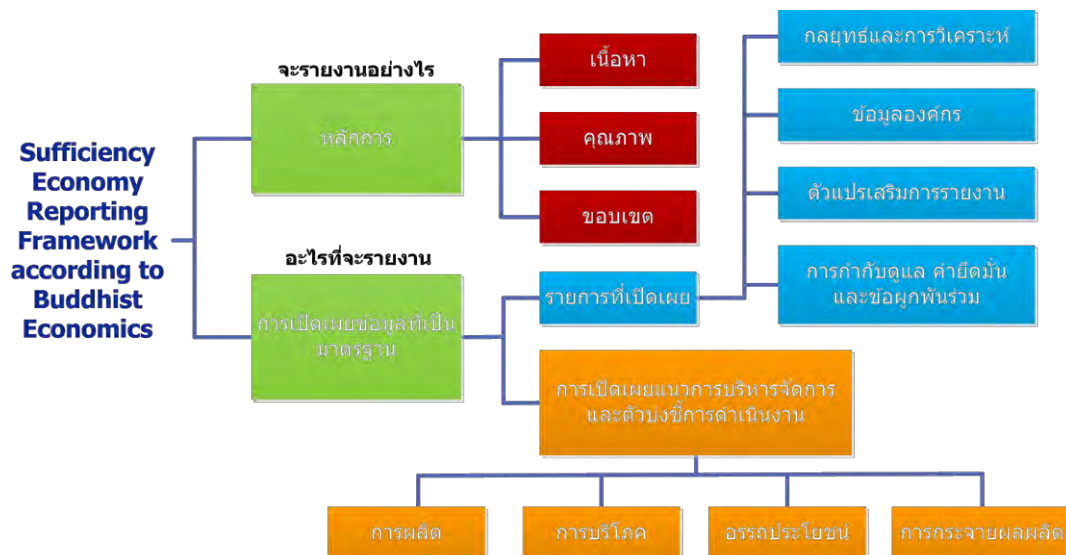
สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีแนวคิดในการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำหลักการที่ประยุกต์ให้เข้ากับขนาดกิจการของตนเองทั้ง 9 ประการข้างต้น มาใช้อ้างอิงสำหรับการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเปิดเผยข้อมูลตัวบ่งชี้การดำเนินงานในส่วนที่เป็นสิ่งที่จะรายงาน ตามกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งได้พัฒนาเทียบเคียงจากแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ที่สากลยอมรับ

2.7.2 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์

ในงานวิจัยเรื่องการใช้การสร้างตัวชี้วัดเพื่อวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงโดยเปรียบเทียบกับพุทธเศรษฐศาสตร์ ของ ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ ต้องการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพุทธเศรษฐศาสตร์และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปสู่การสร้างตัวชี้วัดเพื่อกำหนดระดับของความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์และแนวทางในการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดดังกล่าว ด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร ภายใต้กรอบทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการผลิต ทฤษฎีการบริโภค ทฤษฎีอรรถประโยชน์ และทฤษฎีการกระจายผลผลิต

โดยผลจากการศึกษานำมาซึ่งการสร้างตัวชี้วัดเพื่อกำหนดระดับของความเป็นพอเพียงภายใต้คุณลักษณะความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว จำนวน 13 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดด้านความพอประมาณ จำนวน 7 ตัว แบ่งเป็นตัวชี้วัดความพอประมาณในกระบวนการ 4 ตัว (กลุ่มตัวชี้วัดเชิงเปรียบเทียบ) ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพการบริโภค ประสิทธิภาพการบริโภค และตัวชี้วัดความพอประมาณระหว่างกระบวนการ 3 ตัว (กลุ่มตัวชี้วัดเชิงสัมพัทธ์) ประกอบด้วย ความไม่พอเพียง ความพอเพียงขั้นพื้นฐาน ความพอเพียงขั้นก้าวหน้า ตัวชี้วัดด้านความมีเหตุผล จำนวน 4 ตัว (กลุ่มตัวชี้วัดเชิงสัมบูรณ์) ประกอบด้วย คุณค่าของปัจจัยการผลิต คุณค่าการผลิต คุณค่าของปัจจัยการบริโภค คุณค่าการบริโภค และตัวชี้วัดด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว จำนวน 2 ตัว (กลุ่มตัวชี้วัดเชิงสัมพัทธ์) ประกอบด้วย สัดส่วนปัจจัยการผลิต สัดส่วนปัจจัยการบริโภค

เมื่อนำตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 13 ตัว มาจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 4 ด้าน (การผลิต การบริโภค อรรถประโยชน์ และการกระจายผลผลิต) และประยุกต์เข้าในส่วนที่เป็นสิ่งที่จะรายงาน ในเรื่องเปิดเผยข้อมูลตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบการรายงานของ GRI สามารถแสดงเป็นแผนภาพการประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 10 การประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์

ด้วยเหตุที่ธุรกิจถือเป็นหน่วยที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในฐานะผู้ผลิต หรือหน่วยการผลิต ทำให้ข้อมูลตัวบ่งชี้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องจากแผนภาพข้างต้น จึงประกอบด้วยตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการผลิตจำนวน 3 ตัว ได้แก่ ตัวชี้วัดสัดส่วนปัจจัยการผลิต ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิต และตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิต

ในกระบวนการผลิต ทศนะของพุทธเศรษฐศาสตร์ ให้ยึดอาชีวปาริสุทธิศีล คือ การเลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ การไม่ประกอบอาชีพที่เป็นการเบียดเบียน ก่อความเดือดร้อนเสียหายแก่ชีวิตอื่น แก่สังคม หรือทำให้ชีวิต จิตใจ และสังคมเสื่อมโทรมตกต่ำ แต่หาเลี้ยงชีพโดยทางสุจริตด้วยความอดสาหะพากเพียร สอดคล้องกับทศนะของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ให้ผลิตหรือทำกิจการงานเพื่อให้เป็นที่พึ่งแก่ตนเองได้ มีขนาดพอประมาณ ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป จนทำให้เกิดการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

กรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการผลิตตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์ ที่ได้พัฒนาเทียบเคียงจากแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ข้างต้น สามารถนำมาใช้ในการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานของธุรกิจในฐานะที่เป็นเจ้าของหน่วยการผลิต

2.7.3 การประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ ผศ.ดร.สุขสรวรค์ กันตะบุตร ต้องการพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานเพื่อใช้ในการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Business Standard หรือ SEBS) ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยมุ่งหมายให้สังคมไทยได้ตระหนักอย่างชัดเจนถึงจรรยาบรรณในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชนของประเทศ และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 84 พรรษาในปี พ.ศ.2554

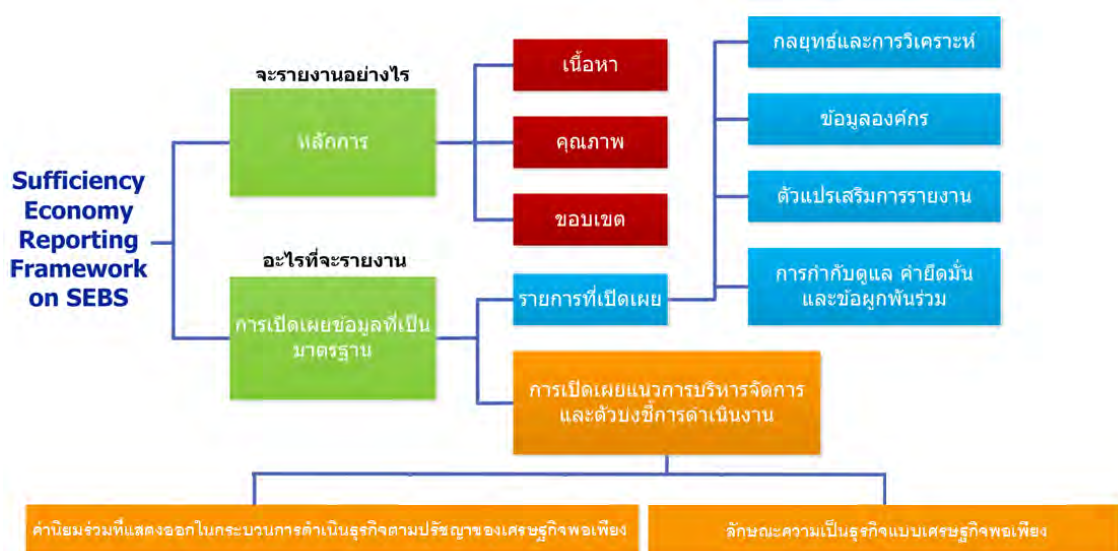
โดยจากการศึกษาด้วยแบบจำลององค์กรธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง และเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียงขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 5 องค์กร นำมาซึ่งการพัฒนาตัวชี้วัดจำนวนทั้งสิ้น 68 ตัว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเป็นตัวชี้วัดค่านิยมร่วมที่แสดงออกในกระบวนการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอยู่ด้วยกัน 7 หมวด ได้แก่

1. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับการสร้างภูมิคุ้มกัน (15 ตัวชี้วัด)
2. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับความเพียร (9 ตัวชี้วัด)
3. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับความพอประมาณ (3 ตัวชี้วัด)
4. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับการแบ่งปัน (3 ตัวชี้วัด)
5. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับจริยธรรม (2 ตัวชี้วัด)
6. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิสังคม (10 ตัวชี้วัด)
7. ค่านิยมร่วมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียที่หลากหลาย (7 ตัวชี้วัด)

กลุ่มที่สองเป็นตัวชี้วัดลักษณะความเป็นธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีอยู่ด้วยกัน 3 หมวด ได้แก่

1. ความสามารถขององค์กรในการให้ผลการดำเนินงานที่แข็งแกร่ง (8 ตัวชี้วัด)
2. ความสามารถแห่งองค์กรในการฝ่าฟันวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม (8 ตัวชี้วัด)
3. ความสามารถแห่งองค์กรในการสร้างประโยชน์สุข (3 ตัวชี้วัด)

เมื่อนำตัวชี้วัดค่านิยมร่วมที่แสดงออกในกระบวนการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและตัวชี้วัดลักษณะความเป็นธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 10 หมวด มาประยุกต์เข้าในส่วนที่เป็นสิ่งที่จะรายงานในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบการรายงานของ GRI สามารถแสดงเป็นแผนภาพการประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 11 การประยุกต์กรอบการรายงาน GRI กับตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEBS) ที่ได้พัฒนาเทียบเคียงจากแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ข้างต้นนี้ สามารถนำมาใช้ในการเตรียมข้อมูลเพื่อส่งเข้าประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อตัดสินมอบรางวัลด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้แก่องค์กรธุรกิจทั้งในขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในครั้งต่อไป อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรธุรกิจทั่วไปที่ต้องการเผยแพร่ผลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนได้รับรู้ในรูปของการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่ไปกับรายงานผลประกอบการขององค์กรในรูปของรายงานประจำปีปกติ

นอกจากนี้ การเปรียบเทียบคะแนนตัวชี้วัดของธุรกิจที่ถูกประเมินกับเกณฑ์มาตรฐานธุรกิจเศรษฐกิจพอเพียงและเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละขนาดกิจการที่ได้จากการจัดทำเป็นรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงนี้ จะทำให้ผู้บริหารธุรกิจทราบถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของธุรกิจของตน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรธุรกิจให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย

จะเห็นได้จากการประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 กรณีตัวอย่างข้างต้น ทั้งตัวชี้วัดหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์ และตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีความยืดหยุ่นต่อการคัดเลือกชุดตัวชี้วัดที่จะนำมาใช้ในการรายงาน ตามความเหมาะสมขององค์กรที่เผยแพร่รายงาน และตามความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้วยแนวโน้มในการพัฒนากรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะดังกล่าว ยังเอื้อต่อการครอบคลุมหรือการสับเปลี่ยนชุดตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคตด้วย

บทที่ 3

แนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและ กรอบรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลของการสังเคราะห์แนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบการรายงานของ GRI ในบทที่ผ่านมา จะได้นำมาสู่การกำหนดกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Reporting Framework) สำหรับองค์กรธุรกิจ ซึ่งเนื้อหาในบทนี้ จะครอบคลุมรายละเอียดของกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่คำนึงถึงความลึกซึ้งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เทียบกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

3.1 บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน

สถานการณ์สำคัญโลกที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เริ่มจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (United Nations Conference on the Human Environment - UNCHE) ณ กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ในปี 2515 ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 1,200 คน จาก 113 ประเทศ และมีผู้สังเกตการณ์อีกกว่า 1,500 คน ซึ่งเป็นผลให้เรื่องสิ่งแวดล้อมได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในประชาคมระหว่างประเทศ และนำไปสู่การจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศต่าง ๆ รวมถึงการจัดตั้งโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) ในการที่จะตอบสนองต่อปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม

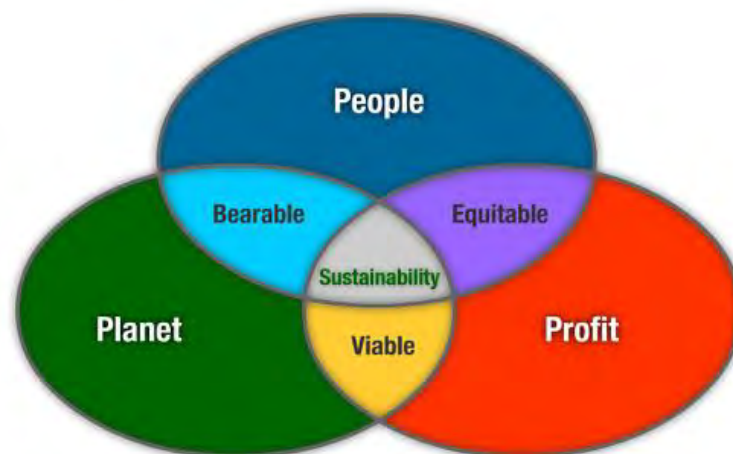
ต่อมาในปี 2535 ในการประชุมสุดยอดโลก (Earth Summit 1992) ณ เมืองรีโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล ได้ข้อสรุปที่สำคัญหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน อาทิ การยอมรับแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ให้เป็นแผนแม่บทของโลกสำหรับการดำเนินงานในศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยระบุถึงการบูรณาการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และกล่าวถึงกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนาบรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนบทบาทของภาคประชาสังคมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนตามที่ได้กำหนดไว้

และในปี พ.ศ. 2545 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (World Summit on Sustainable Development – WSSD) ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ซึ่งประเทศสมาชิกจำนวน 180 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยได้ลงนามรับรองปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์กในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน (Johannesburg Declaration on Sustainable Development) ซึ่ง

เป็นเอกสารประกาศเจตนารมณ์ทางการเมืองของประเทศต่างๆ ที่จะร่วมกันปฏิบัติตามพันธกรณีจากการประชุม Earth Summit 1992 รวมทั้งแผนปฏิบัติการของการประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Plan of Implementation for the WSSD) ซึ่งกำหนดมาตรการในการช่วยเร่งรัดการอนุวัติตามวาระ 21 และผลลัพธ์อื่นๆ จากการประชุม Earth Summit 1992 ให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม

หลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งนิยามโดย Brundtland Commission เมื่อปี 2520 ระบุว่า เป็น “การพัฒนาที่สามารถสนองความต้องการที่จำเป็นของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่กระทบต่อขีดความสามารถในการสนองความต้องการที่จำเป็นของคนในรุ่นต่อไป”

แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนจะคำนึงถึงมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือ People-Planet – Profit ในมุมมองของ Triple Bottom Line ที่มีความเชื่อมโยงกัน เช่น การจัดการความยากจน จำเป็นต้องคำนึงถึงการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและความเป็นธรรมทางสังคมประกอบด้วย โดยมุ่งหมายที่จะบรรลุถึงสถานะแห่งความยั่งยืน (state of sustainability) ของสังคมโดยรวม ไม่ใช่เพื่อความยั่งยืนหรือความสามารถในการอยู่รอดขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง

แผนภาพที่ 12 Triple Bottom Line กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวคิดแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน มีลักษณะที่สำคัญ¹³ ได้แก่

- 1) คำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสนองความต้องการในปัจจุบัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการในอนาคต

¹³ กณิกนันท์ ทัศเดช, กุรารธรรม อยู่พิพัฒน์, ประเทศไทยกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน, กองแผนงานและประเมินผล กรมควบคุมมลพิษ, 19 กันยายน 2551.

- 2) คำนึงถึงความเป็น “องค์รวม” คือ มองว่าการจะทำสิ่งใด ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งอื่นๆ
- 3) คำนึงถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ๆ ควรเป็นไปในทางสร้างสรรค์และเอื้อประโยชน์อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

จะเห็นว่าแนวทางแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ได้คำนึงถึงการบูรณาการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ ในกรอบการรายงานความยั่งยืนของ GRI ที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการเปิดเผยข้อมูลในระดับองค์กร จึงได้คำนึงถึงผลการดำเนินงานทั้งในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ที่สอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนข้างต้น

3.2 บริบทความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพรวมของการพัฒนาประเทศในอดีตที่ผ่านมา นับตั้งแต่ระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7 (2504-2539) สรุปได้ว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” จึงทำให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ได้ปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่จากเดิมที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นประเด็นหลัก มาเป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไปพร้อมกัน และเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการพัฒนาที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยให้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเปลี่ยนวิธีการพัฒนาเป็นแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันอย่างสมดุล

แต่วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 ทำให้การปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการพัฒนาไม่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม สังคมไทยได้เริ่มรับรู้ถึงหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งได้รับการขานรับอย่างกว้างขวางในขณะที่ยังคงเผชิญกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญของประเทศ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง “ความพอประมาณ” “ความมีเหตุผล” รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี “ระบบภูมิคุ้มกันในตัว” ที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์

สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี¹⁴

ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (2545-2549) จึงได้บัญญัติปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นปรัชญานำในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยสู่ความอยู่ดีมีสุข พร้อมทั้งยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพและยั่งยืน

และในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างสมดุล การอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในสังคมและการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 นี้ ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุน 3 ด้าน ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ และการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและความอยู่เย็นเป็นสุขของคนในสังคม

ในปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) โดยยังคงยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ เป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับคนไทย สำหรับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (2555-2559) จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยขยายการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพ จาก 3 ทุน ทั้งทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็น 6 ทุน ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวคิดแห่งการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

¹⁴ บทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่นๆ มาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542.

- 1) ให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” ในการดำเนินวิถีชีวิตอย่างมั่นคงบนพื้นฐานของการรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- 2) เน้นการ “เข้าใจ เข้าถึง และร่วมพัฒนา” อย่างสอดคล้องกับ “ภูมิสังคม” ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายของระบบภูมินิเวศ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3) เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงการ “ทำตามลำดับขั้นตอน” จากการสร้างพื้นฐานให้มั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ

จะเห็นว่าแนวทางแห่งการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น นอกจากการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเป็นลำดับขั้นโดยคำนึงถึงภูมิสังคมแล้ว ยังต้องพัฒนาคนให้เตรียมพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกอย่างมีความสมดุลด้วย

องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญซึ่งจะต้องคำนึงถึงในการจัดทำกรอบการรายงานความพอเพียง เมื่อพิจารณาตามแนวทางแห่งการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้น ได้แก่ ข้อมูลหรือตัวบ่งชี้การดำเนินงานในมิติด้านวัฒนธรรม ที่เพิ่มเติมจากกรอบการรายงานความยั่งยืนของ GRI ซึ่งระบุเฉพาะมิติด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

ในปฏิญญาสากลว่าด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Universal Declaration on Cultural Diversity: 2001) ที่ประกาศโดยองค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ องค์การยูเนสโก และรับรองโดยสมาชิก 193 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ได้ให้คำนิยามของ “วัฒนธรรม” ไว้ว่า “เป็นชุดของคุณลักษณะเฉพาะทางจิตวิญญาณ ทางวัตถุ ทางปัญญา และทางอารมณ์ของสังคมหรือกลุ่มคนที่หล่อหลอมลักษณะดังกล่าวไว้ โดยไม่จำกัดเพียงแค่ศิลปะ วรรณกรรม รูปแบบการดำเนินชีวิต วิถีความเป็นอยู่ร่วมกัน ระบบค่านิยม แบบแผนประเพณีและความเชื่อ”

จากนิยามข้างต้น องค์การยูเนสโก ได้พัฒนาชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมใน 3 แกนหลัก คือ

- 1) วัฒนธรรมในฐานะที่เป็นส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- 2) วัฒนธรรมในฐานะชุดทรัพยากรในการเพิ่มคุณค่าเกื้อกูลการพัฒนา และเพิ่มผลกระทบของการพัฒนา
- 3) วัฒนธรรมในฐานะกรอบการทำงานที่ยั่งยืนสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นทางสังคมและสันติภาพ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนามนุษย์

ชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมได้พัฒนาขึ้นภายใต้ความริเริ่มเมื่อปี 2552 โดยมีการนำไปทดสอบใน 20 ประเทศ และผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แน่ใจว่ามีความน่าเชื่อถือและใช้ได้ อย่างเหมาะสมในวงกว้าง โดยรายละเอียดของชุดตัวบ่งชี้จะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

3.3 องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรม

ความริเริ่มขององค์การยูเนสโกในการจัดทำชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการพัฒนา (UNESCO Culture for Development Indicator Suite) ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2552 และมีกำหนดที่จะ ประกาศและเผยแพร่ชุดตัวชี้วัดอย่างเป็นทางการในปี 2556 โดยชุดตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีจำนวน 20 ตัวชี้วัด จำแนกออกเป็น 7 มิติ สามารถใช้อธิบายเรื่องวัฒนธรรมและการพัฒนาในระดับประเทศ ประกอบด้วย มิติเศรษฐกิจ (3 ตัวชี้วัด) มิติการศึกษา (3 ตัวชี้วัด) มิติทางมรดกสืบทอด (2 ตัวชี้วัด) มิติการสื่อสาร (3 ตัวชี้วัด) มิติการกำกับดูแล (4 ตัวชี้วัด) มิติทางสังคม (3 ตัวชี้วัด) และมิติความเสมอภาคทางเพศ (2 ตัวชี้วัด) ซึ่งสามารถนำมาแสดงในตารางตามประเด็น 7 มิติ ได้ ดังนี้

ตารางที่ 7 ชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการพัฒนาขององค์การยูเนสโก

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
เศรษฐกิจ	EC1	มูลค่าเพิ่มของกิจกรรมทางวัฒนธรรม : ผลผลิตที่เกิดจากกิจกรรมทางวัฒนธรรมในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)
	EC2	การจ้างงานด้านวัฒนธรรม
	EC2	ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนกับสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
การศึกษา	ED1	การลงทุนในทุนมนุษย์
	ED2	การส่งเสริมความชื่นชมและการผดุงไว้ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม
	ED3	การลงทุนทางบุคลากรในวิชาชีพทางวัฒนธรรมที่ได้รับการอบรมขั้นสูง
มรดกสืบทอด	HE1	การคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม
	HE2	การผดุงคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม
การสื่อสาร	CO1	เสรีภาพในการแสดงออก
	CO2	สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสื่อสาร
	CO3	ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสื่อ
การกำกับดูแล	GO1	การปกป้องสิทธิทางวัฒนธรรมและการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ
	GO2	ขีดความสามารถทางสถาบัน
	GO3	โครงสร้างพื้นฐานทางวัฒนธรรม

ประเด็น	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน	
	GO4	การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการพิจารณาแผนนโยบายด้านวัฒนธรรมและทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
สังคม	SO1	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม
	SO2	ความคลางแคลงใจหรือการไม่ยอมรับในวัฒนธรรมอื่น / ความไว้วางใจระหว่างบุคคล
	SO3	เสรีภาพในการกำหนดวิถีชีวิตตนเอง
ความเสมอภาคทางเพศ	GE1	ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมด้านวัฒนธรรม
	GE2	โอกาสที่เท่าเทียมในการเข้าถึงสถานบริการของรัฐ

ในหัวข้อต่อไป จะเป็นการพัฒนารอบการรายงานความพอเพียง โดยคำนึงถึงการเพิ่มเติมการเปิดเผยข้อมูลในส่วนที่เป็นแนวการบริหารจัดการและตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ให้ครอบคลุมตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรม โดยใช้ชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการพัฒนาขององค์การยูเนสโกข้างต้นเป็นฐานในการพิจารณา

3.4 กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

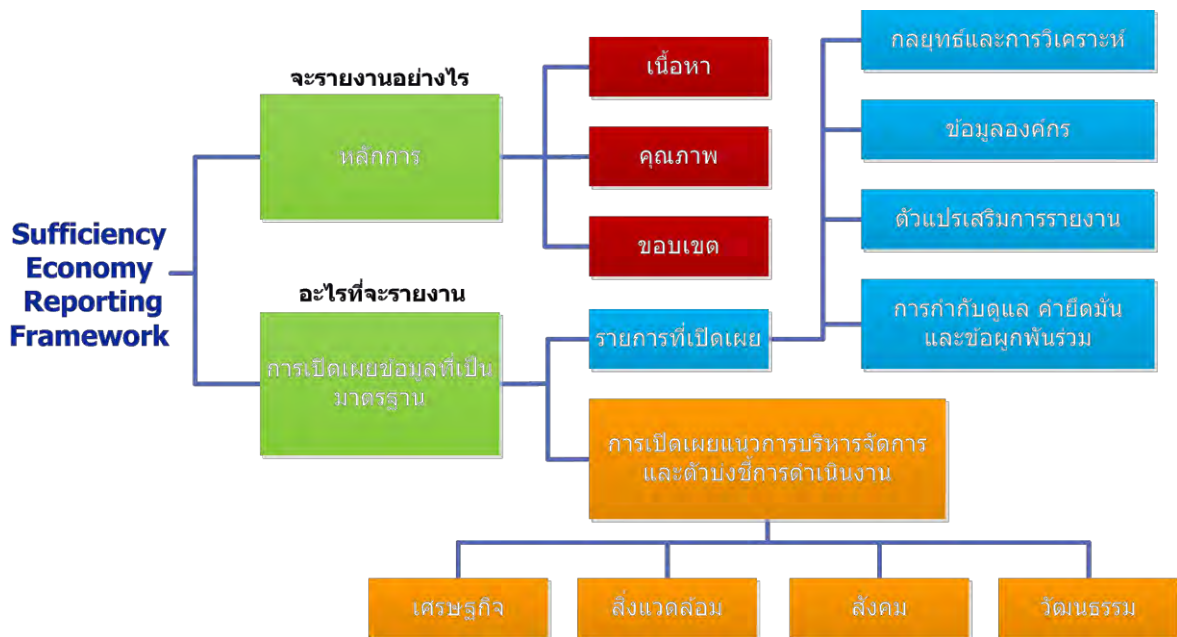
เนื่องจากการจัดทำรายงานความพอเพียง ได้ยึดแนวทางตามกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ฉบับ G3.1 ดังนั้นองค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความพอเพียง ก็จะแบ่งออกเป็น 2 เรื่องหลักเช่นเดียวกัน คือ

วิธีการรายงาน ประกอบด้วยหลักการ (Principles and Guidelines) ที่ใช้สำหรับจัดทำข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content) คุณภาพ (Quality) และขอบเขต (Boundary) พร้อมด้วยส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความหมายต่างๆที่จะช่วยอธิบาย ขยายความและสนับสนุนการค้นหาเนื้อหาที่มีคุณภาพตามขอบเขตที่กล่าวถึงข้างต้นมาใช้ในการรายงาน โดยสามารถสอดคล้องกับตัวชี้วัดการดำเนินงานต่างๆ (Performance indicators) ที่จะเลือกด้วย

สิ่งที่จึะรายงาน ประกอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานที่ควรรวมอยู่ในรายงานความพอเพียง แนวทางปฏิบัตินี้ได้ระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีสาคัดภาพสำหรับองค์กรส่วนมากและเป็นประเด็นที่ผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ซึ่งในการรายงานการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานนั้นประกอบด้วยสามรูปแบบ คือ

- ยุทธศาสตร์และข้อมูลองค์กร การเปิดเผยข้อมูลที่สร้างความเข้าใจในบริบทโดยรวมของผลการดำเนินงานขององค์กรเช่นยุทธศาสตร์ ข้อมูลองค์กร และการกำกับดูแลองค์กร

- แนวการบริหารจัดการ การเปิดเผยข้อมูลที่ครอบคลุมวิธีที่องค์กรจัดการกับประเด็นใดๆ เพื่อแสดงให้เห็นบริบททางความเข้าใจในผลการดำเนินงานด้านจำเพาะ เพื่อให้บริบทต่อการเข้าใจผลการดำเนินงานในด้านจำเพาะ
- ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ตัวชี้วัดที่ก่อให้เกิดข้อมูลที่เปรียบเทียบได้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมขององค์กร และตัวชี้วัดเพิ่มเติมในด้านวัฒนธรรมขององค์กร ยูเนสโก

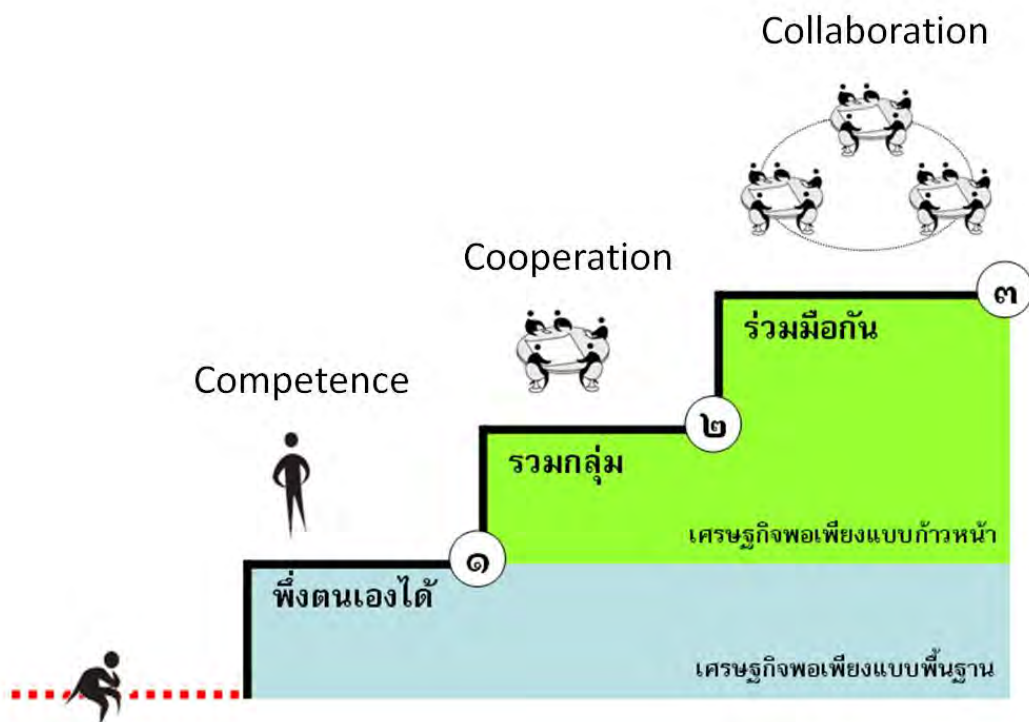
แผนภาพที่ 13 กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จะมีตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมตามกรอบของ GRI ฉบับ G3.1 จำนวน 59 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 18 ตัวชี้วัด และด้านสังคม 34 ตัวชี้วัด รวมกับตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรมอีกจำนวน 20 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 79 ตัวชี้วัด

3.5 ตัวบ่งชี้การดำเนินงานในรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอเพียงในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีความหมายกว้างกว่าแค่การพึ่งตนเองได้ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่เลี้ยงตัวเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เรียกว่า เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน ส่วนเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่มีการรวมตัวกัน เพื่อร่วมกัน

ดำเนินงานในเรื่องต่างๆ มีการสร้างเครือข่ายและการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ โดยประสานความร่วมมือกับภายนอก เรียกว่า เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ดังนั้น เศรษฐกิจพอเพียงจึงมิใช่แค่เพียงเรื่องของการพึ่งตนเองโดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับใคร และมีแค่เรื่องของการประหยัด แต่ยังครอบคลุมถึงการข้องเกี่ยวกับผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

แผนภาพที่ 14 ระดับของเศรษฐกิจพอเพียง

การจำแนกเศรษฐกิจพอเพียงตามระดับข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่เริ่มต้นจากหลักของการพึ่งตนเอง โดยเปลี่ยนจากการพึ่งพาตนเองไม่ได้หรือต้องคอยอาศัยผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็ง แล้วจึงค่อยๆ พัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน จนนำไปสู่การพึ่งพิงอิงกัน สงเคราะห์เกื้อกูล ร่วมมือกัน และประสานกับโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ในทางธุรกิจ ระดับของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถที่จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังแสดงข้างต้น โดยในระดับแรก เป็นความพอเพียงในระดับกิจการหรือบริษัท ที่เน้นถึงการดำรงอยู่ของกิจการหรือความอยู่รอดในธุรกิจ สามารถพัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็ง ดำเนินกิจการโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเองได้ มีรายรับที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการ ปราศจากภาระหนี้สิน หรือมีความสามารถในการชำระหนี้ในระยะเวลาที่กำหนดหรือเมื่อเจ้าหนี้ทวงถามโดยชอบ เมื่อพิจารณาเทียบกับทุนหรือรายรับของ

กิจการ มีบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) โดยยึดหลักของความถูกต้อง มีคุณธรรม และโปร่งใส จัดเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน

ในระดับที่สอง เป็นความพอเพียงในระดับกลุ่มธุรกิจ จัดเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นถึงการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจการร่วมค้า (Joint Venture) สหพันธ์ธุรกิจ (Consortium) เพื่อต้องการบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจร่วมกัน ด้วยการแบ่งปันหรือใช้ทรัพยากรในกิจการร่วมกัน ตลอดจนการรวมกลุ่มในลักษณะสมาคมการค้า (Association) เพื่อการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในธุรกิจที่ดำเนินอยู่ ทั้งนี้ การรวมกลุ่มในระดับที่สองนี้ จะต้องเป็นไปเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน จึงจะสามารถทำให้กลุ่มในรูปแบบต่างๆ ดังที่กล่าวมา เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ในระดับที่สาม เป็นความพอเพียงในระดับเครือข่าย จัดเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นการทำงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน มีการติดต่อประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่มธุรกิจต่างๆ กับหน่วยอื่นๆ ในสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนาภายใต้รูปแบบของการพึ่งพิงอิงกัน สงเคราะห์เกื้อกูล มีจริยธรรม มีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม หรือบรรษัทภิบาล (Corporate Social Responsibility) ร่วมกัน ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์กันโดยถ้วนหน้า

การจำแนกระดับของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาใช้แบ่งระดับของการรายงานในรอบการรายงานความพอเพียงที่สอดคล้องกัน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 1) เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานที่เน้นถึงการดำรงอยู่ของกิจการ (Competence) ไม่เน้นกำไรระยะสั้น จนก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ C
- 2) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ผ่านการรายงานในระดับ C ให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะการผลิตและทักษะชีวิตของบุคลากร เน้นการร่วมมือกัน (Cooperation) เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุข โดยได้รับกำไรเป็นผลพลอยได้ เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ B
- 3) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ผ่านการรายงานในระดับ B ให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าร่วมระหว่างกิจการและสังคม มากกว่าผลกำไรทางธุรกิจ เน้นการทำงานร่วมกัน (Collaboration) ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำองค์กรสู่ความยั่งยืน คำนึงถึงประโยชน์สุขส่วนรวม เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ A

ระดับการรายงาน		C	C+	B	B+	A	A+
มาตรฐานการเปิดเผย	การเปิดเผยข้อมูล องค์กร ฉบับ G3.1 แยกชี้	รายงานตามหัวข้อ: 1.1 2.1-2.10 3.1-3.8, 3.10-3.12 4.1-4.4, 4.14-4.15		รายงานตามเกณฑ์ในระดับ C ทั้งหมด รวมหัวข้อ: 1.2, 3.9, 3.13 4.5-4.13, 4.16-4.17		ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ B	
	การเปิดเผยข้อมูลแนว การบริหารจัดการ องค์กร ฉบับ G3.1 และ UNESCO แยกชี้	ไม่ต้องรายงาน	การเปิดเผยแนวทางการจัดการใน แต่ละหมวดหัวข้อชี้วัด		การเปิดเผยแนวทางการจัดการใน แต่ละหมวดหัวข้อชี้วัด	การเปิดเผยแนวทางการจัดการใน แต่ละหมวดหัวข้อชี้วัด	การเปิดเผยแนวทางการจัดการใน แต่ละหมวดหัวข้อชี้วัด
	ตัวบ่งชี้การ ดำเนินงาน ฉบับ G3.1 และ UNESCO แยกชี้	รายงานข้อมูลครบถ้วนหัวข้อชี้วัดกำหนด อย่างน้อย 10 หัวข้อชี้วัดต่ออย่างน้อย 1 หัวข้อจากหมวด เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมมนุษยชน แรงงาน สังคม ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ และ UNESCO ไม่มีการกำกับดูแล *	การเปิดเผยปริมาณรายงานภายนอก	รายงานหัวข้อชี้วัดในระดับ C และรายงาน ข้อมูลครบถ้วนหัวข้อชี้วัดกำหนดเพิ่มเติม อย่างน้อย 10 หัวข้อชี้วัดต่ออย่างน้อย 1 หัวข้อจากหมวด เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมมนุษยชน แรงงาน สังคม ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ และ UNESCO ไม่มีการกำกับดูแล และ สังคม **	การเปิดเผยปริมาณรายงานภายนอก	รายงานทุกหัวข้อชี้วัดในระดับ C และ B รวมหัวข้อชี้วัดกำหนดการ รายงาน GRI*** และ UNESCO ทุกข้อ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมหลักการ สหประชาชาติใน ก) การรายงานตาม หัวข้อชี้วัดกำหนด หรือ ข) การอธิบายถึง เหตุและผลการรายงานตามหัวข้อชี้วัด เหล่านั้น	การเปิดเผยปริมาณรายงานภายนอก

* หัวข้อชี้วัดที่เลือกได้ EC1, EC2, EC3, EN3, EN8, EN21, EN22, EN23, EN28, HR3, LA2, LA3, LA10, SO3, PR2, UNG01

** หัวข้อชี้วัดที่เลือกได้ EC6, EC7, EN5, EN16, EN26, HR1, HR2, HR5, HR7, HR10, HR11, LA4, SO2, SO4, SO10, PR5, UNE01, UNED1, UNS01

*** อาจเพิ่มหัวข้อชี้วัดจากส่วนอื่นในรายงานในวงเล็บ

แผนภาพที่ 15 เกณฑ์ระดับรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง¹⁵

3.5.1 Indicator Protocols Set: Competence (เทียบเท่า Level C)

ในการรายงานความพอเพียง ตามกรอบของ GRI ใน Level C บริษัทจะต้องมีการรายงานข้อมูลดังนี้

- การเปิดเผยข้อมูลองค์กร ตามฉบับ G3.1¹⁶ ซึ่งจะต้องรายงานข้อมูลตามหัวข้อดังนี้
 - 1.1
 - 2.1-2.10
 - 3.1-3.8, 3.10-3.12
 - 4.1-4.4, 4.14-4.15
- การเปิดเผยข้อมูลแนวการบริหารจัดการองค์กร ฉบับ G3.1 และ UNESCO สำหรับใน Level C ข้อมูลในส่วนนี้ไม่จำเป็นต้องรายงาน
- ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน ฉบับ G3.1¹⁷ และ UNESCO¹⁸ ในส่วนนี้บริษัทต้องมีการรายงานครบตามตัวชี้วัดอย่างน้อย 10 ตัว โดยต้องมีตัวชี้วัดที่มาจากหมวด เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมมนุษยชน แรงงาน สังคม ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ และ UNESCO อย่างละ 1 ตัว และเลือกเพิ่มเติมอีก 3 ตัวจากหมวดไหนก็ได้ จากกลุ่มตัวชี้วัดดังนี้

¹⁵ Adapted from the GRI Application Levels, The GRI Sustainability Reporting Guidelines, Version 3.1, p.2.

¹⁶ ดูรายละเอียดหัวข้อได้จากบทที่ 2 หัวข้อ 2.4 การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน

¹⁷ ดูรายละเอียดดัชนีชี้วัดได้ในหัวข้อ 2.2 กรอบและแนวทางการจัดทำรายงานของ GRI

¹⁸ ดูรายละเอียดดัชนีชี้วัดได้ในหัวข้อ 3.3 องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรม

EC EC1, EC2, EC3 (ด้านเศรษฐกิจ)

EC1	มูลค่าทางเศรษฐกิจทางตรง เช่น รายได้ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลตอบแทน พนักงาน การบริจาคและการลงทุนในชุมชน กำไรสะสม เงินปันผล ดอกเบี้ย และภาษีนำส่งรัฐ
EC2	ภัยทางการเงิน โอกาสและความเสี่ยงอื่นๆ ในกิจกรรมขององค์กร ที่มีต่อเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
EC3	ความคุ้มครองที่มีต่อภาระในโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของกิจการ

EN EN3, EN4, EN8, EN21, EN22, EN23, EN28 (ด้านสิ่งแวดล้อม)

EN3	ปริมาณการใช้พลังงานจากแหล่งปฐมภูมิที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงต่อสิ่งแวดล้อม
EN4	ปริมาณการใช้พลังงานจากแหล่งปฐมภูมิที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม
EN8	ยอดการใช้น้ำรวมจากแหล่งต่างๆ (น้ำประปา น้ำบาดาล ฯลฯ)
EN21	ปริมาณน้ำทิ้ง (จำแนกตามคุณภาพน้ำและปลายทางที่ทิ้งน้ำ)
EN22	น้ำหนักรวมของสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย (ระบุชนิดและวิธีการกำจัด)
EN23	จำนวนครั้งและปริมาตรรวมของการทรวินท์ที่มีนัยสำคัญ
EN28	มูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ และจำนวนครั้งของการถูกบังคับโทษที่ไม่เป็นตัวเงินจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม

HR HR3 (ด้านสิทธิมนุษยชน)

HR3	จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมพนักงานเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวมถึงร้อยละของพนักงานที่ได้รับการฝึกอบรม
-----	---

LA LA2, LA3, LA10 (การปฏิบัติด้านแรงงานและงานที่มีคุณค่า)

LA2	จำนวนและอัตราส่วนของพนักงานเข้าใหม่ และพนักงานที่พ้นสภาพ แยกตามช่วงอายุ เพศ และภูมิภาค
LA3	สวัสดิการสำหรับพนักงานประจำ ซึ่งพนักงานชั่วคราวไม่ได้รับ โดยแบ่งตามพื้นที่การปฏิบัติงานที่สำคัญ
LA10	จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมต่อคนต่อปี (จำแนกตามเพศ ประเภทพนักงาน)

SO SO3 (ด้านสังคม)

SO3	ร้อยละของพนักงานที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการด้าน ทุจริตขององค์กร
-----	--

PR PR2 (ด้านความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย)

PR2	จำนวนทั้งหมดของกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบและบรรทัดฐานโดยความสมัครใจ เกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการ โดยแบ่ง ตามประเภทของผลลัพธ์ที่ตามมา
-----	--

UNGO GO1 (ด้านวัฒนธรรมของ UNESCO)

GO1	การปกป้องสิทธิทางวัฒนธรรมและการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ยึดถือเป็นแนวทาง ปฏิบัติ
-----	---

3.5.2 Indicator Protocols Set: Cooperation (เทียบเท่า Level B)

ในการรายงานความพอเพียง ตามกรอบของ GRI ใน Level B บริษัทจะต้องมีการรายงานข้อมูล ดังนี้

- การเปิดเผยข้อมูลองค์กรตามฉบับ G3.1¹⁹ บริษัทต้องรายงานข้อมูลตามหัวข้อในระดับของ Level C ทั้งหมด รวมทั้งหัวข้อเพิ่มเติมดังนี้
 - 1.2
 - 3.9, 3.13
 - 4.5 – 4.13, 4.16 – 4.17
- การเปิดเผยข้อมูลแนวการบริหารจัดการองค์กร ฉบับ G3.1 และ UNESCO ต้องมีการเปิดเผยแนว
การบริหารจัดการในแต่ละหมวดของตัวชี้วัด
- ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน ฉบับ G3.1²⁰ และ UNESCO²¹ สำหรับใน Level B นั้นจะต้องทำการ
รายงานตัวชี้วัดในระดับของ Level C และรายงานข้อมูลครบตามที่ตัวชี้วัดกำหนดเพิ่มเติมอย่าง
น้อย 10 ตัวชี้วัด โดยต้องมีตัวชี้วัดอย่างน้อย 1 ตัวชี้วัดที่มาจากหมวด เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิ
มนุษยชน แรงงาน สังคม ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย และ UNESCO ในมิติเศรษฐกิจ
การศึกษา และสังคม จากกลุ่มตัวชี้วัด ดังนี้

¹⁹ ดูรายละเอียดได้จากบทที่ 2 หัวข้อ 2.4 การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน

²⁰ ดูรายละเอียดดัชนีชี้วัดได้ในหัวข้อ 2.2 กรอบและแนวทางการจัดทำรายงานของ GRI

²¹ ดูรายละเอียดดัชนีชี้วัดได้ในหัวข้อ 3.3 องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรม

EC EC6, EC7 (ด้านเศรษฐกิจ)

EC6	นโยบาย การดำเนินงาน และสัดส่วนของการใช้จ่ายที่อุดหนุนผู้ส่งมอบในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ
EC7	วิธีพิจารณาดำเนินการจ้างแรงงานท้องถิ่นและสัดส่วนของผู้บริหารอาวุโสที่มาจาก ชุมชนในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ

EN EN5, EN16, EN26 (ด้านสิ่งแวดล้อม)

EN5	พลังงานที่ประหยัดได้จากการอนุรักษ์และปรับปรุงประสิทธิภาพ
EN16	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งทางตรงและทางอ้อม (ระบุเป็นน้ำหนัก)
EN26	ความริเริ่มขององค์กรในการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และขอบเขตของ การบรรเทาผลกระทบ อันเกิดจากผลิตภัณฑ์และบริการ

HR HR1, HR2, HR5, HR7, HR10, HR11 (ด้านสิทธิมนุษยชน)

HR1	ร้อยละและจำนวนของข้อตกลงและสัญญาการลงทุนที่มีนัยสำคัญ ซึ่งได้ผนวก ข้อกำหนดหรือได้ผ่านการกลั่นกรองในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
HR2	ร้อยละของผู้ส่งมอบ ผู้รับเหมา และคู่ค้าที่สำคัญรายอื่นๆ ซึ่งได้ผ่านการกลั่นกรอง และได้ดำเนินการมาตรการในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
HR5	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่าอาจมีการละเมิดหรือเสี่ยงต่อ การละเมิดสิทธิแห่งการมีเสรีภาพในการสมาคมและการร่วมเจรจาต่อรองอย่างมี นัยสำคัญ รวมถึงระบุมাত্রการที่ใช้สนับสนุนซึ่งสิทธิดังกล่าว
HR7	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญต่อ กรณีการใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับ รวมถึงระบุมাত্রการที่ใช้เพื่อจัดการ ใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับในทุกรูปแบบ
HR10	ร้อยละและจำนวนของแหล่งดำเนินงานที่อยู่ในข่ายการพิจารณาทบทวน และ/ หรือ การประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน
HR11	จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ได้รับเรื่อง ดำเนินการ และแก้ไขให้ ลุล่วงผ่านทางกลไกการร้องทุกข์ที่เป็นทางการ

LA LA4 (การปฏิบัติด้านแรงงานและงานที่มีคุณค่า)

LA4	อัตราร้อยละของพนักงานที่ได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง
-----	---

SO SO2, SO4, SO10 (ด้านสังคม)

SO2	ร้อยละและจำนวนรวมของหน่วยธุรกิจที่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิด
-----	--

	การทุจริต
SO4	มาตรการที่ใช้ตอบโต้ต่อกรณีทุจริตที่เกิดขึ้น
SO10	มาตรการที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบเชิงลบหรือผลกระทบเชิงลบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น

PR PR5 (ด้านความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย)

PR5	แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของลูกค้ารวมถึงผลการสำรวจระดับความพึงพอใจของลูกค้า
-----	---

UNEC EC1 (ด้านวัฒนธรรมของ UNESCO)

EC1	มูลค่าเพิ่มของกิจกรรมทางวัฒนธรรม : ผลผลิตที่เกิดจากกิจกรรมทางวัฒนธรรมในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)
-----	--

UNED ED1 (ด้านวัฒนธรรมของ UNESCO)

ED1	การลงทุนในทุนมนุษย์
-----	---------------------

UNSO SO1 (ด้านวัฒนธรรมของ UNESCO)

SO1	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม
-----	-----------------------------------

3.5.3 Indicator Protocols Set: Collaboration (เทียบเท่า Level A)

ในการรายงานความพอเพียง ตามกรอบของ GRI ใน Level A บริษัทจะต้องมีการรายงานข้อมูล ดังนี้

- การเปิดเผยข้อมูลองค์กร ตามฉบับ G3.1²² บริษัทต้องรายงานข้อมูลตามหัวข้อในระดับของ Level B ทั้งหมด
- การเปิดเผยข้อมูลแนวการบริหารจัดการองค์กร ฉบับ G3.1 และ UNESCO ต้องมีการเปิดเผยแนวการบริหารจัดการในแต่ละหมวดของตัวชี้วัด
- ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน ฉบับ G3.1²³ และ UNESCO²⁴ สำหรับใน Level A นั้นจะต้องทำการรายงานตัวชี้วัดทั้งหมดที่ระบุใน Level C และ Level B รวมตัวชี้วัดหลักตามกรอบ G3.1 และ UNESCO ในทุกมิติ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักการสารัตถภาพใน ก) การรายงานตาม

²² ดูรายละเอียดได้จากบทที่ 2 หัวข้อ 2.4 การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นมาตรฐาน

²³ ดูรายละเอียดดัชนีชี้วัดได้ในหัวข้อ 2.2 กรอบและแนวทางการจัดทำรายงานของ GRI

²⁴ ดูรายละเอียดดัชนีชี้วัดได้ในหัวข้อ 3.3 องค์ประกอบของตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดกำหนด หรือ ข) การอธิบายถึงเหตุผลที่ละเว้นการรายงานตามตัวชี้วัดเหล่านั้น ทั้งนี้อาจมีการเพิ่มเติมตัวชี้วัดจากส่วนเพิ่มเติมรายสาขา (Sector Supplement) ในฉบับล่าสุด²⁵

กรอบการรายงานความพอเพียง และเกณฑ์ระดับรายงานความพอเพียง รวมทั้งตัวบ่งชี้การดำเนินงานที่ได้พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ GRI นี้ ได้มีการนำเสนอเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการและนักวิชาการ โดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งจะได้นำเสนอในหัวข้อต่อไป

3.6 ผลการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและตัวบ่งชี้การดำเนินงาน

การพัฒนา รูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการในโครงการนี้ คณะวิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หรือผู้แทนขององค์กรธุรกิจที่ได้มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในองค์กรจนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนเป็นองค์กรที่เคยได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อกรอบการรายงานความพอเพียงและตัวบ่งชี้การดำเนินงาน

สถานประกอบการที่คณะวิจัยได้ทำการคัดเลือกเพื่อสัมภาษณ์ในครั้งนี้ มีจำนวน 5 องค์กร ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง จากผู้บริหารของแต่ละองค์กรในการให้การสัมภาษณ์ โดยมี คุณชลธร คำรงค์ดี ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศและความยั่งยืน บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) คุณพิระพงษ์ กลิ่นละออ ผู้อำนวยการสำนักงานสำนึกรักบ้านเกิด บริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) คุณวิสร รัชพันธุ์ กรรมการผู้จัดการ โรงแรม ชุมพรคาบาน่ารีสอร์ท คุณเชษฐพล หุดากร กรรมการผู้จัดการ บริษัท บาธรูมดีไซน์ จำกัด คุณสัมฤทธิ์ สว่างคำ ผู้จัดการอาวุโส ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บริษัท เอเชียพีริซัน จำกัด (มหาชน) และผู้บริหารของแต่ละองค์กรได้แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นในการนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กร มาจัดทำเป็นรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงโดยยึดหลักการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานของ GRI ในทัศนะของแต่ละท่านสามารถอธิบายได้ดังนี้

²⁵ <https://www.globalreporting.org/reporting/sector-guidance/sector-guidance/Pages/default.aspx>

“ในแง่ของธุรกิจในการทำรายงานควรจะอยู่ในเล่มเดียวกันเลยกับรายงานความยั่งยืน มันควรจะ integrated เข้าไปในส่วนนี้ เพื่อที่องค์กรจะได้ไม่ Confuse แต่ถ้าเมื่อใดต้องการจะรายงานอีกเรื่องหนึ่ง ที่ไม่ได้หมายถึงแค่เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแต่รวมถึงที่บางองค์กรพูดถึงเรื่อง CSR อย่างเดียว เรื่องสิ่งแวดล้อม หรือ SD อย่างเดียว ควรจะมีอะไรสักตัวหนึ่งที่ผู้ประกอบการในเมืองไทยเห็นหมดคนในนี้ เช่น ใน Part นี้ทั้งเล่มประกอบด้วย 10 Chapter แต่องค์กรสามารถหยิบมา 2 หรือ 3 เรื่องที่เกี่ยวข้อง สุดท้ายจะเห็นภาพว่าต้องเดินไปในทิศทางใด เพราะถ้าแบ่งเป็นส่วนๆ หรือแยกเล่ม จะทำให้ไม่เชื่อมโยงกันในแง่ของการปฏิบัติ เพราะในหลายๆ เรื่องเวลาลงไปปฏิบัติมันเชื่อมกันตลอด ไม่มีอะไรแยกกันได้

การทำรายงานนั้นต้องมีการรอบในการคิด และ GRI ในประเทศต่างๆ รวมถึงองค์กรชั้นนำก็ใช้เป็นกรอบในการทำรายงานเพื่อเชื่อมต่อกับ Sustainability Development สำหรับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก็มีเอกลักษณ์เฉพาะและเป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติในปัจจุบัน ประกอบกับมีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายในแต่ละกลุ่มของประเทศไทย ซึ่งผลที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาของการปฏิบัติ นั้น มีนัยสำคัญทั้งรูปธรรมและนามธรรม สามารถวัดและประเมินค่าได้ด้วยหลักสากล ผมจึงคิดว่าเป็นการพัฒนาที่ดีในการจัดทำรายงาน ด้วยการประยุกต์ ทั้ง 2 หลักการนี้มาวิเคราะห์ด้วยกัน เพราะในแต่ละกรอบหรือปรัชญาก็มีความแข็งแรง มีประสบการณ์ที่ผ่านมาอ้างอิงได้ ในกรอบของระยะเวลาอันเป็นที่ยอมรับว่าอยู่ในช่วงภาวะปัจจุบัน มีความทันสมัย ควบคู่ไปกับเทคโนโลยี

โดยสรุปคือ GRI เป็นกรอบที่ดีและสามารถใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรของไทยหรือธุรกิจข้ามชาติ ทั้งยังกำลังขยายแนวคิดและการปฏิบัติให้ขยายตัวออกไป มีธรรมาภิบาลและความสมดุล เข้าหาธรรมชาติ ฉะนั้นถ้ามี 2 แนวทางนี้มาประยุกต์เข้าหากันก็จะก่อให้เกิดความครอบคลุม ยืดหยุ่น ผลคือได้รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่ความสุขที่ยั่งยืน

ผมมีความคิดเห็นว่าดีที่จะเกิดรายงานนี้ขึ้นมา เพราะเป็นการทำงานร่วมกับบริษัทเลย คิดว่าน่าจะสามารถนำมาใช้ได้จริง และการทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ดี จะทำให้ผู้บริหารเห็นภาพชัดมากขึ้น ในเรื่องของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารในองค์กร แต่มองว่ารูปแบบรายงานนี้ดูยากเกินไป เป็นแนววิชาการมากเกินไป ซึ่งตามหลักการก็ควรจะต้องยึดตามแนววิชาการ แต่อยากให้มีการ Apply ว่า KPI ที่จะนำเสนอออกมานั้น สามารถดูได้ง่าย เข้าใจได้ง่ายมากกว่านี้ และในมุมมองสำหรับคนทั่วไปคิดว่าเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะคนที่ไม่เคยทำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อนเลย เพราะมีการอ้างอิงจากงานต่างชาติ อย่าง GRI มีตัวชี้วัดที่เป็นสากล แต่ดีเพราะมีตัวเลขชี้วัดที่ชัดเจน สำหรับในแผนธุรกิจของบาธรูมเอง มีการนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างชัดเจน ในตัวรายงานนี้คิดว่ามีการอ้างอิงงานวิจัยต่างชาติเยอะมาก มองว่าอยากจะ Adapt แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง ตามหลักที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงๆ แล้วพยายามแตกออกมาว่า KPI ที่ใช้จริงๆ คืออะไร

จะทำให้ดูง่ายมากขึ้น แล้วตัวชี้วัดบางตัวจะวัดอย่างไร เช่นในหมวดสิ่งแวดล้อม บางเรื่องจะวัดอย่างไร บางเรื่องเกิดขึ้นจริง ทำจริงแล้วมีการเอารูปแบบของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์จริง

เห็นด้วยว่าดีและควรทำ โดยส่วนตัวแล้ว GRI ยังไม่ได้ศึกษาอย่างจริงจัง แต่ที่บริษัทได้ทำ CSR DIW ด้วยและดีมากเลยเป็นของกรมโรงงาน พบว่ามีเรื่องราวที่ดี โดยนำเรื่องขององค์กรเราทำเรื่องความดี ความมีคุณธรรมเอาเข้าไปด้วย การนำเรื่อง GRI มาเป็นแนวในการทำรายงานก็เห็นด้วย เพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบรนด์ที่ผู้คนยอมรับและลึกซึ้ง มีประโยชน์ มีคุณค่าและสอดคล้องกับบริบทของคนไทย ขณะที่พยายามเอามาตรฐานของสากลมาจับ การสร้างกรอบเพื่อพยายามสื่อสารให้คนได้รู้จัก ในปัจจุบันคนที่ทำเศรษฐกิจพอเพียงมีเยอะมาก และเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีที่จะมีกรอบมาอธิบายในเรื่องนี้ และยังไม่เห็นข้อเสีย ”

ความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำรายงานความพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้นมา มีผลเล็กน้อย อย่างไรก็ตามต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร ในทัศนะของแต่ละท่าน มีดังนี้

“ ความเข้าใจของคนของอุตสาหกรรมต่อแนวทางการจัดทำรายงาน มีความเข้าใจว่านี่คือวิธีหรือรูปแบบในการที่จะทำ Presentation หรือให้ข้อมูลของการดำเนินงาน รูปแบบหน้าตาของรายงาน แต่เป็นแค่ Format เท่านั้นเอง แต่ประเด็นไม่ได้อยู่ที่ว่าคุณจัดทำรายงานออกมาแล้ว ก่อนที่จะเป็นรายงานสิ่งที่สำคัญ คือ Content ถ้าเมื่อใด ที่ไม่เข้าใจว่ารายงานนี้ต้องมี Content และต้องเป็น Content ที่มีการทำแบบต่อเนื่องและมีแผนงาน เพราะถ้ารายงานปีนี้เป็นแล้วปีหน้าต้องรายงานจะนำอะไรมารายงานอีก ฉะนั้นรายงานจะไม่ต่อเนื่อง จะเป็นแค่จับเป็นจุดๆที่อยากรายงาน แต่ถ้าเข้าใจว่ามันต้องมี Content ก็จะกลับไปสู่การทำ Content ซึ่งเป็นแก่น ส่วนใหญ่ขาดการทำความเข้าใจให้กับคนที่ได้รับเล่มนี้ ว่าสาระอยากจะสื่ออะไร ทำให้คนเอาไปใช้ไปไม่ถึง ประกอบกับในวิธีการเขียนคู่มือของบางหน่วยงานก็ไม่ได้เขียนลงไปถึงขั้น How To ที่จะนำ Content มาเพื่อเขียนรายงาน แต่บอกแค่วิธี Format การทำรายงาน ซึ่งไม่ได้ผลักดันให้คนเข้าใจว่าทำอย่างไร และถ้ามีการทำรายงาน เชื่อว่าคนสนใจแน่นอน เหมือนถูกกระตุ้น แต่เหมือนเป็นไฟไหม้ฟาง คือสนใจเฉพาะตอนที่จะทำหรือเปล่า แต่สุดท้ายปลายทางคือรายงานตัวนี้ มัน Convince คนให้เห็นความสำคัญของ Concept ของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการนำไปใช้หรือเปล่า

รายงานดังกล่าวจะมีผลขับเคลื่อนในองค์กรมากน้อยอย่างไร ขึ้นอยู่กับปัจจัยแรกคือความเชื่อมั่นศรัทธาและการยอมรับในสถาบันที่เป็นผู้จัดทำกรอบเหล่านี้มากน้อยเพียงใด นั้นหมายถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการนำไปใช้จะเป็นส่วนที่สองว่าจะสามารถก่อให้เกิดการมีพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมอย่างไร ซึ่งปกติปัจจุบันการขับเคลื่อนในองค์กรจะมีอยู่แล้วจากการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือ Sustainable Development นี้ ก่อนจะมีรูปแบบรายงานขึ้นใหม่หรือถ้ายังไม่ได้ปรับใช้ ก็พอจะได้รับทราบในหลักการมาก่อนรวมถึงกรอบ GRI ดังนั้นการที่สถาบันจะจัดทำรูปแบบรายงานความพอเพียงที่พัฒนาขึ้นพร้อมกรอบ GRI ก็จะต้องขยายความว่าจะมีผลต่อองค์กรที่นำไปใช้ ก็จะต้องมี

รูปแบบแนวทางในการที่ทำให้เกิดพัฒนาเพิ่มต่อออกไปจากสิ่งที่ได้รับทราบอยู่แล้วด้วย อีกประเด็นหนึ่งและปัจจัยที่สาม การยอมรับจากสังคมรอบองค์กร ส่วนสำคัญคือองค์กรอื่นๆ ในภาคส่วนเศรษฐกิจที่เป็นหลักด้วยกัน สถาบันและนักวิชาการทั่วไป

บทสรุป การจัดทำรายงานความพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้นมา มีผลมาน้อยอย่างไรต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร ทั้ง 2 ด้าน คือสถาบันที่จัดทำและองค์กรที่นำไปใช้ต้องแสดงให้เห็นพลังและศักยภาพความสำคัญซึ่งกันและกัน ดังนั้นภาวะรอบข้าง เช่น สถาบันอื่นๆ หน่วยงาน หรือรางวัลทางสังคม ต้องสร้างพลังการยอมรับของกรอบรายงานขึ้นใหม่นี้ขึ้นมาด้วย ก็จะมีผลในการขับเคลื่อนนี้ เพราะการที่บริษัทนำผลของงานขึ้นใหม่ไปใช้ก็เพราะเห็นความสำคัญ บริษัทใดที่ยังไม่ได้ทำก็จะเริ่มทำ จะเกิดปฏิกิริยาตอบสนองซึ่งกันและกัน ต่อจากนั้นประโยชน์ที่จะตามมาเพิ่มเติมเป็นวงจร คือได้มีการพิจารณาใคร่ครวญว่าจะปรับใช้ร่วมกันได้อย่างไรให้เกิดผลที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมความยั่งยืน ทันสมัยหรือไม่ เกิดการพัฒนาต่อเนื่องไปอีก สร้างความยืดหยุ่นเหมาะสม และอาจจะละเอียดลงไปที่สำหรับแต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือแต่ละกลุ่มประเทศ ถ้าเช่นนี้จะได้ประโยชน์มาก เพราะแต่ละประเทศก็จะมีเอกลักษณ์ของตัวเองที่สร้างสรรค์มาจากรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนหลัก

สำหรับในองค์กรคิดว่าน่าจะอยู่ที่ทีมงาน ซึ่งคนในระดับสูง ระดับกลางน่าจะเป็นประโยชน์ แต่คนในระดับล่างที่อยู่ในองค์กรไม่น่าจะเป็นผลเท่าใดนัก สำหรับตัวรายงาน จึงน่าจะมีอะไรที่ทำให้เข้าใจง่ายและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติใช้จริงมากกว่า จริงๆ แล้วอยากเห็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเรื่องคุณธรรมของคนมากกว่า

การทำรายงานนี้เกิดประโยชน์กับคนในองค์กรไม่มากเท่าไร แต่กับผู้บริหารสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนจะมีผลมากกว่า จะเห็นว่าสิ่งที่วางกลยุทธ์ไว้ ผลที่ออกมาเป็นอย่างไร เพราะตัวรายงานจะสะท้อนกลับมาได้ถึงทีมบริหาร แต่พนักงานระดับล่างยังมองว่าไม่ได้อะไร เหมาะกับผู้บริหารมากกว่า และเหมาะในการเผยแพร่สู่สาธารณชนมากขึ้น ทำให้มองเห็นภาพในมิติที่ชัดเจนมากขึ้น

ในองค์กรของเราคิดว่าประโยชน์ที่ได้ในแง่ของความสามารถในการสื่อสารให้คนวงนอกได้รับรู้แต่ในของเอเชียปริซิชั่นไม่ได้สนใจในแง่ของรางวัลและเอกสาร องค์กรจะให้ความสำคัญตรงนั้นน้อยมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลการเขียนจากหน่วยงานอื่นมากกว่า เพราะเราคิดว่าสิ่งเหล่านี้มันซึมอยู่ในผู้คนมากกว่า จึงคิดว่าเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่มผู้บริหาร และต้องการเพื่อสะดวก รวบรวม ง่ายต่อการนำเสนอและการพูดคุย แต่ความสัมพันธ์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร คิดว่าไม่สำคัญ

มากเท่าไรนักสำหรับพนักงานในองค์กรที่เป็นระดับล่าง แต่มองว่าแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จริงๆเราเข้าใจหรือเปล่า ทำให้เรามองภาพรวมได้คมชัดมากขึ้น ”

ในส่วนที่เป็นวิธีการรายงาน (How to Report) ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่ใช้สำหรับจัดทำข้อมูล
เชิงเนื้อหา คุณภาพ และขอบเขต เมื่อนำมาใช้เป็นกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหาร
ในแต่ละองค์กรได้แสดงทัศนะว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไรนั้นอธิบายได้ดังต่อไปนี้

“ อะไรที่มันบอกได้ว่า Indicator แบบนี้ คือพอเพียงหรือยัง และมีวิธีการ Judgment อย่างไร
สุดท้ายแล้วพอคนรับเล่มนี้แล้วดูไม่ต่างอะไรกับการรับ GRI แลมนวดด้านวัฒนธรรมเข้ามาด้วย เพราะ
GRI คนไม่รู้ว่ามันคือเศรษฐกิจพอเพียงตรงไหน ในการทำธุรกิจ การวัดตาม GRI มี KPI วัดอยู่แล้ว ซึ่งทุก
วันนี้เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในธุรกิจ มันยากที่ธุรกิจจะเข้าใจ ถ้าคนไม่เข้าใจ ฉะนั้นในกลุ่มมือ
หรือรายงานควรจะมิในเรื่อง 3 หัวของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น พอประมาณขนาดไหน มองอย่างไรเรื่อง
พอประมาณตรงนี้ ถ้าสามารถบอกตรงนี้ได้ ก็สามารถกลับไปเป็นตัวชี้วัดได้ ว่าวิธีการเทียบความ
พอประมาณในธุรกิจมันคืออย่างไร เชื่อว่า คณิตชี้วัดตามเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้วัดเรื่อง revenue แต่ต้อง
เอามาผ่านการ correlation ดูเปรียบเทียบกัน ในเศรษฐกิจพอเพียงบางตัววัดได้ บางตัววัดไม่ได้ต้องทำ
การ Check Correlation ออกมา

ควรจะต้องปรับเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นและสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนใช้
เป็นกรอบรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง เพราะโดยทั่วไปแม้กรอบ GRI จะมีเรื่องเนื้อหา คุณภาพ
และขอบเขตอยู่แล้ว แต่ในส่วนเฉพาะของประเทศไทย ยกตัวอย่าง จะมีเรื่องของรากฐานประเทศ
รากฐานของธุรกิจ รากฐานของคน การใช้ชีวิต สิ่งแวดล้อมแบบไทย วัฒนธรรม จารีตประเพณีและความ
เชื่อที่มีอยู่ ฉะนั้นเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับรายงานของความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าเมื่อใด
มาสอดคล้องกันแล้วทั้งในเรื่องเนื้อหา คุณภาพและขอบเขตก่อนใช้ จะได้ผนังที่แข็งแกร่งมากขึ้น ได้
ธรรมาภิบาลที่มีความสมดุล สมเหตุสมผล เข้มแข็งในตัวเองด้วย ความรู้ที่เปี่ยมคุณธรรม สามารถปรับได้
ทุกระดับไม่ว่าจะเป็นปัจเจกชน องค์กรหรือมากกว่า และถ้ามองลึกลงไปในความแตกต่างแม้ในหัวข้อ
เดียวกัน เช่นว่า ความรู้ของปัจเจกชนและองค์กรเท่าเทียมหรือมีความหมายเหมือนกันหรือไม่ จริยธรรม
ศีลธรรมของปัจเจกชนและองค์กรคืออะไร ขอบเขตใน GRI จะมีเรื่องต่างๆเหล่านี้อยู่แต่จะต่างลักษณะกัน
บางส่วนทับซ้อนกัน บางส่วนที่ยังไม่ได้ครอบคลุมซึ่งกันและกัน สามารถขยายออกไปเพื่อให้ได้ผลที่
ชัดเจน เหมาะสมกับประเทศไทย เนื่องจากเส้นทางของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ที่เป็น
ปัญหาเสมอเพราะความไม่สมดุลเหมาะสม มักจะเกิดขึ้นเพราะนำสิ่งที่ปรากฏมาใช้กับทุกเรื่อง แต่
ถ้านำเรื่องของธรรมชาติเข้ามาประสานจะทำให้ตัวรายงานมีหลักการที่สมบูรณ์มากขึ้น

อยากให้เริ่มจากง่ายไปหายาก ถ้าตัวรายงานมีเนื้อหาที่ง่ายต่อการถอดความเข้าใจแล้วนำไปทำ
ต่อเนื่องได้ คือเมื่อคนเริ่มสนใจและจะทำได้มากขึ้น คิดว่ารายงานนี้อ้างอิงกับต่างชาติดมาตรฐานสากล

มากเกินไป อยากจะให้อ้างอิงหลักเศรษฐกิจพอเพียงจริงๆมาเพิ่มตรงนี้ให้มากขึ้น องค์กรเองได้พยายามศึกษาหลักเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาประยุกต์ใช้กับธุรกิจจริงๆมากกว่า เพราะจริงแล้วเรื่องตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นของไทยครอบคลุมมากกว่าตัว GRI เยอะกว่า

มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้วในกรอบนี้ ซึ่งทำให้เรามีกรอบในการประเมินและสามารถวัดคุณค่าได้ และเป็นเครื่องมือที่สามารถวัดได้ ทำมาน้อยเพียงไร ในรายงานนี้จะตอบได้ แต่อย่างไรให้คนทั่วไปเข้าใจง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้”

สำหรับการจัดทำรายงานความพอเพียงที่ได้มีการอ้างอิงตามกรอบที่สากลยอมรับ (GRI) จะดีกว่าหรือถ้าเป็นกรอบของไทยเราเองจะเป็นที่ยอมรับกว่านั้น ในทัศนะของผู้บริหารแต่ละองค์กรนั้นได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

“ ในส่วนของกรอบ GRI ให้ดูเป็นแนวความคิดกว้างๆได้ ว่าอะไรบ้าง สิ่งที่เราจะเอามาเป็นประโยชน์จาก GRI คือเรื่องของความถูกต้องแม่นยำของข้อมูล เพราะเป็นสิ่งที่คนไทยขาด และเรื่องของ Concept Materiality Management Approach เพราะเป็นแนวทางให้กับองค์กรที่ดี แต่เมื่อเข้ามาสู่โหมดของการรายงานแล้ว น่าจะทำเองมากกว่า และอยากจะสนับสนุนมากในการทำคู่มือให้รู้ว่ามันคืออะไร เป็น format เดียวกันเรื่องรายงาน

เราอยู่ในสังคมโลก การจัดทำรายงานเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งนี้ ถ้าเรายึดกรอบอันใดอันหนึ่ง จะไม่เกิดความสมดุล เพราะไม่ได้คิดจากคนทั่วไปและคนไทยซึ่งเป็นผู้ใช้ ฉะนั้นถ้ามีกรอบของ GRI และหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตระหนักความเป็นตัวตนของคนไทยอยู่แล้วด้วย จะทำให้การจัดทำรายงานครั้งนี้ได้ทั้งสากลและได้ทั้งการยอมรับจากภายใน เรียกว่าเป็นสิ่งที่ดีกับดีมารวมกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ได้เกิดจากความขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความเหมาะสม ยืดหยุ่นได้มากกว่า เริ่มต้นจากหลักเกณฑ์เหล่านี้ก่อน จากนั้นค่อยๆพัฒนาในปีต่อไป จะก่อให้เกิดทั้งการยอมรับ การปฏิบัติ และการพัฒนาไปพร้อมกัน ฉะนั้นกรอบ GRI เป็นเหมือนทฤษฎีที่เป็นของดี หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเหมือนสิ่งที่เข้าใจมนุษย์ โดยเฉพาะบริบทในประเทศไทยเป็นอย่างไร เมื่อสองอย่างเมื่อมารวมกัน ก็จะลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำ ความขาดแคลน จนกระทั่งเกิดการเติมเต็มของความเข้าใจ และลดช่องว่างจากการไม่ยอมรับซึ่งกันและกันออกไปได้

เป็นแบบกรอบไทยดีกว่า เพราะเหมาะกับสังคมไทยเรามากกว่า และธุรกิจไทยสามารถเอาไปปรับใช้ได้จริง และเมื่อใช้ไปแล้วถ้าแม่นยำในทฤษฎีจริงๆ จะเห็นว่าต่างชาติคิดไม่ต่างจากไทยเราเลย และหากผู้ทำเป็นคนไทยที่ศรัทธาในเรื่องของความพอเพียงและตกผลึกทางความคิดจริงๆ จะทำให้เราได้ตรรกะคิดแห่งธุรกิจ ต้องมีการผสมผสานกัน เอาของต่างชาติเป็น Subset ของเรา แต่เห็นว่าของไทยเรามีทุกเรื่องราวที่ต่างชาติมี และมีบวกมากกว่าด้วย ดังนั้นเอามาประยุกต์ Integrate ทำให้ดูสมบูรณ์มากขึ้น แต่ต้องเพิ่มของความเป็นไทยให้มากกว่านี้

กรอบ GRI คิดว่า Perfect และครอบคลุมทุกประเด็นที่โลกต้องการ ถ้าจะเอามาเป็นแนวเทียบทีละเรื่อง และจะนำเสนออย่างไรให้สอดคล้องกับเค้า แต่ไม่เรียก GRI เรียกการรายงานตามความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพและ Concept เหมือนกัน แล้วแต่ใครจะหยิบตัวไหนมาใช้ อย่างเราคนไทยก็หยิบของพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ แต่เราต้องเน้นในคุณค่าของความเป็นไทย ซึ่งใน GRI ไม่มี ทุกอย่างใน GRI เรามีหมดแล้วยกเว้นเรื่องคุณค่าของความเป็นไทย และแน่นอนในอนาคตถ้าดีจริงอาจจะมีการใช้คู่กันเลยได้ หรืออาจจะหยิบมาใช้อันเดียวเลย ”

ในการจัดทำรายงานความพอเพียง ผู้บริหารแต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็นถึงข้อจำกัดในการจัดทำรายงานนี้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

“ เรื่องความเข้าใจของคน ต้องยอมรับว่าบางบริษัทที่ทำมาอยู่แล้วกับบางบริษัทไม่รู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงทำอะไร แต่สามารถจับแง่มุมมาอธิบายได้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทาง และทำให้ Image ดีขึ้น และถ้ามุ่งไปที่ Image มากๆ Content ก็จะหาย ส่วนหนึ่งคือการที่บริษัทต่างๆ มาสมัครคือเอาข้อมูลที่ผ่านมาแล้วมาทำ ไม่ได้บอกเลยว่ามี Intention ที่จะทำต่ออย่างไร ฉะนั้นจะอย่างไรจึงจะดูว่าบริษัทนี้ตั้งใจทำเอา Concept นี้ไปใช้จริงๆ ซึ่งอยู่ที่การทำความเข้าใจ การที่เราพอเพียงใช้ว่าไม่โต หรือขยายไปต่างประเทศไม่ได้ หรือเพิ่มโรงงานไม่ได้ ก็เพิ่มได้แต่เพิ่มอย่างไรถึงจะพอเพียง คือโต 30-40% แต่พอเพียงได้ เข้า Concept ได้ ทั้ง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขทำได้หมด ฉะนั้นเรื่องความเข้าใจ คนยังไม่เข้าถึงแก่นว่ามันเอาไปใช้ในแต่ละอันอย่างไร จึงควรทำให้คนเข้าใจก่อน และคนเอาไปใช้ ถ้าจะรู้ว่าตรงนี้ตอบอะไร หรือรายงานตาม GRI สุดท้าย มีภาคที่วิเคราะห์ว่าจัดทำตรงนี้มีมันพอเพียง เนื่องจากกิจกรรมนี้อย่างไร จะทำให้เห็นภาพ ไม่ต้องทำเพิ่มและเข้าใจด้วย รวมถึงข้อจำกัดในเรื่อง

1. สถาบันที่ดำเนินงานต้องได้รับความเชื่อถือจากสังคมว่าเชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นก็มีความชัดเจนในเนื้อหา ภาษาที่ใช้ โดยปกติเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เข้าใจยากอยู่แล้วในการอธิบายข้อปฏิบัติ ข้อดีที่เกิดขึ้นจากงานชิ้นใหม่นี้
2. สรุปให้ชัดเจน มั่นใจ สำหรับผู้ใช้งาน การจัดทำรายงานชิ้นใหม่นี้ใช้หลักการ ทฤษฎีหรือจากปรัชญาอะไรบ้าง ในการสร้างกรอบ และเนื้อหาสำหรับวิเคราะห์ในตัวรายงาน
3. คู่มือการทำรายงาน ที่มีความสะดวกและง่ายในการทำความเข้าใจ กับผู้ที่ทำรายงานและทีมงานในระดับต่างๆ รวมถึงข้อจำกัดในการทำหรือใช้รายงานชุดนี้
4. ตัวมาตรฐานในการประเมิน ซึ่งเป็นปัญหามาก ในการทำรายงานทุกรายงาน เกณฑ์ที่จะทำให้เห็นชัดเจนเกี่ยวกับพัฒนาการ ซึ่งเกิดจากรายงานความพอเพียงนี้ สามารถบ่งชี้ได้ว่าในอดีตที่ไม่เคยทำก็จะประโยชน์ที่จะทำ หรือในปัจจุบันทำอยู่มาตรฐานหนึ่ง แต่ชี้ให้เห็นอนาคตที่ชัดเจน

กับรายงานความพอเพียงนี้ว่าถ้าประยุกต์ใช้จะแตกต่างอย่างไร มีประโยชน์ทั้งกับอดีต ผู้ปัจจุบัน และอนาคตอย่างไร

5. มีการทดสอบ ทดลองใช้ และปรับปรุงก่อนแนะนำสู่สังคมให้ความละเอียดของความแตกต่างในแต่ละ Sector ด้วย เพราะแต่ละ Sector จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น ธุรกิจพลังงาน ธุรกิจการเงิน ธุรกิจโทรคมนาคม ซึ่งถ้าสถาบันออกรูปแบบในลักษณะรายงานกลาง เป็น format กลาง ก็จะต้องกำกับวิธีประยุกต์เข้ากับ Sector ใดด้วยอย่างชัดเจน เพราะจะไม่ทำให้เกิดข้อกังวลว่าจะทำได้หรือไม่ได้ หรือเกิดความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในความหมาย
6. แรงจูงใจ ที่จะกระตุ้นให้ทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากบริษัท/ห้างร้าน มีจำนวนมาก ต้องมีการเรียนรู้ ต่อด้วยทำให้มีแรงจูงใจเห็นประโยชน์ที่เกิดจากความพอเพียง และเข้ามาพร้อมกับสิ่งเหล่านี้ วงจรพัฒนาจึงจะเกิดขึ้นต่อเนื่อง
7. การที่สามารถทำให้มั่นใจ รับประกันได้ว่าการยอมรับจากนานาชาติด้วยหรือไม่ ทั้งรูปแบบ รายงาน การปฏิบัติ และการประเมิน
8. ต้องมีความต่อเนื่องทั้งตัวผลของรายงานที่ออกมาพร้อมการปฏิบัติใช้ ดังนั้นควรจะต้องมีแบบอย่างของคนที่ทำหรือเป็นองค์กรที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไปเป็น Role Model ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น

รวมถึง เรื่องขององค์กรและคนที่ต้องรับผิดชอบในองค์กรว่ามีความพร้อมหรือเปล่า เช่นการเก็บข้อมูลเพื่อมาทำรายงาน เรื่อง KPI บางตัววัดยาก วัดออกมาเป็นตัวเลขยากและความชัดเจนในการวัด และ Process บางเรื่องต้องปรับให้ดูง่ายและปรับให้ใช้ได้ง่าย ซึ่งควรนำหลักทรงงานของในหลวงเอามาประยุกต์ใช้ให้มากขึ้น และประเด็นต่างๆในความหมายหรือ Concept ของความพอเพียงที่เข้าใจไม่ตรงกันเท่าไร แต่มีกรอบมีโมเดลต่างๆที่คนนำไปใช้ตีความกันไปต่างๆนานา ซึ่งไม่ใช่เรื่องผิด ซึ่งเวลานำไปทำจริงๆ ก็มีบริบทขององค์กรตามความเชื่อ ตามบรรยากาศของชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งถ้ามองในแง่ขององค์กรเอเชีย ฟริชชั่น จริงๆไม่น่าจะยาก แต่มองว่าอาจจะยากในเรื่องการเขียน แต่ประโยชน์ที่ได้มันมีคุณค่า และสามารถตอบคนได้ดี ”

ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของผู้บริหารแต่ละท่านต่อการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังต่อไปนี้

“ เรื่องของความการทำความเข้าใจและ Buy in ให้คนที่อ่านเห็นความสำคัญ คล้อยตามนำไปสู่การรายงาน ดีที่สุดคือทำและหาบริษัทที่เข้าขายตรงนี้ มาเป็นตัวอย่าง และที่น่าเป็นห่วงก็ถ้าเป็นธุรกิจ SMEs ไม่น่าจะสามารถทำได้ คือไม่มีเวลา และเรื่องคนก็มีจำกัด และอยู่ที่ว่าเราจะดูว่าพอเพียงด้านไหน

มีวิธีการใดที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติ สามารถรู้ได้ว่า ระหว่างการปฏิบัติทำนั้นประยุกต์ใช้ได้ถูกต้องตามแนวทางของรายงานด้วยตัวเอง หรือต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญคอยตรวจสอบตลอดเวลาว่าสิ่งที่ได้กระทำถูกต้องและเดินได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสร้างพลังของการก่อเกิด เพราะบางครั้งผู้ที่ทำรายงานความพอเพียงในหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ก็จำเป็นต้องการแรงสนับสนุนจากทั้งภายในและภายนอกพร้อมๆกัน เนื่องจากการทำรายงานต้องใช้ทรัพยากรและทำความเข้าใจกับคณะผู้บริหารตลอดจนพนักงาน ดังนั้นควร จะมีวิธีซึ่งหลังจากที่ออกรายงานนี้มาแล้ว มีขั้นตอน ข้อเสนอแนะหรือการอบรมสัมมนา ต่อผู้บริหารระดับสูงในองค์กรหรือหน่วยงานที่คิดว่าเป็นเป้าหมาย เพื่อให้เข้าใจตรงกัน รับทราบสิ่งใหม่ เป็นการใช้พลังจากสถาบันซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่ก่อให้เกิดพลังภายในแก่ทีมที่ทำรายงานในองค์กร ให้นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป ได้ทำรายงานอย่างสะดวก ภูมิใจ และรายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้องานองค์กรและของคณะผู้ทำรายงานไม่ใช่เป็นเพียงกระดาษหลายใบที่รวมเป็นเล่ม

ต้องเข้าใจ เริ่มจากวิธีที่เรียบง่าย ทำให้ง่าย รวมถึงการเทียบอย่างไรให้ทำตามได้และเชื่อมั่นในการนำไปใช้แล้วเห็นผล และอยากให้เพิ่มมิติความเป็นไทยมากกว่านี้ คือมีแหล่งอ้างอิงที่ชัดเจนแต่บางเรื่องเป็นเรื่องใหม่ต้อง Create ใหม่ขึ้นมาเพราะอ้างอิงไม่ได้

ในประเด็นเรื่องของความดีไม่ถึงกับวัดค่าไม่ได้เลย เช่น การไม่ดื่มเหล้าเมาสุรา บางทีก็สามารถวัดออกมาได้ และชื่นชมผู้ที่ทำเรื่องนี้ เพราะเป็นกระแสที่จะส่งพลังไปให้กลุ่มคนที่ชอบและสนใจในเรื่องนี้ และยังไม่เห็นข้อเสีย ซึ่งในอนาคตอาจมีคุณค่าดังที่เราคาดหวัง หรือทั่วโลกอาจจะนำไปใช้ได้”

ในบทต่อไปนั้นจะเป็นส่วนของการจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความพอเพียงของกิจการตัวอย่างโดยคณะวิจัยได้เลือก บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาเป็นองค์กรกรณีศึกษาในการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้น ซึ่งในรายงานความพอเพียงฉบับนี้ มีการรายงานเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของ บมจ.บางจากปิโตรเลียม ในรอบปีงบประมาณระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2554 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

บทที่ 4

(ร่าง) รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554 (บมจ.บางจาก)

การจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นตัวอย่างแนวทางการจัดทำรายงานขององค์กรธุรกิจ ที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ โดยเทียบเคียงแนวทางที่เป็นสากล องค์กรจะได้ทราบถึงสิ่งที่ควรนำมารายงาน รวมถึงการเลือกตัวชี้วัดการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเกณฑ์สำหรับการรายงาน

ในการจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความพอเพียงของกิจการตัวอย่างในขณะนี้ คณะวิจัยได้คัดเลือกบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ครั้งล่าสุด และได้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน หรือ Sustainability Report ตามแนวทางของ GRI อยู่แล้ว มาเป็นกรณีศึกษาในการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินขั้นต้น

โดยในรายงาน (ทดลอง) มีการรายงานเพื่อแสดงผลการดำเนินงานขององค์กร (บมจ.บางจาก) ในรอบปีงบประมาณระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2554 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งใช้แนวทางในการรายงานให้มีความสอดคล้องตามดัชนีชี้วัดของ Global Reporting Initiatives (GRI G3.1) และดัชนีชี้วัดด้านวัฒนธรรมของ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) รวมถึงได้นำหลักการของ United Nations Global Compact มาใช้ในการรายงานที่ประกอบด้วยประเด็นสำคัญๆ ได้แก่ วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ การกำกับดูแลกิจการที่ดี ความเสี่ยงหลักขององค์กร ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งในส่วนของข้อมูลตัวชี้วัดการดำเนินงานที่รวบรวมยึดตามข้อมูลที่มีอยู่ ณ เวลาปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้ครบตามตัวชี้วัดการดำเนินงานทั้งหมดตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ระดับของการรายงานจึงปรากฏตามเกณฑ์ที่ใช้กำหนดตามจริง ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า องค์กรมิได้ดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลดังกล่าว

สารจากกรรมการผู้จัดการใหญ่

สถานการณ์ทางธรรมชาติได้เริ่มต้นเราอย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2554 สภาพอากาศรอบ 3 ฤดูในวันเดียวแสดงให้เห็นชัดถึงการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศที่ในอนาคตอันใกล้อาจคาดเดาไม่ได้ ในปี 2554 บริษัท บางจากฯ ได้จัดสัมมนา ในหัวข้อ “ภัยพิบัติไทย ภัยพิบัติโลกความ (ไม่) พร้อมของประเทศไทย” โดยมีผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ในเรื่องภัยพิบัติเป็นวิทยากร ยิ่งกว่านั้นได้จัดทำคู่มือภัยพิบัติขึ้นให้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนชนได้ตระหนักในปัญหาที่จะเกิดขึ้นและเตรียมตัวให้พร้อมรับสถานการณ์ ซึ่งเหตุการณ์มหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2554 ของประเทศไทย ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า ประเทศไทยยังไม่พร้อมรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติจริงๆ นำมาสู่ความทุกข์ของประชาชนที่ต้องเผชิญกับสภาวะน้ำท่วมอย่างยาวนานความเสียหายทางเศรษฐกิจมหาศาล ซึ่งบริษัท บางจากฯ ได้ร่วมช่วยเหลือประชาชนตั้งแต่ในช่วงน้ำท่วมจัดรถบริการน้ำมันเคลื่อนที่จำหน่ายน้ำมันราคาถูกและให้บริการในพื้นที่น้ำท่วม จัดหาเรือเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทั้งทหารและพลเรือนนำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัย และน้ำสะอาด ดึงยังชีพให้แก่ประชาชนที่ไม่สามารถเดินทางออกมาหาอาหารได้ รวมทั้งช่วยฟื้นฟูหลังน้ำท่วมด้วยการรับอาสาสมัครร่วมกับพนักงานบริษัทฯ ทำความสะอาดบ้านให้แก่บ้านที่ไม่สามารถดำเนินการได้เอง เช่น บ้านที่มีแต่สตรีและคนชรา วัด โรงเรียน จนสามารถกลับมาใช้ประโยชน์ดังเดิมได้

หากเราไม่ต้องการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงเช่นนี้ เราต้องช่วยกันลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งสามารถทำได้เบื้องต้นแต่นับสำคัญ คือ การลดการใช้พลังงาน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า บริโภคเท่าที่จำเป็นอย่างจริงจังในทุกภาคส่วน บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ซึ่งอยู่ในภาคเอกชนและเป็นบริษัทไทยชั้นนำที่ได้ยึดหลัก “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” มาโดยตลอด 26 ปีที่ผ่านมา จึงได้กำหนดเป้าหมาย”การก้าวสู่การเป็นบริษัทที่มีการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Company) ภายในปี 2557 เพื่อให้มั่นใจว่าการเติบโตทางธุรกิจของบริษัทนั้นจะไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม เมื่อโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์แล้วเสร็จผลิตไฟฟ้าได้ 118 เมกะวัตต์ บริษัทฯ จะมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลงถึงร้อยละ 50 พร้อมๆ กับการเติบโตอย่างมั่นคงทางธุรกิจด้วยเช่นกัน

ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทฯ ยังได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ ร่วมกับการยึดหลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมๆ กับการยึดมั่นต่อวัฒนธรรม “เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” ของพนักงานบางจาก ทำให้บริษัทฯ บรรลุเป้าหมายการสร้างสมดุลระหว่างมูลค่าและคุณค่าได้อย่างต่อเนื่องก้าวสู่องค์กรแห่งความยั่งยืน

และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2554 บริษัทฯ ได้เข้าร่วมเป็นภาคีของ United Nations Global Compact ซึ่งเป็นหลัก 10 ประการ ครอบคลุมเรื่องสิทธิมนุษยชน แรงงาน สิ่งแวดล้อม และการต่อต้านทุจริต โดยบริษัทฯ จะให้ความสำคัญสนับสนุนและยึดถือหลักการดังกล่าวในการดำเนินธุรกิจให้เป็นส่วนหนึ่งกลยุทธ์ วัฒนธรรม และการดำเนินงานประจำวันต่อไป

(นายอนุสรณ์ แสงนิ่มนวล)
กรรมการผู้จัดการใหญ่

การยึดถือหลักสากลของ United Nations Global Compact

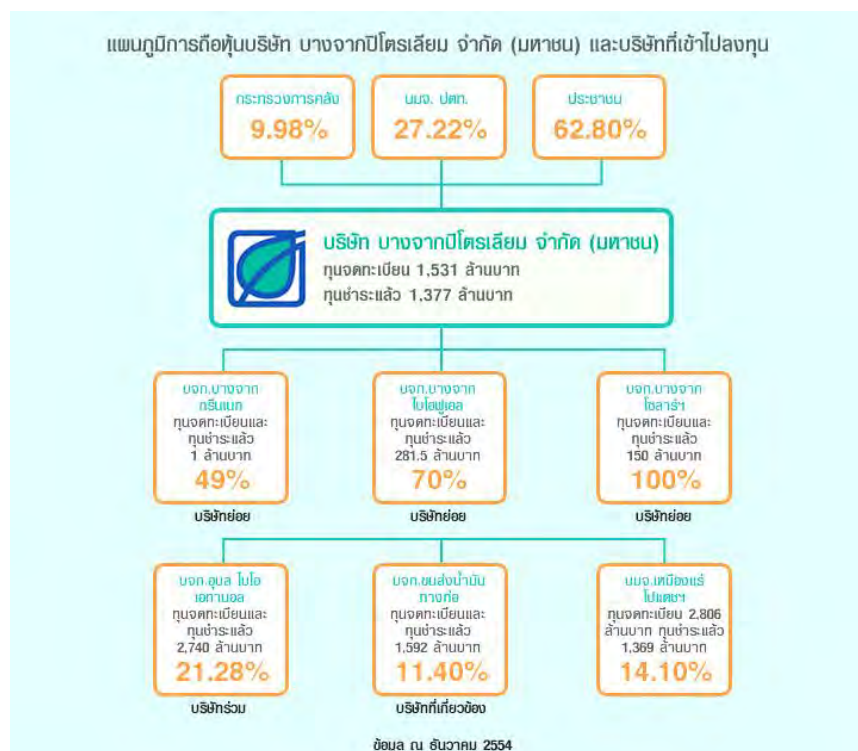
หลักสากล 10 ประการ		การดำเนินงาน
สิทธิมนุษยชน	- สนับสนุนและเคารพในเรื่องการปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ประกาศในระดับสากลตามขอบเขตอำนาจที่เอื้ออำนวย - หมั่นตรวจตราดูแลมิให้ธุรกิจของตนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน	- กำหนดเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนของทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี - จัดให้มีช่องทางแจ้งเบาะแสและข้อร้องเรียนที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือจริยธรรม รวมถึงมีกลไกคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส
แรงงาน	- ส่งเสริมสนับสนุนเสรีภาพในการรวมกลุ่มของแรงงานและการรับรองสิทธิในการร่วมเจรจาต่อรองอย่างจริงจัง - จัดการใช้แรงงานเกณฑ์ และแรงงานที่ใช้การบังคับในทุกรูปแบบ - ยกเลิกการใช้แรงงานเด็กอย่างจริงจัง - จัดการเลือกปฏิบัติในเรื่องการจ้างแรงงานและการประกอบอาชีพ	- สนับสนุนและจัดให้มีสภาพแรงงานบริษัทบางจากฯ ขึ้นเพื่อ (1) แสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง (2) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และระหว่างลูกจ้างด้วยกันให้เป็นไปด้วยความสงบสุข และเรียบร้อยเหมาะสม - บริษัทฯ มีนโยบายไม่จ้างแรงงานเกณฑ์ แรงงานบังคับ และแรงงานเด็ก - สนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการทำงานระดับมืออาชีพ บรรจุนักศึกษาให้เหมาะสมกับงาน ปฏิบัติกับพนักงานอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม จัดให้มีสวัสดิการและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีและปลอดภัย และให้ผลตอบแทนที่เทียบเคียงได้ในธุรกิจเดียวกัน
สิ่งแวดล้อม	- สนับสนุนแนวทางการระแวดระวังในการดำเนินงานที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - อาสาจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการยกระดับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมการพัฒนาและการเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	- กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ (Vision) ของบริษัทฯ “Greenenergy Excellence” มุ่งสร้างสรรค์ธุรกิจพลังงานอย่างเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน - กำหนดเป็นวัฒนธรรมธุรกิจของบริษัทฯ “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน ไปด้วยสิ่งแวดล้อมและสังคม” - ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สร้างความเข้าใจ รับฟังปัญหาและผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบ เพื่อการจัดการแก้ไขได้อย่างทันที่ อันจะเป็นรากฐานของการอยู่ร่วมกันระหว่างโรงงานและชุมชน - ให้การสนับสนุนกิจกรรมสาธารณประโยชน์โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และประโยชน์ที่สังคมและ

หลักสากล 10 ประการ		การดำเนินงาน
		ชุมชนจะพึงได้รับอย่างยั่งยืน - เป็นผู้นำพัฒนาพลังงานทดแทนและเน้นธุรกิจที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
การต่อต้านทุจริต	10. ดำเนินงานในทางต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการกรรโชก และการให้สินบนในทุกรูปแบบ	- กำหนดเป็นข้อพึงปฏิบัติของกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ถูกต้องตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี - กำหนดเป็นข้อพึงปฏิบัติเรื่องการไม่รับและไม่ให้ที่ไม่เหมาะสมไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี - จัดให้มีช่องทางแจ้งเบาะแสและข้อร้องเรียนที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือจริยธรรม

โครงสร้างองค์กร

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทน้ำมันชั้นนำของไทย ประกอบธุรกิจปิโตรเลียมครบวงจร ตั้งแต่การจัดหาน้ำมันดิบ ผลิต และจำหน่ายน้ำมันสำเร็จรูป จัดตั้งขึ้นตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2527 จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัดภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดำเนินการในลักษณะบริษัทจำกัดเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2527 จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัท มหาชน จำกัด เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2536 และได้นำหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนเป็นหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2537 ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียน 1,531 ล้านบาท ทุนชำระแล้ว 1,377 ล้านบาท สำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ 555/1 ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคาร A ชั้น 10 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีพนักงานจำนวน 1,031 คน สิ้นปี 2554 มีรายได้ 158,610 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554)

บริษัทฯ มีบริษัทฯ ย่อย 2 แห่ง ได้แก่ บริษัท บางจากกรีนเนท จำกัด และบริษัท บางจากไบโอฟูเอล จำกัด และมีบริษัทอีก 4 แห่งที่เข้าไปลงทุน คือ บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด, บริษัท เหมืองแร่โปแตชอาเซียน จำกัด (มหาชน), บริษัท บางจาก โซลาร์เอ็นเนอร์ยี จำกัด และบริษัท อุบล ไบโอ เอทานอล จำกัด ดังแสดงในแผนภูมิการถือหุ้น ดังนี้

บริษัท บางจากกรีนเนท จำกัด

จัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการบริหารสถานีบริการน้ำมันและร้านกาแฟอินทิล รวมถึงบริหารกิจการการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคอื่นๆ ในร้านไบจากและร้านเลมอนกรีน เพื่อรองรับการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในด้านธุรกิจค้าปลีกของบริษัทฯ

บริษัท บางจากไบโอฟูเอล จำกัด

จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาและผลิตพลังงานทดแทนภายในประเทศ ตั้งอยู่บนพื้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยโรงงานผลิตไบโอดีเซลซึ่งใช้น้ำมันปาล์มดิบเป็นวัตถุดิบหลัก มีกำลังการผลิต 300,000 ลิตรต่อวัน และมีการบริหารจัดการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นหลักด้วยการออกแบบและก่อสร้างระบบจัดการน้ำด้วยบึงประดิษฐ์ โดยอาศัยธรรมชาติในการบำบัดน้ำ ซึ่งเป็นโรงงานผลิตไบโอดีเซลแห่งแรกของประเทศที่มีระบบการจัดการน้ำที่ไม่ปล่อยน้ำทิ้งสู่สาธารณะ (Zero Discharge)

บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด

จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการบริการจัดส่งน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบท่อส่งน้ำมันใต้พื้นดินซึ่งท่อขนส่งน้ำมันเป็นชนิดที่สามารถส่งน้ำมันได้หลายชนิด (Multi Product Pipeline) โดยมีจุดเริ่มต้นของท่อที่โรงกลั่นน้ำมันบางจากเดินท่อเลียบแนวพื้นที่ทางรถไฟไปยังคลังน้ำมันบริเวณช่องนนทรีต่อไปยังคลังน้ำมันที่สนามบินดอนเมือง และไปสิ้นสุดที่คลังน้ำมันที่อำเภอบางปะอินของบริษัทฯ ได้มีการเชื่อมต่อแนวท่อบริเวณมักกะสันกับระบบท่อของบริษัท เจพีวันแอสเซท จำกัด เพื่อจัดส่งน้ำมันอากาศยานให้กับสนามบินสุวรรณภูมิ

บริษัท เหมืองแร่โปแตชอาเซียน จำกัด (มหาชน)

จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินโครงการสำรวจและผลิตแร่โปแตช บริเวณอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนที่จะนำมาผลิตและจำหน่ายเป็นปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียนที่ต้องการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริษัท บางจาก โซลาร์เอ็นเนอร์ยี จำกัด

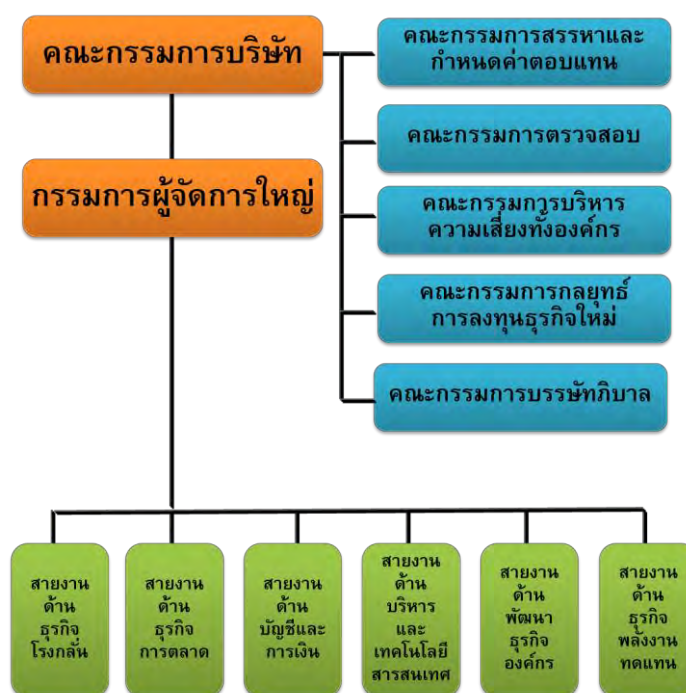
จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ "Sunny Bangchak" เฟสแรก ขนาด 38 เมกะวัตต์ ที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และส่งเสริมให้บางปะอินเป็นศูนย์

การเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวด้านพลังงานทดแทนครบวงจรแห่งแรกของประเทศ ในอนาคตบริษัทฯ จะขยายการลงทุนในโครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์รวมให้ไม่ต่ำกว่า 120 เมกะวัตต์

บริษัท อุบล ไบโอ เอทานอล จำกัด

ประกอบกิจการผลิตเอทานอลโดยใช้มันสำปะหลังสดและมันเส้นเป็นวัตถุดิบ มีขนาดกำลังการผลิต 400,000 ลิตรต่อวัน หรือประมาณ 132 ล้านลิตรต่อปี เพื่อใช้ในการผลิตน้ำมันแก๊สโซฮอล์ของบริษัทฯ ส่วนหนึ่งและส่งออกไปยังประเทศจีนเป็นหลัก

โครงสร้างการบริหารงาน

การบริหารงานของบริษัทฯ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดต่างๆ ที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและกลั่นกรองงานของคณะกรรมการบริษัทฯ อีก 5 คณะ ได้แก่

คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่หลักในการกำกับดูแลองค์กรที่ดี เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียว่า การดำเนินการขององค์กรเป็นไปตามข้อกำหนด การปฏิบัติงานเป็นไปตามจรรยาบรรณที่พึงปฏิบัติ คงไว้ซึ่งระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ โดยปราศจากการขัดแย้งทางผลประโยชน์

คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน มีหน้าที่กำหนดวิธีการสรรหาและคุณสมบัติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท กรรมการผู้จัดการใหญ่ และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ รวมทั้งพิจารณาแผนการสืบทอดงานของกรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ได้คำนึงถึงความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย เทียบเคียงได้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาเสนอค่าตอบแทนต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ และเพื่อเห็นชอบและเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ

คณะกรรมการกลยุทธ์การลงทุนธุรกิจใหม่ มีหน้าที่กำหนดทิศทาง เป้าหมาย ในการพัฒนาธุรกิจที่สร้างมูลค่าและความเข้มแข็งทางธุรกิจให้บริษัทฯ ตามแนวนโยบายของคณะกรรมการบริษัทฯ ตลอดจนพิจารณาถ่วงดุลโครงการ/โอกาสการลงทุนต่างๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายธุรกิจของบริษัทฯ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณา

คณะกรรมการบรรษัทภิบาล มีหน้าที่เสนอแนวปฏิบัติและกำกับดูแลทุกส่วนขององค์กร ตั้งแต่คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ รวมถึงพนักงาน ให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีหน้าที่พิจารณาปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ของบริษัทฯ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร พัฒนาระบบการจัดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสนับสนุน ผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการบริหารความเสี่ยงทุกระดับขององค์กร

วิสัยทัศน์และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์: Greenergy Excellence มุ่งสร้างสรรค์ธุรกิจพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัฒนธรรมองค์กร: พัฒนารูทกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม

วัฒนธรรมพนักงาน: เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

ค่านิยม

Beyond Expectation มุ่งความเป็นเลิศ

Continuing Development สร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่ง

Pursuing Sustainability คำนึงถึงความยั่งยืน

พันธกิจองค์กร

ต่อผู้ถือหุ้น/ลูกค้า/ลูกค้า/เจ้าหนี้	ดำเนินธุรกิจที่สร้างผลตอบแทนเติบโตต่อเนื่องและเป็นธรรม
ต่อสังคม/ชุมชน/สิ่งแวดล้อม	มีวัฒนธรรมการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
ต่อพนักงาน	พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทไทยชั้นนำที่ก่อตั้งเพื่อดำเนินธุรกิจพลังงานตั้งแต่ปี 2528 ที่ได้ยึดหลักวัฒนธรรมองค์กร “พัฒนารูทกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” มาโดยตลอดเวลา 26 ปี นั้นหมายถึงว่า บริษัทฯ มุ่งพัฒนารูทกิจให้มีความสมดุลระหว่างมูลค่าทางธุรกิจและคุณค่าทางสิ่งแวดล้อมและสังคม ได้นำทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาล และหลักการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร นอกจากการบริหารด้านธุรกิจให้สามารถสร้างมูลค่าได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่องด้วยหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเคร่งครัดแล้ว บริษัทฯ ยังได้นำแนวคิดการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนเข้ามาเป็นส่วนประกอบสำคัญตั้งแต่ระดับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กร โดยบริษัทฯ ได้บรรจุตัวชี้วัดด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าเป็นหนึ่งในเป้าหมาย

การดำเนินงาน เพิ่มเติมจากตัวชี้วัดด้านอื่นๆ (ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการ และด้านบุคลากร) ทำให้บริษัทฯ สามารถถ่ายทอดเป้าหมายเกี่ยวกับด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสู่การปฏิบัติการในส่วนและสาขางานต่างๆ ของบริษัทฯ ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้แผนปฏิบัติการมีความเชื่อมโยงหรือไม่ขัดต่อเป้าหมายตัวชี้วัดด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยมีพนักงานของบริษัทฯ ทุกคนซึ่งยึดถือวัฒนธรรมพนักงาน “เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” และค่านิยมทั้ง 3 ข้อข้างต้นเป็นส่วนขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการต่างๆ ทั้งที่เกิดประโยชน์ในทางตรงและทางอ้อมได้อย่างแท้จริง

กลยุทธ์หลักในการดำเนินการธุรกิจอย่างยั่งยืน

1. พัฒนาธุรกิจให้เติบโตและมีการกระจายความเสี่ยงสู่ธุรกิจที่รายได้มั่นคง

บริษัทฯ ได้กำหนดเป้าหมายการเติบโตทางธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน โดยการปรับโครงสร้างรายได้ขององค์กรจากปัจจุบันที่มีสัดส่วนรายได้จากธุรกิจการกลั่นร้อยละ 70 และจากธุรกิจตลาดอยู่ประมาณร้อยละ 30 ซึ่งมีความผันผวนสูงโดยธรรมชาติของธุรกิจการกลั่น ไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมันในตลาดโลกหรือค่าการกลั่น ที่ผันแปรตามสภาพเศรษฐกิจของโลกและภูมิภาคซึ่งอาจจะส่งผลประกอบการของบริษัทฯ มีความผันผวนตามไปด้วย ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้กำหนด

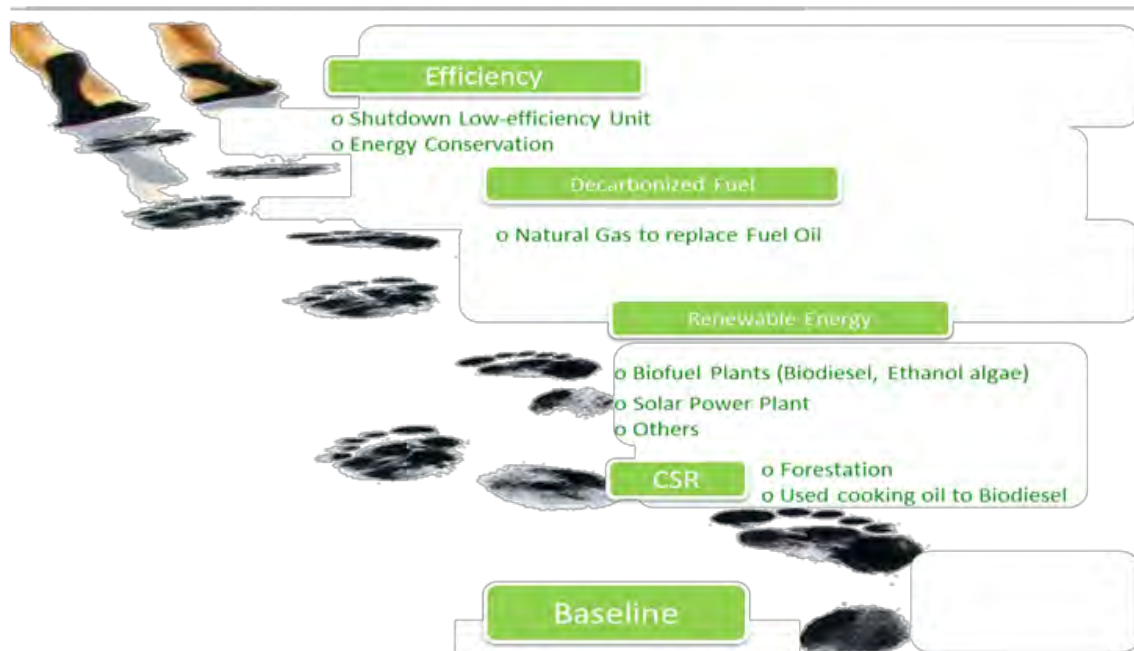
เป้าหมายโครงสร้างรายได้ให้มีสัดส่วนรายได้จากธุรกิจการกลั่นอยู่ที่ระดับร้อยละ 50 ธุรกิจตลาดร้อยละ 20 และธุรกิจใหม่

ที่เป็นพลังงานสะอาด ซึ่งเป็นรายได้ที่คงที่และมีความเสี่ยงจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกต่ำ เช่น ธุรกิจผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ การผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันปาล์มที่รวมไปถึงการปลูกปาล์ม การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม เป็นต้น อีกร้อยละ 30 ในปี 2558 เพื่อเพิ่มมูลค่าของกิจการให้มั่นคงและเป็นการกระจายความเสี่ยงรายได้ของบริษัทฯ ในอนาคตได้

2. มุ่งสู่บริษัทที่มีการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Company)

ด้วยความตระหนักว่าการดำเนินธุรกิจโรงกลั่นน้ำมันนั้น มีการใช้พลังงานและปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการกลั่น และแปรรูปน้ำมันดิบให้เป็นน้ำมันสำเร็จรูปค่อนข้างสูง ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้ตั้งเป้าหมายสู่บริษัทที่มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจการกลั่นของบริษัทฯ ให้เหลือน้อยที่สุด

บางจาก มุ่งสู่การเป็น Carbon Neutral Company

3. พัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (In-process)

บริษัทฯ เห็นว่าการดำเนินกิจกรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้ควบรวมหรือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินธุรกิจนั้น จะไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ของกิจกรรมนั้นได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้มุ่งพัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งจะสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ดีและต่อเนื่องไปพร้อมๆ กับการเติบโตของธุรกิจ สำหรับรูปแบบทางธุรกิจที่บริษัทฯ ได้พัฒนาจนประสบความสำเร็จและยังดำเนินการอย่างต่อเนื่องนั้น ได้แก่ การร่วมดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันร่วมกับสหกรณ์การเกษตร ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และสังคมของกลุ่มสหกรณ์ฯ ด้วย ทั้งนี้ รวมไปถึงการรับซื้อสินค้าเกษตรที่ผลิตโดยชุมชนต่างๆ มาเป็นสินค้าส่งเสริมการขายของบริษัทฯ อีกทั้งได้ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พัฒนารูปแบบธุรกิจส่งเสริมการปลูกสวนส้ม ไร่สุปลาล์มน้ำมัน ซึ่งนอกจากจะสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่สวนส้ม ไร่สุปลาล์มน้ำมันแล้ว ยังเป็นการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานทดแทนและช่วยบรรเทาปัญหาแผ่นดินทรุดของกรุงเทพฯ อีกด้วย เช่นเดียวกับที่บริษัทฯ ได้ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานทดแทนมาเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี เพื่อส่งเสริมการใช้ทั้งแก๊สโซฮอลล์และไบโอดีเซล ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งต่อ

เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม โดยเฉพาะพี่น้องเกษตรกรที่จะมีรายได้ที่ดีขึ้นจากราคาพืชผลทางการเกษตรที่สูงขึ้น

4. เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้

บริษัทฯ ได้ดำเนินการโดยยึดหลักเปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินธุรกิจที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลและตามกฎเกณฑ์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือแม้กระทั่งการเปิดเผยข้อมูลคุณภาพอากาศและน้ำทิ้งบริเวณรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากฯ ซึ่งนับว่าเป็นการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเชิงรุก (Proactive) โดยได้มีการติดตั้งป้ายบอกคุณภาพอากาศและน้ำทิ้งดังกล่าวหน้าโรงกลั่นฯ และในชุมชนโดยรอบ เพื่อแสดงข้อมูลอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา

ด้วยกลยุทธ์หลัก 4 ด้าน ประกอบกับพนักงานบางจากที่ยึดมั่นต่อวัฒนธรรมพนักงานและค่านิยม รวมถึงเป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจนต่อการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนนั้น จึงทำให้บริษัทฯ บรรลุเป้าหมายการสร้างสมดุลระหว่างมูลค่าและคุณค่าได้อย่างต่อเนื่องก้าวขึ้นสู่องค์กรแห่งความยั่งยืน

ความก้าวหน้าในการพัฒนาและดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์	แผนงานและเป้าหมาย	ความก้าวหน้าและผลการดำเนินการ	เป้าหมายถัดไป (ปี 2555)
1. พัฒนาศูนย์ผลิตไฟฟ้าและมีการกระจายความเสี่ยงสู่ธุรกิจที่รายได้มั่นคง (ด้านเศรษฐกิจ)	1.1 พัฒนาศูนย์ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ทั้งหมด 118 เมกกะวัตต์ 1.2 พัฒนาศูนย์ผลิตเอทานอลกำลังผลิตรวม 500,000 ลิตร/วัน 1.3 พัฒนาศูนย์ผลิตไบโอดีเซลกำลังผลิตรวม 600,000 ลิตร/วัน	1.1 สามารถผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าได้แล้ว 8 เมกกะวัตต์ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554 แต่หยุดซ่อมแซมชั่วคราวจากเหตุการณ์น้ำท่วม 1.2 เข้าร่วมลงทุนกับ บมจ. ไทยอะโกรเอ็นเนอร์ยี (TAE) และ บจ. อุบลไบโอเอทานอล (UBE) 1.3 เดินเครื่องผลิตไบโอดีเซลได้เกือบร้อยละ 70 ของกำลังผลิต เนื่องจากประสบปัญหาภาชนะน้ำมันปาล์มดิบขาดแคลนช่วงต้นปี และภาชนะน้ำท่วมในช่วงปลายปี	1.1 ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าให้ได้ภายในปี 2555 ทั้งหมด 54 เมกกะวัตต์ (บางปะอิน 38 เมกกะวัตต์, ชัยภูมิ 16 เมกกะวัตต์) 1.2 ดำเนินการก่อสร้างโรงงานเอทานอลของ UBE ให้แล้วเสร็จ 1.3 ศึกษาการขยายกำลังการผลิตไบโอดีเซล (Debottleneck) เพื่อรองรับปริมาณการใช้ไบโอดีเซลที่สูงขึ้น
2. มุ่งสู่บริษัทที่มีการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Company) (ด้านสิ่งแวดล้อม)	2.1 ใช้ก๊าซธรรมชาติพลังงานสะอาดแทนการใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิง 2.2 ผลิตไฟฟ้าและไอน้ำจากโรงไฟฟ้าความร้อนร่วม (Co-generator) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูง 2.3 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโรงกลั่น 2.4 พัฒนาศูนย์พลังงานสะอาด (ตามข้อ 1)	2.1 ใช้ก๊าซธรรมชาติทดแทนการใช้น้ำมันเตาได้ร้อยละ 80 ของการใช้น้ำมันเตาเดิม 2.2 ผลิตไฟฟ้าและไอน้ำจากโรงไฟฟ้าความร้อนร่วม (Co-generator) ประมาณร้อยละ 80 ของกำลังการผลิตทั้งหมด 2.3 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพจำนวน 6 โครงการ ทำให้ประหยัดการใช้พลังงานได้ร้อยละ 0.9 2.4 รายละเอียดตามข้อ 1	2.1 มุ่งใช้ก๊าซธรรมชาติทดแทนการใช้น้ำมันเตาให้ได้ทั้งหมด 2.2 เพิ่มการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำจากโรงไฟฟ้าความร้อนร่วม (Co-generator) ให้ได้สูงสุด 2.3 ลงทุนโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพเพิ่มอีก 2 โครงการ ซึ่งคาดว่าจะประหยัดการใช้พลังงานได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 2.4 รายละเอียดตามข้อ 1

กลยุทธ์	แผนงานและเป้าหมาย	ความก้าวหน้าและผลการดำเนินการ	เป้าหมายถัดไป (ปี 2555)
3. พัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (In-process) (ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม)	3.1 พัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ 3.2 พัฒนารูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับชุมชน	3.1.1 สามารถพัฒนาสถานีบริการน้ำมันร่วมกับสหกรณ์การเกษตรได้เพิ่มขึ้นอีก 21 แห่ง (รวมเป็นทั้งหมด 571 แห่ง) ซึ่งเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนในสหกรณ์ฯ และเป็นการพัฒนาสังคมจากล่างขึ้นบน (Bottom up) ขึ้นมาสู่ระดับมหภาค พร้อมทั้งได้นำสินค้าเกษตรมาเป็นสินค้าส่งเสริมการขายของบริษัทฯ ได้แก่ ข้าวกล้องแตงนาคำ, มะม่วงอบแห้งคอกคำ 3.1.2 ดำเนินโครงการ Thailand Go Green ต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 ในหัวข้อ “แสงแดด สูดยอดพลังงานแห่งอนาคต (Solar Energy for Future)” เพื่อสร้างจิตสำนึก และปลูกฝังความรู้ต่อการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งปี 2554 มีโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกว่า 700 แห่ง จำนวนนักเรียนที่ได้เรียนรู้สะสมตั้งแต่ปีที่ 1 คิดเป็นจำนวนทั้งหมดกว่า 2.5 ล้านคน 3.2 พัฒนารูปแบบโครงการให้ตอบสนองตามความต้องการกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาชุมชนตามมาตรฐาน ISO 26000 เน้นย้ำในเรื่องสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน	3.1.1 พัฒนาสถานีบริการร่วมกับสหกรณ์ฯ เพิ่มขึ้นอีก 50 แห่ง 3.1.2 คงดำเนินกิจกรรม Thailand Go Green ต่อเนื่อง เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ประโยชน์และความจำเป็นของพลังงานทดแทนได้อย่างจริงจัง พร้อมทั้งเน้นการสื่อสารต่อประชาชนในด้านการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ 3.2 พัฒนารูปแบบโครงการ/กิจกรรมในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
4. เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ (ด้านสังคม)	4.1 เปิดเผยข้อมูลการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ	4.1 หลังจากที่เป็นบริษัทฯ ได้ทำการเชื่อมต่อระบบตรวจสอบคุณภาพอากาศรอบโรงกลั่นและคุณภาพน้ำทิ้ง เพื่อมาแสดงผลหน้าโรงกลั่นฯ ในศูนย์การค้าและสปอร์ตคลับ	4.1 ดำเนินการดังกล่าวต่อเนื่อง โดยจะเพิ่มจุดการแสดงผลคุณภาพฯ ให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น

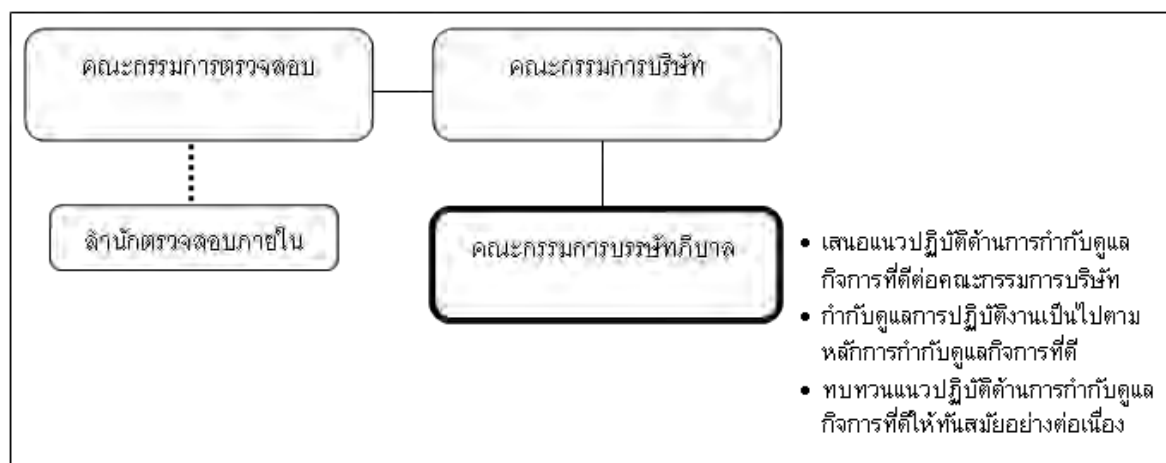
กลยุทธ์	แผนงานและเป้าหมาย	ความก้าวหน้าและผลการดำเนินการ	เป้าหมายถัดไป (ปี 2555)
	4.2 จัดทำรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังแวดล้อมและสังคม	ปีธรรมย์ และในชุมชนรอบโรงกลั่น 3 ชุมชน ปี 2554 บางจากฯ ได้ทำการเชื่อมต่อระบบดังกล่าว เพื่อแสดงผลที่กรมโรงงาน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจ และเปิดให้ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินการอย่างโปร่งใส 4.2 พัฒนารูปแบบและเนื้อหาให้ครอบคลุมแนวทางของ GRI : G3 และได้รับการรับรองในระดับ A (GRI Check)	4.2 คงระดับคุณภาพรายงานไว้เพื่อเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังแวดล้อมและสังคม

การกำกับดูแลกิจการที่ดี

ตั้งแต่ปี 2546 บริษัทฯ ได้จัดทำ “นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี” อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร อันเป็นข้อพึงปฏิบัติของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งในปี 2554 บริษัทฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นครั้งที่ 8 อยู่บนพื้นฐานหลัก 6 ประการ อันได้แก่

โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการบริษัทฯ ได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการบริษัทภิบาล” เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลให้ทุกส่วนขององค์กรมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีหน้าที่พิจารณาปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทฯ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วยกรรมการ

จำนวน 6 คน โดยมีกรรมการอิสระ 2 คน กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 3 คน และกรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 คน โดยประธานเป็นกรรมการอิสระ เพื่อหลีกเลี่ยงและมั่นใจว่าไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้ง

ในปี 2554 คณะกรรมการบรรษัทภิบาลจัดให้มีการประชุม 4 ครั้ง เพื่อติดตามการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านสิทธิของผู้ถือหุ้น
- ด้านการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน
- ด้านบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
- ด้านการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส
- ด้านความรับผิดชอบต่อของคณะกรรมการ
- ด้านนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- ด้านการมีส่วนร่วมเผยแพร่หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสู่สาธารณะ

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้เข้าร่วมเป็นภาคี United Nations Global Compact ซึ่งเป็นเครือข่ายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ใหญ่ที่สุดในโลก หลักสากล 10 ประการซึ่งครอบคลุมเรื่องสิทธิมนุษยชน แรงงาน สิ่งแวดล้อม และการต่อต้านทุจริต โดยเฉพาะในการต่อต้านทุจริต บริษัทฯ ได้นำนโยบายและการดำเนินงานต่อต้านทุจริตให้พนักงานทุกคน (ร้อยละ 100) ทุกระดับ ตอบรับ - ทำความเข้าใจในนโยบาย และการดำเนินงานต่อต้านทุจริตผ่านระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ขององค์กร และมีส่วนร่วมกิจกรรม CG Day เป็นประจำทุกปี เพื่อส่งเสริมการต่อต้านทุจริตทั่วทั้งองค์กร

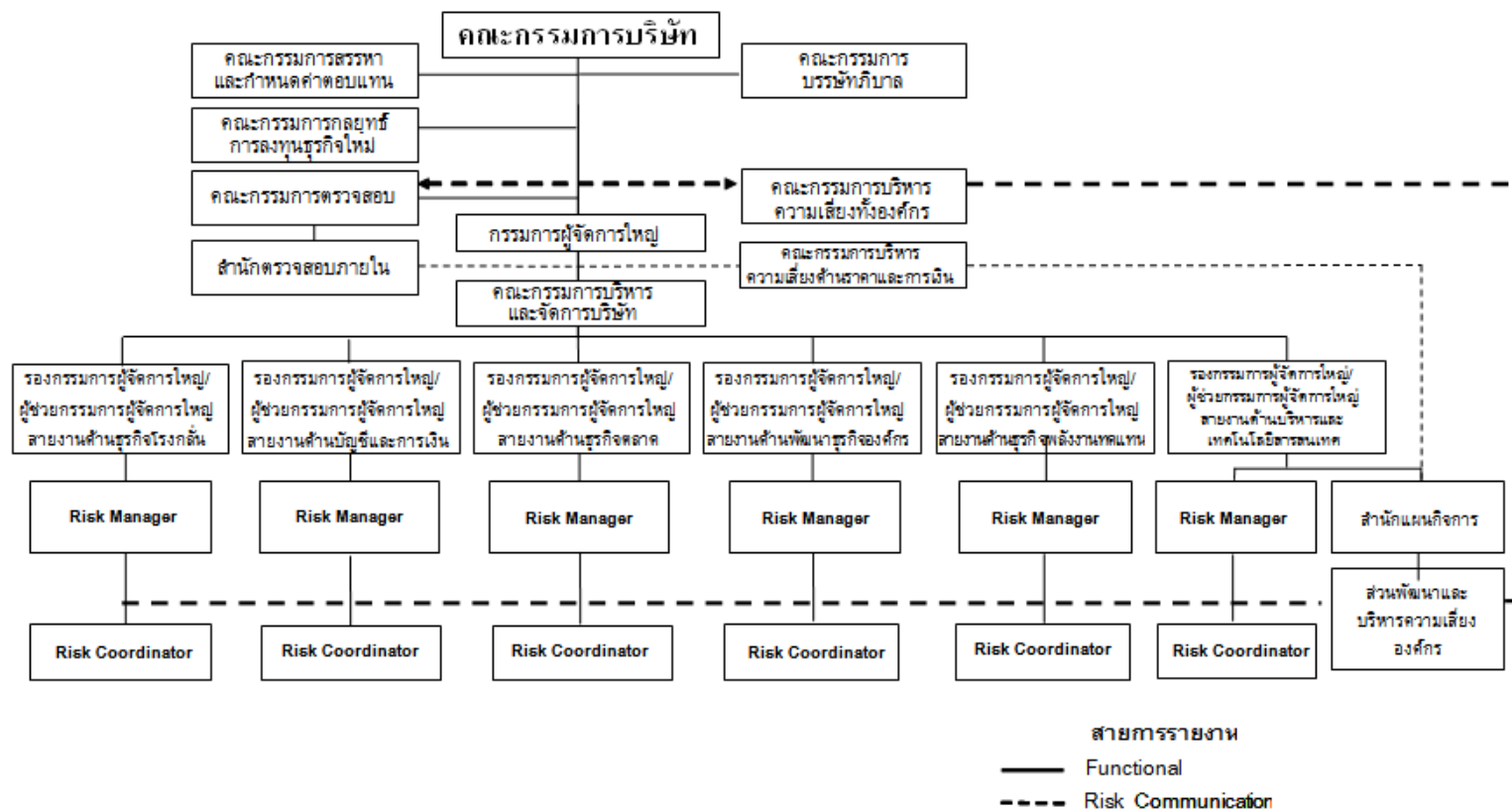
ความเสี่ยงหลักขององค์กร

การบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัทฯ ได้มีการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และเพิ่มความสำเร็จในการดำเนินงานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี รองรับต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันสูง โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร (Enterprisewide Risk Management Committee) ซึ่งประกอบด้วยกรรมการบริษัทฯ และผู้บริหารระดับสูง ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการบริหาร พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ผลักดันให้เกิดความร่วมมือจากทุกระดับขององค์กรและควบคุมดูแลการบริหารความเสี่ยงโดยรวมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ ครอบคลุมความเสี่ยงทางกลยุทธ์ การปฏิบัติการ การบริหารการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และความเสี่ยงสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร

การบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร มีโครงสร้างประกอบด้วยกรรมการ ผู้บริหารและหน่วยงานทั้งหมดในองค์กร โดยมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท ทำหน้าที่กำกับดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพขึ้นในองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร และสร้างความมั่นใจว่ามีการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงนั้นๆ และมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk Management Committee) เพื่อติดตามดูแลและบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของปัจจัยเสี่ยงด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ได้จัดให้มีหน่วยงานกลางคือ ส่วนพัฒนาและบริหารความเสี่ยงองค์กร เป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนผู้บริหาร พนักงานและหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้จัดการบริหารความเสี่ยง (Risk Manager) และผู้ประสานงานบริหารความเสี่ยง (Risk Coordinator) ทำหน้าที่ดูแลแผนจัดการความเสี่ยง ประสานงาน ติดตามและรายงานความก้าวหน้าของแผนระดับสายงานและส่วนงาน ดังนี้

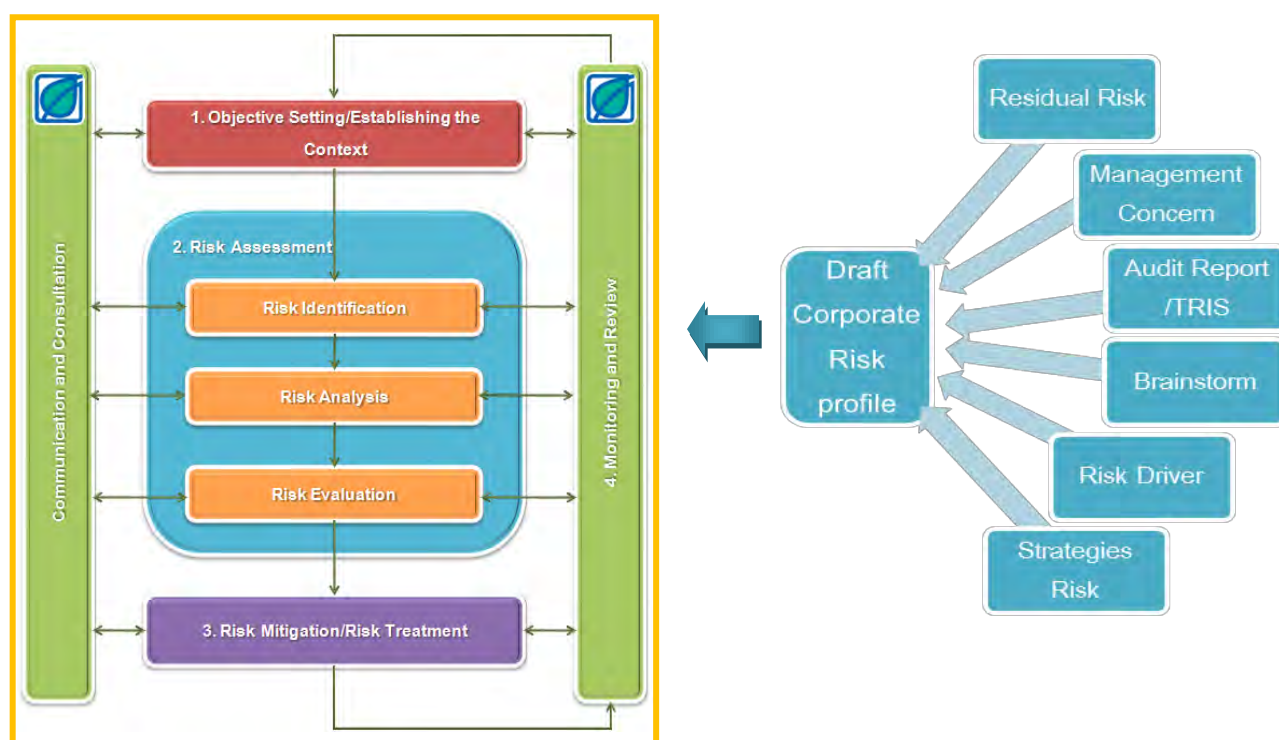
หมายเหตุ Risk Manager - ผู้อำนวยการโดยตำแหน่ง หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

Risk Coordinator - มอบหมายหน้าที่โดยรองกรรมการผู้จัดการใหญ่/ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สายงาน

กระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร (Enterprisewide Risk Management Process)

กระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรของบริษัทฯ ได้นำหลักการของ COSO Enterprise Risk Management (COSO ERM) และ ISO 31000 มาประยุกต์ใช้ มีการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน จัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร ในแต่ละปีมีการวิเคราะห์ประมวลผลจากแผนยุทธศาสตร์ธุรกิจองค์กรระยะสั้นและระยะยาว (5 ปี) แนวโน้มสถานการณ์เศรษฐกิจของโลกและประเทศไทยในปีถัดไป รวมถึงปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกต่างๆ ข้อคิดเห็นต่างๆ จากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร และคณะกรรมการตรวจสอบ ข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจประเมินภายนอก เช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) รวมถึงผลการบริหารความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่เหลืออยู่จากปีก่อนหน้า จากนั้น มีการกำหนดแนวทาง มาตรการที่ใช้ในการควบคุมบริหารความเสี่ยงและติดตามความเสี่ยงเพื่อสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ และสร้างความมั่นใจในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

BCP ERM Process

กระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร (ERM)

ในปี 2554 บริษัทฯ ได้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์หลักของ บริษัทฯ แบบภาพรวม (Portfolio View of Risk) ควบคู่ไปกับการบริหารความเสี่ยงแต่ละปัจจัย ทำให้องค์กร สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามเป้าหมายในด้านการเงิน, ลูกค้า, ชื่อเสียงองค์กร ความรับผิดชอบต่อ สังคม การดูแลชุมชน สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย กระบวนการธุรกิจ/การปฏิบัติการ และบุคลากร ความเสี่ยงที่สำคัญทั้งสิ้น 26 เรื่อง เช่น ความผันผวนของราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติการของหน่วยกั้น ความเสี่ยงด้านธุรกิจการตลาด ความเสี่ยงของการลงทุนในธุรกิจใหม่ ฯลฯ ซึ่งมิ การคัดสรรมาตรการจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบจากหลักการวิเคราะห์ผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis)

ยิ่งไปกว่านั้นบริษัทฯ ยังได้ปรับปรุง “คู่มือการบริหารความเสี่ยง” เพื่อให้มีความทันสมัยและใช้เป็น แนวปฏิบัติในการสร้างความเข้าใจร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การปรับปรุงการประเมินความเสี่ยงในทุก ขั้นตอนของกระบวนการทำงานในการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้ง รณรงค์อย่างต่อเนื่อง ให้การบริหารความเสี่ยงควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของบริษัทฯ จนเป็นวัฒนธรรมองค์กรด้วยการ ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างบรรยากาศเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง แก่ผู้บริหารและพนักงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การอบรม เสี่ยงตามสาย อินทราเน็ต การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นต้น

จากการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่ปรากฏในปีที่ผ่านมาและปัจจัยเสี่ยงใหม่ที่ได้ดำเนินการภายใต้แผนบริหารความเสี่ยงในปีปัจจุบันได้รับการจัดการจนสามารถควบคุมได้ในระดับหนึ่ง รวมไปถึงการปรับปรุงหัวข้อปัจจัยเสี่ยงที่ปรากฏต่อผู้ลงทุนให้สอดคล้องกัน ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ

1. ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันและค่าเงินบาทในตลาดโลก

ต้นทุนน้ำมันดิบและราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ เปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามราคาสตลาดโลก ประกอบกับความผันผวนของค่าเงินบาทและอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งมีความผันผวนสูงจากหลายปัจจัยที่ไม่อาจควบคุมได้ ส่งผลถึงค่าการกลั่น (Gross Refinery Margin – GRM) ที่เป็นรายได้หลักของบริษัทฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk Management Committee) จึงได้ซื้อขายตราสารอนุพันธ์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อบริหารความเสี่ยงด้านราคา การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward contract) และตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instruments) เพื่อแปลงเงินกู้สกุลต่างประเทศ และกำหนดเป้าหมาย ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัทฯ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยง ด้านราคาจะทำความรู้และสอดคล้องไปกับปริมาณซื้อขายวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ ทุกครั้งเพื่อบริหารต้นทุนซื้อและราคาขาย รวมถึงความร่วมมือระหว่างกลุ่ม ปตท. ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลราคาน้ำมันเพื่อให้มีมุมมองที่กว้างขวางขึ้น และความร่วมมือในการขนส่งเพื่อลดต้นทุนค่าขนส่งน้ำมันดิบจากตะวันออกกลาง การจัดทำประกันภัยร่วมกัน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังเน้นการจัดหาน้ำมันดิบจากแหล่งภายในประเทศเพิ่มเติม เนื่องจากมีต้นทุนราคาน้ำมันดิบและค่าขนส่งต่ำกว่าอีกด้วย

2. ความเสี่ยงจากการลงทุนในธุรกิจใหม่

จากวิสัยทัศน์ของบริษัทฯ ที่มุ่งสร้างสรรค์ธุรกิจพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการลดความเสี่ยงของการมีธุรกิจน้ำมันเพียงธุรกิจเดียว บริษัทฯ จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการลงทุนในธุรกิจที่ต่อเนื่องจากธุรกิจในปัจจุบัน เช่น โรงงานผลิตไบโอดีเซล โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ การเข้าถือหุ้น โรงงานผลิตเอทานอล โครงการส่งเสริมปลูกปาล์มในบริเวณสวนส้มร้างทุ่งรังสิต เป็นต้น ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อโครงการ มีการประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบ การจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนใน

ธุรกิจใหม่ทุกโครงการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการลงทุนในธุรกิจใหม่ใดๆนั้น จะสามารถดำเนินงานและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ความเสี่ยงทางสังคม

1. ความเสี่ยงภาพลักษณ์และการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม

บริษัทฯ ตระหนักและให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มก่อตั้งบริษัทฯ ทำให้ได้รับรางวัลและการจัดอันดับองค์กร ผู้นำองค์กรที่มีการปฏิบัติที่ดีในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากพันธกิจการดูแลความมั่นคงด้านพลังงานและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมไทย บริษัทฯ ได้จัดให้มีการบริหารจัดการปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ สังคมทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีทิศทางที่ชัดเจนต่อเนื่องในด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณประโยชน์ การพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร ทั้งนี้ในช่วงมหาลูกภัยที่ผ่านมา บริษัทฯ ยังได้ให้ความช่วยเหลือต่อประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ชุมชนใกล้เคียงทั้งที่บางปะอิน ภาคกลางและกรุงเทพฯ รวมถึงหน่วยงานเอกชนและภาครัฐ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น ด้วยบริษัทฯ มีความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชนนั่นเอง

2. ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยต่อชุมชนและสังคม

บริษัทฯ ตระหนักและให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยของพนักงานและสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของบางจากฯ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนรอบข้างได้ บริษัทฯ จึงให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดให้มีมาตรการป้องกันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร พื้นที่ปฏิบัติงาน วิธีการปฏิบัติงาน ตามนโยบายอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงานของบริษัทฯ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินและภาวะวิกฤติ ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง อีกทั้ง บริษัทฯ ยังร่วมกับกลุ่ม ปตท. ยกระดับมาตรฐานเรือให้ได้ตามระบบมาตรฐานสากล โดยในปี 2554 บริษัทฯ ได้ปรับปรุงเรือขนส่งน้ำมันบางส่วนเป็นเรือที่มีเปลือกสองชั้น (Double Hull) เพื่อลดโอกาสการเกิดน้ำมันรั่วไหลระหว่างการขนส่งน้ำมันทางเรืออีกด้วย

3. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐ

จากสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองของประเทศไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมาส่งผลให้บริษัทฯ ได้รับผลกระทบจากการเผชิญความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของภาครัฐในด้านพลังงานต่างๆ อาทิ นโยบายสัดส่วนการผสมน้ำมันไบโอดีเซล (B100) ในน้ำมันดีเซล การตรึงราคาน้ำมันดีเซล รวมถึงการปรับลดอัตราการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันของน้ำมันเบนซิน 91 เบนซิน 95 และดีเซล ทำให้ส่วนต่างราคาน้ำมันกลุ่มดังกล่าวต่างจากราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลักของบริษัทฯ เพียงเล็กน้อย ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปริมาณการจำหน่ายและรายได้ของบริษัทฯ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อม

1. ความเสี่ยงด้านสถานที่ตั้งโรงงานและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากโรงงานของบริษัทฯ เป็นโรงงานที่ตั้งใกล้แหล่งชุมชน หากไม่มีระบบควบคุมที่ดีอาจส่งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยต่อชุมชนในบริเวณใกล้เคียงได้ บริษัทฯ จึงได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่ดีเสมอ พร้อมกับมุ่งเน้นการดำเนินงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม มาตรฐานระบบจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มอก./OHSAS 18001 มาตรฐานระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 อย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ที่อยู่อาศัยรอบโรงงานด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม ยิ่งกว่านั้น บริษัทฯ ได้สร้างศูนย์ข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมโรงงานขึ้น ณ ศูนย์การค้า ปิยะมัย สपोर्टคลับ และติดตั้งจอแสดงผลข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนรอบโรงงานหลายแห่ง เพื่อเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณชน

2. โอกาส/ความเสี่ยงจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน

บริษัทฯ ตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นถึงความสำคัญของพลังงานทดแทนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ ช่วยลดการขาดดุลจากการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ ช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งสอดคล้องตามวิสัยทัศน์และความต้องการเป็น Carbon Neutral Company ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้มุ่งเน้นการพัฒนาและจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซล น้ำมันแก๊สโซฮอล์ชนิดต่างๆ อีกทั้ง ยังริเริ่มพัฒนาและลงทุนในโครงการด้านพลังงานทดแทน โรงงานผลิตไบโอดีเซล การเข้าถือหุ้นโรงงานผลิตเอทานอล ทำโครงการส่งเสริมปลูกปาล์มในสวนส้มร้างทุ่งรังสิต โครงการ

ผลิตน้ำมันจากสาหร่าย และส่งเสริมพลังงานทางเลือกอื่นๆ ที่ไม่มีมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมเช่น โครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ เป็นต้น

การบริหารธุรกิจภายใต้ภาวะวิกฤต

บริษัทฯ ได้มีการติดตาม ทบทวน และซ้อมแผนบริหารภาวะวิกฤต (Crisis Management Plan) แผนฉุกเฉิน (Emergency Plan) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและทรัพยากร กรณีเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งนี้ ในปี 2554 บริษัทฯ ได้นำกระบวนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) ตามมาตรฐาน BS 25999 มาใช้ในองค์กร โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์กร ซึ่งมีหน้าที่ส่วนหนึ่งในการพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงและภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในกรณีต่างๆ ให้เป็นมาตรฐาน กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ในภาวะฉุกเฉิน และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อยกร่างการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเพื่อทบทวนปรับปรุงแผนต่างๆ ให้เป็นปัจจุบันและครอบคลุมทุกสถานการณ์ สามารถควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในวงจำกัด และเรียกคืนกระบวนการทำงานที่สำคัญภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ไม่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจหยุดชะงัก และเสียหายจากผลกระทบรุนแรง ทั้งต่อบริษัทฯ ลูกค้า และผู้มีส่วนได้เสีย

บทเรียนในปีที่ผ่านมา

เหตุการณ์อุปกรณ์ติดไฟ

เกิดเหตุการณ์อุปกรณ์ติดไฟที่หน่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเตาเป็นน้ำมันดีเซล ในโรงกลั่นน้ำมันบางจาก เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2554 และสามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ในเวลาประมาณ 30 นาที แสดงถึงศักยภาพในการจัดการควบคุมเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยเวลาอันสั้น โดยไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ไม่กระทบต่อคุณภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง เพื่อสืบสวนข้อเท็จจริงรวมถึงจัดทำมาตรการที่เข้มงวด ลงทุนปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นใหม่เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำ เพิ่มความมั่นใจต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย มีการสรุปและรายงานผลต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร และคณะกรรมการบริษัทให้รับทราบเป็นระยะ

เหตุการณ์มหาอุทกภัย 2554

จากเหตุการณ์มหาอุทกภัยครั้งรุนแรงในปี 2554 ที่ได้ส่งผลให้เกิดอุทกภัยในภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง กระทบพื้นที่ 65 จังหวัด ซึ่งรวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ กรุงเทพฯ บางส่วน บริษัทฯ ได้ดำเนินการตามแผนบริหารภาวะวิกฤตกรณีการเกิดน้ำท่วม (Crisis Management Plan) ที่ได้มีการวิเคราะห์ คาดการณ์ จัดทำแผนและซักซ้อมอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2549 เพื่อ ลดผลกระทบต่อกิจการปืบัติดังกล่าว ส่งผลให้มีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าทั้งพื้นที่โรงกลั่น บางจากฯ สุขุมวิท 64 และพื้นที่อำเภอบางปะอิน โดยบริษัทฯ ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันอุทกภัยเพื่อกำหนด มาตรการป้องกันน้ำท่วม ประสานงาน ประชาสัมพันธ์ และฟื้นฟูความเสียหายจากผลกระทบที่เกิดขึ้น โดย ได้รับความช่วยเหลือจากกองทัพบกส่งกำลังทหารมาสนับสนุนและความร่วมมือกันของพนักงานในการ เสริมแนวป้องกันน้ำท่วมโดยรอบทุกพื้นที่ อย่างไรก็ดี บริษัทฯ ได้มีการทำประกันภัยทรัพย์สินทุกประเภท ของบริษัทฯและบริษัทย่อย ซึ่งครอบคลุมการคุ้มครองจากน้ำท่วม ทำให้ลดผลกระทบต่อยาไรได้ของบริษัทฯ ลงได้ส่วนหนึ่ง ส่งผลให้โรงกลั่นบางจากฯ ถนนสุขุมวิท 64 สามารถดำเนินการผลิตได้ตามปกติ และไม่ได้รับ ผลกระทบใดๆ ส่วนพื้นที่ศูนย์จ่ายน้ำมันบางปะอินและโรงงานผลิตไบโอดีเซล (B100) มิได้รับผลกระทบ จากอุทกภัย แต่ได้หยุดดำเนินการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม 2554 และ 21 ตุลาคม 2554 ตามลำดับ (ได้ กลับมาดำเนินการตามปกติราวกลางเดือนพฤศจิกายน 2554) เนื่องจากเส้นทางรถขนส่งโดยรอบมีน้ำท่วมสูง รถขนส่งวัตถุดิบในการผลิตไบโอดีเซลและรถบรรทุกน้ำมันไม่สามารถผ่านได้ จึงมีการจ่ายน้ำมันผ่านคลัง น้ำมันอื่นทดแทนตามแผนภาวะวิกฤต เช่น ที่คลังจ่ายน้ำมันโรงกลั่นบางจากฯ และคลังจ่ายน้ำมันสมุทรสาคร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีน้ำท่วมขังโครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ระยะที่หนึ่ง ซึ่งบริษัทฯ และ ผู้รับเหมาได้บริหารความเสี่ยงด้วยการทำประกันภัยทรัพย์สินครอบคลุมไว้ด้วยแล้ว คาดว่าจะสามารถผลิต และจำหน่ายไฟได้ในปี 2555

ด้วย บริษัทฯ ตระหนักความสำคัญในการเรียนรู้จากบทเรียนในครั้งนี้ จึงให้ทุกหน่วยงานและ บริษัทย่อยจัดทำรายละเอียดของแผนจัดการและสรุปบทเรียนจากเหตุการณ์ดังกล่าว เพื่อเผยแพร่ให้กับ พนักงานภายในทราบ และคาดหวังว่าจะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน รับมือการเกิดอุทกภัย และ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาการจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่อง ทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) ภายใต้มาตรฐาน BS 25999 ให้ครอบคลุมทุก สถานการณ์ต่อไป

เกี่ยวกับรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงฉบับนี้

รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยบริษัทฯ ได้จัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงตามโครงการการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ ระยะที่ 2: การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการ ขึ้นเป็นฉบับแรก รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงฉบับนี้แสดงผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2554 ซึ่งใช้แนวทางในการรายงานให้มีความสอดคล้องตามดัชนีชี้วัดของ Global Reporting Initiatives (GRI G3.1) และดัชนีชี้วัดด้านวัฒนธรรมของ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) รวมถึงได้นำหลักการของ United Nations Global Compact มาใช้ สาระสำคัญแสดงถึงพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้งในการดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ สู่การเป็น “องค์กรต้นแบบด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย” (CSR role model) ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ กล่าวคือ วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ การกำกับดูแลกิจการที่ดี ความเสี่ยงหลักขององค์กร ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม

ขอบเขตรายงานฯ รายงานฉบับนี้นำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานในปี 2554 ของบริษัทฯ และข้อมูลเปรียบเทียบในบางดัชนีตั้งแต่ปี 2552 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาโดยครอบคลุมกิจกรรมของทุกสายงานของบริษัทฯ มิได้รวมถึงบริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องอื่น และนำเสนอข้อมูลพื้นฐานเพื่อเปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา เนื่องจากบริษัทฯ มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ มีการเดินเครื่องโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันได้ตลอดทั้งปี มีการเพิ่มหน่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำมันมาตรฐานยูโรโฟร์ แล้วเสร็จในไตรมาสที่ 4 ของปี) สำหรับบัญชีต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมนั้น แสดงผลเฉพาะสายการผลิตซึ่งดูแลกระบวนการผลิตน้ำมันและเป็นกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและศูนย์จ่ายน้ำมันบางจาก ในช่วงปี 2553 และ 2554

หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะสามารถส่งมาได้ที่ e-mail : chongprode@bangchak.co.th

การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

ด้านรายได้

สถานการณ์ราคาน้ำมัน ในปีพ.ศ.2554 น้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยปรับตัวสูงขึ้นราว 28 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรลเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2553 เนื่องจากในช่วงต้นปีเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิที่ประเทศญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นต้องหันมาใช้พลังงานฟอสซิล ในครึ่งปีหลัง ราคาน้ำมันดิบยังผันผวนจากปัจจัยลบที่สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือสแตนดาร์ด แอนด์ พัวร์ ปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือสหรัฐอเมริกาลง 1 ชั้นจากระดับ AAA สู่ระดับ AA

สำหรับธุรกิจโรงกลั่น ในปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ มีการใช้กำลังการผลิตเฉลี่ย 85.7 พันบาร์เรล ต่อวัน ต่ำกว่าปี พ.ศ. 2553 ที่ใช้กำลังการผลิตอยู่ที่ 86.0 พันบาร์เรลต่อวัน แต่เนื่องจากราคาจำหน่ายน้ำมันเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.21 ปริมาณการจำหน่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 และค่าการกลั่นรวมทั้งสิ้น 9.24 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งสูงกว่าปีก่อนที่มีค่าการกลั่นรวม 6.09 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ทำให้บริษัทฯ มีรายได้จากการขายและให้บริการ 156,928 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2553 จำนวน 22,290 ล้านบาท และมีกำไรสุทธิปี พ.ศ. 2554 ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.64 จากปีก่อน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีกำไรจากสต็อกน้ำมัน รายได้จากเงินชดเชยจากผู้รับเหมาโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำมัน (PQI) และรายได้ค่าสินไหมทดแทนประกันภัยจากเหตุการณ์ท่อรั่วในหน่วยกลั่นเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2554 จำนวน 5,610 ล้านบาท คิดเป็นกำไรต่อหุ้น 4.24 บาท

ด้านค่าใช้จ่าย

บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการขนส่งและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งในปีพ.ศ. 2554 สูงกว่าปีที่แล้วร้อยละ 29 แต่ต่ำกว่าอัตราการเพิ่มของกำไรสุทธิ สำหรับค่าใช้จ่ายด้านการดูแลสังคมโดยรวม โรงเรียนและชุมชนรอบโรงกลั่นเพิ่มขึ้น 20.17 ล้านบาท นอกจากนั้น ในปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ สามารถประหยัดภาษีที่จ่ายให้แก่รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นจากการใช้สิทธิประโยชน์จากโครงการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม 378 ล้านบาท มีต้นทุนทางการเงินลดลง 94 ล้านบาท จากการแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญในช่วงต้นปี พ.ศ. 2554 ทำให้บริษัทฯ ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับผู้ถือหุ้นกู้ และสามารถจ่ายเงินปันผลคืนแก่ผู้ถือหุ้นได้ไม่แตกต่างจากปี พ.ศ. 2553

หน่วย:ล้านบาท

รายได้ของกิจการ	2552	2553	2554
รายได้จากการขายและการให้บริการ	107,678.23	134,638.17	156,928.44
รายได้อื่น	229.07	705.18	1,629.06
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	11,193.39	4,460.90	6,997.82
รายได้รวม	113,538.05	135,370.98	158,557.50
กำไรสุทธิ	7,474.89	2,633.87	5,642.58

ค่าใช้จ่ายเพื่อกระจายรายได้ไปยังผู้มีส่วนได้เสีย	2552	2553	2554
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	970.99	1,050.08	1,359.16
ดอกเบี้ยจ่ายให้แก่สถาบันการเงิน	553.81	841.81	748.17
ภาษีที่จ่ายให้แก่รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่น	3,209.50	1,036.79	652.83
ค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาชุมชน-สังคม	22.16	28.16	32.05
บริจาคให้สังคม โรงเรียน	18.18	15.06	31.34
เงินปันผลจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น (บาท/หุ้น)	1,754.75/(1.80)	1,529.87/(1.05)	1,520.71/(1.65)
ค่าจ้างและสวัสดิการพนักงาน	1,062.85	1,157.78	1,285.01

นโยบายอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นในการยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติซึ่งให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสังคม การคุ้มครองป้องกันสุขอนามัย ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมของสาธารณะ ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานและพนักงานของบริษัท

นอกจากนั้นบริษัทยังให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ซึ่งครอบคลุมกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการทั้งหมดอันเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจที่มีความสำคัญ การลดความสูญเสีย การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของรัฐ โดยนำข้อบังคับเหล่านี้มาเป็นโอกาสในการปรับปรุงการดำเนินการให้เหนือกว่าสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ บริษัทฯ จึงได้กำหนดนโยบายอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงานขึ้น โดยถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตรงของผู้บริหาร พนักงานทุกคน ตลอดจนผู้รับเหมาที่ทำงานในนามของบริษัทฯ ทั้งหมดในอันที่จะ

1. ปฏิบัติตามกฎหมายด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน รวมถึงข้อกำหนดของบริษัทฯ โดยถือเป็นบรรทัดฐานขั้นต้น
2. ปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบ ทั้งต่อตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม
3. ป้องกันความสูญเสีย และการเจ็บป่วยที่อาจเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ และลดผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดภาวะมลพิษ การรั่วไหลและการสูญเสียของน้ำมัน
4. ใช้ทรัพยากรอันได้แก่ พลังงาน น้ำ สารเคมี อย่างคุ้มค่า เป็นไปตามเป้าหมาย และดำเนินการทบทวนปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมกับขนาดการใช้ทรัพยากรของธุรกิจ
5. สนับสนุนการจัดซื้อ จัดหาผลิตภัณฑ์ สินค้า อุปกรณ์และบริการตามความเหมาะสม โดยพิจารณาถึงความปลอดภัย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน
6. วิจัย พัฒนา จัดหาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความปลอดภัย ประหยัดพลังงานและมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน รวมถึงการพัฒนากระบวนการจัดการด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ให้มีความทันสมัยและต่อเนื่อง

นโยบายฯ ฉบับนี้ ผู้บริหารต้องประพาดพิง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และพนักงานทุกระดับต้องเข้าใจ และปฏิบัติตาม ในทุกๆ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ ได้นำระบบมาตรฐาน ISO 14001 เป็นเครื่องมือหลักในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นแห่งแรกในเอเชียอาคเนย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 และได้มีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ขยายขอบเขตครอบคลุมหน่วยกลั่น ศูนย์จ่ายน้ำมันบางจาก และศูนย์จ่ายน้ำมันบางปะอิน ปัจจุบันรองกรรมการผู้จัดการใหญ่สายงานด้านธุรกิจโรงกลั่น ดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการจัดการ อาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ซึ่งเป็นคณะบริหารสูงสุดของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ และด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งจากพนักงาน ตลอดจนผู้รับเหมาที่ทำงานในนามของบริษัทฯ ที่ร่วมกันปฏิบัติตามนโยบายอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน และข้อกำหนดของระบบมาตรฐาน ISO 14001 ทำให้ปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ สามารถรักษาระบบมาตรฐาน ISO 14001 ต่อเนื่องเป็นปีที่ 14 บริษัทฯ ยังได้พัฒนาระบบการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Document Management System) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ลดการใช้ทรัพยากรกระดาษ และกำลังพัฒนาระบบจัดการมาตรฐานสากลออนไลน์ (ISO Management System) เพื่อยกระดับมาตรฐานในการบริหารจัดการต่อไป

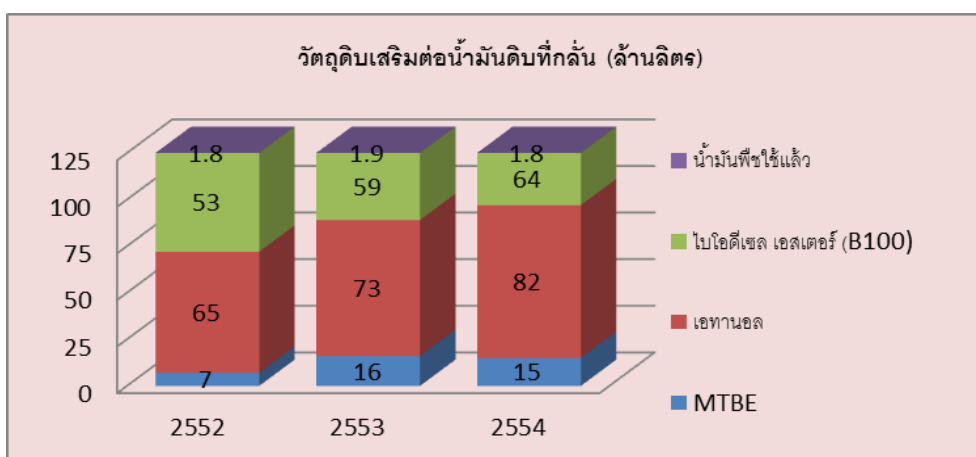
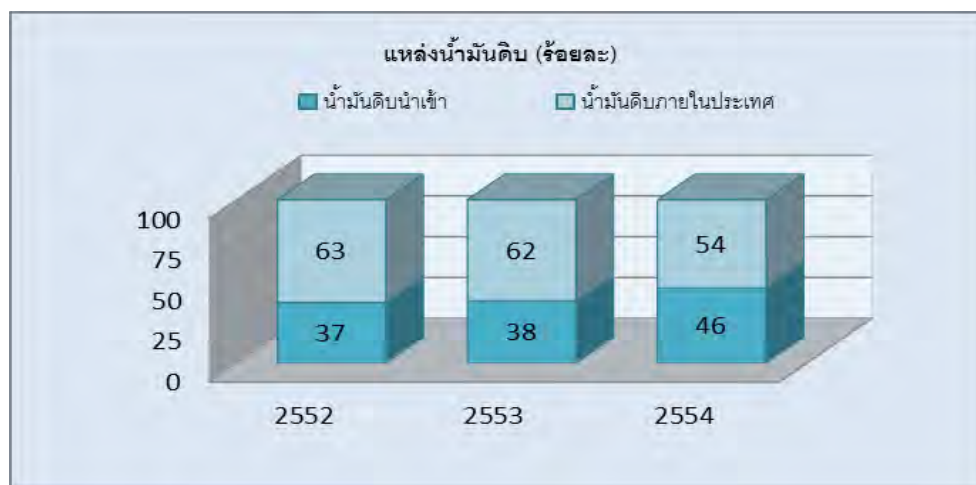
ยิ่งไปกว่านั้น ในปีนี้ บริษัทฯ ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System) จากกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับรองการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผล และทบทวนเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังได้พัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้พนักงานมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการอบรมผู้นำการตรวจประเมิน (Lead Auditor) ผู้ควบคุมดูแลและระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ สารอินทรีย์ระเหย และสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีบุคลากรเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนระบบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนฟุตพริ้นท์

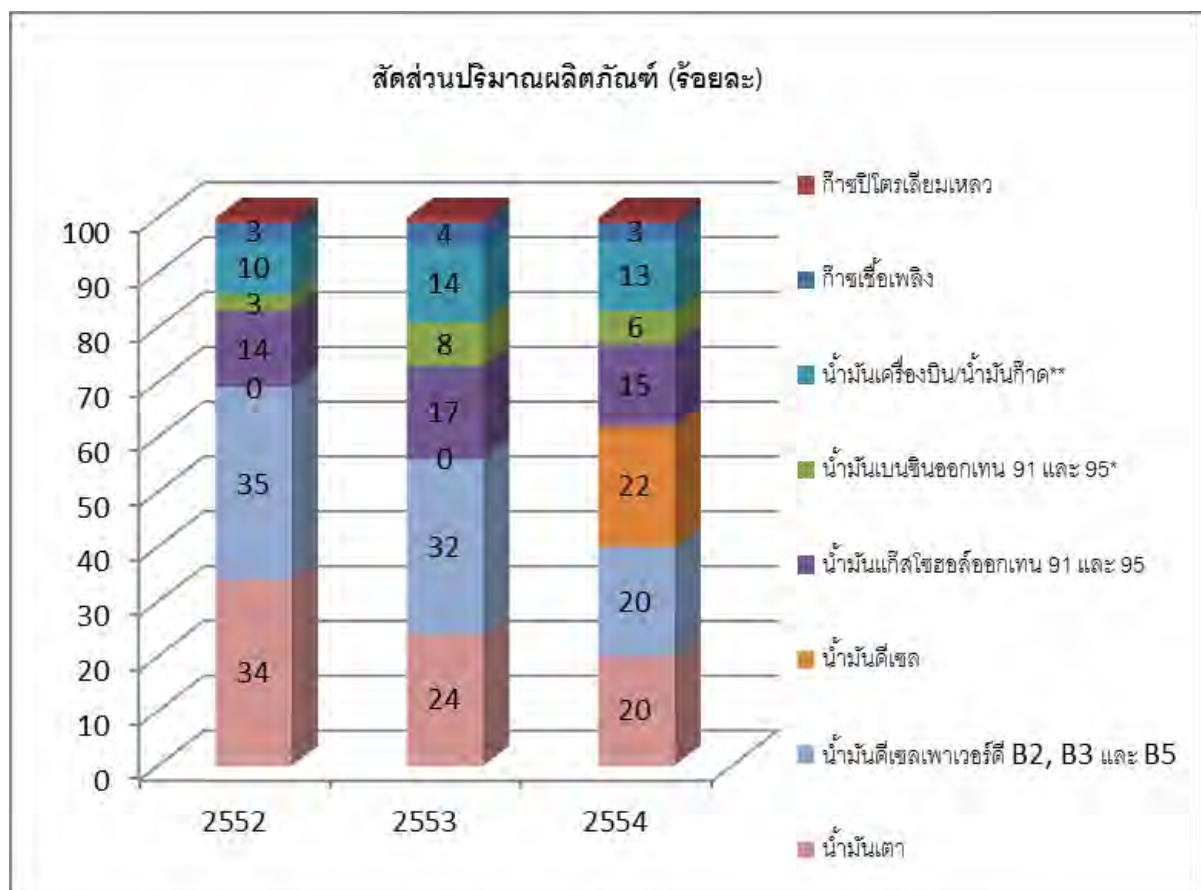
วัตถุดิบ (Raw Materials)

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ น้ำมันดิบซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ ใช้ น้ำมันดิบในประเทศ เพื่อการผลิตสูงเกือบ 2.7 ล้านลิตร คิดเป็นร้อยละ 54 ของน้ำมันดิบที่เข้ากลั่นทั้งหมด ในขณะที่ น้ำมันดิบต่างประเทศ 2.4 ล้านลิตร เกิดประโยชน์ในแง่ของการลดเงินตราออกนอกประเทศ และยังช่วยลด การปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกสู่บรรยากาศอันเนื่องมาจากการขนส่งน้ำมันดิบ นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้ นำน้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพตามต้องการจากกระบวนการผลิตรวมถึงน้ำมันที่แยกได้จากระบบบำบัดน้ำเสียด้วย วิธีทางกายภาพ (Slop oil) เข้ากลั่นใหม่เฉลี่ยร้อยละ 2 ของน้ำมันที่เข้ากลั่นทั้งหมด เป็นการลดการสูญเสีย น้ำมันและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าได้อีกทางหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์ (Product)

ผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯ ประกอบด้วย ก๊าซเชื้อเพลิง ก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือก๊าซหุงต้ม (LPG) น้ำมันเบนซิน ออกเทน 91 น้ำมันแก๊สโซลีนออกเทน 91 น้ำมันแก๊สโซลีนออกเทน 95 น้ำมันเครื่องบิน น้ำมันดีเซล เพาเวอร์ดี B2, B3 และ B5 และน้ำมันเตา ในปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ เดินเครื่องหน่วยผลิตในโครงการ ปรับปรุงคุณภาพน้ำมันซึ่งเปลี่ยนน้ำมันเตาเป็นน้ำมันดีเซลและเบนซินตลอดทั้งปี เป็นผลให้ได้สัดส่วนของ น้ำมันทั้ง 2 ประเภทเพิ่มขึ้น และในไตรมาสสุดท้าย บริษัทฯ ได้เริ่มเดินเครื่องหน่วยผลิตน้ำมันเบนซิน มาตรฐานยูโรโฟร์ (EURO IV) ซึ่งลดปริมาณเบนซิน (Benzene) และกำมะถันในน้ำมันลง สามารถผลิต น้ำมันเบนซินมาตรฐานยูโรโฟร์ (EURO IV) ได้ก่อนกฎหมายเริ่มบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

* ปี 2551-2554 ไม่มีผลิตน้ำมันเบนซินออกเทน 95 เพื่อการจำหน่ายภายในประเทศ

** ปี 2550-2554 ไม่มีผลิตน้ำมันก๊าด

พลังงาน (Energy)

พลังงานปฐมภูมิที่บริษัทฯ ใช้ในกระบวนการผลิตประกอบด้วย ก๊าซเชื้อเพลิง (FG), ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ก๊าซธรรมชาติ (NG) และน้ำมันเตากำมะถันต่ำมาก (FO) ปริมาณการใช้พลังงานในภาพรวมลดลง เนื่องจากการหยุดซ่อมบำรุงในช่วงต้นปี พ.ศ. 2554 ดังรายละเอียดนี้ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และก๊าซเชื้อเพลิง มียอดการใช้รวมกันประมาณ 146 ล้านลิตร ปริมาณการใช้น้ำมันเตา ลดลงถึงร้อยละ 6 จากปี 2553 เนื่องจากการเพิ่มสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 2

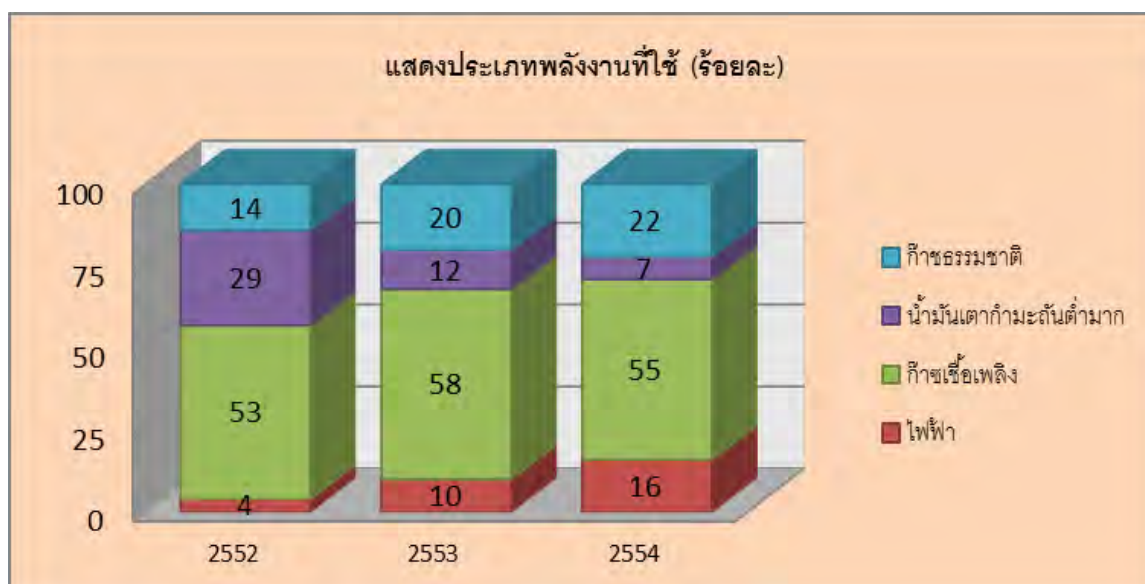
นอกจากพลังงานปฐมภูมิข้างต้นแล้ว บริษัทฯ มีการใช้พลังงานทดแทนเพื่อประสิทธิภาพการใช้พลังงาน หรือเป็นการอนุรักษ์พลังงาน จากการรับพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้านครหลวงและจากโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วมที่มีประสิทธิภาพสูง คิดพลังงานในรูปไฟฟ้าและไอน้ำ 42 และ 29 ล้านลิตรเทียบเท่าน้ำมันเตา (Fuel Oil Equivalent Barrel: FOEB) ตามลำดับ

ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทฯ ได้ตั้งคณะทำงานด้านการจัดการพลังงานขึ้นเพื่อดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับธุรกิจ ในปี 2554 บริษัทฯ ได้ดำเนินการลดใช้พลังงานในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพในโรงกลั่นในปี 2554 สามารถลดการใช้พลังงานลงได้ 104,050 ล้านบีทียู คิดเป็นปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลง 6,621 ตัน CO₂e จาก 6 โครงการ

โครงการที่ปรับปรุงประสิทธิภาพในโรงกลั่น		ปริมาณพลังงานที่ลดลง (ล้านบีทียู)	ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลง (ตัน CO ₂ e)
โครงการที่ลดการใช้เชื้อเพลิง	1.ลดอากาศส่วนเกินจากการเผาไหม้ของหน่วยผลิตไฮโดรเจน	51,603	5,173
	2.เพิ่มอุณหภูมิเข้าหอกลิ้นแยกแฉะของหน่วยแตกตัวโมเลกุล	173	
	3.เพิ่มการใช้ประโยชน์อุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อนในหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ	30,336	
รวม		82,112	
โครงการที่ลดการใช้ไอน้ำ	4.ลดอัตราป้อนกลับที่หอกลั่นสภาพเอมีน	2,701	1,448
	5.ลดอัตราป้อนกลับที่หอเพิ่มความเสถียรในน้ำมันเบนซิน	4,608	
	6.ลดจำนวนการเดินเครื่องกังหันไอน้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้า	14,629	
รวม		21,938	
รวมทั้งหมด		104,050	6,621

และยังมีวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพในโรงกลั่นอื่นๆ อีก

1. ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อลดอัตราการเกิดตะกอนของอุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อนที่หน่วยกลั่นน้ำมันดิบ
2. ปรับปรุงระบบท่อส่งก๊าซไฮโดรเจนจากหน่วยผลิตไฮโดรเจน (Hydrogen Production Unit) เพื่อลดก๊าซที่ส่งไปเผาไหม้ (Flare) และนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง
3. ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานด้วยการซ่อมและเปลี่ยนฉนวนกันความร้อนที่อุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อนและท่อส่งไอน้ำ ทำให้สามารถใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำมันขุดหกล้นน้ำมันดิบหน่วยกลั่นที่ 2 เพื่อยกเลิกการใช้เครื่องสูบน้ำที่เกินความจำเป็น

น้ำใช้ (Water)

บริษัทฯ ใช้น้ำประปาจากการประปานครหลวงในกระบวนการผลิตทั้งหมด ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้อื่นๆ และใช้น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งน้ำดับเพลิง ในปี พ.ศ.2554 บริษัทฯ ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น 2,156,619 ลูกบาศก์เมตร ลดลงจากปีที่แล้ว เนื่องจากการลดกำลังการผลิตและลดการใช้น้ำจากงานซ่อมบำรุง รวมถึงมาตรการลดการใช้น้ำทั้งในอาคารสำนักงาน และกระบวนการผลิต ดังนี้

1. ติดตั้งระบบรับรู้ความรู้สึก (Sensor) ที่อ่างล้างมือในห้องน้ำเพื่อลดการสูญเสียน้ำ
2. นำน้ำที่ผ่านหน่วยบำบัดคุณภาพแล้ว (Treated Water) มาใช้รดน้ำต้นไม้ภายในพื้นที่โรงกลั่น ลดการใช้น้ำประปาได้ 4,800 ลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 0.23 ของน้ำใช้ทั้งหมด

3. น้ำน้ำที่ผ่านการไล่กำมะถันออกแล้ว (Stripped Water) จากหน่วยกำจัดกำมะถันในน้ำ (Sour Water Stripping Unit) มาใช้แทนน้ำสำหรับหม้อต้มไอน้ำ (Boiler Feed Water) ในหน่วยกลั่นที่ 4 ลดน้ำใช้ได้ถึง 40,800 ลูกบาศก์เมตรต่อปี
4. น้ำน้ำที่ผ่านการไล่กำมะถันออกแล้ว (Stripped Water) จากหน่วยกำจัดกำมะถันในน้ำ (Sour Water Stripping Unit) ของหน่วยกลั่นที่ 2 และ 3 มาใช้แทนน้ำประปาในหน่วยกำจัดเกลือจากน้ำมันดิบ ลดน้ำใช้ได้ 57,120 ลูกบาศก์เมตรต่อปี
5. มีการใช้หน่วยบำบัดน้ำด้วยระบบออสโมติสไหลกลับ (Reverse Osmosis System) มาบำบัดน้ำเบื้องต้นก่อนเข้าระบบผลิตน้ำปราศจากแร่ธาตุ (Demineralization System) ทำให้สามารถประหยัดน้ำจากการฟื้นฟูระบบได้ถึง 38,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี

ส่วนศูนย์จ่ายน้ำมันบางปะอินซึ่งตั้งอยู่ที่ จ.พระนครศรีอยุธยา มีการนำน้ำบาดาลมาใช้ในการอุปโภคและบริโภคภายในศูนย์จ่ายฯ จำนวน 16,988 ลูกบาศก์เมตรในปี 2554 และใช้น้ำจากคลองบางเคียนซึ่งเชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งน้ำดับเพลิง

การปล่อยมลพิษ น้ำทิ้งและของเสีย

มลพิษทางอากาศ

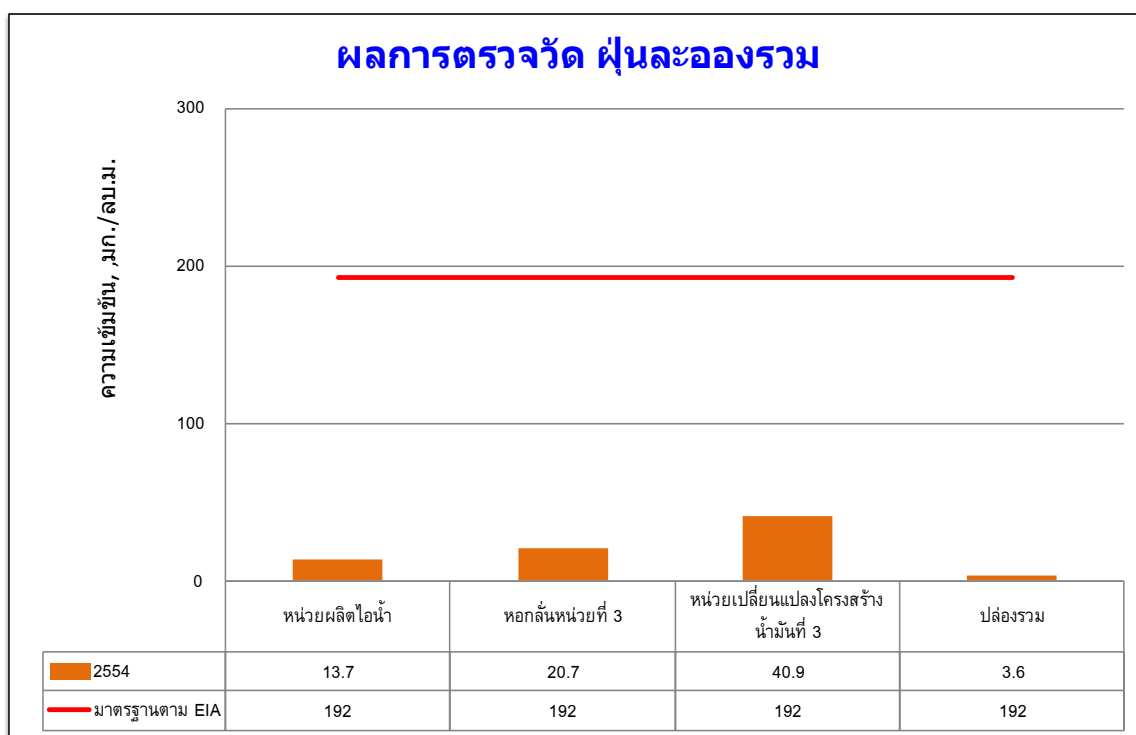
เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและเป็นการตรวจสอบคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อม บริษัทฯ ได้ทำการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องระบายต่างๆ ของโรงกลั่นเป็นประจำ ผลการตรวจวัดปริมาณมลสารต่างๆ ได้แก่ ฝุ่นละอองรวม (TSP) ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) มีค่าดีกว่ามาตรฐานคุณภาพอากาศตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมและมาตรฐานเฉพาะกำหนดในรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของบริษัทฯ

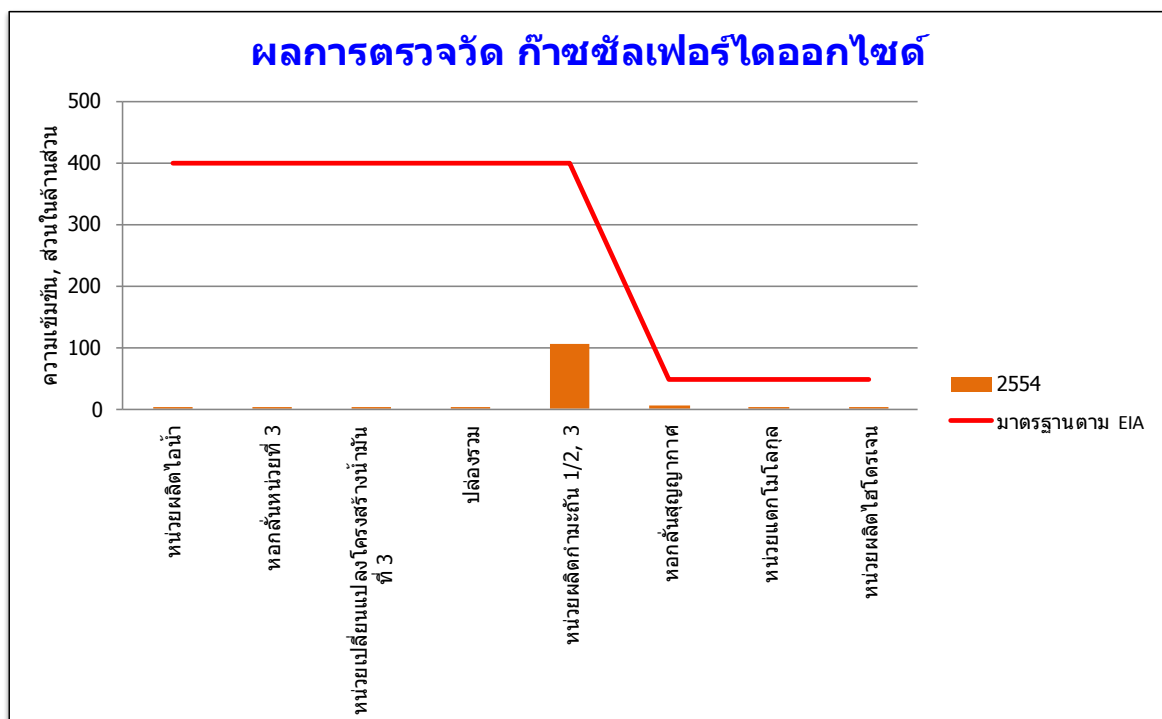
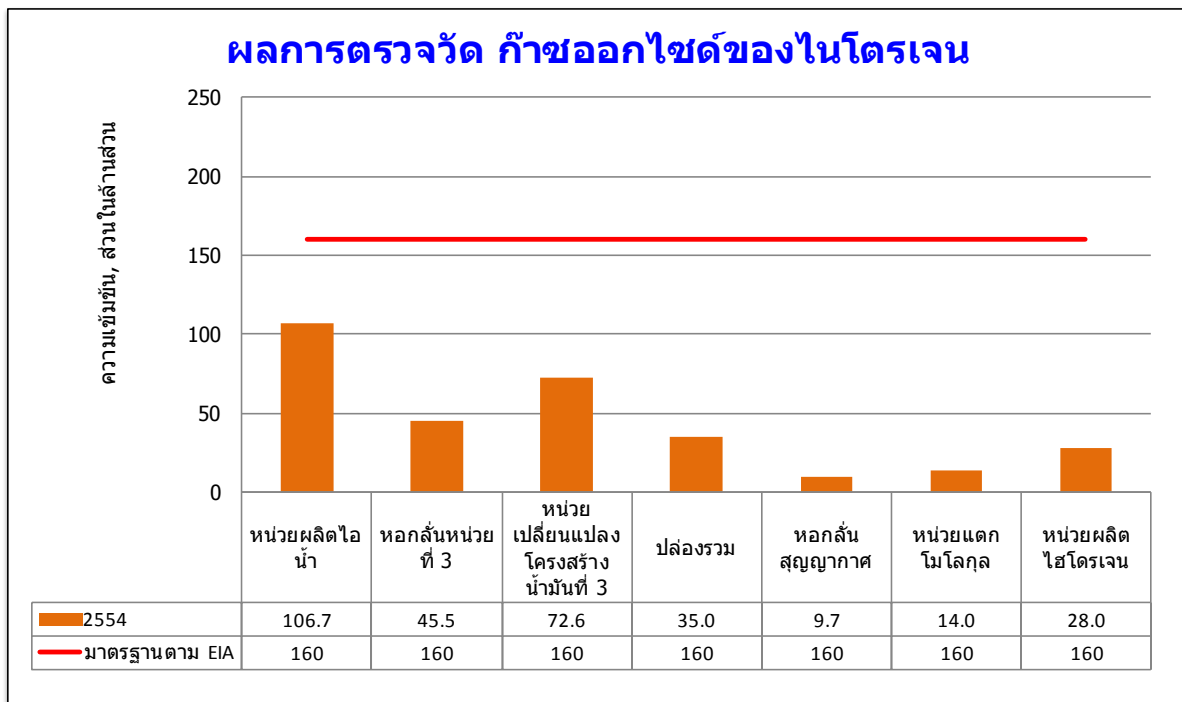
การที่บริษัทฯ ตั้งอยู่ในชุมชนเมือง จึงตระหนักถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เลือกลงใช้เชื้อเพลิงสะอาดในกระบวนการผลิต มีการติดตามตรวจสอบและควบคุมดูแลมลสารที่อาจจะระบายจากโรงกลั่นอย่างใกล้ชิด ด้วยการติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ตรวจวัดมลสารทางอากาศแบบต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring: CEMs) ที่ปล่องระบายอากาศทำให้สามารถตรวจสอบ เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่อง ยิ่งกว่านั้น บริษัทฯ ได้ติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศบริเวณชุมชนรอบโรงกลั่น 2 สถานี ได้แก่ จุดตรวจวัดโรงเรียนสมถวิลเป็นจุดแรก และในปี 2554 บริษัทฯ ได้ติดตั้งสถานีตรวจวัด

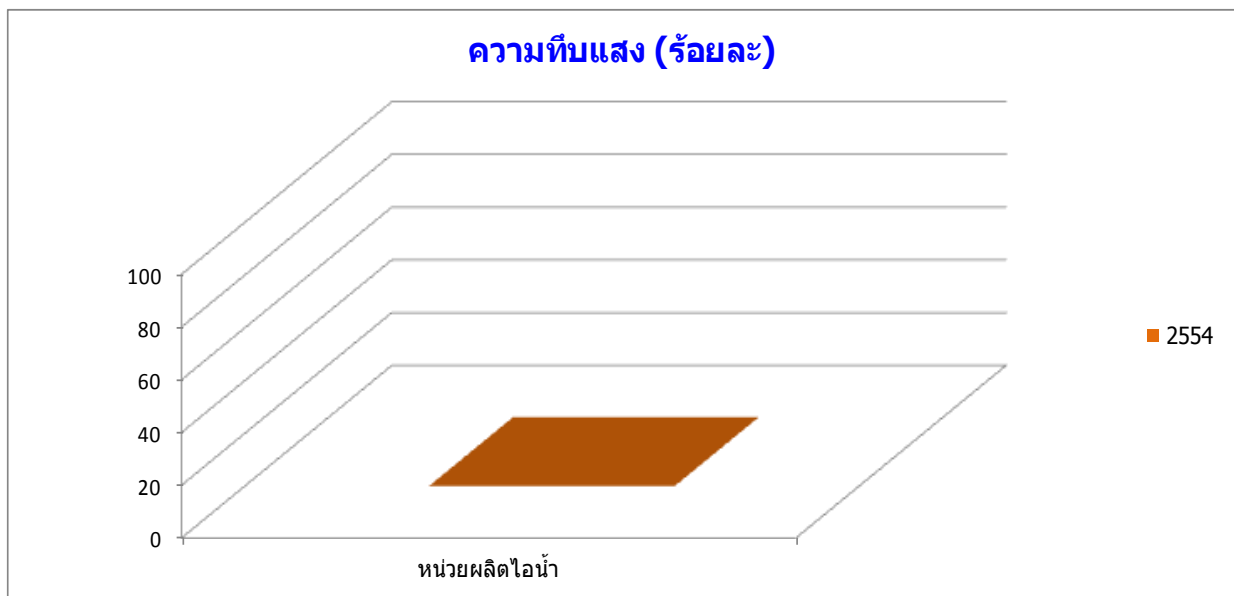
คุณภาพอากาศในบรรยากาศเพิ่มเติม ณ บ้านพักข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ผลการตรวจวัดทั้งหมด ถูกส่งมายังอุปกรณ์แสดงผลที่ห้องควบคุมกระบวนการผลิตของบริษัทฯ และยังถูกส่งไปยังป้ายแสดงผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมอัตโนมัติซึ่งติดตั้งอยู่หน้าบริษัทฯ และในชุมชนรอบโรงกลั่น ตลอดจนพื้นที่สาธารณะ เช่น ศูนย์การค้าปิยะมัย สपोर्टคลับ เพื่อให้บุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา และเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับชุมชนที่อยู่บริเวณข้างเคียง

คาร์บอนฟุตพริ้นท์

ปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตโดยตรงจากกระบวนการผลิต 529,215 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และปล่อยโดยอ้อมจากการซื้อไฟฟ้าและไอน้ำมาใช้คิดเป็นจำนวน 96,795 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า หรือรวมทั้งสองส่วนจำนวน 626,010 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ซึ่งมีค่าต่ำกว่า ปี พ.ศ. 2553 เล็กน้อย เนื่องจาก ปี พ.ศ. 2554 มีการหยุดเดินหน่วยปรับปรุงคุณภาพเพื่อเปลี่ยนน้ำมันเตาเป็นน้ำมันดีเซลชั่วคราว ในช่วงเดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ อย่างไรก็ตามคิดเป็นปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อน้ำมันดิบ เท่ากับ 20.06 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อกิโกลบาร์เรล ซึ่งต่ำกว่า พ.ศ.2553 (22.91 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อกิโกลบาร์เรล) แม้ว่าได้มีการเดินหน่วยใหม่เพื่อผลิตน้ำมันมาตรฐานยูโร IV ตั้งแต่วันที่ ตุลาคม 2554

มลพิษทางน้ำ

บริษัทฯ มีระบบบำบัดน้ำทิ้งที่มีประสิทธิภาพสูง ผ่านการติดตามตรวจสอบและควบคุมดูแลน้ำทิ้งอย่างใกล้ชิดด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ตรวจวัดแบบออนไลน์ และได้ทำการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งเป็นประจำทุกวันโดยห้องปฏิบัติการวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ ที่ขึ้นทะเบียนห้องวิเคราะห์คุณภาพเอกชนจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม และยังได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากล ISO/IEC 17025 น้ำจากกระบวนการผลิตถูกบำบัดด้วยระบบบำบัดน้ำเสียทางกายภาพ เคมี และชีววิทยา จนมีคุณภาพดีกว่าเกณฑ์มาตรฐานจึงปล่อยลงคลองบางอ้อซึ่งออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ในปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ มีการระบายน้ำจากกระบวนการผลิตออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกทั้งหมด 613,198 ลูกบาศก์เมตร บริษัทฯ มีความมุ่งมั่นในการลดการใช้น้ำลง เพื่อประหยัดทรัพยากรน้ำและลดน้ำทิ้งได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในอนาคตบริษัทฯ มีโครงการติดตั้งหน่วยปรับคุณภาพน้ำทิ้งด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ได้น้ำที่มีคุณภาพดีเทียบเท่าน้ำประปากลับมาใช้ในกระบวนการผลิต

พารามิเตอร์	หน่วย	มาตรฐาน	2553	2554
ความเป็นกรด-ด่าง		5.5-9.0	7.6	7.5
ไขมันและน้ำมัน	ส่วนในล้านส่วน	5.0 Max	1.0	1.4
ของแข็งแขวนลอย	ส่วนในล้านส่วน	50 Max	9	10
ของแข็งละลายน้ำ	ส่วนในล้านส่วน	5,000 Max	1,833	1,364
บีโอดี	ส่วนในล้านส่วน	20 Max	6	6
ซีโอดี	ส่วนในล้านส่วน	120 Max	54	53
ซัลไฟด์	ส่วนในล้านส่วน	1.0 Max	0.2	0.3
ปรอท	ส่วนในล้านส่วน	0.005 Max	0.000	0.000

กากของเสียและวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว/วิธีการกำจัด

ของเสียที่ไม่สามารถบำบัดได้เองที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมในกระบวนการผลิตและจากศูนย์จ่ายน้ำมันบางจากทั้งหมดถูกส่งไปใช้ประโยชน์ใหม่ (Reuse และ Recycle) และกำจัดโดยผู้ขนส่งและผู้รับกำจัดภายในประเทศที่ได้รับอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนตัวเร่งปฏิกิริยาบางส่วน (Spent Catalyst) ถูกส่งไปยังต่างประเทศเพื่อสกัดและนำโลหะมีค่ามาใช้ประโยชน์ใหม่ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ดำเนินการจัดการของเสียโดยยึดแนวปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และไม่มีของเสียภายใต้อนุสัญญาบาเซล ส่งออกไปต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2554 บริษัทฯ ส่งของเสียออกนอกโรงงานทั้งหมด 2,938 ตัน แบ่งเป็นของเสียอันตราย 1,487 ตัน คิดเป็นร้อยละ 51 และของเสียที่ไม่ใช่ของเสียอันตราย 1,451 ตัน คิดเป็นร้อยละ 49

ของเสียได้รับการบำบัดและกำจัดตามคุณสมบัติของของเสียนั้น ด้วยวิธีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยได้คัดแยกของเสียเพื่อขายให้ผู้รับบำบัดที่ได้รับอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมนำไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า คิดเป็นเป็นร้อยละ 28 ของของเสียทั้งหมดที่ส่งออกนอกโรงงาน และในช่วงปลายปี 2554 บริษัทฯ ได้ปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดปริมาณน้ำเสียจากหน่วยผลิตไบโอดีเซล ซึ่งคาดว่าในปี 2555 บริษัทฯ จะสามารถลดปริมาณของเสียที่ส่งกำจัดได้ถึงร้อยละ 40 ของปริมาณของเสียที่ส่งกำจัด

ประเภทกากอุตสาหกรรม	หน่วย : ร้อยละ		
	2552	2553	2554
ของเสียอันตราย	58	45	51
ของเสียไม่อันตราย	42	55	49

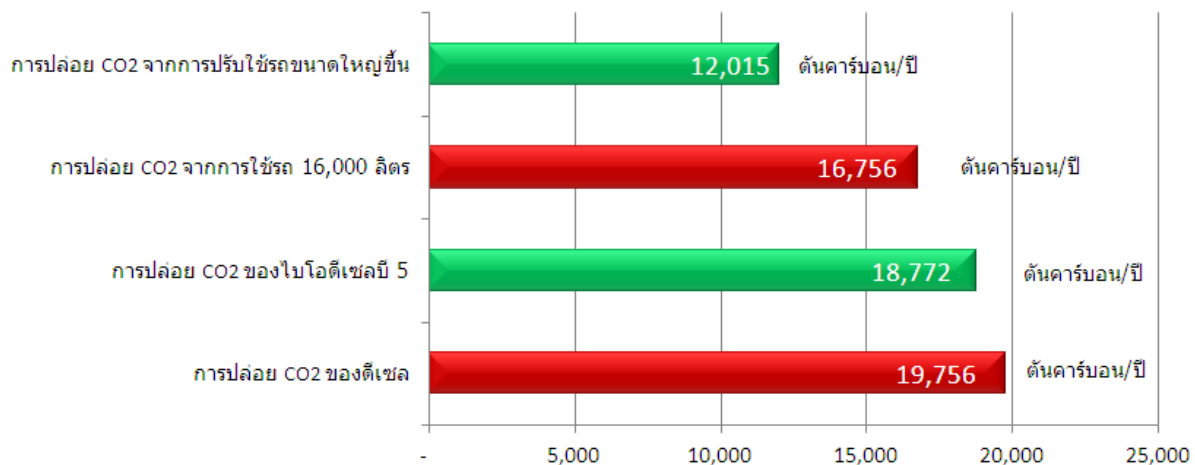
หน่วย : ร้อยละ

วิธีกำจัดกากอุตสาหกรรม	2552	2553	2554
ฝังกลบ	6	3	7
เผา	67	72	65
ระบบบำบัดน้ำเสียรวม	27	-	-
คัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิล	-	25	28
หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์อีก			

หมายเหตุ : คำจำกัดความของเสีย จากประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

การขนส่ง

บริษัทฯ มีการขนส่งน้ำมันดิบทางเรือเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากแหล่งน้ำมันดิบอยู่ในทะเลและเป็นการขนส่งที่มีต้นทุนต่ำ ทางรถยนต์และรถไฟเป็นส่วนน้อย ส่วนการขนส่งผลิตภัณฑ์นั้นใช้การขนส่งทางท่อเป็นหลัก เนื่องจากช่วยลดปัญหาการจราจรที่แออัดไปยังศูนย์จ่ายน้ำมันบางปะอิน เพื่อกระจายน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และใช้การขนส่งทางรถบรรทุกทุกจ่ายน้ำมันในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้เปลี่ยนประเภทน้ำมันรถยนต์จากดีเซลเป็นไบโอดีเซล บี 5 และได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนขนาดรถขนส่งผลิตภัณฑ์ให้ใหญ่ขึ้นตั้งแต่ขนาด 20,000 และ 32,000-40,000 ลิตร แทนรถขนาด 16,000 ลิตร เพื่อลดจำนวนเที่ยวในการขนส่ง ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และลดการใช้เชื้อเพลิง ทำให้ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อการจัดส่งน้ำมัน 1 ลิตร ลดลง ยิ่งกว่านั้น คนขับรถบรรทุกน้ำมันบางจากทุกคนต้องผ่านการอบรมขับรถเชิงป้องกันอุบัติเหตุและรถต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีการใช้เทคโนโลยีระบบติดตาม (GPS) เพื่อตรวจสอบเที่ยวการจัดส่งน้ำมัน และช่วยควบคุมความเร็วของรถ ลดโอกาสการเกิดอุบัติเหตุ รวมถึงกำหนดให้มีทีมงานฉุกเฉินพร้อมเข้าระงับเหตุหรือบรรเทาสถานการณ์จากอุบัติเหตุที่อาจมีน้ำมันรั่วไหลส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ทันที

การปฏิบัติตามกฎหมาย

ด้วยบริษัทฯ ถือว่าการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นธรรมาภิบาลและเป็นหนึ่งในนโยบายด้าน อาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน พนักงานทุกคนและผู้รับเหมาที่ทำงานในนามของบริษัทฯ ต้องให้ความสำคัญและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ซึ่งนอกจากบริษัทฯ จะกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามสรุปและการปฏิบัติตามกฎหมายใหม่ และร่างกฎหมายทั้งด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงานแล้ว ยังมีการตรวจติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยคณะตรวจประเมินระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน จากทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกบริษัทฯ ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทฯ ยังมีสำนักกฎหมายทำหน้าที่ให้ความรู้ กระตุ้นเตือนข้อกฎหมายต่างๆ แก่หน่วยงาน จึงทำให้บริษัทฯ สามารถปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทฯ ได้อย่างถูกต้อง ไม่เคยเสียเงินค่าปรับ หรือถูกบังคับใช้มาตรการลงโทษจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับทางสิ่งแวดล้อม และไม่มีการกระทำผิดกฎหมาย ข้อบังคับราชการในระหว่างการขนส่งอีกด้วย

บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ ได้จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental cost accounting) เป็นรายปี และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการจัดทำบัญชีต้นทุนสิ่งแวดล้อมเฉพาะสายการผลิตในปี พ.ศ. 2548 นำเข้าระบบบัญชีทางอิเล็กทรอนิกส์ในปี พ.ศ. 2551 และขยายขอบเขตครอบคลุมศูนย์จ่ายน้ำมันบางจากและบางปะอินในปี พ.ศ. 2552 มีการติดตามและนำเสนอผู้บริหารเป็นประจำทุกเดือน นำเสนอต่ออเนกลงทุน ผู้ถือหุ้น

รายไตรมาสในบทความอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ (MD&A) และ IR News Letter นอกจากนี้ ยังถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาและหน่วยงานอื่นที่สนใจ บัญชีค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม ถือเป็นบัญชีการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental management accounting) ประเภทหนึ่ง ที่บริษัทฯ นำมาใช้ในการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ทรัพยากร ควบคู่กับการบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอันนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

เนื่องจากตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553 บริษัทฯ เดินเครื่องหน่วยต่างๆ ในโครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันโดยสมบูรณ์ มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตอย่างมีนัยสำคัญ ในปีนี้จึงนำเสนอข้อมูลเฉพาะปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2554 ซึ่งอยู่บนพื้นฐานการผลิตเดียวกัน ให้สามารถเปรียบเทียบกันได้ สรุปได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2554 โดยรวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2553 ประมาณ 26,688 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32 ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 99 เป็นค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ติดไปกับผลิตภัณฑ์ (Material Costs of Product Outputs) เนื่องจากราคาน้ำมันดิบสูงขึ้นเฉลี่ย 4.98 บาทต่อลิตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.8 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2553 ที่ราคาเฉลี่ย 15.68 บาทต่อลิตร

ส่วนค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ไม่เป็นผลิตภัณฑ์ (Material Costs of Non- Product Outputs) อันหมายถึงของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต พบว่าในปี พ.ศ. 2554 ไม่แตกต่างจากปี พ.ศ. 2553 แม้ว่าต้นทุนการนำน้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพ (Slop oil) ไปผลิตใหม่ (Rerun Cost) สูงขึ้นร้อยละ 30 อันเนื่องจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะบริษัทฯ มีการดูแลกระบวนการผลิตอย่างใกล้ชิด สามารถลดปริมาณลงได้ถึงร้อยละ 21 ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทฯ ยังสามารถลดค่าใช้จ่ายสารเคมีที่มากเกินไปจากการปรับเสถียรและจากตะกอนน้ำมันจากถังน้ำมันอีกด้วย

สำหรับหมวดค่าใช้จ่ายเพื่ออุปกรณ์ควบคุมมลพิษ (Waste and Emission Control Costs) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม และค่าใช้จ่ายในการจัดการของเสียที่ออกมาจากกระบวนการผลิต พบว่าปี พ.ศ. 2554 มีค่าใช้จ่ายค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ควบคุมมลพิษลดลงกว่าปี พ.ศ. 2553 และมีค่าจัดการกากของเสียสูงขึ้นเนื่องมาจากการซ่อมบำรุง ส่วนค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมในหมวดค่าใช้จ่ายในการป้องกันสิ่งแวดล้อม (Prevention and Other Environmental Management Costs) ในปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2554 นั้นไม่แตกต่างกันมาก

ในด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากค่าใช้จ่ายแล้ว บริษัทฯ ยังมีรายได้จากการขายวัสดุที่ไม่ใช้แล้วเพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมอื่น ได้แก่ กำมะถันเหลว ซึ่งเป็นผลผลิตพลอยได้ที่ได้จากการดิ่งกำมะถัน

ออกจากผลิตภัณฑ์ในขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพน้ำมัน ซึ่งในปี พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้น 12.81 ล้านบาท ตามประเภทน้ำมันดิบที่เข้ากลั่น และปริมาณการกลั่นน้ำมันดิบดังกล่าวที่สูงกว่าปี 2553 ประมาณ 8 เท่า ยิ่งกว่านั้น ยังมีผลมาจากการผลิตน้ำมันดีเซลและเบนซินตามมาตรฐานยูโรโฟร์ซึ่งมีการดิงกำมะถันออกจากผลิตภัณฑ์มากขึ้นเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ดีต่อสิ่งแวดล้อมได้ก่อนกฎหมายมีผลบังคับใช้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2010	2011
**ค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่คิดไปกับผลิตภัณฑ์		
น้ำมันดิบ (Crude Feed)	77,393.94	103,213.90
เอทานอล (Ethanol)	1,728.85	1,904.61
ไบโอดีเซล (บี100)	1,728.55	2,216.62
น้ำมันพืชใช้แล้ว	33.03	43.82
สารเคมี	84.01	81.92
น้ำใช้ในการผลิต	29.03	32.49
พลังงานที่ใช้ในการผลิต	3,093.93	3,286.93
**ค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่ไม่คิดไปกับผลิตภัณฑ์		
น้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพ (SLOP OIL)	120.27	121.99
ตะกอนน้ำมันจากถังน้ำมันดิบ/น้ำมันเตา	0.45	0.17
น้ำทิ้ง	10.92	9.88
สารเคมีที่มากเกินไปจากน้ำบ่อปรับเสถียร	0.83	0.36
กำมะถันไม่ได้คุณภาพ	-	0.09
**ค่าใช้จ่ายเพื่ออุปกรณ์ควบคุมมลพิษ		
ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	10.65	24.59
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ควบคุมมลพิษ	200.09	113.97
ค่าบำบัดน้ำทิ้ง	6.68	6.87
ค่ากำจัดของเสีย	5.23	8.98
ค่าธรรมเนียมและภาษีด้านสิ่งแวดล้อม	N.A.	N.A.
ค่าปรับ	-	-
		128

**ค่าใช้จ่ายในการป้องกันสิ่งแวดล้อม		
ค่าใช้จ่ายการติดตามและตรวจวัด	7.01	6.72
ค่าเสื่อมราคาพื้นที่เก็บกากของเสีย	0.06	0.16
ค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินระบบจัดการ	0.91	0.44
ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	0.01	-
**ประโยชน์ของผลผลิตพลอยได้และการนำของเสียมาใช้ใหม่		
กัมมะถันเหลว	(3.55)	(18.46)
กลีเซอริน	(0.30)	(0.49)
เศษเหล็ก-อลูมิเนียม	(8.52)	(6.25)
กระดาษ	(0.03)	(0.00)

ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ

ในการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น ธุรกิจไม่สามารถพิจารณาได้แต่เพียงผลตอบแทนทางธุรกิจเท่านั้น หากยังต้องพิจารณาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม บริษัทฯ จึงนำดัชนีชี้วัดที่ผสมผสานผลการดำเนินการด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่เรียกว่า “ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-efficiency)” มาใช้ โดยใช้กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและค่าเสื่อมราคาซึ่งไม่รวมกำไร/ขาดทุนจากสต็อกน้ำมัน (adjusted EBITDA) สะท้อนผลการดำเนินการด้านเศรษฐกิจ และปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าเป็นผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หากผลการดำเนินการด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น หรือผลกระทบสิ่งแวดล้อมลดลงจะทำให้ค่าประสิทธิภาพทางนิเวศเศรษฐกิจสูงขึ้น โดยในปี 2554 บริษัทฯ (เฉพาะโรงกลั่น) ปล่อยปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 626,010 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า หรือ Carbon footprint ลดลงเทียบกับปีพ.ศ. 2553 เนื่องจากบริษัทฯ ปรับเปลี่ยนประเภทเชื้อเพลิงจากน้ำมันเตาเป็นก๊าซธรรมชาติที่สะอาดกว่า และมีการผลิตความร้อนและไฟฟ้าด้วยหน่วยผลิตไฟฟ้าพลังความร้อน (Co-generation) ซึ่งมีประสิทธิภาพด้านพลังงานสูง ยิ่งไปกว่านั้น กำไร (ขาดทุน) ก่อนหักดอกเบี้ยและค่าเสื่อมราคา (adjusted EBITDA) เป็นผลให้ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจสูงขึ้น

$$\text{ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) ก่อนหักดอกเบี้ยและค่าเสื่อมราคา (ล้านบาท)}}{\text{ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (ตัน)}}$$

ตารางประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (ล้านบาทต่อตันก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)

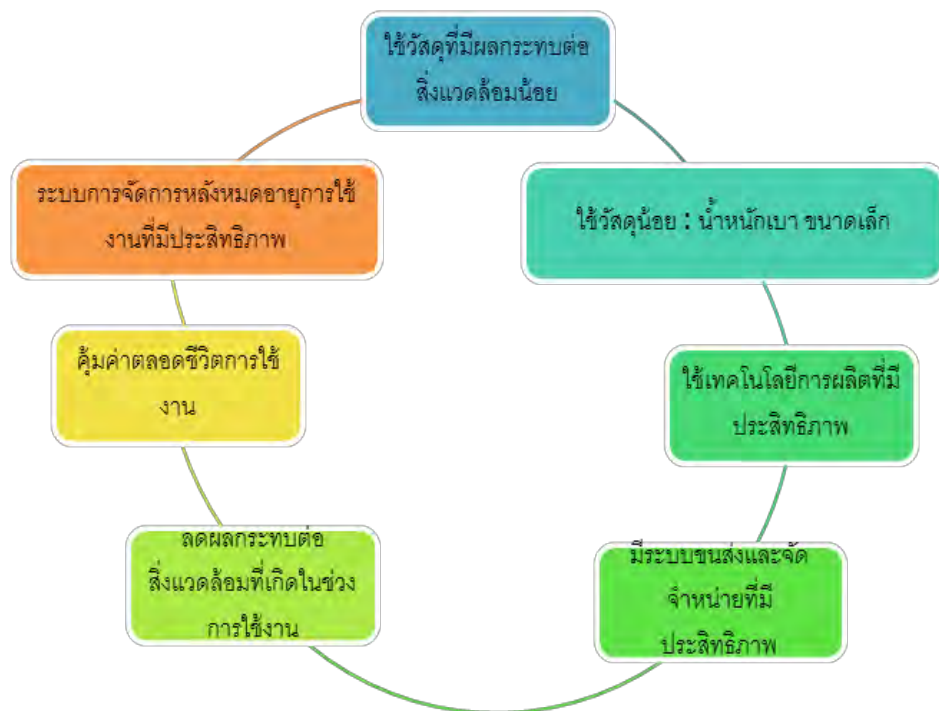
2551	2552	2553	2554
0.017	0.012	0.007	0.011

ความหลากหลายทางชีวภาพ

การดำเนินกิจการกลั่นน้ำมันและศูนย์จ่ายน้ำมันบางจาก ตั้งอยู่แขวงบางจาก เขตพระโขนง จ.กรุงเทพฯ ล้อมรอบไปด้วยชุมชนเมือง โรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด โรงงานแบตเตอรี่ ด้านทิศตะวันตกติดแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งไม่มีพื้นที่คุ้มครองหรือเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้ตระหนักถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยตรง จึงได้มีการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงกลั่นและชุมชนรอบโรงกลั่นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การประกอบกิจการของบริษัทฯ จึงไม่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ของพืชและสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าว และภายใต้การดูแลสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเป็นอย่างดี ทำให้มีนกประจำถิ่นและนกอพยพมาอยู่อาศัยในโรงกลั่นบางจากเป็นจำนวน 72 ชนิด

การจัดหาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

นอกจากการการดูแลสิ่งแวดล้อมขององค์กร แล้วบริษัทฯ ยังให้ความสำคัญในการสนับสนุนคู่ค้าที่ให้การดูแลสิ่งแวดล้อมด้วย การใช้สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดหาผลิตภัณฑ์ สินค้าและบริการ หรือ Green Procurement ซึ่งนอกจากการพิจารณาความเหมาะสมด้านคุณภาพ ราคา การส่งมอบสินค้าและบริการตามที่กำหนดแล้วยังพิจารณาถึงการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ มีวัฏจักรชีวิตของสินค้าและบริการที่สอดคล้องตามคุณสมบัติดังกล่าว และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ดำเนินกิจการถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของราชการ และปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน กฎหมายความปลอดภัยปฏิบัติต่อลูกจ้างด้วยจรรยาบรรณและเคารพในสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่แรงงานเด็ก ไม่ใช่แรงงานต่างด้าว

ภาพคุณสมบัติสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิต

ใน พ.ศ. 2554 บริษัทฯ ได้จัดซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่

เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นระบบดิจิทัลผลิตฟังก์ชัน ซึ่งใช้เทคโนโลยีเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นในสำนักงาน มีการควบคุมสารอันตรายตามมาตรฐานยุโรป (EU-RoHS) มีการควบคุมการเกิดโอโซนที่เป็นอันตรายในสภาพแวดล้อมการทำงานทั่วไป ไม่นำสารตะกั่วและฮาโลเจนซึ่งเป็นสารที่เป็นพิษต่อระบบประสาทและทางเดินอาหารมาใช้ ยกเลิกการใช้สารโครเมียมซึ่งเป็นพิษต่อผิวหนังในหมึกและเป็นสารก่อมะเร็ง ใช้ระบบผงหมึกแห้ง ไม่ใช่ผงแม่เหล็ก ทำให้ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานและไม่มีกลิ่นเหม็น

กระดาษถ่ายเอกสาร เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับเครื่องหมายฉลากสิ่งแวดล้อม เช่น ฉลากเขียว ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 สีที่ใช้ในกระบวนการผลิตกระดาษ ไม่มีโลหะหนักจำพวก ตะกั่ว ปรอท แคดเมียม โครเมียม (+6) เป็นส่วนประกอบ หรือเป็นสีที่ได้รับการรับรอง หรือ เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของประเทศไทย หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบของประเทศนั้นๆ หรือโครงการฉลากเขียวของประเทศต่างๆ

กระดาษชำระ และกระดาษเช็ดหน้า เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เยื่อเวียนทำใหม่ร้อยละ 100 (Eco Fiber 100%) ลดปริมาณการใช้ต้นไม้ในการผลิตกระดาษ ใช้น้ำในกระบวนการผลิตกระดาษ ต้องไม่ใช้สารฟอกขาวที่มีคลอรีน (elemental chlorine) และฮาโลเจนเป็นส่วนประกอบในกระบวนการฟอกเยื่อ

นามบัตร ใช้กระดาษ Green Card Paper ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ร้อยละ 100 (Eco Fiber 100%) เป็นกระดาษไม่เคลือบผิว มีสีนวลสบายตา

เฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นสินค้าเฟอร์นิเจอร์ตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของยุโรป (EU Formaldehyde Emission Standard) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก โดยใช้มาตรฐานของไม้ E1 เป็นไม้ที่ปลอดภัยจากสารพิษ มีสารเคมีในระดับต่ำมากเพียง 0.005% เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้

สีทาอาคาร มีสารประกอบอินทรีย์ที่ระเหยได้ในปริมาณไม่เกินที่กำหนด สารประกอบที่ใช้ในผลิตภัณฑ์สี ต้องไม่มีโลหะหนัก ได้แก่ปรอท ตะกั่ว แคดเมียม โครเมียม สารหนู พลวง สารประกอบ Triphenyltins : TPT และ Tributyltins: TBT ไม่ใช้สารอะโรเมติกไฮโดรคาร์บอนเป็นตัวทำละลาย และเมื่อตรวจสอบให้มีสารปนเปื้อนได้ไม่เกินเกณฑ์ ไม่ผสมตัวทำละลาย สารละลายฮาโลเจนในกระบวนการผลิต มีผสมสารฟอร์มัลดีไฮด์ในกระบวนการผลิต และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นโลหะต้องไม่มีส่วนผสมของตะกั่ว

หลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) หรือ มาตรฐานระหว่างประเทศ มีค่าประสิทธิภาพในการให้พลังงาน อายุการใช้งานไม่ต่ำกว่า 10,000 ชั่วโมง ปรอทบรรจุไม่เกินกว่า 10 มิลลิกรัมต่อหลอด บรรจุภัณฑ์ทำมาจากกระดาษรีไซเคิลหรือกระดาษถูกฟอกที่ผลิตจากเยื่อเวียนใหม่ร้อยละ 100 ไม่ใช้สารเป่าโฟม (Foaming Material) ลามิเนต (Laminates) หรือวัสดุฉนวนที่มีพลาสติกเป็นส่วนประกอบในบรรจุภัณฑ์ มีมาตรการในการรับคืนซากผลิตภัณฑ์ และนำกลับมาจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

น้ำยาทำความสะอาด เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสารสกัดจากธรรมชาติ ย่อยสลายได้ในธรรมชาติ ไม่มีสารละลายกลุ่มปิโตรเคมี ไม่ติดไฟ ไม่ระเหย สลายกลิ่น ประหยัดน้ำในการทำความสะดวก

ในอนาคตบริษัท บางจากฯ จะเพิ่มรายการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อช่วยให้เกิดตลาดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม Green Procurement และเป็นการกระตุ้นให้ผู้ผลิตใส่ใจผลิตผลิตภัณฑ์ที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

การพัฒนาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ เป็นผู้นำในการผลิตและจำหน่ายพลังงานทดแทน มีการพัฒนาสินค้า ทั้งผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิง ผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่น และพัฒนาบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “Greenery Excellence” มุ่งสร้างสรรค์ธุรกิจพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่

- **เป็นผู้นำด้านพลังงานทดแทนแก๊สโซฮอลล์ มีส่วนแบ่งการตลาด E20 และ E85 เป็นอันดับ 1**

บริษัทฯ เป็นผู้นำส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนโดยนำเอทานอลมาผสมเป็นแก๊สโซฮอลล์ 91 และ 95 ซึ่งมีคุณสมบัติการใช้งานเทียบเท่าน้ำมันเบนซิน และขยายไปสู่การเป็นผู้นำในการผลิตและจำหน่ายแก๊สโซฮอลล์ E20 สำหรับรถยนต์เครื่องยนต์เบนซินรุ่นที่จำหน่ายตั้งแต่ พ.ศ. 2551 อีกทั้งพัฒนาแก๊สโซฮอลล์ E85 สำหรับรถยนต์รุ่นใหม่ ซึ่งบริษัทฯ มีส่วนแบ่งการตลาดทั้ง 2 ผลิตภัณฑ์ เป็นอันดับ 1 โดยใน พ.ศ. 2554 จะมีสาขาที่จำหน่ายแก๊สโซฮอลล์ E20 450 สาขา และแก๊สโซฮอลล์ E85 20 สาขา มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนผ่านโครงการแก๊สโซฮอลล์ คลับ ช่วยให้ประเทศลดการนำเข้าน้ำมัน และสนับสนุนผลิตผลทางการเกษตร ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและลดมลพิษ

- **เป็นผู้นำด้านพลังงานทดแทน จำหน่ายดีเซลมาตรฐานยูโร 4 ก่อนรัฐบังคับใช้**

บริษัทฯ ได้ผลิตและจำหน่ายซูเปอร์เพาเวอร์ดี ยูโร 4 ตามมาตรฐานยูโร 4 ล่วงหน้าก่อนรัฐบังคับใช้ถึง 4 ปี (รัฐกำหนดให้เริ่มใช้ใน พ.ศ. 2555) ช่วยลดปริมาณกำมะถันลงถึง 7 เท่า ช่วยลดมลพิษจากการเผาไหม้ทั้งก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ไฮโดรคาร์บอน เป็นการลดภาวะโลกร้อน ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม และต้นปี 2555 บริษัทฯ พร้อมทั้งจะจำหน่ายน้ำมันเบนซินมาตรฐานยูโร 4 ซึ่งสนองตอบนโยบายภาครัฐที่ปรับปรุงข้อกำหนดคุณภาพน้ำมันให้เป็นมิตรต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

- **พัฒนาภาพลักษณ์ สภาพแวดล้อมและคุณภาพของสถานีบริการอย่างต่อเนื่อง**

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพสถานีบริการอย่างสม่ำเสมอ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานีบริการทั้งสวนหย่อม ความสะอาด ห้องน้ำ และได้มีการปรับโฉมสถานีบริการใหม่ให้เป็นมาตรฐานเป็นการปรับปรุงภาพลักษณ์สถานีบริการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบนถนนสายหลักเพื่อรองรับผู้ใช้น้ำมันให้มากขึ้น รวมทั้งปรับภาพลักษณ์ธุรกิจเสริมในสถานีบริการ ประกอบด้วย ร้านสะดวกซื้อ (ใบจาก) ที่มีการพัฒนาสาขาด้านแบบสินค้าท้องถิ่นที่มีการพัฒนาคุณภาพสู่ตลาดระดับโลกมาจำหน่าย เพื่อเป็นช่องทางให้ผู้ผลิตรายย่อยที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาธุรกิจต่อไปได้ ธุรกิจคาร์แคร์ (Green Series) ร้านกาแฟ

อินทนิลเพื่อให้ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในการใช้บริการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการจัดทำห้องน้ำแก่ผู้ที่ใช้รถเข็น เป็นการสนับสนุนด้านสิทธิมนุษยชน มีทางลาดขึ้น-ลงเพิ่มขึ้นเพื่อความสะดวกในการใช้ห้องน้ำ

ใน พ.ศ. 2554 บริษัท ฯ ได้รับรางวัล “โครงการป้อนคุณภาพปลอดภัย น้ำให้บริการ” ต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 จากกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน โดยได้เหรียญทอง 53 รางวัล เหรียญเงิน 42 รางวัล และเหรียญทองแดง 33 รางวัล รวมทั้งสิ้น 128 รางวัล นับเป็นอันดับ 2 ของบริษัทน้ำมันที่ได้รางวัลทั้งหมด และรางวัล “โครงการสวมสะอาด ชาติเจริญ” ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีจำนวนสวมสะอาดในสถานบริการน้ำมันที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน HAS เป็นอันดับ 2 ของบริษัทน้ำมันที่ได้รางวัลทั้งหมด

- **รถน้ำมันเคลื่อนที่ช่วยเหลือผู้ประสพภัย จำหน่ายน้ำมันถูกกว่าปกติ 1 บาท/ลิตร**

จากภาวะอุทกภัยที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี บริษัท ฯ ได้จัดโครงการปันน้ำใจให้ความช่วยเหลือผู้ประสพภัยในการจำหน่ายเบนซิน 91 และดีเซลผ่านรถน้ำมันเคลื่อนที่ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในราคาถูกกว่าปกติ 1 บาท/ ลิตร เพื่อให้บริการและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบอุทกภัยในเขตดอนเมือง บางบัวทอง ทวีวัฒนา บางแคและบางเขน

- **รางวัล Gold Award “Reader’s Digest Trusted Brand” ต่อเนื่องปี 2**

จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสถานบริการน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ทำให้บริษัทฯ ได้รับรางวัล Gold Award Reader’s Digest Trusted Brand จากนิตยสารรีดเดอร์ไดเจสท์ ซึ่งมีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนทั่วประเทศจำนวน 1,500 รายที่มีต่อสถานบริการน้ำมัน ต่อเนื่อง 2 ปีติดต่อกัน (พ.ศ. 2553-2554)

- **การเติบโตและการพัฒนาคุณภาพน้ำมันหล่อลื่นให้ได้มาตรฐาน ใส่ใจสิ่งแวดล้อม**

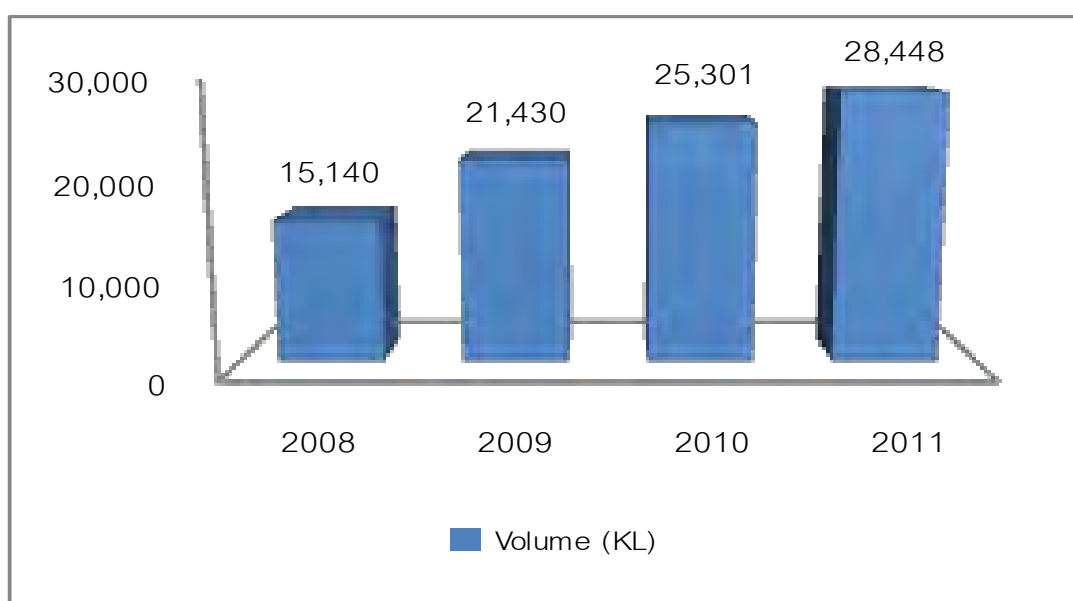
เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภคในการใช้น้ำมันหล่อลื่น บริษัทฯ ได้ดูแลและควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจน้ำมันหล่อลื่นให้เป็นไปตามระบบการจัดการคุณภาพน้ำมันหล่อลื่นมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ซึ่งเป็นระบบคุณภาพ ครอบคลุมถึงระบบการจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การขาย งานคลัง และการบริการหลังการขาย และระบบคุณภาพในอุตสาหกรรมยานยนต์ มาตรฐาน ISO/TS 16949: 2009 ระบบการจัดการคุณภาพสากลในอุตสาหกรรมยานยนต์ จนได้รับการรับรองเป็นรายแรกของประเทศไทย ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทฯ ยังได้พัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นใหม่เป็นไปตามมาตรฐานสูงสุดในปัจจุบันคือ API CJ-4 ซึ่งเป็นมาตรฐานน้ำมันหล่อลื่นสำหรับเครื่องยนต์ดีเซล ลดการสึกหรอได้ดียิ่งขึ้น น้ำมันมีความทนทานต่อการใช้งานหนัก ลดอัตราสิ้นเปลืองของน้ำมันหล่อลื่นและช่วยรักษาความสะอาดของเครื่องยนต์ได้ดีมาก

สำหรับรถยนต์รุ่นใหม่ที่ใช้เชื้อเพลิง Euro V ทำให้ตลาดน้ำมันหล่อลื่นบางจากมียอดขายเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นการเจริญเติบโตของตลาดน้ำมันหล่อลื่นพร้อมไปกับพัฒนาผลิตภัณฑ์และห่วงโซ่สิ่งแวดล้อมมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรสูงสุดด้วยการใส่ใจซื้อความรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมมีรูปสาธิตการนำกล่องใส่กระป๋องน้ำมันเครื่องมาใช้ซ้ำเป็นกล่องใส่เอกสารภายในสำนักงาน

ตัวอย่างกล่องผลิตภัณฑ์หล่อลื่น D3 GOLD API CJ-4

ภาพแสดงยอดขายผลิตภัณฑ์หล่อลื่น

- **บัตรบางจากแก๊สโซฮอล์คลับ**

บัตรบางจากแก๊สโซฮอล์คลับ เป็นบัตรที่สมาชิกจะได้รับประโยชน์จากส่วนลดน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 20 สตางค์/ลิตร ส่วนลดน้ำมันหล่อลื่น ร้านค้าพันธมิตร สิทธิพิเศษบริการช่วยเหลือรถเสียฉุกเฉิน ได้เพิ่มสิทธิพิเศษโครงการ Same Price (ได้รับสิทธิ์เติมน้ำมันราคาเดิมในวันที่ปรับราคาน้ำมันขึ้น) เพื่อให้สมาชิกได้รับความพึงพอใจมากขึ้น ปัจจุบัน บริษัทฯ มีจำนวนสมาชิกกว่า 430,000 ราย

ใน พ.ศ. 2554 เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ได้มีแคมเปญ Triple point สำหรับผู้เติมแก๊สโซฮอล์ E20 และ E85 จะได้รับส่วนลด 3 เท่าจากปกติ 20 สตางค์/ลิตรเป็น 60 สตางค์/ลิตร ในช่วงวันที่ 10 เม.ย. – 30 มิ.ย. 2554 และยังคงได้รับแคมเปญ Double point ซึ่งได้รับส่วนลด 2 เท่าจากปกติ 20 สตางค์/ลิตร เป็น 40 สตางค์/ลิตร นอกจากนั้น ยังได้ออกบัตรบางจากเลดีการ์ด สิทธิประโยชน์เพิ่มสำหรับผู้หญิง เช่น ส่วนลดร้านค้าพันธมิตรสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง สปา นิตยสารสำหรับผู้หญิง ทักษะการเล่นกอล์ฟ จูงใจกลุ่มผู้ใช้รถที่เป็นสุภาพสตรีเพิ่มเติมจากสิทธิประโยชน์ปัจจุบันที่ดำเนินการอยู่แล้ว

นอกจากจัดกิจกรรมปกติสำหรับลูกค้าบัตร อันได้แก่ การเยี่ยมชมโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา การปลูกผักด้วยวิธีไฮโดรโปนิคส์ การชมการแสดงวัฒนธรรมทองแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ การเรียนจัดดอกไม้ การทำกาแฟ การถ่ายรูป การแต่งหน้าและชมภาพยนตร์แล้ว ยิ่งไปกว่านั้น บริษัทฯ ยังได้เปิดรับบริจาคคะแนนสะสมเพื่อช่วยผู้ประสบอุทกภัยผ่านสภากาชาดไทย เพิ่มเติม มียอดสะสมเงินบริจาค 35,532.20 บาท

- **บัตรบางจากเชื่อมโยงไทยกับปั๊มหุมชน**

บริษัทฯ ได้ออก “บัตรบางจากเชื่อมโยงไทย” สำหรับลูกค้าสถานีบริการน้ำมันสหกรณ์หรือเรียกว่า ปั๊มหุมชนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายหรือกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น นอกจากเป็นการเพิ่มยอดขายทำให้ปั๊มหุมชนเข้มแข็งมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจภาคชุมชนให้แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งได้มีการขยายจำนวนสมาชิกอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกกว่า 130,000 ราย

- **ศูนย์บริการ Green Series** กับการบริการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ธุรกิจคาร์แคร์ Greens Series ได้จัดกิจกรรมช่วยผู้ประสบอุทกภัยสามารถนำรถตรวจเช็คสภาพรถยนต์เบื้องต้นที่ได้ และมีส่วนลดน้ำมันหล่อลื่นบางจากสูงสุด 50% (สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ร่วมรายการ) พร้อมรับบริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องฟรี

- **พัฒนา Mobile Application** สำหรับโทรศัพท์มือถือ iPhone

บริษัทฯ ได้พัฒนา Mobile Application สำหรับลูกค้าที่ใช้โทรศัพท์มือถือ iPhone สามารถโหลด Application เพื่อเรียกดูข้อมูลราคาน้ำมันทุกผลิตภัณฑ์ รวมถึงสามารถค้นหาสถานีบริการน้ำมันที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้

- **การสื่อสาร**

ลูกค้าสามารถสอบถามและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ได้ที่ป้ายสินค้าและบริการ ตลอดจนข้อมูลด้านการตลาดผ่านศูนย์บริการลูกค้าบางจาก ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ผ่านการฝึกอบรมตามมาตรฐานสื่อสารกับลูกค้า โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ลูกค้าได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ และรับฟังข้อเสนอแนะพร้อมตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยเก็บข้อมูลลูกค้าไว้เป็นความลับ นอกเหนือจากการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ของบริษัทฯ และเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก อีกด้วย

- **ความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม**

บริษัทฯ ตระหนักถึงเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ได้ติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (Vapor Recovery System) ณ คลังน้ำมันบางจากสุขุมวิท 64 และคลังน้ำมันบางปะอิน รวมถึงสถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลครบถ้วน สร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัย ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มาใช้บริการที่คลังและสถานีบริการน้ำมัน มีการซ่อมแซมฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้แล้ว ที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก ยังมีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่สาธารณะ ดูแลความสะอาดของห้องน้ำ สานมหยู่ ดันไม้ รางระบายน้ำ การแยกและการกำจัดขยะ ทำให้บริษัทฯ ไม่มีประวัติการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจนเป็นเหตุให้ถูกปรับเงินอย่างมีนัยสำคัญ

การดำเนินงานด้านคุณภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

บริษัทฯ ให้ความสำคัญในเรื่องการดูแลความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานในทุกกิจกรรมภายใต้ระบบบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานสากล มีความปลอดภัย ถูกต้องตามหลักอาชีว อนามัย ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ต่อสังคม ชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่า อีกทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญของพนักงาน ผู้รับเหมา หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่น จึงกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะทำงาน และกำหนดเรื่องความรู้ ความสามารถด้าน SHEE เป็นคุณสมบัติของพนักงาน (Core Competency) และยังสามารถตระหนักรู้และมีพฤติกรรมในด้านความปลอดภัย จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร และการสร้างพฤติกรรมที่ถูกต้องของผู้เกี่ยวข้อง ตามหลัก BB-SHEE (Behavior Based Safety Health Environment Energy) อันมีคณะกรรมการ/คณะทำงานด้าน SHEE ดังนี้

คณะบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

(Safety, Health, Environment and Energy Management Team – SHEEM)

ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากทุกสายงานเป็นสมาชิก มีหน้าที่ร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ทบทวนระบบการจัดการฯ ตลอดจนให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อพัฒนาระบบและงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างต่อเนื่อง และแต่งตั้งคณะทำงานต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้การบริหารงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม และพลังงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(Safety Health and Environment Committee, SHEC)

มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่กฎหมายกำหนด มีสัดส่วนของตัวแทนพนักงานร้อยละ 50 ทำงานร่วมกับคณะอนุกรรมการด้านความปลอดภัยในระดับปฏิบัติการอื่นๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานปลอดภัยยิ่งขึ้น

คณะกรรมการความปลอดภัยในการปฏิบัติการ (Safe Operation Team - SOT)

มีหน้าที่ทบทวนการออกแบบวิธีการทำงานและการปฏิบัติงานที่ผ่านการพิจารณาจากคณะทำงาน JSA&QCA คณะทำงาน HAZOP หรือคณะทำงาน EQT เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานความปลอดภัยฯ

รวมทั้งทบทวนรายงานอุบัติการณ์และกำหนดแนวทางป้องกัน โดยมีผู้จัดการในสายปฏิบัติการ โรงกลั่น สายเทคนิค โรงกลั่น สายวิศวกรรม โรงกลั่น รวมทั้งผู้จัดการที่เกี่ยวข้องเป็นสมาชิก

คณะส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม

(Safety, Health, Environment and Energy Promotion Team – SHEE_P)

มีหน้าที่ส่งเสริมจิตสำนึกด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม และพลังงานในการทำงานของพนักงาน ผ่านกิจกรรมที่พนักงานสามารถมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

คณะทำงาน JSA & QCA (Job Safety Analysis & Quality Control Analysis)

มีหน้าที่ทบทวนขั้นตอนการทำงานให้เกิดความปลอดภัยและมีคุณภาพโดยละเอียด

คณะทำงาน HAZOP (Hazard Operability)

มีหน้าที่ทบทวนการออกแบบคัดแปลงระบบท่อ อุปกรณ์และเครื่องมือในโรงกลั่นให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและมาตรฐานวิศวกรรมของบริษัทฯ ด้วยการใช้เทคนิคของ HAZOP เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างปลอดภัย

คณะทำงานสร้างระบบมาตรฐานการออกแบบและควบคุมคุณภาพการออกแบบ

(Engineering and Quality Team)

ในปีนี้บริษัทฯ ได้ปรับปรุงระบบการออกแบบและการควบคุมการออกแบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ดังนี้

1. การปรับปรุงด้านวิศวกรรมการซ่อมบำรุง

- นำระบบ Safety Integrity Level (SIL) เข้ามาใช้งานเพื่อเพิ่มความมั่นคงและเชื่อถือได้ (Reliability) ของอุปกรณ์ควบคุมวัด
- นำระบบ Risk Based Inspection (RBI) เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบอุปกรณ์
- ใช้งานระบบ Reliability Centered Maintenance (RCM)
- ปรับปรุงมาตรฐานงานซ่อมบำรุงให้สูงกว่ามาตรฐานสากล
- เพิ่มขีดความสามารถและความเชื่อมั่นของระบบดับเพลิง โรงกลั่นฯ

- เพิ่มประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย (Security) ได้แก่ การควบคุมการเข้า-ออก (Access Control) กล้องวงจรปิด (CCTV)

2. การปรับปรุงระบบการทำงาน

- นำระบบการบริหารจัดการตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติมาใช้
- เตรียมการเพื่อนำระบบมาตรฐานการจัดการด้านพลังงาน (ISO 50001) มาประยุกต์ใช้
- ปรับปรุงพัฒนาการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้พลังงานของอาคารสำนักงาน เช่น การเปลี่ยนใช้หลอดไฟฟ้าประหยัดพลังงาน การออกแบบอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสารออนไลน์ (Document Management System : DMS) และระบบการจัดการมาตรฐานออนไลน์ (e-ISO) ให้ครอบคลุมระบบการจัดเก็บเอกสารและข้อกำหนดตามมาตรฐานการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และลดการใช้ทรัพยากร เช่น กระดาษลง
- ตรวจสอบสภาพของพนักงานตามปัจจัยเสี่ยงด้านอาชีวอนามัยเชิงวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของผู้ปฏิบัติงานจากปัจจัยภายในและภายนอกสถานที่ทำงาน รวมทั้งจัดให้มีการตรวจสอบสภาพพื้นที่ทำงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข ได้อย่างเหมาะสม

3. การส่งเสริมจิตสำนึกด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

- จัดตั้งคณะทำงานด้านพลังงานต่างๆ เช่น คณะทำงานปรับปรุงประสิทธิภาพโรงกลั่น (Refinery Efficiency Enhance Taskforce, REET), คณะทำงานด้านการจัดการพลังงาน, คณะตรวจติดตามการจัดการพลังงาน, คณะทำงานเพื่อพัฒนาระบบการจัดการพลังงาน ISO 50001 เพื่อพัฒนาระบบการจัดการพลังงานให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- จัดอบรมหลักสูตรความรู้ด้านการดับเพลิงขั้นต้นให้กับพนักงานทั่วไป และการดับเพลิงขั้นสูงสำหรับพนักงานที่ปฏิบัติงานในหน่วยกลั่นฯ, คลังน้ำมันและศูนย์จ่ายน้ำมัน
- จัดอบรมหลักสูตรต่างๆ ด้านความปลอดภัย เช่น เทคนิคการวิเคราะห์และทบทวนด้านความปลอดภัย ความปลอดภัยในที่อับอากาศ การปฐมพยาบาล เป็นต้น

- จัดอบรมหลักสูตรความปลอดภัยสำหรับผู้รับเหมาที่เข้ามาทำงานในโรงกลั่น รวมทั้งการส่งเสริมจิตสำนึกและพฤติกรรมการทำงานที่ถูกต้องของผู้รับเหมาในช่วงซ่อมบำรุงใหญ่โรงกลั่นฯ
- จัดอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ
- จัดให้มีการประชุมแบบ Tool Box Meeting (TBM) เพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารสำหรับพนักงานที่ปฏิบัติงานในกะ (Shift Operation)
- การเรียนรู้ผ่านระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ในระบบ Intranet ของบริษัท
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม พลังงาน ได้แก่

- กิจกรรมส่งเสริม BB-SHEE (Behavior Based SHEE)

รณรงค์ให้พนักงานและผู้รับเหมามีพฤติกรรมด้าน SHEE ที่ถูกต้องและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
ได้แก่

- กิจกรรมพื้แนะนำน้องเรื่อง BB-SHEE
- กิจกรรม BBS (Behavior Based Safety)
- กิจกรรม SHEE Walking Day ซึ่งผู้บริหารระดับสูง และพนักงานร่วมเดินตรวจพื้นที่ทำงาน และการปฏิบัติงานของทั้งพนักงานและผู้รับเหมา รวมทั้งให้คำแนะนำ และชมเชยพนักงานและผู้รับเหมาที่มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ปลอดภัย
- กิจกรรม SHEE Quiz แข่งขันตอบปัญหา
- กิจกรรมสุขภาพดี สร้างได้ด้วยการออกกำลังกาย
- จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน QCC Energy day และ มีการประกวดผลงานการประหยัดพลังงาน
- จัดให้มีการประเมินสถานการณ์การจัดการพลังงานเบื้องต้น (Energy Management Matrix, EMM) ทุกทั้งองค์กร เพื่อประเมินการจัดการพลังงานขององค์กรใน 6 มิติ
- กิจกรรม NOTICE MAN เป็นการรณรงค์ให้พนักงานออกไปเตือน เมื่อพบพื้นที่ปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย และกิจกรรม ONE MAN ALL EXCELLENCE ส่งเสริมให้พนักงานมีความเชี่ยวชาญในเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี

- กิจกรรม “เจอ!!! ต้องเจอ” เป็นการมอบของขวัญให้แก่ผู้รับเหมาที่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยและสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล (PPE) ขณะปฏิบัติงานในลานรับน้ำมันดิบฯ เป็นการรณรงค์ให้ปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด
- จัดประกวดด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในหัวข้อ”การขนส่งที่ไม่มีอุบัติเหตุและข้อร้องเรียนของพนักงานและผู้ประกอบการขนส่ง” และการจัดประกวดบอร์ดให้ความรู้ของผู้บริการขนส่งเพื่อลดอุบัติเหตุและข้อร้องเรียน
- กิจกรรมรักษาสภาพทุกวัน
บริษัทฯ เชิญชวนเพื่อนพนักงานร่วมออกกำลังกายประกอบจังหวะตามเพลงในช่วงเวลา 15.00-15.05 น. ของทุกวัน
- การสื่อสารความรู้ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อมและพลังงานผ่าน SHEE Channel และระบบป้ายประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ
- กิจกรรม 5 ส.
บริษัทฯ จัดกิจกรรม 5 ส. Big Cleaning Day
- กิจกรรมเรียนรู้และแบ่งปัน (We Care We Share)
 - บริษัทฯ เผยแพร่ข่าวสารและความรู้ด้านความปลอดภัยให้แก่พนักงานทุกคนผ่านช่องทาง outlook และป้ายประชาสัมพันธ์ภายในบริษัทฯ
 - การแบ่งปันข้อมูลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม ผ่านการแบ่งปัน (SHEE Talk) ก่อนการประชุมปฏิบัติการประจำทุกวัน และการประชุมก่อนเริ่มทำงาน
 - การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Lesson & Learnt) เพื่อนำมาให้น้องงานอื่นได้เรียนรู้และป้องกัน
- กิจกรรมเผยแพร่ความรู้และแบ่งปันประสบการณ์ในการร่วมแสดงนิทรรศการสัปดาห์ความปลอดภัยแห่งชาติ ครั้งที่ 24

เป้าหมายและดัชนีวัดผล

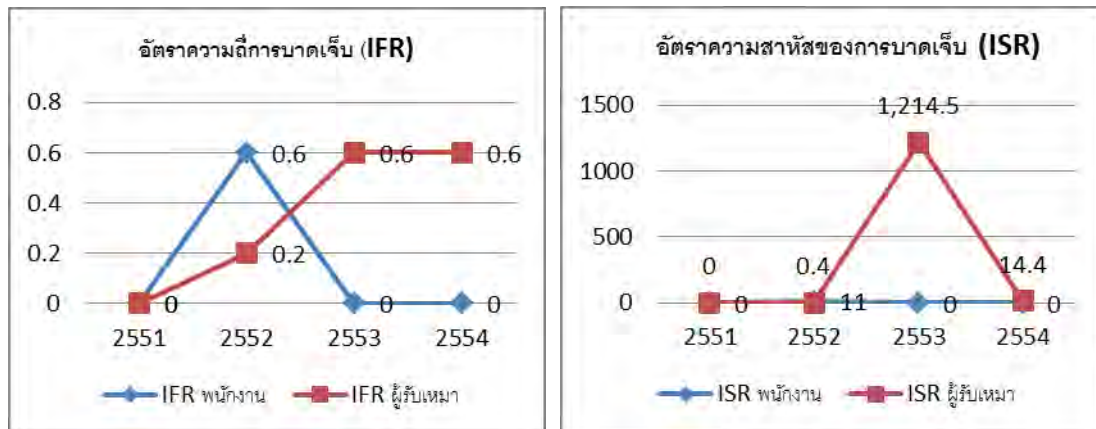
ในปีนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดดัชนีวัดผลความสำเร็จด้านความปลอดภัยเชิงป้องกันร่วมกับสถิติอุบัติเหตุเพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยทั้งต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน ดังนี้

1. อุบัติเหตุรุนแรง หมายถึง อุบัติเหตุที่ทรัพย์สินของบริษัทฯ มีความเสียหายมากกว่า 1,000,000 บาท หรือ มีพนักงานบาดเจ็บถึงขั้นหยุดงาน

*เหตุการณ์อุปกรณ์ตัดไฟที่หน่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเตาเป็นน้ำมันดีเซล

2. อัตราความถี่ของการบาดเจ็บ (Injury Frequency Rate: IFR) และ อัตราความสาหัสของการบาดเจ็บ (Injury Severity Rate: ISR) ของพนักงานและผู้รับเหมา บริษัทฯ ได้เริ่มวัดผล ค่า IFR และ ISR ของพนักงานและผู้รับเหมาในปี 2551 ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนพนักงานที่ได้รับบาดเจ็บรุนแรงถึงขั้นหยุดงาน และจำนวนวันทำงานที่สูญเสียไปเมื่อเทียบกับจำนวนชั่วโมงการทำงานของพนักงานทุกคนในแต่ละปี รวมทั้งค่า IFR และ ISR จะกระตุ้นให้พนักงานทุกคนตระหนักและช่วยกันดูแลเพื่อนพนักงานไม่ให้ได้รับบาดเจ็บในการทำงานได้อีกทางหนึ่ง

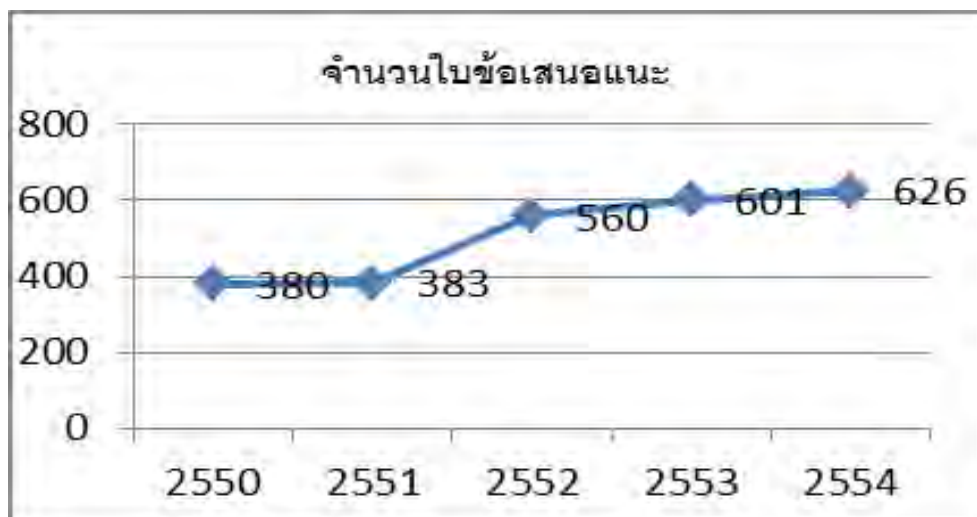

หมายเหตุ : IFR และ ISR คำนวณเทียบกับจำนวนชั่วโมงทำงาน 1,000,000 ชั่วโมง

พ.ศ. 2554 : เกิดอุบัติเหตุถึงขั้นหยุดงาน สำหรับพนักงาน 1 ราย และผู้รับเหมา 1 ราย

(ผู้รับเหมาประสบอุบัติเหตุสาหัสหยุดงานมากกว่า 6 เดือน)

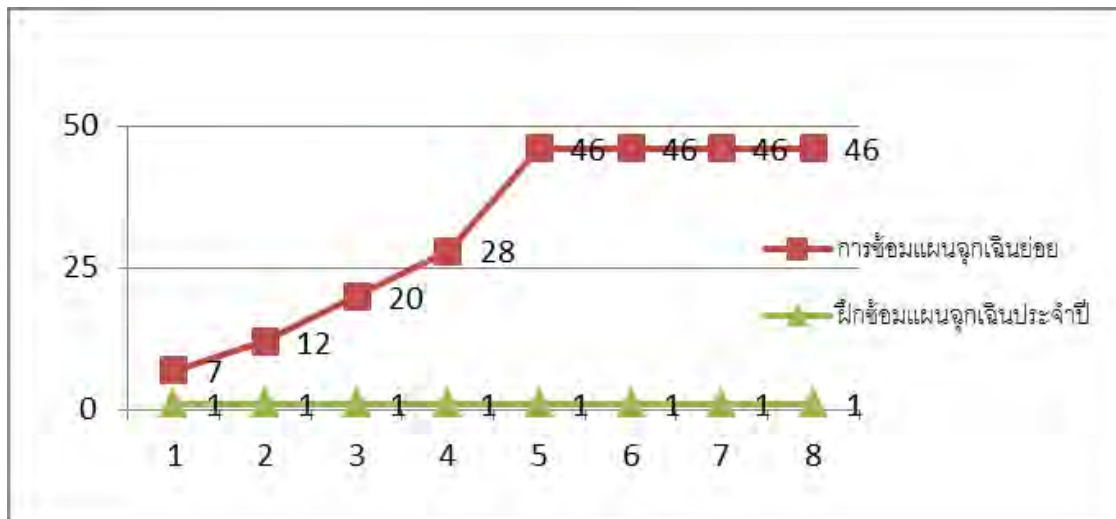
3. จำนวนใบข้อเสนอแนะปรับปรุงด้านความปลอดภัยจากพนักงาน

ในปี 2554 พนักงานได้ร่วมกันแนะนำการพัฒนาด้านความปลอดภัยผ่านระบบใบเสนอแนะเพิ่มสูงขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาสภาพพื้นที่ให้ทำงานปลอดภัยและดีกว่ามาตรฐาน พฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมไม่ปลอดภัยลดลง นอกจากนี้ พนักงานยังได้เสนอความคิดเห็นด้านสภาพสิ่งแวดล้อมในการทำงานผ่านคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งสิ้น 47 เรื่อง และผ่านเวทีกิจกรรมกลุ่ม QCC (Quality Control Circle) จำนวน 36 เรื่อง

4. การซ่อมแผนฉุกเฉิน

บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมและการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการวางแผนทางและวิธีปฏิบัติในการระงับเหตุ การลดผลกระทบ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ตามแผนฉุกเฉินและแผนจัดการเพื่อรองรับสถานการณ์วิกฤต และมีการฝึกซ้อมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

นอกจากการอบรมด้านความปลอดภัยให้แก่พนักงานแล้ว บริษัทฯ ยังมีศูนย์ฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตั้งอยู่ที่ศูนย์จำหน่ายน้ำมันบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้การอบรมทั้งหลักสูตรด้านความปลอดภัยที่ครบวงจร ได้แก่ การดับเพลิงขั้นต้น การดับเพลิงขั้นสูง เทคนิคการดับเพลิง การตั้งการระงับเหตุฉุกเฉิน และการซ้อมหนีไฟประจำปี ให้แก่พนักงาน และบุคคลภายนอกอย่างต่อเนื่อง ในปีที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้จัดการอบรมหลักสูตรด้านความปลอดภัยต่างๆ รวม 37 ครั้ง และมีผู้เข้ารับการอบรมและร่วมฝึกซ้อม รวมทั้งสิ้น 8,929 คน

นโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ระดับองค์กรและการพัฒนาบุคลากร

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มุ่งมั่นในการยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ซึ่งให้ความสำคัญต่อแนวทางที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระดับองค์กร และระดับบุคคล ที่นำไปสู่การปรับปรุงระบบการทำงานที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหรือนวัตกรรม บริษัทฯ จึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ระดับองค์กรและการพัฒนาบุคลากร ดังต่อไปนี้

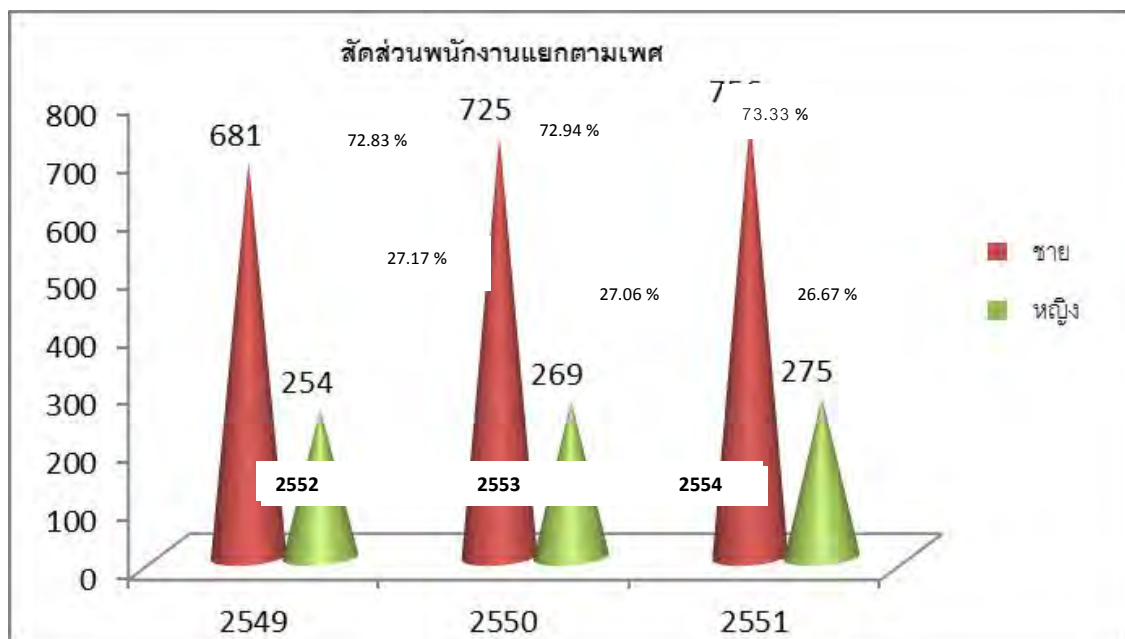
1. ปลุกฝังให้การเรียนรู้เป็นวิถีปฏิบัติขององค์กร โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำที่ทำงานเป็นกิจวัตรในทุกระดับตั้งแต่บุคคล หน่วยงานและองค์กร เน้นสิ่งที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยตรง การสร้างองค์ความรู้และแบ่งปันความรู้ทั่วทั้งองค์กร ก่อให้เกิดโอกาสในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและมีความหมาย รวมทั้งการสร้างนวัตกรรม
2. ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานมีการเรียนรู้ภายในกระบวนการ (Learning in Process) โดยเน้นวงจรการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลป้อนกลับที่เป็นจริง (Fact – Based Data) ของผลลัพธ์เทียบกับเป้าหมาย ผ่านวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (PDCA) ที่ประกอบด้วย P – การวางแผน, D – การปฏิบัติตามแผน, C – การตรวจประเมินผลและการเรียนรู้ และ A – การปรับแผนหรือปรับวิธีการปฏิบัติ
3. ส่งเสริมและสร้างโอกาสการเรียนรู้ระดับบุคคลให้เป็นมืออาชีพ ด้วยการให้การศึกษา ฝึกอบรม ได้โอกาสทำงานที่ท้าทาย รวมถึงโอกาสการหมุนเวียนหน้าที่การงาน และการเรียนรู้ผ่านระบบการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ขององค์กร ได้แก่ การร่วมระดมความคิดของบุคลากรและอาสาสมัคร ผลการวิจัยและพัฒนาข้อมูลจากลูกค้า การแบ่งปันวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ และองค์ความรู้หรือกระบวนการที่เทียบเคียง โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาแต่ละบุคคลจากการประเมินสมรรถนะ (Competency) ที่แท้จริงในแต่ละตำแหน่งเทียบกับมาตรฐานองค์กร
4. บุคลากรทุกระดับต้องมีวินัยต่อแนวทางปฏิบัติขององค์กร และร่วมกันปลุกฝังจิตสำนึกเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนสมรรถนะหลัก (Core Competency) ขององค์กร คือ การใฝ่รู้ การปรับตัวและมีความคิดริเริ่ม ความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม การคำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และการประหยัดพลังงาน
5. ผลลัพธ์ที่คาดหวังของการเรียนรู้ระดับองค์กรและระดับบุคคล คือ พัฒนาองค์ความรู้ที่ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้แก่ลูกค้าผ่านผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือที่ปรับปรุงใหม่ รวมถึงการบริการลูกค้า การสร้างโอกาสใหม่ทางธุรกิจ การสร้างและปรับปรุงกระบวนการใหม่หรือรูปแบบธุรกิจใหม่ การเพิ่มผลิตภาพ ประสิทธิภาพ รวมถึงการลดความผิดพลาด ของเสีย ความสูญเสีย และต้นทุนที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงความสามารถในการตอบสนองลูกค้าและลดรอบเวลา การเพิ่มผลการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้บรรลุผลในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร

นโยบายฯ ฉบับนี้ ผู้บริหารต้องประพฤติตน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และพนักงานทุกระดับต้องเข้าใจและปฏิบัติตามในทุกๆ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

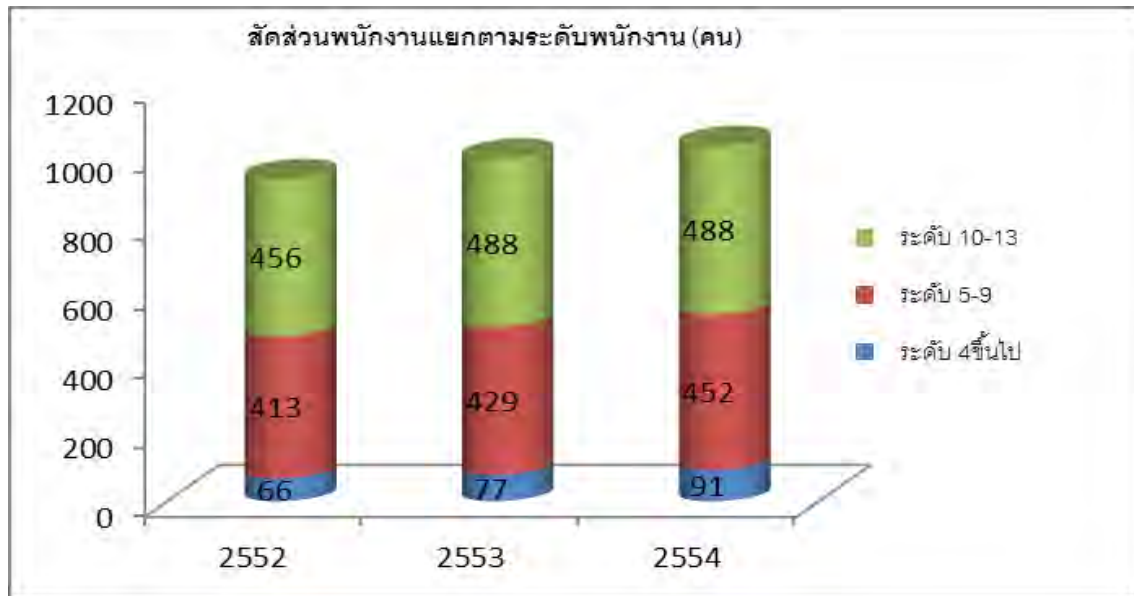
การปฏิบัติด้านแรงงานและสิทธิมนุษยชน

การจ้างงาน

บริษัท บางจากฯ มีพนักงานทั้งหมดเป็นคนไทย จำนวน 1,031 คน มีอายุเฉลี่ย 34 ปี อายุงานเฉลี่ย 10.4 ปี มีช่วงอายุ เพศ ระดับการศึกษา และลักษณะการปฏิบัติงานที่หลากหลาย แต่มีความเท่าเทียมกันทุกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม เนื่องจากธุรกิจของบริษัทฯ เป็นอุตสาหกรรมพลังงานมีการปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง สัดส่วนของพนักงานชายจึงมากกว่าพนักงานหญิงเพื่อความเหมาะสมตามลักษณะงาน

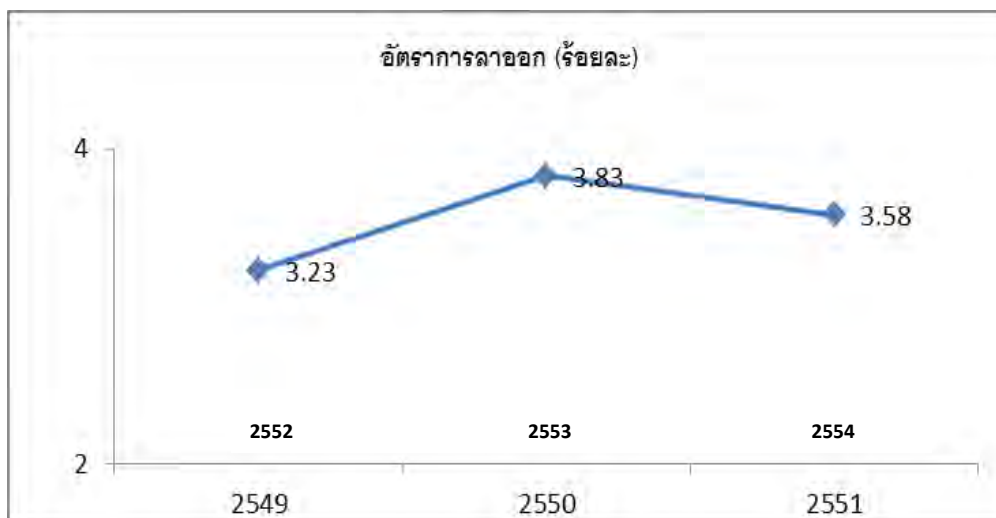

ใน พ.ศ. 2554 บริษัทฯ ได้รับพนักงานเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการขยายธุรกิจและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ทำให้จำนวนพนักงานในปีนี้สูงขึ้นจากปีก่อน ทั้งนี้บริษัทฯ มีระบบการคัดเลือกพนักงานที่เป็นมาตรฐาน มีการทดสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาความรู้ความสามารถ รวมทั้งความเหมาะสมกับตำแหน่งงานของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ ยังมีการตรวจความพร้อมด้านสุขภาพก่อนเริ่มทำงานอีกด้วย บริษัทฯ มีสัดส่วนของพนักงานในแต่ละระดับ

จำนวนพนักงานจำแนกตามพื้นที่	2554
BKHO - Enco	141
BKRF – โรงกลั่น	802
CDBI – บางปะอิน	53
NDCM – เชียงใหม่	12
NEKK – ขอนแก่น	13
SDSR – สุราษฎร์ธานี	10
Grand Total	1031

จำนวนพนักงานจำแนกตามช่วงอายุ				
ช่วงอายุ	2551	2552	2553	2554
น้อยกว่า 30	300	306	333	346
ระหว่าง 30-50	549	570	598	618
มากกว่า 50	49	59	63	67
รวม	898	935	994	1031

หมายเหตุ: ไม่รวมพนักงานเกษียณและพนักงานไม่พันทดลองงาน

จำนวน พนง. ที่พื้นที่สภาพจำแนกตามพื้นที่				
พื้นที่	2551	2552	2553	2554
Enco + โรงกลั่น	35	33	35	43
เชิงใหม่	-	-	-	1
บางปะอิน	2	-	3	2
ขอนแก่น	-	1	1	-
สุราษฎร์ธานี	-	-	2	-
รวม (คน)	37	34	41	46

สิทธิมนุษยชน

บริษัทฯ ถือนโยบายเคารพในสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแรงงาน จึงกำหนดให้พนักงานและผู้รับเหมาของบริษัทฯ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี ไม่มีการจ้างแรงงานเด็ก หรือการบังคับใช้แรงงาน รวมทั้งไม่มีการกีดกันทางเพศ ในส่วนของผู้รับเหมานั้น บริษัทฯ ได้กำหนดไว้ในสัญญาให้ผู้รับจ้างต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของแรงงานให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายต่างๆ อาทิ กฎหมายแรงงาน กฎหมายประกันสังคมและเงินทดแทน และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน หากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามที่ตามกฎหมาย ให้ถือว่าผู้รับจ้างผิดสัญญาและผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยไม่ต้องบอกล่วงหน้า นอกจากนี้มีการจัดอบรมให้กับผู้รับเหมาและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ให้เข้าใจเรื่องความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและพลังงาน เป้าหมาย นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของบริษัทฯ เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจไม่สอดคล้องกัน โดยส่วนความปลอดภัยทุกสัปดาห์ อีกทั้งยังเข้าถึงเรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น เพื่อลดความเสี่ยงจากความไม่เข้าใจที่อาจนำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม ความไม่ปลอดภัยของผู้มาติดต่องานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น

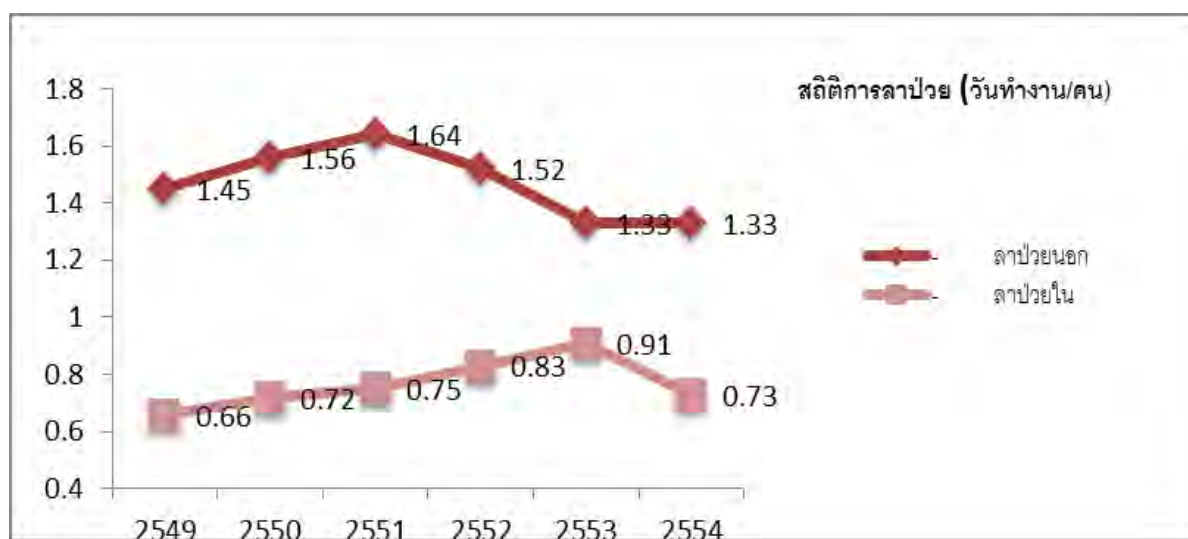
การบริหารค่าจ้าง เงินเดือน และผลตอบแทน

บริษัทฯ ดำเนินนโยบายการบริหารค่าจ้างและผลตอบแทนพนักงานด้วยหลักความเป็นธรรมเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับความสามารถของพนักงาน รวมทั้งมีการปรับค่าตอบแทนของบริษัทฯ ให้สามารถแข่งขันได้ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เพื่อดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาร่วมงานกับบริษัทฯ และจูงใจให้พนักงานปัจจุบันพัฒนาผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริษัทฯ มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานที่มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนตามดัชนีชี้วัด (KPIs)

ผู้บังคับบัญชาและพนักงานจึงมีความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน ทำให้การประเมินผลการปฏิบัติงานนำไปสู่การพัฒนาและพนักงานในคราวเดียวกัน

บริษัทฯ จัดให้มีสวัสดิการที่เหมาะสมแก่พนักงานและครอบครัวมากกว่าที่กฎหมายกำหนด และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความจำเป็นของธุรกิจ บริษัทฯ ได้จัดโครงการ EJIP (Employee Joint Investment Program) เพื่อเป็นการตอบแทนความตั้งใจการปฏิบัติงานของพนักงาน อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้พนักงานทุ่มเทในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากสวัสดิการที่จัดให้แก่พนักงานตามปกติแล้ว ในช่วงที่มีการระบาดของโรคต่างๆ เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 บริษัทฯ ได้จัดให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ให้แก่พนักงานทุกคน จัดให้มีการติดตั้งเจลล้างมือตามอาคารต่างๆ อย่างทั่วถึงและเพียงพอ แจกหน้ากากอนามัย ธารงศ์ให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคดังกล่าว รวมทั้งกำหนดให้พนักงานที่แพทย์วินิจฉัยว่าอาจป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ สามารถหยุดงานได้ทันทีโดยไม่ถือเป็นวันลาป่วยด้วย

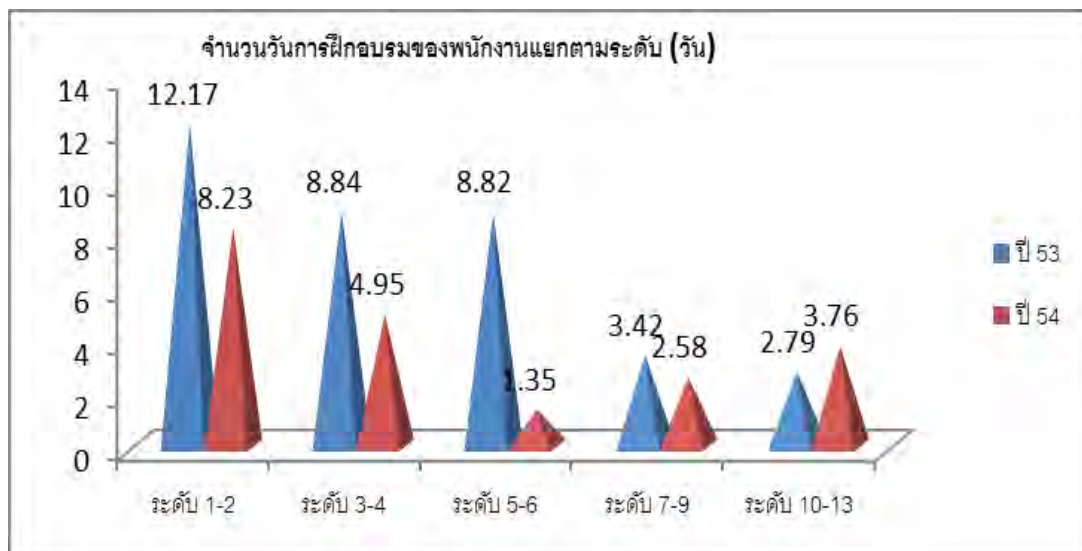
การพัฒนาศักยภาพ

เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพ ให้มีศักยภาพ ความสามารถพิเศษที่สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล และเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าต่อสังคม ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมองค์กรคือ “เป็นคนดี มีความรู้ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” อันจะนำไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ

ในการพัฒนาและส่งเสริมความรู้แก่บุคลากรนั้น ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งความร่วมมือของพนักงานทุกคน บริษัทฯ ได้ใช้หลักการของ Competency Management เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากร โดยเริ่มจากการประเมิน Competency ของพนักงานแต่ละคนเพื่อหา Competency Gap ซึ่งปี 2554 บริษัทฯ ได้มีการปรับปรุงการประเมิน Competency เป็นรูปแบบการประเมินแบบ 180 องศา ซึ่งเป็นการประเมินร่วมกันระหว่างพนักงาน ผู้บังคับบัญชาของพนักงาน และผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นบุคคลที่สาม เพื่อให้ได้ผลการประเมินมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan) เพื่อเติมเต็มสิ่งที่จำเป็นสำหรับพนักงานแต่ละคน

การพัฒนารายบุคคลนั้น ครอบคลุมทั้งส่วนที่บริษัทฯ ดำเนินการให้และพนักงานพัฒนาตนเอง ซึ่งมีการฝึกอบรม, การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (On the Job training), การเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning), การได้รับมอบหมายโครงการ (Project Assignment) เป็นโครงการพัฒนาแบบข้ามสายงาน (Cross Functional) และพัฒนาตามสายงาน (Functional Development), กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพด้วยเทคนิค Quality Control Circle (QCC), กิจกรรมกลุ่ม KAIZEN และที่สำคัญคือ การจัดกิจกรรมชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practices : CoPs) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกันหรือพนักงานที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน อันเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความรู้ (Knowledge Management) อันจะนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning)

นอกจากนั้น บริษัทฯ ได้ออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายและทิศทางขององค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพของบุคลากร ให้มีความรู้เฉพาะทาง ความรู้ทางด้านเทคนิค ความรู้ด้านบริหารและความรู้เพื่อรองรับธุรกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกเหนือจากนั้น บริษัทฯ ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุงใหม่) มาตรา 11/1, การเปลี่ยนแผน นโยบาย การลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ, กฎหมายแรงงานให้แก่พนักงาน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการสัมมนา ดูงาน เพื่อให้พนักงานได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับองค์กรอื่นๆ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กร จำนวนชั่วโมงการอบรมพนักงานโดยเฉลี่ย คือ 6 วัน อย่างไรก็ตามจากผลกระทบของอุทกภัยทำให้การฝึกอบรมในไตรมาสที่ 4 เกือบทั้งหมดถูกเลื่อนออกไป

ตัวอย่างหลักสูตรฝึกอบรม เช่น หลักสูตรการพัฒนาระดับผู้บริหาร(Executive Development Program), ผู้บริหารอาวุโส (Senior Executive Program), การพัฒนาผู้บริหารอาวุโสหลักสูตรก้าวหน้า (Advanced Senior Executive Program), ผู้นำบางจาก, Business Acumen เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร, การชี้บ่งอันตรายด้วยวิธี HAZOPS, Defensive Driving, วัฒนธรรมองค์กร (BCP Culture CSR) และธรรมาภิบาล (CG), การบริหารความเสี่ยง และการบริหารการจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ เป็นต้น

การพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บริษัทฯ ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการความรู้ จึงได้ตั้งเป้าหมายขององค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการกำหนดแนวทางโดยเริ่มจากการค้นหา และจัดโครงสร้างขอบเขตความรู้ การจัดการและจัดเก็บ การถ่ายทอด และการส่งเสริมผลักดันให้พนักงานมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และแบ่งปันภายในส่วนงานภายในบริษัท และแบ่งปันให้กับองค์กรและบุคลากรภายนอก เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน และท้ายสุดคือการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาเป็น Best Practice และก่อให้เกิดนวัตกรรม อันเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและปรับปรุงงานของบริษัทฯ การสร้าง Web KM ให้พนักงานเข้าเรียนรู้ มีลักษณะเป็นความรู้พื้นฐานในการทำงาน ความรู้จากประสบการณ์ ความรู้เฉพาะทาง ความรู้จากการอบรมและข่าวสารต่างๆ ตลอดจนการถ่ายโอนความรู้ของบุคลากรที่ลาออกหรือเกษียณอายุ

นอกจากนั้น บริษัทฯ ได้มีการจัดทำโครงการ BCP Trainer ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาคนในองค์กรด้วย คนในองค์กร ส่งเสริมให้พนักงานผู้มีความเชี่ยวชาญความรู้ในด้านใดด้านหนึ่งสามารถเป็นวิทยากรภายใน ถ่ายทอดความรู้ที่พนักงานมีไปยังบุคคลอื่น เพื่อให้ความรู้นั้นยังคงอยู่กับองค์กร พนักงานสามารถที่จะทำงานแทนกันได้และเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีการฝึกฝน ทบทวน ความรู้ และประสบการณ์ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ที่ได้ทำการถ่ายทอดจากวิทยากรภายใน ครอบคลุมด้านสิ่งแวดล้อม, ความปลอดภัย, เทคโนโลยีสารสนเทศ, บัญชี และความรับผิดชอบต่อสังคม

การพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ

การพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพเป็นกระบวนการสืบเนื่องมาจากการแผนอัตรากำลังคน แผนพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของบุคลากรให้เป็นไปตามกลยุทธ์ ทิศทาง และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งกระบวนการในการจัดทำ แบ่งเป็น

- การจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path)

บริษัทฯ มีการดูแลและกำหนดหลักเกณฑ์เส้นทางความก้าวหน้าของพนักงานในทุกระดับ โดยแบ่งเป็นสายบริหาร (Management) และสายผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) ซึ่งพนักงานทุกคนมีโอกาสในความก้าวหน้าสายงานและวิชาชีพตามที่ตนถนัดและมีความสามารถ

- การบริหารจัดการพนักงานศักยภาพสูง

บริษัทฯ มีโครงการบริหารจัดการกลุ่มพนักงานที่มีศักยภาพสูง (Talent Management) โดยทำการคัดเลือกพนักงานที่มีศักยภาพ มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในงานสูง จากการประเมินความเป็นผู้นำและบุคลิกภาพ (Leadership & Personality) การจัดทำแผนพัฒนาพิเศษสำหรับกลุ่มพนักงานดังกล่าวเป็นรายบุคคล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ สร้างความรู้สึผูกพันกับองค์กร เพื่อให้พนักงานเหล่านั้นเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวหน้าต่อไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งบริษัทฯ ได้มีการทบทวนรายชื่อพนักงาน วิเคราะห์และพัฒนาพนักงานกลุ่มนี้ เป็นประจำทุกปี

- แผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan)

เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ เป็นไปอย่างราบรื่น บริษัทฯ จึงจัดทำแผนผู้สืบทอดตำแหน่งสำคัญ และมีการพัฒนาผู้สืบทอดตำแหน่งไว้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารและส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคลร่วมกันกำหนดตำแหน่งงานสำคัญในกลุ่มผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง กลุ่มที่มีความสำคัญในการผลักดันองค์กร มีการประเมินและคัดเลือกพนักงานโดยใช้ Leadership & Personality Trait Modeling for Successor จากนั้นจึงจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล โดยมีส่วนพัฒนาทรัพยากรบุคคล เป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าและความพร้อมในการดำรงตำแหน่ง

การสร้าง ความผูกพันกับพนักงาน

บริษัทฯ ดำเนินการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานกับพนักงาน และพนักงานกับบริษัทฯอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บริษัทฯ เป็นสถานที่ทำงานที่มีความสุข เกิดความพึงพอใจและเกิดพลังแห่งความร่วมมือ ร่วมใจกันทั่วทั้งองค์กร โดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆหลายรูปแบบที่แฝงไว้ด้วยการปลูกฝังคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดีต่อเพื่อนพนักงาน องค์กร และสังคมโดยรวม

ในปี 2554 นี้ บริษัทฯ ได้ยกระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวไปสู่การสร้าง ความผูกพันต่อองค์กรของ โดยศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล การสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานกลุ่มย่อย โดยสุ่มเลือกมาจากพนักงานทุกระดับงาน ทุกสายงาน รวมทั้งสภาพแรงงานและคณะกรรมการลูกจ้าง เพื่อกำหนดปัจจัยที่ส่งเสริมให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่

บริษัทฯ ได้สำรวจระดับความผูกพันของพนักงานทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบมุมมองของพนักงานที่มีต่อความก้าวหน้า การเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนของบริษัทฯ และเป็นเครื่องมือป้องกันปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งในแง่การเสริมสร้างจุดเด่นและการแก้ไขข้อบกพร่อง และนำผลไปเทียบเคียงกับระดับความผูกพันของพนักงานของบริษัทชั้นนำทั่วโลก แล้วจัดให้ทุกหน่วยงานทำแผนปรับปรุงความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ และทัศนคติระหว่างกัน

และจากผลการประเมินความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัทฯได้นำมาเพื่อพัฒนาเป็นโครงการต่างๆ ดังนี้

โครงการพัฒนาผู้บริหารด้านการบริหารบุคคล

บริษัทฯ ได้จัดให้มีการพัฒนาผู้บริหารในทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับหัวหน้าแผนกขึ้นไป จนกระทั่งถึงกรรมการผู้จัดการใหญ่ในด้านการบริหารคน เพื่อให้เกิดความเข้าใจความต้องการที่แตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กร อาทิ หลักสูตร People Management และหลักสูตรผู้นำบางจาก เป็นต้น

โครงการปรับปรุงสวัสดิการพนักงาน

เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระค่ารักษาพยาบาลของพนักงาน บริษัทฯ ได้ปรับปรุงค่ารักษาพยาบาลและค่าทันตกรรมให้ครอบคลุมถึงครอบครัวพนักงาน และเพิ่มวงเงินค่าทันตกรรมพนักงานและครอบครัว, ขยายความคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลให้ครอบคลุมถึงครอบครัวพนักงาน และเปิดเครดิตโรงพยาบาลเพิ่มเติมเพื่อให้พนักงานเข้ารักษาพยาบาลได้สะดวกขึ้น

กิจกรรมต่อเนื่องที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ ได้แก่

กิจกรรมวันเกิดพนักงาน จัดให้พนักงานที่เกิดในเดือนเดียวกันได้ร่วมกันประกอบพิธีทางพุทธศาสนา รับประทานอาหารและบำเพ็ญประโยชน์กันตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น เยี่ยมชมชุมชนรอบโรงกลั่นทำความสะอาดชุมชน ทาสีสะพาน ปลูกต้นไม้ ฯลฯ

กิจกรรมสัมมนาประจำปี บริษัทฯ จัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพนักงาน ซึ่งในปีนี้ บริษัทฯ จัดพาพนักงานไป “สัมมนา มหัศจรรย์เขาใหญ่ ผจญภัยเมืองคาบอย” ที่ จ.นครราชสีมา โดยพนักงานได้ร่วมกันทำน้ำหมักจุลินทรีย์เพื่อนำไปรดน้ำต้นไม้ ที่ป่าชุมชน รวมถึงร่วมบริจาคปัจจัยและสิ่งของแก่โรงเรียนที่ขาดแคลนในพื้นที่ จ. นครราชสีมา

กิจกรรมรดน้ำคำหัววันสงกรานต์ เพื่อให้พนักงานได้มีโอกาสสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงามของไทยไว้ตลอดไป บริษัทฯ ได้จัดให้มีการรดน้ำขอพรจากประธานกรรมการและผู้บริหารบริษัทฯ

กิจกรรมวันครอบครัวบางจาก เป็นการจัดให้ผู้บริหาร พนักงานและครอบครัวได้พบปะและร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อความสนุกสนาน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

กิจกรรมวันก่อตั้งบริษัทฯ เมื่อครบรอบวันคล้ายวันจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทฯ โดยผู้บริหารและพนักงานได้ร่วมกันทำบุญตักบาตรพระสงฆ์จำนวน 84 รูป เพื่อความเป็นสิริมงคลและร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา

สภาพแรงงานพนักงานบริษัท บางจากฯ

บริษัทฯ มีแนวปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ พนักงานทุกคนมีสิทธิตามระเบียบของบริษัทฯ อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าพนักงานจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือไม่ก็ตาม บริษัทฯ มีสหภาพแรงงานพนักงาน บริษัท บางจากฯ (มหาชน) ตามกฎหมาย มีสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 20 ของพนักงานทั้งหมด สหภาพฯ ได้ร่วมมือกับบริษัทฯ ในการดูแลความเป็นอยู่ของพนักงานเป็นอย่างดี โดยมีการหารือกับผู้บริหารระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ กรรมการผู้จัดการใหญ่สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงต่างๆของบริษัทฯ ให้พนักงานทราบด้วยการประชุม “PSพบพนักงาน” เป็นประจำทุกไตรมาส นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้จัดให้มีช่องทางหลักอีกช่องทางหนึ่งในการสื่อสารระหว่างพนักงานกับบริษัทฯ ผ่าน “คณะกรรมการลูกจ้าง” ซึ่งเป็นตัวแทนของพนักงาน อันประกอบด้วยกรรมการที่มาจากการแต่งตั้งของสหภาพแรงงานพนักงานและการเลือกตั้งของพนักงาน ทำหน้าที่ปรึกษาหารือร่วมกับตัวแทนซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงในการดูแลเรื่องสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของพนักงานให้เหมาะสม ซึ่งที่ผ่านมา การปรึกษาหารือร่วมกันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย ผู้บริหารได้นำปัญหา ข้อเสนอ หรือข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุง แก้ไข และชี้แจงให้พนักงานทราบ ส่งผลต่อความพึงพอใจและความผูกพันต่อองค์กรที่เพิ่มสูงขึ้น

สโมสรพนักงาน

บริษัทฯ ได้สนับสนุนให้มีสโมสรพนักงาน ซึ่งเปิดโอกาสให้พนักงานที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันรวมกลุ่มกันจัดตั้งชมรมต่างๆ ตามความสนใจ เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้ในกระบวนการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบ ด้วยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ ในรูปของชมรม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการออกกำลังกาย การผ่อนคลายอารมณ์ การทำประโยชน์ให้สังคม ได้แก่ ชมรมกีฬาต่างๆ ชมรมดนตรี ชมรมถ่ายภาพ ชมรมบางจากรักทะเลไทย ชมรมบางจากรักชุมชน ชมรมถ่ายภาพ ชมรมดนตรี ชมรมจิตอาสาและพัฒนาสังคม พนักงานสามารถสร้างสรรค์กิจกรรมได้อย่างอิสระภายใต้ประโยชน์ของพนักงานและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของบริษัทฯ

โครงการอาหารกลางวันเพื่อเด็กขาดแคลน

โครงการอาหารกลางวันเพื่อเด็กขาดแคลนของ บริษัทฯ เกิดขึ้นจากจิตสำนึกและวัฒนธรรม “การเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” ที่ได้เห็นปัญหาความขาดแคลนในเรื่องของอาหารและภาวะทุพโภชนาการที่เกิดขึ้นกับเด็กในสังคม โดยเฉพาะชุมชนเพื่อนบ้านโรงเรียนของเรา พนักงานจึงช่วยกันบริจาคเงินโดยให้หักจากบัญชีเงินเดือนเป็นประจำทุกเดือน เพื่อร่วมสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันในส่วนที่โรงเรียนยังขาดอยู่เป็นประจำและต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2531 จนถึงปัจจุบัน โดยมี 16 โรงเรียน และ 1 มูลนิธิ ที่ร่วมอยู่ในโครงการ

การดำเนินงานกับผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทฯ กำหนดพันธกิจที่ชัดเจนในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรใน 3 พันธกิจหลัก คือ การดำเนินธุรกิจที่สร้างผลตอบแทนเติบโตต่อเนื่องและเป็นธรรม, มีวัฒนธรรมการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม และพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ โดยมีการสื่อสารระหว่างกันอย่างมีส่วนร่วม ในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม เพื่อทราบถึงความคาดหวัง ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียและสามารถสนองตอบได้อย่างถูกต้องและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ลำดับ	ผู้มีส่วนได้เสีย	ตัวอย่างผู้มีส่วนได้เสีย	กระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม	ความต้องการ* / ความคาดหวัง+	การตอบสนอง
1.	ผู้ถือหุ้น	- รายใหญ่ - รายย่อย	<u>Reporting</u> : Annual Report, Sustainability Report, Annual shareholder meeting (AGM), CG manual <u>Meeting</u> : Company visit, Analyst meeting, Opportunity day, <u>Communication Channel</u> : Website, Facebook	ฐานะการเงินที่มั่นคง ผลตอบแทนจากการลงทุน การดำเนินการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผลตอบแทนเติบโตต่อเนื่อง	Stock Dividend, Margin form Stock price
2.	พนักงาน	- พนักงานประจำ	<u>Reporting</u> : Annual Report, Sustainability Report <u>Meeting</u> : PS meet employee, Orientation <u>Communication Channel</u> : Intranet, Ms. Outlook, Electronic-notice Board, 64 Next Station Radio. E-news, E-letter, Web Board, , Website, Facebook, BCP Engagement <u>Activity</u> : Events, Seminar, Sport Club	การพัฒนาศักยภาพ ปรับปรุงสวัสดิการให้เหมาะสม	-Competency Management -Training, Workshop -Develop welfare - BCP Engagement
3.	ชุมชนและสังคม	- กลุ่มชุมชน - กลุ่มครอบครัว - กลุ่มโรงเรียน - กลุ่มคอนโดฯ - สังคมโลก	<u>Activity</u> : Thai Traditional Events, Company visit, Community Relations Activities, Community Dialogue <u>Communication Channel</u> : Community radio, San Rob Rua Journal, Krob Krua Bai Mai Journal (a couple-monthly), Community visit, SMS, Call Center, Bangchak Information Center in shopping mall near the refinery, Online Air quality report on LED signboard in the community, Website, Facebook	-ความห่วงกังวลเรื่องเสียง-มลพิษทางอากาศ -วิธีการอพยพอย่างปลอดภัย หากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน	-Communicate by radio from command center direct to the Community residence in case of Emergency. -Online Air quality report on LED signboard in communities - Basic Fire Fighting and Evacuation training to communities

ลำดับ	ผู้มีส่วนได้เสีย	ตัวอย่างผู้มีส่วนได้เสีย	กระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม	ความต้องการ* / ความคาดหวัง+	การตอบสนอง
4.	ลูกค้า	- ผู้รับเหมา - ขนส่งน้ำมันทางเรือ, รถยนต์, ท่อ - ผู้ร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ - ผู้ร่วมลงทุนธุรกิจใหม่	<u>Communication Channel</u> : Green news letter, Advertising ,call center, E-mail, Website, Announcement, Suggestion box, <u>Activity</u> :Customer survey, Customer Relation Management, <u>Meeting</u> Seminar, Training, Customer forum	ส่งมอบผลิตภัณฑ์ตรงเวลา/ตามสัญญา ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ การบริการที่รวดเร็ว ความสะอาดและสวยงามของจุดให้บริการ ฐานะการเงินที่มั่นคง	พัฒนาคุณภาพการจัดส่ง รางวัลพิเศษสำหรับ ผบจ.(ผู้บริหารจัดส่ง)ที่ ปฏิบัติงานดีเด่น อบรมเรื่องความปลอดภัยให้ผู้รับเหมาอย่าง สม่ำเสมอ ผลตอบแทนการลงทุนที่เหมาะสม
5.	สื่อมวลชน	- โทรทัศน์ - วิทยุ - หนังสือพิมพ์	<u>Activity</u> : Press Tour, Company visit <u>Communication Channel</u> : Press Release, Journal and Magazine, Exhibition, E-news, Website <u>Meeting</u> : CEO Meeting	การสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	แจ้งสื่อมวลชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
6.	ลูกค้าและประชาชน	- ผู้ประกอบการสถานีบริการ - สถานีบริการน้ำมันสหกรณ์ - ผู้บริโภค	<u>Communication Channel</u> : Green news letter, Customer survey, Advertising, SMS, E-mail, website, Suggestion box, Announcement <u>Meeting</u> Dealer forum <u>Product</u> : GSH Club Card, GSH member activities <u>Reporting</u> : Entrepreneur manual, Customer Relation Management, Events <u>Reporting</u> : Annual report, Sustainability report	ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ การบริการที่รวดเร็ว ความสะอาดและสวยงามของจุดให้บริการ ความสะดวกในการสั่งซื้อสินค้า การสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ	พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์น้ำมัน ธุรกิจเสริม และการบริการหน้าลานอย่างสม่ำเสมอ Refresh, Rebrand สถานีบริการและธุรกิจ เสริม จัด โปรแกรมการส่งเสริมการขาย / การอบรม สำหรับผู้ประกอบการ ตรวจเช็คอุปกรณ์ในสถานีบริการ
7	คู่แข่งทางการค้า	-บริษัทค้าน้ำมันอื่น	<u>Activity</u> : Events, Networking Activities, Website	-	-
8	เจ้าหนี้	-สถาบันการเงิน	<u>Meeting</u> : Analyst meeting, forum	ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงตาม	สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้

ลำดับ	ผู้มีส่วนได้เสีย	ตัวอย่างผู้มีส่วนได้เสีย	กระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม	ความต้องการ* / ความคาดหวัง+	การตอบสนอง
			<u>Reporting</u> : Annual report, Sustainability report <u>Activity</u> : Road show, Exhibition <u>Communication Channel</u> : Website	สัญญาเงินกู้	ได้อย่างเคร่งครัด เช่นการจ่ายดอกเบี้ย/ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด
9	หน่วยงานภาครัฐ	-สำนักงานเขต, กรม, กระทรวง	<u>Activity</u> : Company visit <u>Regulation</u> : Laws, Permits, Regulations and monitoring <u>Communication Channel</u> : Website <u>Reporting</u> : Annual report, Sustainability report	การปฏิบัติตามกฎหมาย	ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้อง โปร่งใส

การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม

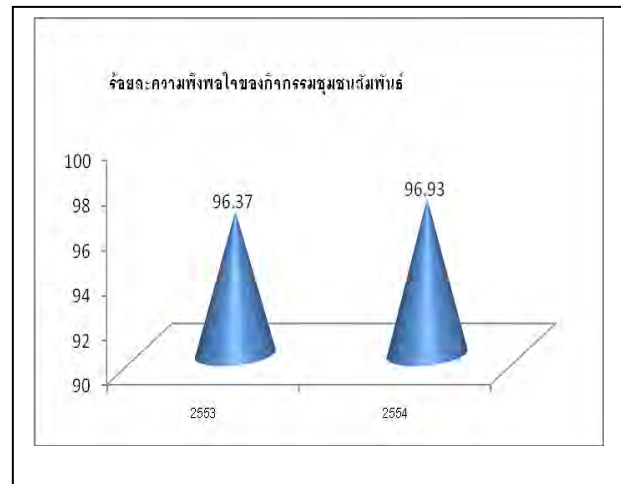
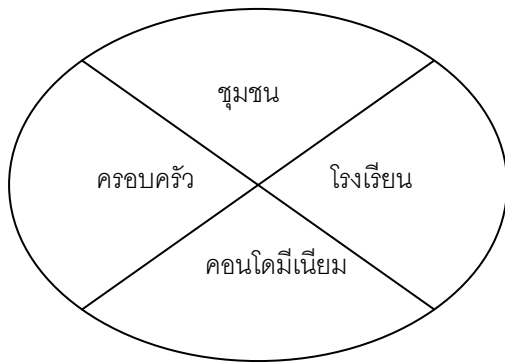
เป็นไทยทั้งใบ ราก เป็นบางจากของคนไทย

การมีส่วนร่วมของชุมชนและพัฒนาสังคมของบริษัทฯ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่วันเริ่มก่อตั้ง หรือเมื่อ 27 ปีก่อน วัฒนธรรมองค์กร “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” ที่บริษัทฯ ปฏิบัติสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นทำให้การปฏิบัติงานในทุกระดับเป็นไปด้วยความรับผิดชอบและเคารพต่อชุมชน สังคม กลุ่ม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประเทศไทย

แม้ว่าบริษัทฯ จะได้เผยแพร่ความรู้และดำเนินโครงการด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดความตระหนัก ห่วงใย และมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในพ.ศ. 2554 คนทั่วโลกได้เผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด สึนามิ แม้แต่ประเทศไทยเองก็ต้องเผชิญกับมหาอุทกภัยที่รุนแรงและยาวนานอย่างไม่เคยมีมาก่อน บริษัทฯ ได้ตอกย้ำให้สังคมตระหนักถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมมากขึ้นกว่าเดิม ปีนี้บริษัทฯ ได้ทำหน้าที่ด้านนี้อย่างเด่นชัดมากขึ้นทั้งเชิงรุกและรับให้กับประชาชนในวงกว้าง คือ สร้างจิตสำนึก – เผยแพร่ให้ความรู้เรื่องภัยพิบัติ และการบรรเทาทุกข์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย สอดคล้องตั้งแต่วิสัยทัศน์ วัฒนธรรมองค์กร พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติที่รับผิดชอบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ช่วยสร้างคุณค่าให้กับชุมชน และสังคม

ระดับชุมชนรอบโรงกลั่น บริษัทฯ มี “คณะกรรมการชุมชนสัมพันธ์” ประกอบด้วยรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารในสายงานต่างๆ เป็นคณะกรรมการ มีการประชุมทุก 2 เดือนเพื่อกำหนดกลยุทธ์ อนุมัติและติดตามโครงการ โดยมีส่วนสิ่งแวดล้อมและชุมชนสัมพันธ์เป็นเลขานุการ

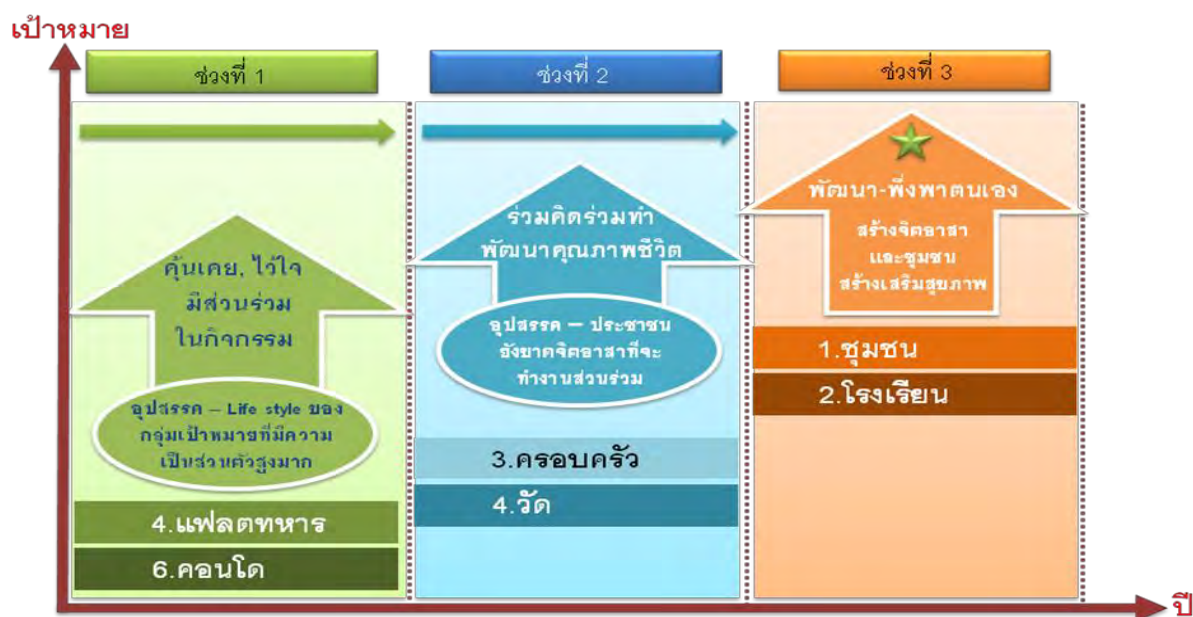
กระบวนการกำหนดกลยุทธ์มีที่มาจากจุดแข็งขององค์กร, มาตรฐาน ISO 26000 สิ่งสำคัญคือการมีส่วนร่วมและความต้องการของชุมชนจากการเสวนาร่วมกันกับชุมชนปีละ 1 ครั้ง และจากการเข้าร่วมเวทีประชาคมของชุมชนเอง นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมบางจากเยี่ยมบ้านชุมชน ปีละ 7 ครั้ง จึงเป็นอีกช่องทางที่ชุมชนและบริษัทฯ จะมีส่วนในการทำงานร่วมกัน อันมีกลุ่มเป้าหมายในชุมชนระยะใกล้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก คือ

คำอธิบายกลุ่มเป้าหมายหลัก :

1. กลุ่มชุมชน พื้นที่แต่เดิมโดยรอบเป็นทุ่งนา มีเพียงเจ้าของที่ดินติดกันที่อาศัยอยู่ไม่กี่ครัวเรือน ตัดริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีถนนรถไฟเก่าสายปากน้ำเป็นทางสัญจรหลักเพียงเส้นทางเดียว ต่อมาเกิดการขยายตัวของเมือง การอพยพย้ายถิ่นฐานของแรงงาน ทำให้สภาพทุ่งนารอบข้างถูกจัดสรร แบ่งให้เช่าที่ดินเพื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัยเป็นรายปี ปัจจุบันมีชุมชนที่อยู่รอบพื้นที่โรงกลั่น ที่ได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเขตพระโขนง จำนวน 6 ชุมชน (1,028 ครัวเรือน : 4,710 คน) ลักษณะการอยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นชุมชนแออัด และมีประชากรแฝงที่อยู่อาศัยในชุมชนอีกจำนวนมาก และในปีนี้บริษัทฯ ได้ขยายงานชุมชนไปสู่ ต. บางน้ำผึ้ง อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำเจ้าพระยาด้านหลังโรงกลั่นฯ (11 หมู่บ้าน: 1,116 ครัวเรือน)
2. กลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้ที่อาศัยในบ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ย่านเขตพระโขนง เขตบางนา
3. กลุ่มโรงเรียน มีสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครและกรมสามัญศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา จำนวน 11 โรงเรียน
4. กลุ่มคอนโดมิเนียม เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เกิดขึ้นใหม่เนื่องจากการขยายระบบขนส่งมวลชน (รถไฟฟ้า BTS) คาดว่าในปี 2555 จะมีคอนโดมิเนียมที่ก่อสร้างแล้วเสร็จประมาณ 17 โครงการ หรือกว่า 8,300 ยูนิต

เป้าหมายในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย พ.ศ. 2554 - 2556

การกำหนดแนวทาง/โครงการงานชุมชนสัมพันธ์และกิจกรรมเพื่อสังคม

ที่มาของนโยบาย	แนวทาง	โครงการ	เป้าหมาย
-จุดแข็ง/ นโยบาย/ วัฒนธรรมองค์กร	- เป็นผู้นำพลังงานทดแทนและใส่ใจสิ่งแวดล้อม การเป็นตัวอย่างด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Role Model) - สร้างความเข้าใจและความมั่นใจในระบบความปลอดภัยของโรงกลั่น - บริหาร ติดตามงานโดยคณะกรรมการชุมชนสัมพันธ์	- รับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้ว - เพาะกล้า คั้นป้าให้ภูหลง - โรงเรียนเชิงนิเวศ (Eco School) - การอบรมดับเพลิงและซ้อมแผนอพยพ / มอบถังดับเพลิง - บริจาคผ่านโรงเรียนในโครงการอาหารกลางวัน 19 โรงเรียนรอบโรงกลั่น - กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์	- รักษาความสัมพันธ์-ความไว้วางใจระหว่างกันให้อยู่ในระดับดีมาก และพึงพอใจกับกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
-การมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน	- เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน - พัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา - พัฒนาและเข้าถึงเทคโนโลยี - พัฒนาทุนทางสังคม	- สนับสนุนการศึกษาของเยาวชนและพัฒนากิจกรรม, โครงการสาธารณประโยชน์เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและเสริมศักยภาพกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ - การประชุมกลุ่มชุมชนทุกปี	- รักษาผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน ISO 26000 - ต่อยอดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมและจิตอาสาให้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย

ที่มาของนโยบาย	แนวทาง	โครงการ	เป้าหมาย
-ผลการประเมินผลกระทบทางสังคม(SIA) ของชุมชน, ประชุมกลุ่มชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและการประเมินผลทุกกิจกรรม	- ปรับปรุงแผนระดับเหตุฉุกเฉินของบริษัทฯ โดยเพิ่มเรื่องการสื่อสารภายในองค์กร – ชุมชน - หน่วยงานภายนอก ขั้นตอนการรายงาน, การสื่อสารไปยังชุมชน ในภาวะฉุกเฉินที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน -เสริมสร้างสุขภาวะในชุมชน (ความสุขและความพึงพอใจ)	- พัฒนาระบบการสื่อสาร 2 ทาง ระหว่างบริษัท-ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านเสียงตามสาย แฉ่งเหตุ, การส่ง SMS, Call Center, สื่อแผ่นพับ, จดสาร ครอบครัวยุโรป, สารรอบรู้ ไปยังชุมชน - ฝึกอบรมแผนฉุกเฉิน การอพยพให้กับ โรงเรียนและชุมชน รวมทั้งวิธีการเอาชีวิตรอดจากภัยพิบัติประเภทต่างๆ ทำให้มีความรู้และลดความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สิน หากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด - การตรวจสุขภาพชุมชน, กิจกรรมโครงการครอบครัวเดียวกัน, กิจกรรมสุขภาพกาย-ใจ - กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ที่ตอบสนองกับ 6 กลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น 7 ด้าน	- เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้ครอบคลุมกับทุกกลุ่มเป้าหมายในภาวะฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพ เพื่อคลายความกังวลใจและเข้าใจอย่างถูกต้อง -ดำเนินกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ด้วยวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นจุดแข็งสำคัญ ส่งผลให้พนักงาน ร้อยละ 100 มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ชุมชนสัมพันธ์และกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทฯ ไม่นต่ำกว่าคนละ 6 ครั้ง/ปี โดยแบ่งการดำเนินโครงการออกเป็น 2 ระดับ

ระดับชุมชนระยะใกล้ :

มีโครงการที่จัดให้ครอบคลุมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

1.1 โครงการโรงเรียนของหนู (พี่บางจากสอนน้อง)

พนักงานบริษัทฯ ได้ร่วมกันเป็นอาสาสมัครสอนการบ้านและจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในชุมชน เน้นความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคม ศิลปะ และจริยธรรม ให้แก่เด็กในชุมชนรอบ

โรงกลั่นฯ ประมาณ 20 คน/ครั้ง โดยใช้เวลาก่อนเลิกงาน 1-1.30 ชั่วโมง ทุกวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี สอน
เด็กๆ ใน 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหลังวัดบุญรอดธรรมาราม ชุมชนพงษ์เวชอนุสรณ์1 ชุมชนข้างโรงกลั่น
น้ำมันบางจาก และชุมชนหน้าโรงเรียนบางจากอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 9

1.2 โครงการเปิดโลกการเรียนรู้กับบางจาก

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างบริษัท บางจากฯ (มหาชน) กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐที่ต้องการให้องค์กรในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับ
การศึกษาสมัยใหม่ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงนอกเหนือจากในบทเรียนผ่าน
กิจกรรมหลากหลายรูปแบบของบริษัท ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการ 3 หน่วย ได้แก่ ตะลุย
โลกน้ำมัน สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม และเตรียมพร้อมความปลอดภัย โดยทุกหน่วยจะเชื่อมโยงสาระการ
เรียนรู้ด้านต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลป สุขภาพอนามัย
ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับระดับชั้นของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยโรงเรียนที่ประสงค์จะ
เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเลือกหน่วยการเรียนรู้ได้ตามความสนใจ

1.3 โครงการสร้างสำนึกพลเมือง (Project Citizen)

เป็นโครงการที่บริษัทฯ ร่วมกับ สถาบันพระปกเกล้า โรงเรียนรอบโรงกลั่นฯ ระดับประถมศึกษา
ตอนปลาย – มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นปีที่ 2 เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมี “จิตสำนึกสาธารณะ” มีความ
รับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ชุมชน และสังคม นักเรียนจะทำการศึกษาปัญหาในชุมชน
กฎหมายที่เกี่ยวข้องและเสนอนโยบายแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่านกระบวนการและครูแกนนำของโรงเรียน ในปีนี้
มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 14 ห้องเรียน จาก 8 โรงเรียน (507 คน)

1.4 โครงการทุนการศึกษาเยาวชนบางจาก

บริษัทฯ มุ่งมั่นส่งเสริม สนับสนุน และมอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนไทยมาโดยตลอด
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่มีความประพฤติดี จิตใจดี ตั้งใจเรียนแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยได้มอบ
ทุนการศึกษามาอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 ให้แก่นักเรียนที่ศึกษาในระดับประถมศึกษา - อุดมศึกษา จาก
โรงเรียนทั้ง 19 แห่งในโครงการอาหารกลางวันของบริษัทฯ และนักเรียนจากชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบาง
จาก (พิจารณาคัดเลือกผู้รับทุนโดยผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะกรรมการชุมชนตามลำดับ) รวมทั้งสิ้น 522
ทุน คิดเป็นทุนการศึกษากว่า 2 ล้านบาท

1.5 โครงการบางจาก GIFTED

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานของเยาวชนเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงได้จัดโครงการ “Bangchak Gifted” เพื่อค้นหาเยาวชนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เข้าตัวเข้มในวิชาหลัก 4 วิชาสำคัญ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ในทุกวันหลังเลิกเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการของเยาวชนให้เต็มขีดความสามารถ และเพิ่มโอกาสในการเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียง เพราะเชื่อว่าการศึกษาคือจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเยาวชนและสังคมต่อไป

1.6 ถ่ายทอดความรู้ถึงแวดลอม

เป็นการต่อยอดกิจกรรมจากโครงการโรงเรียนเชิงนิเวศ (ECO SCHOOL) ในปีที่ผ่านมา ได้จัดกิจกรรมเสริมเชิงวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม พลังงานและทรัพยากรให้กับครูแกนนำ เพื่อถ่ายทอดและบูรณาการความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่แผนการเรียนการสอนของทุกรายวิชาได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยสมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศูนย์รวมตะวัน อ. เมือง จ. กาญจนบุรี ตลอด 3 วัน 2 คืน

2. ด้านความปลอดภัย

2.1 บางจากห่วงใย ปลอดภัยในโรงเรียน/คอนโดมิเนียม

บริษัทฯ สนับสนุนให้เยาวชนในโรงเรียนที่อยู่รอบโรงกลั่นมีความรู้และความพร้อมในภาวะฉุกเฉิน ด้วยอบรมแผนฉุกเฉิน การอพยพภายใต้สถานการณ์จำลอง การดับเพลิงขั้นต้นและข้อแนะนำในการเอาชีวิตรอดหากพบประสบภัยพิบัติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น แผ่นดินไหว น้ำท่วม สึนามิ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้และสามารถเอาชีวิตรอดได้ ในปีนี้มีโรงเรียนเข้ารับการอบรม 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดธรรมมงคล, โรงเรียนวัดสะพาน, โรงเรียนรุ่งเรืองอุทัย, โรงเรียนวัดบางนาใน และโรงเรียนวัดบางนา

นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังได้จัดฝึกอบรมการเตรียมพร้อมในภาวะฉุกเฉินให้แก่ผู้อยู่อาศัยในกลุ่มคอนโดมิเนียมซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่เกิดขึ้นการขยายส่วนของรถไฟฟ้า BTS ถือว่าเป็นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทฯ และกลุ่มผู้อยู่อาศัยในคอนโดมิเนียมที่อยู่ใกล้เคียง ปีนี้มีคอนโดมิเนียมที่เข้าร่วมกิจกรรมกับบริษัทฯ 3 แห่ง ได้แก่ โครงการเอื้ออมรสุข, โครงการเดอะรूम 64 และโครงการไอดีโอ มิกซ์ ถ.สุขุมวิท

3. ด้านการศึกษา

3.1 โครงการฟุตบอลเยาวชนบางจากครั้งที่ 7

บริษัทฯ ได้จัดการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนบางจากอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีซึ่งปี 2554 เป็นครั้งที่ 7 เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนได้มีเวทีในการพัฒนาทักษะทางด้านกีฬา เสริมสร้างความแข็งแกร่งของร่างกาย ฝึกฝนความมีระเบียบ วินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ห่างไกลยาเสพติด พร้อมไปกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การแข่งขันกีฬากับเพื่อนๆ ต่างโรงเรียน อีกทั้งยังมีการประกวดกองเชียร์เพื่อให้เยาวชนมีโอกาสดังออกอย่างสร้างสรรค์ มีโรงเรียนจากเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานครเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้นจำนวน 29 โรงเรียน

3.2 ค่ายกีฬาเยาวชนบางจาก

เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนในชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากใช้เวลาว่างช่วงปิดภาคเรียนให้เป็นประโยชน์ด้วยการออกกำลังกาย บริษัทฯ จึงจัดโครงการค่ายกีฬาเยาวชนบางจากร่วมกับกรมการสวัสดิการทหารเรือฝึกสอนกีฬา 7 ประเภท เพื่อให้เยาวชนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ อยู่ห่างไกลจากยาเสพติด ทั้งยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์นอกโรงเรียน พัฒนาทักษะทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ เพิ่มพูนทักษะทางกีฬาที่ตนเองมีความสนใจ และเป็นการส่งเสริมความสามัคคี-มีน้ำใจเป็นนักกีฬาของเยาวชนในชุมชนอีกด้วย

4. ด้านคุณภาพชีวิต

4.1 โครงการแวนแก้ว เพื่อน้องในโรงเรียนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก

บริษัทฯ ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตและโครงการแวนแก้วออกหน่วยบริการวัดสายตาประกอบแว่นให้แก่นักเรียนในโรงเรียนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก จำนวน 600 คน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางสายตาและส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของเยาวชน

4.2 โครงการตรวจสอบสุขภาพชุมชน

บริษัทฯ ตระหนักดีว่าการมีสุขภาพที่ดีจะช่วยเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย บริษัทฯ จึงได้จัดกิจกรรมออกหน่วยบริการตรวจสุขภาพร่างกายและสุขภาพช่องปากให้แก่ผู้อาศัยในชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก ครอบคลุมการตรวจเลือด ตรวจมวลกระดูก เอ็กซเรย์ปอด มีแพทย์ให้คำปรึกษา ซึ่งช่วยให้

ผู้เข้ารับบริการได้วางแผนป้องกันการเกิดโรคหรือรักษาตนเองอย่างถูกวิธี โดยคณะแพทย์และพยาบาลจาก ร.พ.กรุงสยาม เซนต์คาร์ลอส มีผู้เข้ารับบริการกว่า 420 คน

4.3 โครงการครอบครัวเดียวกัน ปีที่ 18

บริษัทฯ ส่งเสริมกิจกรรมในกลุ่มครอบครัว โดยเน้นในเรื่องของสุขภาพ ทั้งกายและใจในรูปแบบ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั้งกาย ใจที่แข็งแรงของสมาชิกในครอบครัว และ กิจกรรมที่เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาและพนักงานของบริษัทฯ ที่มีความชำนาญด้านต่างๆ เช่น โยคะบางจาก มหัศจรรย์พลังนวด อาหารเพื่อสุขภาพ กลั่นใจใต้ธรรม ธรรมะในสวน และ “ลองทำดู Do It Yourself” ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย เช่น ริโซเคล็ดพลาสติก ทำไหมใช้ซ้ำ (เพ้นท์เสื้อยืดเก่า) สมุดทำมือ เป็นต้น

5. ด้านสิ่งแวดล้อม

5.1 โครงการแยกขยะอย่างยั่งยืน มุ่งสู่ตำบลปลอดขยะ ต. บางน้ำผึ้ง จ. สมุทรปราการ

บริษัทฯ ร่วมกับ อบต. บางน้ำผึ้ง จัดโครงการส่งเสริมการแยกขยะในตำบลเพื่อมุ่งสู่ตำบลปลอดขยะด้วยการสนับสนุนอุปกรณ์ และจัดอบรมความรู้ในการแยกขยะ การจัดการขยะเปียกจากทุกครัวเรือนมาใช้เป็นวัตถุดิบทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ (น้ำจุลินทรีย์) ที่จะช่วยลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ย และลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมีต่างๆ โดยปราชญ์ของชุมชนเอง และในช่วงที่เกิดมหาอุทกภัยชาวบ้านได้รวบรวมน้ำจุลินทรีย์จากครัวเรือนในชุมชนมาทำจุลินทรีย์บอกลำบัดน้ำเสีย ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม อีกทั้งยังยังมีจำหน่ายที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งช่วยสร้างรายได้เสริมภายในชุมชนอีกด้วย ถือเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อชุมชน ช่วยเสริมสร้างศักยภาพให้ 800 ครัวเรือน หรือ กว่า 3,200 คน ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้เข้าใจ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และปฏิญาณตนที่จะรักษาชุมชนของตนเองให้ปลอดขยะ เป็นการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในโอกาสเฉลิมพระชนพรรษา 84 พรรษา

นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเยาวชนกลุ่ม BEE POWER SAVE THE WORLD ณ ศูนย์รวมตะวัน อ.เมือง จ. กาญจนบุรี เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้จัดการขยะในชุมชนและตลาดน้ำ รวมทั้งระบบนิเวศของป่าชุมชน วัชกร์สินค้าและบริการ ซึ่งเยาวชนกลุ่มนี้เป็นกำลังสำคัญในการขยายงานด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

5.2 โครงการเพาะกล้า คื่นป้าให้ภูหลง และ ทอดผ้าป่า รักษาต้นน้ำ

บริษัทฯ เชื่อว่า สิ่งมีชีวิตต่างมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ โดยเฉพาะ “ป่า” จะช่วยทำให้เกิดความยั่งยืนในการคงอยู่ของสิ่งมีชีวิต จึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับกิจกรรมและการดำเนินการที่อนุรักษ์ธรรมชาติ ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ จึงได้เข้าร่วมกับโครงการความร่วมมือเพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำปะทาว (ภูหลง) ของวัดป่าสุคะโตและวัดป่ามหาวัน จ. ชัยภูมิ โดยมีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ ฟื้นฟูสภาพและขยายพื้นที่ป่าธรรมชาติ อันมีโรงเรียนรอบโรงกลั่นฯ 6 แห่ง และโรงเรียนในท้องถิ่น 2 แห่ง ร่วมเพาะกล้าไม้ เป็นการสร้างจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของต้นไม้และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาผืนป่า เป็นปีที่ 6 ได้จำนวนต้นกล้า 20,000 ต้นต่อปี (คิดเป็นพื้นที่ป่า 50 ไร่) ยิ่งไปกว่านั้น นักเรียนโรงเรียนรอบโรงกลั่นฯและนักเรียนโรงเรียนในท้องถิ่นยังได้ร่วมกับอาสาสมัครพนักงานบางจากฯ นำต้นกล้าที่เพาะกลับไปปลูกคืนยังป่าภูหลง พร้อมทั้งร่วมกันทอดผ้าป่ารักษาต้นน้ำเพื่อเป็นทุนสนับสนุนในการดูแลพื้นที่ป่าภูหลงและวัดป่ามหาวัน จ.ชัยภูมิ อันมีหลวงพ่อดำเขียน สุวัณโณและพระอาจารย์ไพศาล วิสาโลเป็นเจ้าอาวาส ตามลำดับอีกด้วย

5.3 ครอบครัวยุทธ : ปลูกกล้าไม้ คื่นป้าให้ภูหลง จ.ชัยภูมิ ปีที่ 2

บริษัทฯ และเพื่อนบ้านบางจาก ร่วมกิจกรรมครอบครัวยุทธ : ปลูกกล้าไม้ คื่นป้าให้ภูหลง จ.ชัยภูมิ เพื่อต่อยอดจากโครงการเพาะกล้าฯ ฟื้นฟูป่าอันเป็นแหล่งต้นน้ำลำปะทาวและเพิ่มพื้นที่ป่าให้กลับมาอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งอาหารของสัตว์ป่าและชุมชนดั้งเดิม ในครั้งนี้สามารถเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ผืนป่าภูหลงได้กว่า 13 ไร่

5.4 สวนเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา

บริษัทฯ ร่วมกับ กระทรวงกลาโหม ดำเนินการปลูกต้นไม้ ใน “สวนเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา” บริเวณบ้านพักกรมเสมียนตรา สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม พื้นที่บางจาก ซึ่งพนักงานบางจาก ผู้อยู่อาศัย ทหาร ได้ร่วมกันปลูกต้นไม้ - แข่งกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ และเพิ่มพื้นที่สีเขียวในวันสิ่งแวดล้อมโลก ได้กว่า 500 ต้น

6. ด้านความสัมพันธ์และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี

6.1 โครงการชุมชนสัญจร

บริษัทฯ จัดกิจกรรมโครงการชุมชนสัญจรต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 พาผู้สูงอายุในชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก จำนวน 80 คน ร่วมทำบุญไหว้พระ เนื่องในโอกาสวันปีใหม่ไทยและวันสงกรานต์ ที่ จ.สุพรรณบุรี พร้อมทั้งเยี่ยมชมตลาดสามชุก 100 ปี

6.2 โครงการบ้านบางจากภาคฤดูร้อน

บริษัทฯ ได้จัดกิจกรรมบ้านบางจากภาคฤดูร้อนอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้เด็ก ๆ จากชุมชนบริเวณรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากกว่า 80 คน ได้ร่วมทำกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน ประโยชน์และสาระความรู้ในช่วงปิดภาคเรียน ด้วยกิจกรรม อาทิ งานประดิษฐ์จิ๊กซอว์ Walk Rally ลดโลกร้อน ฝึกทำอาหาร ปลุกผักสวนครัวรั้วกินได้ และทัศนศึกษาที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว โดยมีพนักงานบางจากเป็นวิทยากรและพี่เลี้ยงดูแลเด็กๆ ตลอดกิจกรรม

6.3 โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และอนุรักษ์ประเพณีไทย

บริษัทฯ เห็นคุณค่าและความสำคัญของความเป็นไทยจึงมีกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ประเพณีของไทย ด้วยการให้พนักงานไปเยี่ยมชุมชนรอบโรงกลั่นในวันสำคัญต่างๆ โดยพาพนักงานไปรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน ช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ ดำเนินการมาแล้ว 8 ปี ซึ่งในระยะเวลาห่าง ปี 2547- 2553 ได้จัดกิจกรรมกับผู้สูงอายุในชุมชนรอบโรงกลั่น จำนวน 7 ชุมชน คิดเป็นจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 210 คน / ปี และในปี 2554 ได้จัดกิจกรรมกับผู้สูงอายุในชุมชนรอบโรงกลั่น จำนวน 6 ชุมชน คิดเป็นจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 180 คน/ปี (ชุมชนหมดสัญญาเช่าที่ดินไป 1 ชุมชน) โดยแต่ละปีจะมีพนักงานไปร่วมกิจกรรมประมาณ 90 คน/ปี รวมทั้งสิ้นตลอดระยะเวลา 8 ปี มีผู้สูงอายุ จำนวน 1,650 คน และพนักงาน จำนวน 720 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีการให้พนักงานเยี่ยมชุมชนรอบโรงกลั่นในวันสำคัญอื่นๆ เช่น วันปีใหม่ และวันแม่ เป็นต้น

6.4 โครงการครูบ้านดนตรีไทย

เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมไทย พนักงานบางจากฯ ร่วมกับครูผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ได้ถ่ายทอดความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทยให้แก่น้องๆเยาวชนที่สนใจใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อเป็นการวางรากฐานการสืบสานดนตรีไทยให้มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป ไปทุกวันอังคารและ วันพฤหัสบดี เวลา 16.00 – 18.00 น. เริ่มเปิดสอนชุมชนแรกที่ชุมชนหน้าโรงเรียนบางจากและยังคงเป็นไป

อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรู้และความชำนาญด้านดนตรีไทยให้เยาวชนรุ่นแรก ปัจจุบันเป็นทีมที่เลี้ยงแบ่งปันถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่เยาวชนรุ่นต่อไปในชุมชนใกล้เคียงกัน

โครงการนี้ เริ่มตั้งแต่ ปี 2552 เพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นการวางรากฐานการสืบสานดนตรีไทย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 40 คน และในปี 2553 มีการเพิ่มความเชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยให้แก่เยาวชนที่ได้เรียนดนตรีไทยในปี 2552 ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้แก่รุ่นต่อไป เป็นการส่งเสริมจิตอาสาภายในชุมชน และเปิดโอกาสให้เยาวชนที่สนใจได้เล่นดนตรีไทย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 30 คน สำหรับปี 2554 ได้สนับสนุนให้เยาวชนได้มีความสามารถและเชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย และจัดตั้งทีมฟิอาสาสอนน้องในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 16 คน (เฉพาะทีมฟิอาสาสอนน้อง) เยาวชนรุ่นหลัง – เด็กในชุมชนจำนวน 10 คน รวมจำนวน 26 คน

6.5 จุลสารครอบครัวใบไม้และสารรอบรู้บางจาก

บริษัทฯ ได้จัดทำจุลสารครอบครัวใบไม้และสารรอบรู้บางจาก เพื่อสื่อสารสาระความรู้ที่มีประโยชน์หลายด้าน ในปีนี้ได้เน้นย้ำถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้ตื่นตัว และเข้าใจถึงธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากภาวะโลกร้อนและช่วยกันบรรเทาผลกระทบดังกล่าว รวมถึงอัญริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในด้านการจัดการน้ำ โครงการต่างๆ ที่ทรงทำเพื่อคนไทยทั้งประเทศ เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในโอกาสมีพระชนมายุครบ 7 รอบ โดยเผยแพร่เป็นประจำทุก 2 เดือน โดยมีสมาชิกกว่า 4,500 คน และสามารถอ่านจุลสารครอบครัวใบไม้ได้ผ่านทางเฟซบุ๊ก

6.6 ขวนน้องคูหน้

บริษัทฯ ส่งเสริมให้เยาวชนในชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากได้เรียนรู้นอกบทเรียน ด้วยการจัดกิจกรรม “ขวนน้องคูหน้” ฉายภาพยนตร์การ์ตูนรอบพิเศษเรื่อง “Toy Story 3” ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์จินตนาการ ปลุกฝังความสามัคคี และได้สัมผัสกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการฉายภาพยนตร์ (3D) โดยมีเยาวชนและผู้ปกครองร่วมชมภาพยนตร์จำนวน 200 คน จาก 6 ชุมชน

6.7 บางจากปันน้ำใจ มอบน้ำดื่มให้ชุมชน

ช่วงเกิดอุทกภัยในกรุงเทพฯ ทำให้เกิดปัญหาคุณภาพน้ำประปาไม่ปกติและน้ำดื่มขาดแคลน ส่งผลให้น้ำดื่มมีราคาแพงและหาซื้อได้ยาก บริษัทฯ ได้เล็งเห็นถึงความเดือดร้อนของชุมชนซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน จึง

ได้จัดกิจกรรมปันน้ำใจมอบน้ำดื่มให้กับชุมชนรอบโรงกลั่นทั้ง 6 ชุมชนและคอนโดเอื้ออมรสุม รวมทั้งสิ้น 24,000 ขวด

6.8 เครือข่ายจิตอาสาบางจาก

หลังจากการดำเนินโครงการครอบครัวเดียวกันผ่านจุดสารครอบครัวใบไม้ ด้วยการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพกาย สุขภาพใจ ให้แก่ครอบครัวเพื่อนบ้านบางจากมาหลายปีอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดเครือข่ายจิตอาสานอกจากสมาชิกได้มาเป็นวิทยากรแบ่งปันความรู้แก่สมาชิกด้วยกันแล้ว ในปีนี้สมาชิกครอบครัวเดียวกันและพนักงานบริษัทฯ ได้ร่วมขยายเครือข่ายออกไปยังเพื่อนๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมและให้การสนับสนุนหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบสังคมที่ด้อยโอกาสในรูปของการรวมแรงกายแรงใจ ได้แก่ จิตอาสาพาน้อง (ตาบอด) ทำดี ที่วัดปลายนา จ.ปทุมธานี ซึ่งทั้งจิตอาสาและน้องผู้พิการทางสายตา ได้ปฏิบัติธรรมและทำความสะอาดบริเวณวัดร่วมกันและ ถักหมวกไหมพรมด้วยตนเอง ถวายแด่พระภิกษุสงฆ์เพื่อบรรเทาความหนาว ณ โรงพยาบาลสงฆ์ เพื่อกระจายต่อไปยังวัดทางภาคเหนือและภาคอีสาน และร่วมใจกันถักหมวกไหมพรมเพื่อผู้ประสบภัยหนาวต่อเนื่องอีก กิจกรรมจิตอาสานี้ได้สร้างความสุขให้แก่ทั้งผู้ให้และผู้รับเป็นอย่างยิ่ง

7. ด้านเศรษฐกิจ

บริษัทฯ สร้างรายได้ให้แก่พี่น้องในชุมชนรอบโรงกลั่นด้วยการให้ทำอาหาร ขนม และเครื่องดื่มเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของบริษัทฯ และยังว่าจ้างจัดส่งจุดสารครอบครัวใบไม้ทุกๆ 2 เดือนให้กับผู้ที่อยู่อาศัยรอบพื้นที่บริษัทฯ นอกจากนี้ ยังให้สิทธิพิจารณาเข้าทำงานเป็นพิเศษสำหรับพี่น้องชุมชนที่สนใจตามความเหมาะสมของงาน ทั้งที่บริษัทฯ และสถานบริการน้ำมันบางจากอีกด้วย

1. ด้านการศึกษา

1.1 โครงการประกวด Thailand Go Green 2011 ในหัวข้อ “แสงแดดสุดยอดพลังงานแห่งอนาคต (Solar Energy for Future)”

เป็นโครงการต่อเนื่องเพื่อค้นหาสุดยอดเยาวชนพลังงานทดแทน ซึ่งด้วยพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทุนการศึกษากว่า 2 ล้านบาท พร้อมศึกษาดูงาน ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเชิญชวนให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เรื่องพลังงานแสงอาทิตย์และประโยชน์ในการประยุกต์ใช้เป็นพลังงานทดแทนในชีวิตประจำวันในวันนี้และในอนาคต และผู้ถ่ายทอดในชื่อ “น้องชั้นนี้บางจาก” นำองค์ความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ต่อในโรงเรียนและชุมชนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่างๆที่เหมาะสม เช่น กิจกรรมประดิษฐ์ภาพศิลป์ การรณรงค์พลังงานแสงแดด หรือ นิทรรศการเผยแพร่นวัตกรรมพลังงานแสงแดดในโรงเรียนต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นการต่อยอดองค์ความรู้และส่งเสริมให้ประเทศไทย GO Green ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา มีนักเรียนทั่วประเทศที่ได้รับความรู้เรื่องพลังงานทดแทนไม่ต่ำกว่า 2.5 ล้านคน รวมปี 2554 นี้คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 3.4 ล้านคน จากกว่า 2,500 โรงเรียน

1.2 โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อน (BCP Talent Internship Program)

บริษัทฯ จัดให้มีโครงการฝึกงานภาคฤดูร้อนขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษาได้เข้ามาเรียนรู้ประสบการณ์จริงในการทำงานจากรูปแบบการฝึกงานต่างๆ พร้อมทั้งปลูกฝังเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนต่างสถาบัน ในปี 2554 มีนิสิต นักศึกษาเข้าร่วมโครงการฯ ทั้งสิ้น 57 คน จากผู้สมัครกว่า 500 คน

1.3 เปิดบ้านบางจาก (BCP Open House)

บริษัทฯ เปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษาที่สนใจ เข้าเยี่ยมชมกระบวนการผลิตของโรงกลั่นน้ำมันบางจาก รวมทั้งรับฟังประสบการณ์จากวิศวกร ในแต่ละปีบริษัทฯ เปิดรับสมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรมราว 200 คน

1.4 โครงการรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วเพื่อผลิตเป็นไบโอดีเซล

บริษัทฯ ดำเนินโครงการรับซื้อน้ำมันพืชเพื่อผลิตเป็นไบโอดีเซลอย่างต่อเนื่องและดำเนินการเชิงรุกโดยพนักงานมีจิตอาสา เดินทางรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วในตลาดต่างๆ ทั่วกรุงเทพฯ หมุนเวียนกันไป

ในวันเสาร์และวันอาทิตย์อย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 เพื่อเชิญชวนให้พ่อค้า แม่ค้าและประชาชนร่วมรักษาสิ่งแวดล้อมและดูแลสุขภาพโดยการนำน้ำมันพืชใช้แล้วมาจำหน่ายให้บริษัทฯ นำไปผลิตเป็นไบโอดีเซลแทนการทิ้งลงแหล่งน้ำสาธารณะและลดการใช้ซ้ำ

2. เศรษฐกิจ

2.1 สถานีบริการน้ำมันสหกรณ์

สถานีบริการน้ำมันสหกรณ์ หรือปั้มสหกรณ์ เกิดขึ้นจากจุดเริ่มต้นแรกที่สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ อ. ศรีประจันต์ จ. สุพรรณบุรี จากแนวคิด “น้ำมันแลกข้าว” ซึ่งเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนปัจจัยในการยังชีพระหว่างกัน บริษัทฯ จะนำข้าวจากสหกรณ์ ไปบริจาคให้เป็นอาหารกลางวันแก่นักเรียนในโรงเรียนรอบโรงกลั่น ส่วนสหกรณ์นำน้ำมันของบริษัทฯ ในราคาถูกไปจำหน่ายให้แก่สมาชิก (บริษัทฯ ลดราคาน้ำมันให้ 0.5 บาท/ลิตร) จากรากฐานของความไว้วางใจเชื่อใจระหว่างบริษัทฯ และชุมชน พัฒนาธุรกิจจากการแลกเปลี่ยนสู่ธุรกิจสมัยใหม่ที่เป็นรูปแบบขึ้นด้วยการจัดตั้งเป็นสถานีบริการน้ำมันสหกรณ์และสถานีบริการน้ำมันชุมชนโดยลำดับ เป็นวิธีการดำเนินธุรกิจที่มีวิถีคิดและวัฒนธรรมที่อุ้มชูกันและกัน เชื่อมโยงองค์กรชุมชน และคนไทยให้เป็นเครือข่ายทางธุรกิจที่ต่อเนื่องกัน นอกจากเป็นประโยชน์ด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชน ช่วยพัฒนาคนให้มีศักยภาพ พึ่งตนเองได้ ขณะนี้มีสถานีบริการน้ำมันชุมชนทั่วประเทศกว่า 500 แห่ง ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและมีเงินหมุนเวียนในชุมชนกว่า 3,500 ล้านบาท/ปี มียอดขายผ่านสถานีบริการน้ำมันชุมชนกว่า 53 ล้านลิตร/เดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของยอดขายผ่านสถานีบริการน้ำมันบางจากทั่วประเทศ

2.2 ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของชุมชนในท้องถิ่น

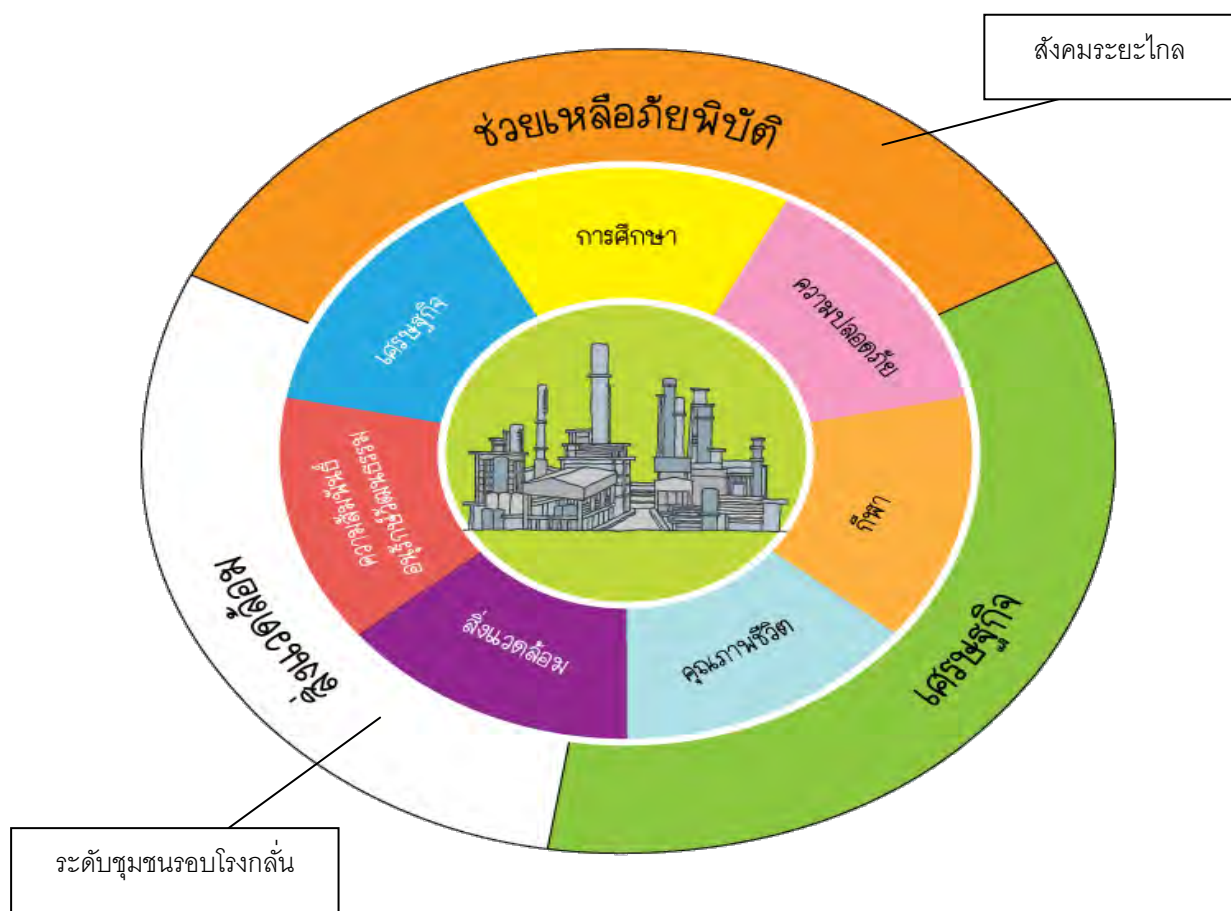
บริษัทฯ มีสินค้าส่งเสริมการขายในสถานบริการน้ำมันที่แตกต่างจากบริษัทน้ำมันอื่น โดยเน้นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นการส่งเสริมการสร้างงานในท้องถิ่น ชุมชนได้พึ่งพาตัวเอง มีเศรษฐกิจพอเพียง ในปี 2554 มีสินค้าชุมชน 2 รายการ ได้แก่ “ข้าวกล้องแตงนาคำ” จากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมสะแกแสง จ.นครราชสีมา และวิสาหกิจชุมชนแสงสีทอง จ.นครราชสีมา จำนวน 500,000 ชอง และ “มะม่วงอบแห้งดอยคำ” จาก จ.เชียงใหม่, เชียงราย และสกลนคร จำนวน 600,000 ชอง รวมเป็นเงินเกือบ 6 ล้านบาท ที่กระจายรายได้คืนสู่ชุมชนให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้

3. สิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาภัยพิบัติต่างๆ มาตั้งแต่ต้นปี โดยเฉพาะมหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลางและลุ่มเจ้าพระยา และภาคใต้ เหตุการณ์ต่อเนื่องยาวนานสร้างความเสียหายส่งผลกระทบต่อชีวิตทรัพย์สิน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม บริษัทฯ ได้ดำเนินการตั้งแต่การสร้างความตระหนัก จนให้ความช่วยเหลือในช่วงประสบภัยและการเยียวยาหลังภัยพิบัติ ดังนี้

1. **ระยะเตรียมความพร้อม :** บริษัทฯ ให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้/ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อเตรียมความพร้อมของประชาชนเกี่ยวกับภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อนและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะอุทกภัย ซึ่งเป็นภัยที่คนไทยประสบเป็นอันดับต้น จึงได้จัดสัมมนาวิชาการด้านภัยพิบัติขึ้นในหัวข้อ “ภัยพิบัติไทย ภัยพิบัติโลก: ความ (ไม่) พร้อมของประเทศไทย” และผลจากการสัมมนาทำให้ทราบว่าคนไทยส่วนใหญ่ไม่ตื่นตัวและมีความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติค่อนข้างน้อย จึงจัดทำหนังสือ “คู่มือคนไทยเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ” ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 400,000 เล่มมอบให้กับผู้ที่สนใจฟรี และเผยแพร่เนื้อหาทั้งหมดผ่านเฟซบุ๊กและเวบไซต์ของ บริษัทฯ สามารถดาวน์โหลดได้อีกด้วย
2. **ระยะประสบภัย :** ตั้งแต่เดือนสิงหาคมจนถึงพฤศจิกายน ด้วยความร่วมมือของพนักงานทำให้พื้นที่โครงการต่างๆ ของบริษัทฯ ผ่านเหตุการณ์น้ำท่วมไปได้ นอกจากนั้น บริษัทฯ ได้มอบถุงยังชีพให้กับผู้ประสบภัย 20,000 ถุง, รดน้ำมันเคลื่อนที่จำหน่ายน้ำมันราคาถูกกว่าปกติ 1 บาท ในพื้นที่ประสบอุทกภัย, รดบริการน้ำสะอาด ร่วมกับ การประปานครหลวงเพื่อให้บริการน้ำสะอาดใช้อุปโภค-บริโภคได้อย่างปลอดภัย

3. **ระยะฟื้นฟู** : การเยียวยา ฟื้นฟูหลังน้ำลดด้วย “โครงการน้องบางจากปันน้ำใจ” ได้เปิดรับสมัครอาสาสมัคร พนักงาน ร่วมกับบุคคลภายนอกที่ประสบปัญหาไม่มีงานทำเนื่องจากถูกเลิกจ้าง ในช่วงน้ำท่วมมาร่วมทำกิจกรรมฟื้นฟูบ้านเรือนผู้ประสบภัยและสถานที่สาธารณะ เช่น วัด โรงเรียน ใน 10 เขตของกรุงเทพฯ ให้กลับมาดีดังเดิม

รางวัลแห่งปี 2554

ในปี 2554 บริษัทฯ ยังคงได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ ในฐานะที่มีระบบการกำกับดูแลกิจการและบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบต่อสังคม และใส่ใจสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- รางวัลเกียรติยศแห่งความสำเร็จ (SET Award of Honor) ในงาน SET Awards 2011 ซึ่งจัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและวารสารการเงินธนาคาร โดยบริษัทฯ ได้รับรางวัลในด้าน
 - รายงานบรรษัทภิบาล (Top Corporate Governance Report) ต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่มีความโดดเด่นด้านรายงานการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
 - ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibilities) ต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 เป็นรางวัลที่มอบให้แก่บริษัทจดทะเบียนที่มีความโดดเด่นในการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคมพร้อมกันนี้ บริษัทฯ ยังได้รับรางวัลดีเด่นในสาขารางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และนักลงทุนสัมพันธ์ด้วย
- รางวัลจากงาน Recognition Awards 2011 “THE BEST OF ASIA” ซึ่งจัดโดยนิตยสาร Corporate Governance Asia โดยบริษัทฯ ได้รับ
 - รางวัล Asian Corporate Director Recognition Award 2011 ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้แก่ ดร. อนุสรณ์ แสงนิ่มนวล ในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างความเติบโตทางธุรกิจ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงความพยายามในการยกระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีภายในประเทศ
 - รางวัล Corporate Governance Asia Recognition Award 2011 ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้แก่บริษัทที่มีความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับภูมิภาค
- รางวัล ASEAN Honorary Fellow Award ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้แก่ ดร.อนุสรณ์ แสงนิ่มนวล ในฐานะบุคคลที่ทำประโยชน์ สนับสนุน และสร้างความเจริญก้าวหน้าแก่วงการวิศวกรรมมาโดยตลอด ในงาน Conference of ASEAN Federation of Engineering Organization ครั้งที่ 29 (CAFEO 29) ณ ประเทศบรูไน
- ผลการประเมินจากผลสำรวจรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน ประจำปี 2554 โดยมีคะแนนในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ “ดีเลิศ” ซึ่งจัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- ผลการประเมินคุณภาพการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นอยู่ในเกณฑ์ "ดีเยี่ยม" ในโครงการประเมินคุณภาพการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้น (Annual General Meeting - AGM) ประจำปี 2554 ซึ่งจัดโดยสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
- รางวัลชมเชยจากโครงการมอบรางวัลองค์กรโปร่งใส จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมอบให้แก่องค์กรที่มีกิจกรรมส่งเสริมบรรษัทภิบาล คุณธรรมและความโปร่งใส
- ใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 3 จากกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับรองว่าบริษัทฯ มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลและทบทวนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- รางวัลมาตรฐานมงกุฎไทย (Crown Standard) ในโครงการผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ (Sunny Bangchak) ด้านการดำเนินงานโครงการเข้าข่ายการพัฒนาที่ยั่งยืนและรักษาสีสิ่งแวดล้อม สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)
- รางวัลโล่และประกาศเกียรติบัตร CSR-DIW Continuous Award ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสุขอย่างยั่งยืน จัดโดยสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ และกรมโรงงานอุตสาหกรรม
- ใบรับรองการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับอาคาร สำหรับการใช้งานและดูแลบำรุงรักษาอาคาร ซึ่งมีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกหรือปล่อยในปริมาณต่ำ จัดโดยคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- ใบรับรองการจัดประชุมสีเขียว สำหรับการจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดเลี้ยงสังสรรค์ที่สนับสนุนให้เกิดการสร้างสมดุลทางธรรมชาติและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จัดโดยคณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- รางวัล Best Oil and Gas Innovation in Refining Technology Award 2011 จากการสำรวจความคิดเห็นจากผู้อ่านนิตยสาร นักธุรกิจ นักวิเคราะห์ และผู้นำองค์กร จัดโดยนิตยสาร World Finance

- รางวัล "ปริมณภาพ ปลอดภัย น่าใช้บริการ" จากกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อ
ยกระดับคุณภาพของสถานบริการน้ำมันทั่วประเทศ โดยบริษัทฯ ได้รับรางวัลรวม 128 แห่ง แบ่งเป็น
รางวัลเหรียญทอง 53 แห่ง เหรียญเงิน 42 แห่ง และเหรียญทองแดง 33 แห่ง
- รางวัล Trusted Brands ประจำปี 2554 จากการโหวตของผู้อ่านนิตรสาร Reader's Digest ซึ่งเป็นรางวัลที่
มอบให้กับบริษัทที่ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคที่มีต่อแบรนด์ ในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ

ดัชนีข้อมูลตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลองค์กร			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
1.	กลยุทธ์และการวิเคราะห์					
	1.1	ถ้อยแถลงจากผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดขององค์กร (อาทิ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ประธานกรรมการ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง		✓	84,85	
	1.2	รายละเอียดที่สำคัญของผลกระทบความเสี่ยงและโอกาส	✓		104-109	
2.	ข้อมูลทั่วไปขององค์กร					
	2.1	ชื่อบริษัท		✓	88	
	2.2	ตราสินค้า ผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการหลัก		✓	88	
	2.3	โครงสร้างการดำเนินงานขององค์กร หมายรวมถึงฝ่ายงานหลัก บริษัทที่ดำเนินการ บริษัทย่อยหรือสาขา และกิจการร่วมค้า		✓	90,91	
	2.4	ที่ตั้งสำนักงานใหญ่		✓	88	
	2.5	จำนวนและชื่อประเทศที่เป็นฐานการดำเนินงานหลักขององค์กรหรือมีความเกี่ยวข้องเฉพาะกับประเด็นความยั่งยืนที่ครอบคลุมในรายงาน		✓	89-90	
	2.6	ลักษณะความเป็นเจ้าของและสถานภาพทางกฎหมาย		✓	88	
	2.7	ตลาดที่ให้บริการ	✓		132-137	
	2.8	ขนาดขององค์กร (จำนวนพนักงาน จำนวนหน่วยปฏิบัติการ ยอดขายสุทธิ รายได้สุทธิ ทุนจดทะเบียน จำนวนผลิตภัณฑ์และบริการ ฯลฯ) ที่จัดทำรายงาน		✓	88,112	
	2.9	การเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญในเรื่องขนาด โครงสร้างหรือความเป็นเจ้าของในช่วงเวลาของการรายงาน		✓	88	
	2.10	รางวัลที่ได้รับในช่วงเวลาของการรายงาน		✓	180-182	
3.	ข้อพิจารณาประกอบตัวรายงาน					
	ข้อมูลทั่วไปของรายงาน					
	3.1	ช่วงเวลาของการรายงาน		✓	110	
	3.2	วันที่ของรายงานฉบับที่แล้ว		✓	110	รายงานฉบับแรก
	3.3	รอบของการรายงาน		✓	110	รายปี
	3.4	ช่องทางติดต่อในกรณีที่มีคำถามเกี่ยวกับรายงานหรือเนื้อหาของรายงาน		✓	110	
	กรอบและขอบเขตของรายงาน					
	3.5	กรรมวิธีกำหนดเนื้อหาการรายงาน	✓		110	
	3.6	กรอบของรายงาน (อาทิ ประเทศ ฝ่ายงาน สาขา สถานประกอบการเข้า กิจการร่วมค้า ผู้ส่งมอบ) คู่มือชี้วิธีการกำหนดกรอบของ GRI เพิ่มเติม		✓	110	
	3.7	การระบุถึงข้อจำกัดของกรอบหรือขอบเขตรายงาน		✓	110, 194	
	3.8	หลักการที่ใช้ในการรายงานสำหรับกิจการร่วมค้า สาขา สถานประกอบการเข้าหน่วยงานภายนอกที่ทำงานให้ และหน่วยงานอื่นของกิจการที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลา และ/หรือ ระหว่างองค์กร			NA	

ข้อมูลองค์กร			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	3.9	เทคนิคการวัดค่าและฐานที่ใช้ในการคำนวณ รวมทั้งข้อสมมติฐานและเทคนิค ที่ใช้ในการประมาณค่าซึ่งนำไปสู่ตัวชี้วัดและข้อมูลอื่นในรายงาน		✓	116,120-125, 129	
	3.10	คำอธิบายถึงเหตุและผลของการปรับเปลี่ยนข้อมูลจากที่ได้ชี้แจงไว้ในรายงานฉบับก่อนหน้า (อาทิ การรวบรวมและเข้าซื้อกิจการ การเปลี่ยนรอบการรายงาน ลักษณะธุรกิจ วิธีการวัดผล)		✓	110	รายงานฉบับแรก
	3.11	การเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญในรอบและขอบเขตการรายงาน หรือวิธีการวัดผลที่ต่างจากรายงานฉบับที่แล้ว		✓	110	รายงานฉบับแรก
	ดัชนีแสดงเนื้อหาตาม GRI					
	3.12	ตารางระบุเนื้อหาของเนื้อหาในรายงานที่มีการเปิดเผยตามมาตรฐาน		✓	183-193	
	การรับประกัน					
	3.13	นโยบายและข้อปฏิบัติด้านการรับประกันแบบรายงานจากหน่วยงานภายนอก ในกรณีที่ไม่ได้ระบุในรายงานการรับประกันที่แนบมาพร้อมกับรายงานความยั่งยืน ให้อธิบายกรอบและหลักการที่ใช้ของผู้รับประกันภายนอกนั้นๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่จัดทำรายงานกับผู้รับประกันภายนอกดังกล่าว			NA	
4.	บรรณาภิบาล ข้อยึดมั่น และข้อผูกพันร่วม					
	บรรณาภิบาล					
	4.1	โครงสร้างการกำกับดูแลขององค์กร รวมถึงคณะกรรมการที่อยู่ภายใต้ส่วนงานบริหารสูงสุดที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น การวางยุทธศาสตร์หรือควบคุมดูแลองค์กร	✓		90,91	
	4.2	ระบุว่าประธานกรรมการผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรดำรงตำแหน่งผู้บริหารขององค์กรด้วยหรือไม่ (กรณีที่ดำรงตำแหน่ง ให้ระบุเหตุผลของการแต่งตั้ง และบทบาทการบริหารงานในองค์กร)		✓	99	
	4.3	สำหรับองค์กรที่มีโครงสร้างคณะกรรมการเดี่ยว ให้ระบุจำนวนและเพศของกรรมการอิสระ และ/หรือมิได้เป็นกรรมการบริหารที่อยู่ในคณะกรรมการสูงสุดขององค์กร		✓	99	
	4.4	ช่องทางสำหรับผู้ถือหุ้นและพนักงานในการเสนอคำแนะนำหรือแนวทางการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสูงสุดขององค์กร			NA	
	4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทน (รวมถึง ค่าตอบแทนหลังพ้นตำแหน่ง) ของคณะกรรมการสูงสุด ผู้บริหารอาวุโส และผู้บริหารอื่น ๆ กับผลประโยชน์ขององค์กร (รวมถึง ผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม)			NA	
	4.6	กระบวนการที่คณะกรรมการสูงสุดใช้กำกับดูแลเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓	99,100	
	4.7	กระบวนการกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและความรู้ความชำนาญของกรรมการในส่วนงานบริหารสูงสุดและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงเพศ และเกณฑ์ความหลากหลายด้านอื่นๆ			NA	

ข้อมูลองค์กร			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	4.8	การปรับปรุงพันธกิจ หรือคำนิยาม จรรยาบรรณ และหลักการ ที่มาจากการพัฒนาภายในองค์กรอันเนื่องมาจากการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความ กิ๊บหน้าของการนำไปปฏิบัติ		✓	92-95	
	4.9	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการสูงสุดในการกำกับ ดูและตามเจตนารมณ์ที่องค์กรระบุไว้ การบริหารผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงโอกาสและ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นภาคีหรือปฏิบัติ ตามมาตรฐาน จรรยาบรรณ และหลักการต่างๆ ที่สากลยอมรับ	✓		90,91,101-107	
	4.10	กระบวนการประเมินผลงานการบริหารของคณะกรรมการ สูงสุด ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม			NA	
ข้อยึดมั่นต่อความริเริ่มภายนอกองค์กร						
	4.11	การอธิบายถึงการนำหลักการหรือแนวทาง การระแวดระวังด้าน สิ่งแวดล้อม (ตามปณิธานวิโร มาตรา 15) มาใช้อ้างอิงใน องค์กร		✓	114,119	ISO14001, EIA
	4.12	กฎบัตร หลักการ หรือความริเริ่มอื่นๆ ที่จัดทำขึ้นจากภายนอก ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์กรเข้าเป็นสมาชิก หรือให้การรับรอง		✓	86, 87, 102, 108, 114, 119, 123, 140, 164	UNGC, ISO31000, OHSAS18001, ISO14001, EIA, ISO/EIC17025, ISO50001, ISO26000
	4.13	การเป็นสมาชิกภาพในสมาคม (เช่น สมาคมการค้าหรือสภา อุตสาหกรรม) และ/หรือหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ทั้งใน ระดับประเทศและระหว่างประเทศ โดยที่องค์กร; มีตำแหน่งใน คณะกรรมการบริหาร มีบทบาทในโครงการหรือคณะกรรมการ ให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนนอกเหนือจากคำรับรองสมาชิก ภาพ หรือเข้าเป็นสมาชิกเพื่อหวังผลเชิงยุทธศาสตร์		✓	86, 87, 100	UNGC
ข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย						
	4.14	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่องค์กรมีข้อผูกพันร่วม		✓	161-163	
	4.15	หลักเกณฑ์ในการระบุและคัดเลือกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่จะ พัฒนาข้อผูกพันร่วมกับองค์กร	✓		94,161	
	4.16	แนวการพัฒนาข้อผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งความถี่ ในการเข้าร่วม ตามลักษณะ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	✓		160,164	
	4.17	เรื่องและข้อกังวลหลักที่ถูกหยิบยกขึ้นในระหว่างการพัฒนาข้อ ผูกพันร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งแนวทางที่องค์กร ตอบสนอง ตลอดจนการรายงานการดำเนินงานต่อเรื่องและข้อ กังวลหลักเหล่านั้น		✓	134-137, 161-163	

การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการ		SE หน้า	หมายเหตุ
DMA EC	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ		
	ผลเชิงเศรษฐกิจ	108,112	
	บทบาทในตลาด	174-176	
	ผลกระทบทางอ้อมเชิงเศรษฐกิจ	133, 134, 136, 177	
DMA EN	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม		
	วัสดุ	113, 115	
	พลังงาน	86,113,117,124,125,133	
	น้ำ	113,118,119	
	ความหลากหลายทางชีวภาพ	113,130	
	มลอากาศ น้ำทิ้ง และของเสีย	113,117,120-126	
	ผลิตภัณฑ์และบริการ	113,133	
	การปฏิบัติตามกฎหมาย	126	
	การขนส่ง	125,126	
	ภาพรวม	113,128,129	
DMA LA	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านการปฏิบัติต่อแรงงานและงานที่มีคุณค่า		
	การจ้างงาน	86,146-149	
	แรงงาน/ฝ่ายบริหารสัมพันธ์	86,146	
	อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	86,113,138-144	
	การฝึกอบรมและการให้ความรู้	86,146,153,154	
	ความหลากหลายและโอกาสแห่งความเท่าเทียม	86	
	ผลตอบแทนที่เท่าเทียมระหว่างหญิงและชาย	86	
DMA HR	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชน		
	แนวปฏิบัติทางการลงทุนและการจัดหา	86	
	การไม่เลือกปฏิบัติ	86	
	เสรีภาพในการสมาคมและการร่วมเจรจาต่อรอง	86	
	แรงงานเด็ก	150	
	แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับ	150	
	แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย	150	
	สิทธิชนพื้นเมือง	86	
	การประณิน	86	
	การเยียวยา	86	
DMA SO	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านสังคม		
	ชุมชนท้องถิ่น	86,113	
	การทุจริต	87,100	
	นโยบายทางสังคม	133	
	การปฏิบัติตามกฎหมาย	113	
DMA PR	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย		
	สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า	113	
	การแสดงผลงานผลิตภัณฑ์และบริการ	133-137,162	
	การสื่อสารการตลาด	137	

การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการ		SE หน้า	หมายเหตุ
	การปฏิบัติตามกฎหมาย	113	
DMA UNESCO	การเปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการด้านวัฒนธรรม		
	การปกครองดูแล	173,174	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
ผลเชิงเศรษฐกิจ					
EC1	มูลค่าทางเศรษฐกิจทางตรง เช่น รายได้ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ผลตอบแทนพนักงาน การบริจาคและการลงทุนในชุมชน กำไร สะสม เงินปันผล ดอกเบี้ย และภยานำส่งรัฐ	✓		112	
EC2	นัยทางการเงิน โอกาส และความเสี่ยงอื่นๆ ในกิจกรรมขององค์กร ที่มีต่อเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	✓		108	
EC3	ความคุ้มครองที่มีต่อภาระในโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของกิจการ			NA	
EC4	ความช่วยเหลือที่มีนัยทางการเงินที่สำคัญจากภาครัฐ			NA	
EC5	ช่วงของอัตราส่วนค่าจ้างเริ่มต้นมาตรฐานแบ่งตามเพศเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ			NA	
บทบาทในตลาด					
EC6	นโยบาย การดำเนินงาน และสัดส่วนของการใช้จ่ายที่อุดหนุนผู้ส่งมอบในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ		✓	176-178	
EC7	วิธีพิจารณาดำเนินการจ้างแรงงานท้องถิ่นและสัดส่วนของผู้บริหารอาวุโสที่มาจากชุมชนในท้องถิ่น ตามถิ่นที่ตั้งของแหล่งดำเนินงานที่สำคัญ			NA	
ผลกระทบทางอ้อมเชิงเศรษฐกิจ					
EC8	การพัฒนาและผลกระทบจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะในช่องทางที่เป็นทั้งเชิงพาณิชย์ การให้ที่คำนวณเทียบเคียงเป็นจำนวนเงิน หรือการทำงานบริการสังคม			NA	
EC9	ความเข้าใจและการให้รายละเอียดของผลกระทบทางอ้อมเชิงเศรษฐกิจที่สำคัญ รวมถึงขอบเขตของผลกระทบดังกล่าว		✓	133,134,136,177	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
วัสดุ					
EN1	ปริมาณวัสดุที่ใช้ (ระบุเป็นน้ำหนักหรือปริมาตร)	✓		115	
EN2	ร้อยละของวัสดุที่ใช้ ที่เป็นวัสดุรีไซเคิล	✓		115	
พลังงาน					
EN3	ปริมาณการใช้พลังงานจากแหล่งปรุณภูมิที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงต่อสิ่งแวดล้อม	✓		117	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	EN4	ปริมาณการใช้พลังงานจากแหล่งปฐมภูมิที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม	✓		117	
	EN5	พลังงานที่ประหยัดได้จากการอนุรักษ์และปรับปรุงประสิทธิภาพ		✓	117,125,126	
	EN6	ความริเริ่มในการจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีประสิทธิภาพการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานหมุนเวียน และการลดความต้องการพลังงานของผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นผลมาจากความริเริ่มดังกล่าว	✓		133	
	EN7	ความริเริ่มในการลดพลังงานที่ถูกใช้ทางอ้อม และปริมาณที่ลดได้			NA	
น้ำ						
	EN8	ขอการใช้น้ำรวมจากแหล่งต่างๆ (น้ำประปา น้ำบาดาล ฯลฯ)		✓	118,119	
	EN9	แหล่งน้ำที่ได้รับผลกระทบสูงจากการดึงน้ำไปใช้	✓		118,119	
	EN10	ร้อยละและปริมาณรวมของน้ำที่รีไซเคิลและนำมาปรับสภาพใช้ใหม่		✓	118,119	
ความหลากหลายทางชีวภาพ						
	EN11	ที่ตั้งและขนาดของที่ดินในกรรมสิทธิ์หรือในครอบครองที่ตั้งอยู่ภายในหรือใกล้เคียงกับพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้งอาณาบริเวณที่มีคุณค่าเชิงความหลากหลายทางชีวภาพสูงนอกพื้นที่คุ้มครอง		✓	130	ไม่มีพื้นที่ครอบครองที่อยู่ใกล้กับพื้นที่คุ้มครอง
	EN12	รายละเอียดของผลกระทบที่สำคัญจากการดำเนินงานผลิตภัณฑ์และบริการ ที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้งอาณาบริเวณที่มีคุณค่าเชิงความหลากหลายทางชีวภาพสูงนอกพื้นที่คุ้มครอง			NA	
	EN13	ถิ่นที่อยู่ทางธรรมชาติที่ได้รับการคุ้มครองหรือทำให้กลับคืนสภาพเดิม			NA	
	EN14	กลยุทธ์ ข้อปฏิบัติที่ดำเนินอยู่ และแผนงานในอนาคตสำหรับการจัดการผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	✓		130	
	EN15	จำนวนของสายพันธุ์ในบัญชีแดงของสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) และในบัญชีสงวนและคุ้มครองแห่งชาติ ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางธรรมชาติในบริเวณที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงาน แบ่งตามระดับความเสี่ยงของการสูญพันธุ์			NA	
มลอากาศ น้ำทิ้ง และของเสีย						
	EN16	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งทางตรงและทางอ้อม (ระบุเป็นน้ำหนัก)		✓	120	
	EN17	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางอื่นๆ (ระบุเป็นน้ำหนัก)		✓	125,126	
	EN18	ความริเริ่มในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และปริมาณที่ลดได้		✓	117	
	EN19	ปริมาณการปล่อยสารทำลายชั้นโอโซน (ระบุเป็นน้ำหนัก)			NA	
	EN20	ปริมาณการปล่อยก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ซัลเฟอร์ออกไซด์ (SOx) และมลอากาศชนิดอื่นที่สำคัญ (ระบุชนิดและ	✓		120,121	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
		น้ำหนัก)				
EN21	ปริมาณน้ำทิ้ง (จำแนกตามคุณภาพน้ำและปลายทางที่ทิ้งน้ำ)			✓	123	
EN22	น้ำหนักรวมของสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย (ระบุชนิดและวิธีการกำจัด)			✓	124,125	
EN23	จำนวนครั้งและปริมาณรวมของการหกรั่วไหลที่มีนัยสำคัญ				NA	
EN24	น้ำหนักของเสียอันตรายที่ถูกขนถ่าย นำเข้า ส่งออก หรือบำบัด ภายใต้ข้อแก้ไขอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุม การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด ภาคผนวกที่ I II III และ VIII รวมถึงร้อยละของของเสียที่ขนถ่ายข้ามประเทศ				NA	
EN25	การระบุชนิดและขนาด สภาวะคุ้มครอง และคุณค่าทางความหลากหลายด้านชีวภาพของแหล่งน้ำและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยภายใต้บริเวณที่ได้รับผลกระทบของการระบายน้ำและของเหลวขององค์กรผู้รายงาน				NA	
ผลิตภัณฑ์และบริการ						
EN26	ความริเริ่มขององค์กรในการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และขอบเขตของการบรรเทาผลกระทบ อันเกิดจากผลิตภัณฑ์และบริการ		✓		133	
EN27	อัตราร้อยละของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายและวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (ตามประเภทผลิตภัณฑ์)				NA	
การปฏิบัติตามกฎหมาย						
EN28	มูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญ และจำนวนครั้งของการถูกบังคับโทษที่ไม่เป็นคำเงินจากการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม			✓	126	ไม่มีการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม
การขนส่ง						
EN29	นัยสำคัญที่มีต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการขนส่งผลิตภัณฑ์ สินค้า และวัตถุดิบต่างๆ ที่ถูกนำไปใช้ในการดำเนินงานขององค์กร และการขนส่งพนักงานขององค์กร			✓	125,126	
ภาพรวม						
EN30	ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทั้งหมด แบ่งตามประเภท			✓	128,129	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านการปฏิบัติต่อแรงงานและงานที่มีคุณค่า			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
การจ้างงาน						
LA1	ขอดแรงงานรวม แยกตามชนิดการจ้าง สัญญาจ้าง และภูมิภาค (จำแนกตามเพศ)			✓	147,148	
LA2	จำนวนและอัตราส่วนของพนักงานเข้าใหม่ และพนักงานที่พ้นสภาพ แยกตามช่วงอายุ เพศ และภูมิภาค		✓		149	
LA3	สวัสดิการสำหรับพนักงานประจำ ซึ่งพนักงานชั่วคราวไม่ได้รับ โดยแบ่งตามพื้นที่การปฏิบัติงานที่สำคัญ				NA	
LA15	การกลับเข้าทำงานและอัตราการคงอยู่ของบุคลากร หลังการใช้				NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านการปฏิบัติต่อแรงงานและงานที่มีคุณค่า		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	สิทธิลาคลอด (จำแนกตามเพศ)				
แรงงาน/ฝ่ายบริหารสัมพันธ์					
LA4	อัตราร้อยละของพนักงานที่ได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง			NA	
LA5	ระยะเวลาขั้นต่ำในการบอกกล่าวกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจะไม่ระบุในข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างก็ตาม			NA	
อาชีพอนามัยและความปลอดภัย					
LA6	ร้อยละของกำลังแรงงานรวมที่อยู่ในคณะกรรมการร่วมเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของแรงงานและการจัดการ ซึ่งมีส่วนร่วมในการดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย	✓		138	
LA7	อัตราการบาดเจ็บ โรคจากการทำงาน จำนวนวันสูญเสียและการขาดงาน และจำนวนผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติงาน จำแนกตามภูมิภาค และเพศ	✓		143,144	
LA8	แผนงานที่มีไว้ช่วยเหลือแรงงานและครอบครัว ชุมชน ทั้งการให้ความรู้ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การป้องกัน และการควบคุมความเสี่ยงต่อโรคร้ายแรงต่างๆ		✓	138-142	
LA9	หัวข้อด้านสุขภาพและความปลอดภัยที่ปรากฏในข้อตกลงอย่างเป็นทางการกับสมาพันธ์แรงงาน			NA	
การฝึกอบรมและการให้ความรู้					
LA10	จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมต่อคนต่อปี (จำแนกตามเพศ ประเภทพนักงาน)	✓		153	
LA11	โครงการเพื่อการจัดการทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่เอื้อต่อการจ้างงานต่อเนื่อง และช่วยเหลือพนักงานในการจัดการเป้าหมายในการทำงาน		✓	153,154	
LA12	ร้อยละของพนักงานที่ได้รับการตรวจสอบพัฒนาการด้านอาชีพ และผลการปฏิบัติงาน โดยแบ่งตามเพศ			NA	
ความหลากหลายและโอกาสแห่งความเท่าเทียม					
LA13	องค์ประกอบของฝ่ายบริหารและสัดส่วนพนักงาน จำแนกตามประเภทพนักงาน โดยแยกตามเพศ ช่วงอายุ กลุ่มคนส่วนน้อย และตามเกณฑ์ความหลากหลายอื่นๆ			NA	
ผลตอบแทนที่เท่าเทียมระหว่างหญิงและชาย					
LA14	อัตราส่วนเงินเดือนและค่าตอบแทนพื้นฐานระหว่างหญิงและชาย จำแนกตามประเภทพนักงาน และถิ่นที่ตั้งสำคัญของแหล่งดำเนินงาน			NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
แนวปฏิบัติทางการลงทุนและการจัดหา					
HR1	ร้อยละและจำนวนของข้อตกลงและสัญญาการลงทุนที่มีนัยสำคัญ ซึ่งได้ผนวกข้อกำหนดหรือได้ผ่านการกลั่นกรองใน			NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	ประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน				
HR2	ร้อยละของผู้ส่งมอบ ผู้รับเหมา และคู่ค้าที่สำคัญรายอื่นๆ ซึ่งได้ผ่านการกลั่นกรองและได้ดำเนินมาตรการในประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน			NA	
HR3	จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมพนักงานเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการปฏิบัติงาน รวมถึงร้อยละของพนักงานที่ได้รับการฝึกอบรม			NA	
การไม่เลือกปฏิบัติ					
HR4	จำนวนครั้งของการดำเนินการเลือกปฏิบัติและมาตรการที่ใช้ดำเนินการแก้ไข			NA	
เสรีภาพในการสมาคมและการร่วมเจรจาต่อรอง					
HR5	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่าอาจมีการละเมิดหรือเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิแห่งการมีเสรีภาพในการสมาคมและการร่วมเจรจาต่อรองอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงระบุมมาตรการที่ใช้สนับสนุนซึ่งสิทธิดังกล่าว			NA	
แรงงานเด็ก					
HR6	การดำเนินงานต่างๆ ที่ถูกระบุชี้ชัดถึงความเสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็กและมาตรการต่างๆ ที่ถูกนำมาช่วยเหลือเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็ก		✓	150	
แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับ					
HR7	แหล่งดำเนินงานและผู้ส่งมอบรายสำคัญที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญต่อการมีการใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับ รวมถึงระบุมมาตรการที่ใช้เพื่อจัดการใช้แรงงานเกณฑ์และแรงงานบังคับในทุกรูปแบบ		✓	150	
แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย					
HR8	ร้อยละของบุคลากรฝ่ายรักษาความปลอดภัยที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องนโยบายหรือขั้นตอนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	✓		150	
สิทธิชนพื้นเมือง					
HR9	จำนวนทั้งหมดของกรณีละเมิดสิทธิชนพื้นเมือง และมาตรการที่ใช้			NA	
การประเมิน					
HR10	ร้อยละและจำนวนของแหล่งดำเนินงานที่อยู่ในข่ายการพิจารณา ทบทวน และ/หรือ การประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน			NA	
การเยียวยา					
HR11	จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ได้รับเรื่องดำเนินการ และแก้ไขให้ลุล่วงผ่านทางกลไกการร้องทุกข์ที่เป็นทางการ			NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านสังคม		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
ชุมชนท้องถิ่น					
SO1	ร้อยละของการดำเนินงานที่คำนึงถึงชุมชนท้องถิ่นด้วยการปฏิบัติตามข้อผูกพันร่วม การประเมินผลกระทบ และแผนงานการพัฒนา			NA	
SO9	ปฏิบัติการที่มีผลกระทบซึ่งอาจเป็นหรือเป็นผลเสียอันมีนัยยะสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น			NA	
SO10	มาตรการที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบเชิงลบหรือผลกระทบเชิงลบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น			NA	
การทุจริต					
SO2	ร้อยละและจำนวนรวมของหน่วยธุรกิจที่มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต			NA	
SO3	ร้อยละของพนักงานที่ได้รับการฝึกอบรมเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการด้านทุจริตขององค์กร		✓	100	
SO4	มาตรการที่ใช้ตอบโต้กรณีทุจริตที่เกิดขึ้น			NA	
นโยบายทางสังคม					
SO5	การจัดวางนโยบายทางสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายทางสังคมและการสนับสนุน		✓	133	
SO6	มูลค่าของการสนับสนุนทั้งหมด ทั้งด้วยเงินและของต่างตอบแทนอื่นๆ ให้กับพรรคการเมือง นักการเมืองและสถาบันที่เกี่ยวข้องตามแต่ละประเทศ			NA	
การปฏิบัติตามกฎหมาย					
SO7	จำนวนของการดำเนินการทางกฎหมายทั้งหมดที่ใช้สำหรับพฤติกรรมต่อต้านการแข่งขัน การต่อต้านความเชื่อใจ และแนวปฏิบัติผูกขาด รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น			NA	
SO8	มูลค่าเงินค่าปรับและผลรวมของจำนวนการลงโทษที่มีได้จากการปรับเงินสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ			NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์		บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า					
PR1	ระยะวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้รับการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพและความปลอดภัยเพื่อการปรับปรุง รวมถึงร้อยละของประเภทผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว			NA	
PR2	จำนวนทั้งหมดของกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบและบรรทัดฐานโดยความสมัครใจ เกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการ โดยแบ่งตามประเภทของผลลัพธ์ที่ตามมา			NA	
การแสดงผลผลิตภัณฑ์และบริการ					
PR3	ชนิดข้อมูลผลิตภัณฑ์และบริการที่ถูกกำหนดให้แสดงโดยกระบวนการงาน รวมถึงร้อยละของผลิตภัณฑ์และบริการสำคัญที่มีการกำหนดให้แสดงข้อมูลดังกล่าว			NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์			บางส่วน	ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	PR4	จำนวนทั้งหมดของกรณี ไม่ปฏิบัติตามระเบียบและบรรทัดฐาน โดยความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลและการตีตราสินค้าและบริการ โดยแบ่งตามประเภทของผลลัพธ์ที่ตามมา			NA	
	PR5	แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของลูกค้ารวมถึงผลการสำรวจระดับความพอใจของลูกค้า	✓		133-137,162	
การสื่อสารการตลาด						
	PR6	แผนงานการเข้าร่วมในการปฏิบัติที่เป็นไปตามกฎหมาย มาตรฐาน และประมวลข้อปฏิบัติโดยสมัครใจ เกี่ยวกับการ สื่อสารการตลาด รวมทั้งการโฆษณา การส่งเสริมการตลาด และ การเป็นผู้อุปถัมภ์	✓		137	
	PR7	จำนวนทั้งหมดของกรณี ไม่ปฏิบัติตามระเบียบและบรรทัดฐาน โดยความสนใจเกี่ยวกับการสื่อสารทางการตลาด รวมถึง การ โฆษณา การส่งเสริมการขายและการเป็นผู้สนับสนุนโดยแบ่ง ตามประเภทของผลลัพธ์ที่ตามมา			NA	
การปฏิบัติตามกฎหมาย						
	PR8	จำนวนการร้องเรียนทั้งหมดที่มีมูลว่าด้วยการละเมิดความเป็นส่วนตัวของลูกค้านี้และการทำข้อมูลลูกค้าสูญหาย			NA	
	PR9	มูลค่าของโทษปรับที่มีนัยสำคัญจากการละเมิดกฎหมายและ ข้อบังคับเกี่ยวกับข้อกำหนดและการ ใช้สอยผลิตภัณฑ์และบริการ			NA	

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของ UNESCO				ครบถ้วน	SE หน้า	หมายเหตุ
	การปกครองดูแล					
	GO1	การปกป้องสิทธิทางวัฒนธรรมและการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ขัดถือเป็นแนวปฏิบัติ		✓	173,174	

ระดับการรายงาน		C (Competence)	C+	B (Cooperation)	B+	A (Collaboration)	A+
มาตรฐานการเปิดเผย	การเปิดเผยข้อมูลองค์กร ฉบับ G3.1 ผลลัพธ์	รายงานตามหัวข้อ: 1.1 2.1-2.10 3.1-3.8, 3.10-3.12 4.1-4.4, 4.14-4.15		รายงานตามเกณฑ์ในระดับ C ทั้งหมด รวมหัวข้อ: 1.2, 3.9, 3.13 4.5-4.13, 4.16-4.17		ตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับ B	
	การเปิดเผยข้อมูลแนวการบริหารจัดการองค์กร ฉบับ G3.1 และ UNESCO ผลลัพธ์	ไม่ต้องรายงาน	การรับประกันแบบรายงานจากภายนอก	การเปิดเผยแนวการบริหารจัดการในแต่ละหมวดตัวชี้วัด	การรับประกันแบบรายงานจากภายนอก	การเปิดเผยแนวการบริหารจัดการในแต่ละหมวดตัวชี้วัด	การรับประกันแบบรายงานจากภายนอก
	ตัวบ่งชี้การดำเนินงาน ฉบับ G3.1 และ UNESCO ผลลัพธ์	รายงานข้อมูลครบตามที่ตัวชี้วัดกำหนดอย่างน้อย 10 ตัวชี้วัดซึ่งต้องมีส่วนน้อย 1 ตัวชี้วัดจากหมวด เศรษฐกิจ สังคม สหกรณ์ชุมชน แรงงาน สังคม ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ และ UNESCO ในมิติการกำกับดูแล *		รายงานตัวชี้วัดในระดับ C และรายงานข้อมูลครบตามที่ตัวชี้วัดกำหนดเพิ่มเติมอย่างน้อย 10 ตัวชี้วัดซึ่งต้องมีส่วนน้อย 1 ตัวชี้วัดจากหมวด เศรษฐกิจ สังคม สหกรณ์ชุมชน แรงงาน สังคม ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ และ UNESCO ในมิติเศรษฐกิจ การศึกษา และสังคม **		รายงานทุกตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในระดับ C และ B รวมตัวชี้วัดหลักตามกรอบการรายงาน GRI*** และ UNESCO ทุกมิติ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักการสกัดภาพใน ก) การรายงานตามตัวชี้วัดกำหนด หรือ ข) การอธิบายถึงเหตุผลที่ละเว้นการรายงานตามตัวชี้วัดเหล่านั้น	

*ตัวชี้วัดที่เลือกได้ EC1, EC2, EC3, EN3, EN4, EN8, EN21, EN22, EN23, EN28, HR3, LA2, LA3, LA10, SO3, PR2, UNGO1

**ตัวชี้วัดที่เลือกได้ EC6, EC7, EN5, EN16, EN26, HR1, HR2, HR5, HR7, HR10, HR11, LA4, SO2, SO4, SO10, PR5, UNEC1, UNED1, UNSO1

***อาจเพิ่มตัวชี้วัดจากส่วนเพิ่มเติมรายชื่อในฉบับล่าสุด

ตารางแสดงระดับการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาทดลองจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่าง พบว่า บมจ.บางจากปิโตรเลียม ได้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนหรือ Sustainability Report ตามแนวทางของ GRI อยู่แล้ว จึงสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้ไม่ยากนัก เช่น ข้อมูลองค์กร การกำกับดูแลองค์กร และแนวการบริหารจัดการ รวมถึงตัวชี้วัดการดำเนินงาน ล้วนเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง หรืออาจกล่าวได้ว่าบางจากฯ มีการรายงานตามเนื้อหาครบถ้วนตามกรอบการรายงานของ GRI ทั้ง 2 ส่วน คือวิธีการรายงานและสิ่งที่จะรายงาน ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดจนมีการดำเนินงานตามตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรมของ UNESCO ในเรื่องของการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญตัวหนึ่งที่ต้องมีนอกเหนือจาก 3 ด้านหลัก คือสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย และเข้ากับแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งหากองค์กรอื่นๆ มีความสนใจในการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง สามารถศึกษาจากกรณีตัวอย่างของบางจากฯเป็นต้นแบบในการจัดทำได้เป็นอย่างดี

ดังที่ได้กล่าวเรื่องข้อมูลตัวชี้วัด เนื่องจากข้อมูลตัวชี้วัดการดำเนินงานที่รวบรวมยึดตามข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้น ซึ่งไม่ได้ครบตามตัวชี้วัดการดำเนินงานทั้งหมดตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ระดับของการรายงานจึงปรากฏตามเกณฑ์ที่ใช้กำหนดตามจริง ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า องค์กรมิได้ดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด แต่จากการศึกษารายงาน (ทดลอง) ในครั้งนี้ ทำให้เกิดการเรียนรู้สำหรับองค์กรกรณีศึกษาเองนั้น ได้ทราบถึงชุดข้อมูลที่จะดำเนินการเก็บรวบรวม เพื่อนำมารายงานในครั้งต่อไป เพื่อให้มีความครอบคลุมและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Report) ของกิจการในโครงการนี้ คณะวิจัยได้ทำการศึกษารอบแนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ฉบับ G3.1 ที่สามารถนำไปใช้ได้กับกิจการทั้งขนาดใหญ่และวิสาหกิจทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมใด หรือภูมิภาคใด โดยองค์ประกอบหลักของกรอบการจัดทำรายงานความยั่งยืนจาก GRI ฉบับ G3.1 แบ่งออกเป็น 2 เรื่องหลัก ได้แก่

เรื่องที่ 1 “วิธีการรายงาน” ประกอบด้วยหลักการ (Principles and Guidelines) ที่ใช้สำหรับจัดทำข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content) คุณภาพ (Quality) และขอบเขต (Boundary) พร้อมด้วยส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความหมายต่างๆ ที่จะช่วยอธิบาย ขยายความและสนับสนุนการค้นหาเนื้อหาที่มีคุณภาพตามขอบเขตที่กล่าวถึงข้างต้นมาใช้ในการรายงาน และมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการดำเนินงานต่างๆ (Performance indicators) ที่จะเลือกใช้

เรื่องที่ 2 “สิ่งที่จึ่รายงาน” ประกอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลมาตรฐานที่ควรรวมอยู่ในรายงานความยั่งยืน แนวทางปฏิบัตินี้ได้ระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีสารถภาพสำหรับองค์กรส่วนมากและเป็นส่วนที่ผู้มีส่วนได้เสียหลักให้ความสนใจ ซึ่งเนื้อหาการรายงานข้อมูลมาตรฐาน ประกอบด้วย

- **ยุทธศาสตร์และข้อมูลองค์กร** การเปิดเผยข้อมูลที่สร้างความเข้าใจในบริบทโดยรวมของผลการดำเนินงานขององค์กรเช่นยุทธศาสตร์ ข้อมูลองค์กร และการกำกับดูแลองค์กร
- **แนวการบริหารจัดการ** การเปิดเผยข้อมูลที่ครอบคลุมวิธีที่องค์กรจัดการกับประเด็นใดๆ เพื่อแสดงความเข้าใจในผลการดำเนินงานด้านจำเพาะ เพื่อให้ความเข้าใจต่อบริบทและผลการดำเนินงานในด้านจำเพาะ
- **ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน** ตัวชี้วัดที่ก่อให้เกิดข้อมูลที่เปรียบเทียบได้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมขององค์กร

ทั้งนี้ตัวชี้วัดตามกรอบรายงานของ GRI ฉบับ G3.1 มีจำนวน 84 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดหลัก (Core indicators) ด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 17 ตัวชี้วัด และด้านสังคม 31 ตัวชี้วัด รวม 55 ตัวชี้วัด กับตัวชี้วัดเพิ่มเติม (Additional indicators) ด้านเศรษฐกิจ 2 ตัวชี้วัด ด้านสังคม 14 ตัวชี้วัด และด้านสิ่งแวดล้อม 13 ตัวชี้วัด รวม 29 ตัวชี้วัด

ในงานวิจัยนี้ มีการประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับการศึกษาเพื่อค้นหาตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาใช้ในส่วนที่เป็นสิ่งที่จึ่รายงาน แทนตัวชี้วัดความยั่งยืนของ GRI ได้ ในเบื้องต้นนี้มี

3 กรณี อาทิ งานของ ศ.ดร.อภิชาติ พันธุเสน เรื่องการประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546) งานของ ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ เรื่องการใช้การสร้างตัวชี้วัดเพื่อวิเคราะห์เศรษฐกิจพอเพียงโดยเปรียบเทียบกับพุทธเศรษฐศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2550) และงานของ ผศ.ดร.สุขสรวรค์ กันตะบุตร เรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและกระบวนการมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2554)

จากการประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 กรณีตัวอย่างข้างต้นนั้นสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีความยืดหยุ่นต่อการคัดเลือกชุดตัวชี้วัดที่จะนำมาใช้ในการรายงานตามความเหมาะสมขององค์กร ที่เผยแพร่รายงานและตามความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางในการพัฒนากรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะดังกล่าว ยังเอื้อต่อการครอบคลุมหรือการปรับเปลี่ยนชุดตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต

เนื้อหาในส่วนของการพัฒนากรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง คณะผู้วิจัยได้พัฒนาและจัดทำรายละเอียดของกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเทียบกับบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงการเพิ่มเติมการเปิดเผยข้อมูลในส่วนที่เป็นแนวการบริหารจัดการและตัวบ่งชี้การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ให้ครอบคลุมตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรม โดยใช้ชุดตัวบ่งชี้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการพัฒนาขององค์การยูเนสโกเป็นฐานในการพิจารณา ทำให้ได้แนวทางการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงและกรอบรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่แบ่งออกเป็น 2 เรื่องหลักเช่นเดียวกัน คือ วิธีการรายงาน และ สิ่งที่จะรายงาน แต่มีส่วนที่เพิ่มเติมคือตัวชี้วัดด้านวัฒนธรรมขององค์การยูเนสโก ซึ่งนอกเหนือจากตัวชี้วัดที่ก่อให้เกิดข้อมูลที่เปรียบเทียบได้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมขององค์กร

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จะมีตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมตามกรอบ GRI ฉบับ G3.1 จำนวน 59 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ 7 ตัวชี้วัด ด้านสิ่งแวดล้อม 18 ตัวชี้วัด และด้านสังคม 34 ตัวชี้วัด รวมกับตัวชี้วัดทางด้านวัฒนธรรมขององค์การยูเนสโก อีก 20 ตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 79 ตัวชี้วัด

จากการศึกษาและการสังเคราะห์แนวทางการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบการรายงานของ GRI ได้นำมาสู่การกำหนดกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Reporting Framework) สำหรับองค์กรธุรกิจ ซึ่งเนื้อหาจะครอบคลุมรายละเอียดของกรอบการจัดทำรายงานความเป็น

เศรษฐกิจพอเพียงที่คำนึงถึงความลึกซึ้งในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ระดับ และได้ นำมาใช้แบ่งเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการรายงาน (Application Level) ในกรอบการรายงานความเป็น เศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกัน ดังนี้

- 1) เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานที่เน้นถึงการดำรงอยู่ของกิจการ (Competence) ไม่เน้นกำไรระยะสั้น จนก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ C
- 2) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ผ่านการรายงานในระดับ C ให้ความสำคัญกับการเพิ่มทักษะการ ผลิตและทักษะชีวิตของบุคลากร เน้นการร่วมมือกัน (Cooperation) เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุข โดย ได้รับกำไรเป็นผลพลอยได้ เทียบเท่ากับการรายงานในระดับ B
- 3) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่ผ่านการรายงานในระดับ B ให้ความสำคัญกับการสร้างคุณค่าร่วม ระหว่างกิจการและสังคม มากกว่าผลกำไรทางธุรกิจ เน้นการทำงานร่วมกัน (Collaboration) ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำองค์กรสู่ความยั่งยืน คำนึงถึงประโยชน์สุขส่วนรวม เทียบเท่ากับการ รายงานในระดับ A

ในส่วนของการจัดทำรายงาน (ทดลอง) ความพอเพียงของกิจการตัวอย่าง ได้คัดเลือกบริษัท บางจาก ปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ครั้ง ล่าสุด มาเป็นองค์กรในการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้น สำหรับการประเมินขั้นต้น โดยรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงฉบับนี้ มีการรายงานเพื่อแสดงผลการ ดำเนินงานขององค์กร (บมจ.บางจาก) ในรอบปีงบประมาณระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2554 ที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งให้แนวทางในการรายงานให้มีความ สอดคล้องตามดัชนีชี้วัดของ Global Reporting Initiatives (GRI G3.1) และดัชนีชี้วัดด้านวัฒนธรรมของ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) รวมถึงได้นำหลักการของ United Nations Global Compact มาใช้ สาระสำคัญแสดงถึงพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้งในการดำเนินงานด้วยความ รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ สู่การเป็น “องค์กรต้นแบบด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย” (CSR role model) ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ กล่าวคือ วิสัยทัศน์ กล ยุทธ์ การกำกับดูแลกิจการที่ดี ความเสี่ยงหลักขององค์กร ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม

จากการศึกษาทดลองจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของกิจการตัวอย่าง พบว่า เนื่องจาก บมจ. บางจากปิโตรเลียม ได้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน หรือ Sustainability Report ตามแนวทางของ GRI อยู่แล้ว

จึงสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่ต้องยากนัก ประกอบกับ บมจ.บางจากปิโตรเลียม เป็นองค์กรที่ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นที่ประจักษ์จนได้รับรางวัลองค์กรดีเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหลายๆ ครั้ง ข้อมูลองค์กร การกำกับดูแลองค์กร และแนวการบริหารจัดการ รวมถึงตัวชี้วัดการดำเนินงาน จึงเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง

อย่างไรก็ดี เนื่องจากข้อมูลตัวชี้วัดการดำเนินงานที่รวบรวมยึดตามข้อมูลที่มีอยู่ ณ เวลาปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้ครบตามตัวชี้วัดการดำเนินงานทั้งหมดตามกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ระดับของการรายงานจึงปรากฏตามเกณฑ์ที่ใช้กำหนดตามจริง ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า องค์กรมิได้ดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ไม่มีข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด

ผลการศึกษาการพัฒนากรอบแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ทำให้ได้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปใช้โดยก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติมในแง่มุมดังนี้

- สามารถใช้วัดเปรียบเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) การดำเนินงานระหว่างองค์กรได้โดยใช้ชุดตัวชี้วัดการดำเนินงานอ้างอิงเดียวกันและเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานที่สากลยอมรับ
- สามารถใช้เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สาธารณชนสำหรับทั้งธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามเกณฑ์ในการกำหนดระดับของการรายงาน (Application Level) ที่ได้พัฒนาขึ้น
- สามารถใช้เป็นเครื่องมือ (Tools) ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจที่เป็นรูปธรรม ด้วยการทราบชุดตัวชี้วัดที่หน่วยงานคัดเลือกไว้เป็นเกณฑ์ดำเนินงานล่วงหน้า

5.2 อภิปราย

จากข้อสรุปผลการศึกษาการพัฒนากรอบแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการในส่วนที่เกี่ยวกับกรอบการรายงาน GRI และตัวบ่งชี้การดำเนินงานของ GRI และ UNESCO ที่ใช้อ้างอิง นำมาสู่การอภิปรายผลใน 3 ประเด็นด้วยกัน คือ ประเด็นการพิจารณาจำแนกตัวชี้วัดในรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่มีได้แบ่งตามคุณลักษณะและเงื่อนไขในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็นของตัวชี้วัดในรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่อ้างอิงกับตัวชี้วัดของ GRI ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และของ UNESCO ในมิติด้านวัฒนธรรม รวมทั้งประเด็นความเหมาะสมของการจำแนกตัวชี้วัดการดำเนินงานในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ตามมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ดังกล่าว

5.2.1 เหตุใดการพิจารณาจำแนกตัวชี้วัดในรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จึงไม่แบ่งตามคุณลักษณะและเงื่อนไขในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อกล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หัวข้อที่จะนำมาอ้างถึงคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะของความพอเพียง รวมทั้งเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมที่ปรากฏอยู่ในบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่นๆ มาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2542

จุดมุ่งหมายของการนำเสนอกรอบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในงานวิจัยฉบับนี้ คือ การเน้นการรายงานที่ “ผล” การดำเนินงาน เช่นเดียวกับรายงานฉบับอื่นๆ ที่องค์กรจัดทำขึ้น เช่น รายงานประจำปี (Annual Report) ที่นำเสนอผลการดำเนินงานประจำปีในรูปของรายงานทางการเงิน (Financial Statement) อาทิ งบดุล งบกำไรขาดทุน ฯ หรือรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ที่นำเสนอผลการดำเนินงานไม่จำกัดเฉพาะที่เป็นตัวเงินให้แก่ผู้ถือหุ้น แต่ครอบคลุมถึงข้อมูลผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน (Non-Financial Statement) ในมิติสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียอื่นด้วย

การพิจารณาจำแนกตัวชี้วัดการดำเนินงานในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จึงแบ่งตามมิติที่ปรากฏอยู่ในบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้อ้างอิงถึงข้างต้น อันได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการแบ่งตามคุณลักษณะหรือ “เหตุ” ซึ่งประกอบกันเป็นปัจจัยการดำเนินงานหรือการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ คุณลักษณะที่แสดงออกในกระบวนการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลายกรณี เช่น การไม่ถุ่ยหรือมีหนี้สินเกินหลักประกันหรือสินทรัพย์ที่องค์กรมีอยู่ สามารถแสดงออกในลักษณะที่เป็นได้ทั้งความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันไปพร้อมๆ กัน ไม่สามารถที่จะแบ่งแยกออกเด็ดขาดต่างหากจากกัน

5.2.2 เหตุใดตัวชี้วัดในรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง จึงต้องอ้างอิงกับตัวชี้วัดของ GRI ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และอ้างอิงกับตัวชี้วัดของ UNESCO ในมิติด้านวัฒนธรรม

ในการจัดทำตัวบ่งชี้สำหรับวัดผลการดำเนินงานใดๆ สามารถมีที่มาได้จาก 2 แหล่ง คือ การพัฒนาตัวชี้วัดขึ้นใหม่บนหลักการที่ใช้อ้างอิง กับการนำตัวชี้วัดที่มีใช้อยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ มาจัดกลุ่มให้เข้ากับหลักการที่ใช้อ้างอิงนั้นๆ

สำหรับแนวทางการจัดทำตัวชี้วัดการดำเนินงานในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง เลือกแนวทางการนำตัวชี้วัดที่มีใช้อยู่แล้ว ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ความแพร่หลายของตัวชี้วัด GRI ซึ่งภาคเอกชนส่วนใหญ่ได้ใช้อ้างอิงในการจัดทำรายงานความยั่งยืน อันเกิดจาก “การยอมรับ” ในวงกว้าง แนวทางนี้จะทำให้

ธุรกิจที่ได้จัดทำรายงานความยั่งยืนอยู่แล้ว สามารถใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานที่รวบรวมไว้แล้วตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องมาจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้ทันที

ประการที่สอง สืบเนื่องจากการได้มาซึ่งตัวชี้วัดทั้งของ GRI และของ UNESCO นั้น ได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการสอบถามโดยผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก จากหลายภาคส่วนในระดับนานาชาติ และใช้ระยะเวลาหลายปีในการคัดกรองตัวชี้วัดดังกล่าว ทำให้การพัฒนาตัวชี้วัดเหล่านี้มี “ความเป็นสากล” สูง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

ด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาและงบประมาณในการศึกษาวิจัยในโครงการนี้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นและการสอบถามโดยผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ เพื่อการคัดกรองตัวชี้วัดในโครงการ ให้ได้รับการยอมรับเทียบเท่ากับตัวชี้วัดของ GRI และของ UNESCO และถึงแม้ว่าจะดำเนินการได้ ตัวชี้วัดที่ได้ก็ยังคงขาดซึ่งองค์ประกอบในเรื่อง “ความเป็นสากล” อยู่ดี

5.2.3 การจำแนกตัวชี้วัดการดำเนินงานในกรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ตามมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เหมาะสมแล้วหรือไม่ หรือมีแนวทางการจำแนกในมิติอื่นๆ ได้อีก

ตามที่ได้นำเสนอแนวทางการจำแนกตัวชี้วัดการดำเนินงานไว้ในบทที่ 2 หัวข้อ 2.7 ว่ากรอบการรายงานของ GRI ที่ใช้เป็นตัวแบบในการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำมาประยุกต์ให้ใช้ได้กับการจำแนกตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยืดหยุ่น โดยผู้ใช้กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงสามารถคัดเลือกชุดตัวชี้วัดที่จะนำมาใช้ในการรายงานตามความเหมาะสมขององค์กรที่เผยแพร่รายงาน และตามความต้องการของหน่วยงานที่ใช้ประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เห็นได้จากการประยุกต์กรอบรายงานของ GRI กับตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงใน 3 กรณีตัวอย่าง ได้ทั้งกับตัวชี้วัดหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 9 ประการ (ศ.ดร. อภิชัย พันธเสน, 2546)

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์ จำนวน 13 ตัว จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 4 ด้าน ได้แก่ การผลิต การบริโภค วรรณะประโยชน์ และการกระจายผลผลิต (ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2550)

และตัวชี้วัดในมาตรฐานการประเมินองค์กรธุรกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEBS) จำนวน 68 ตัว จำแนกตามหมวดตัวชี้วัดในกลุ่มที่เป็นค่านิยมร่วมที่แสดงออกในกระบวนการดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และในกลุ่มที่เป็นลักษณะความเป็นธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง (ผศ.ดร.สุชสรัศ กันตะบุตร, 2554)

การจำแนกตัวชี้วัดตามมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ในผลการศึกษาวิจัยนี้ เป็นเพียงแนวทางหนึ่ง ซึ่งอาจไม่ใช่แนวทางที่ดีที่สุด ในการสะท้อนการดำเนินงานของธุรกิจตามปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง แต่กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นบนกรอบรายงานของ GRI นี้ เอื้อต่อการครอบคลุมหรือการปรับเปลี่ยนชุดตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจพอเพียงอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคตได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในโครงการนี้ เป็นการแนวการจัดทำรายงานความยั่งยืนของ GRI ฉบับ G3.1 มาใช้เป็นฐานในการศึกษา ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในแง่ของการยอมรับที่หากกรอบการรายงานความยั่งยืนของ GRI ได้รับการยอมรับสูง กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้นโดยอิงกับกรอบของ GRI ก็อาจได้รับอานิสงส์ที่จะมีผู้ยอมรับมากตามไปด้วย ในทางตรงข้าม หากกรอบของ GRI เริ่มหมดความนิยม กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงก็อาจไม่ได้รับการยอมรับในอนาคต

ข้อจำกัดประการต่อมา คือ GRI จะต้องมีการพัฒนาและเผยแพร่กรอบการรายงานความยั่งยืนรุ่นใหม่ ออกมาในอนาคต ซึ่งเป็นเหตุให้ผลการศึกษากรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่ยึดตามรุ่น 3.1 ในโครงการนี้ จำต้องมีการปรับปรุงก่อนการนำไปใช้หรืออ้างอิงในอนาคต

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือ กรอบการรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้น โดยเพิ่มเกณฑ์ชี้วัดด้านวัฒนธรรม จากตัวชี้วัดการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม อาจมีใช้แนวทางเดียวสำหรับการพัฒนาแนวการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ตามเจตนารมณ์แห่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การวิจัยเพื่อค้นหาแนวการจัดทำรายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในแง่มุมอื่นๆ จึงเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับการวิจัยที่จะต่อยอดหรือขยายผลงานวิจัยชิ้นนี้ให้กว้างขวางออกไป

สำหรับข้อเสนอแนะที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลรายงาน สามารถประมวลไว้ในที่นี้ ดังนี้

- ความก้าวหน้าเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องคำนึงถึง People Planet และระดับที่เข้าข่ายเศรษฐกิจพอเพียง คือเป็นระดับที่เข้าใจปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อมและมองถึงผลประโยชน์ระยะยาว และปัญหาเรื่องทรัพยากรมนุษย์ ส่วนในระดับเข้าใจ สิ่งสำคัญคือเน้นเรื่องความสุขของคนในองค์กรให้มากที่สุด และเป็นประเด็นที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าไ้ยังคงอาจมีได้มาก แต่ถือว่าเป็นผลพลอยได้มากกว่าเป้าหมายหลัก ส่วนในระดับเข้าถึงนั้น จุดเน้นจะอยู่ที่ประโยชน์สุขของสังคม ถ้าไม่มีเป้าหมายที่สำคัญอีกต่อไป ธุรกิจจึงมีการดำเนินการในลักษณะวิสาหกิจสังคมเป็นหลัก ถึงจุดนี้การแบ่งปันความรู้ข้ามกลุ่มเพื่อให้ทุกคนอยู่ได้อย่างมีความสุขเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ
- ในระดับเข้าถึงนั้น ความยั่งยืน เป็นเรื่องเดียวกับ 3 P คือ People Planet Profit เข้าหากันอย่างเป็นระบบและต้องมองเรื่องของ คน รวมถึง Supply Chain ตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึง ปลายน้ำ ซึ่งเป็นภาพที่

- ใหญ่และจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ โดยเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ให้ความสำคัญในเรื่อง Profit เพียงการทำให้ธุรกิจดำเนินไปได้เป็นหลัก
- ในเรื่องของตัวชี้วัด ต้องมีข้อมูลเพียงพอที่ครอบคลุม ความหมายเรื่องความสมดุล อาจแบ่งตามมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือคุณธรรม ซึ่งความสมดุลดังกล่าวของเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายคือ ความปกติสุขหรือสภาวะที่ไม่มีปัญหาในทุกๆ ด้านนั่นเอง
 - ในการพัฒนารายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อเทียบกับ Sustainable Report แล้วส่วนที่น่าจะนำมาใช้คือส่วนของ Monitoring เพื่อจะได้ทำการติดตามตลอดเวลา ซึ่งควรนำมาเป็นแนวทางในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และหากมองในแง่ของ Monitoring ต้องพยายามปรับการดำเนินธุรกิจที่ยังแสวงหากำไร ไปสู่การเป็นวิสาหกิจสังคม
 - ในการพัฒนารายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ควรนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวตั้ง แล้วปรับเครื่องมือตามแนวทางของสากลเป็นตัวตาม และการนำตัวอย่างของ UNESCO มาได้แต่ไม่ควรนำ List ของ UNESCO ทั้งหมด เราควรมาปรับให้เข้ากับของไทยเรา
 - ในระดับ A B C เทียบเหมือนกับในแต่ละวง 3 วง คือวงใน วงกลาง วงนอก หากมองผลประโยชน์เฉพาะตัวก็จะวงแคบ หากมองStakeholder มากขึ้นจะกว้างขึ้นไป และหากมอง Beyond Stakeholder หรือสังคมโลกทั้งหมดก็จะไปอีกระดับ ฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นวงไหน ควรจะต้องมี 3 Dimension นี้ ซึ่งบางวงจะเล็ก ใหญ่ไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตามต้องมองจาก 3 ระดับเป็นตัวตั้ง คือ ผลประโยชน์ของธุรกิจ ผลประโยชน์ของ Stakeholders และผลประโยชน์ของ Beyond Stakeholders ซึ่งการแบ่งแบบเข้าข่าย เข้าใจ และเข้าถึง จะสอดคล้องกับข้อเสนอดังกล่าวมากกว่า

ภาคผนวก 1

การประมวลการจัดทำเกณฑ์/ตัวชี้วัดการดำเนินธุรกิจ
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยงานต่างๆ

1) สำนักงาน กปร. จัดทำตัวชี้วัดมาตรฐานในการประเมินองค์กรธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง Sufficiency Economy Business Standard (SEBS) เพื่อใช้ในการตัดสินใจการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการรับรองมาตรฐานรูปแบบต่างๆ ที่มีหลากหลายในภาคธุรกิจที่มีความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาจากขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านวิกฤตในปี 2540 และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องยั่งยืน และสร้างประโยชน์แก่สังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 298 องค์กร ได้ข้อสรุปว่า ปัจจัยที่องค์กรเหล่านี้มีร่วมกันคือ ค่านิยมร่วมในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้้นำค่านิยมดังกล่าวไปพัฒนาตัวชี้วัดได้ 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การสร้างภูมิคุ้มกัน มีตัวชี้วัด 15 ตัว (2) ความเพียร มีตัวชี้วัด 9 ตัว (3) ความพอประมาณมีตัวชี้วัด 3 ตัว (4) การแบ่งปัน มีตัวชี้วัด 3 ตัว (5) การมีจริยธรรม มีตัวชี้วัด 2 ตัว (6) การพัฒนาภูมิสังคม มีตัวชี้วัด 10 ตัว และ (7) การดูแลผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจที่หลากหลายอย่างจริงจัง มีตัวชี้วัด 7 ตัว

2) สภาหอการค้าไทย ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารองค์กร และขยายผลไปยังเครือข่ายสมาชิกและนักธุรกิจทั่วไป ให้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง หอการค้าไทย ได้สร้างเครื่องมือเพื่อให้สามารถตรวจสอบสภาพธุรกิจว่ามีความสอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงธุรกิจ ให้มีความเจริญ มั่นคงอย่างยั่งยืน เครื่องมือการตรวจสอบสุขภาพธุรกิจ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดคะแนนของระดับสุขภาพธุรกิจรวม 100 คะแนนประกอบด้วย 4 แนวทาง แต่ละแนวทางแนวทางได้กำหนดระดับสุขภาพแนวทางละ 20 คะแนน ได้แก่ (1) หลักความพอประมาณ ที่นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง มี 5 ตัวชี้วัด (2) หลักความมีเหตุผล เป็นการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผล มี 23 ตัวชี้วัด (3) หลักภูมิคุ้มกันเพื่อการมีความสามารถในการแข่งขัน มี 7 ตัวชี้วัด (4) หลักความรู้ มี 7 ตัวชี้วัด (5) หลักคุณธรรม มี 6 ตัวชี้วัด

สุขภาพธุรกิจ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ระดับ ได้แก่ (1) ระดับ AAA ธุรกิจที่มีความเข้มแข็งระดับที่ดีเยี่ยม มีระดับคะแนนรวม 81-100 (2) ระดับ AA ธุรกิจมีความเข้มแข็งระดับดี มีระดับคะแนนรวม 71-80 (3) ระดับ A ธุรกิจมีความเข้มแข็ง มีระดับคะแนนรวม 61-70 (4) ระดับ A- ธุรกิจมีความเข้มแข็งระดับน้อย มีระดับคะแนนรวม 50-60 (5) ระดับ AA- ธุรกิจมีความเข้มแข็งน้อยมาก มีระดับคะแนนรวม 0-49

3) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ได้จัดทำร่างแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม โดยให้หลักการและแนวทางสำหรับองค์กรภาคอุตสาหกรรมทุกประเภท ขนาด และที่ตั้งในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ในองค์กรที่ต้องการส่งเสริมการพัฒนานุเคราะห์และองค์กรให้มีการบริหารจัดการและการดำเนินงาน โดยยึดหลักการของมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน ทั้งนี้ ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้นำไปใช้เพื่อการรับรอง โดยแบ่งการปฏิบัติเป็น (1) ด้านบุคลากร มี 5 ตัวชี้วัด (2) ด้านเศรษฐกิจ มี 9 ตัวชี้วัด (3) ด้านสังคม มี 5 ตัวชี้วัด (4) ด้านสิ่งแวดล้อม มี 6 ตัวชี้วัด

4) ศ.ดร.อภิชาติ พันธเสน ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้กำหนดเกณฑ์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น 3 ระดับพร้อมตัวชี้วัดในแต่ละระดับ ได้แก่

- **ระดับเข้าข่าย** หมายถึง ธุรกิจที่มีการจัดการให้สามารถลดความเสี่ยงและสร้างภูมิคุ้มกันได้ (วิธีการ=ให้มีภูมิคุ้มกัน) มีประเด็นการวัดคือ (1) ใช้เทคโนโลยีหลักวิชาการและราคาถูก (2) เน้นการกระจายความเสี่ยงด้วยการมีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย (3) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ มุ่งใช้เงินทุนในกิจการเป็นหลัก (4) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น (5) พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องแม้ในยามทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

- **ระดับเข้าใจ** หมายถึง ธุรกิจที่ผ่านขั้นตอน “เข้าข่าย” มาแล้วและมีความเข้าใจคำว่า *พอเพียง* หรือ *พอประมาณ* เน้นการจัดการในขนาดที่เหมาะสมกับความสามารถในการบริหารจัดการ พึ่งตนเองได้ (วิธีการ+วิธีคิด=การมีภูมิคุ้มกัน+ความพอประมาณ) มีตัวชี้วัดเพิ่มเติมคือ (6) มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ (7) ไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก (8) วิจัยและพัฒนาเพื่อคัดค้านนวัตกรรมในองค์กร โดยใช้ภูมิปัญญาไทย (9) พัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างบุคคลอย่างต่อเนื่อง

- **ระดับเข้าถึง** ธุรกิจที่ผ่านขั้นตอน “เข้าใจ” และได้นำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต คือ เป็นการดำเนินธุรกิจปกติ โดยประกอบด้วยคุณธรรมในการดำรงชีวิต และดำเนินธุรกิจเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กลุ่มอื่นๆ ได้ (ธุรกิจที่ดำเนินงานสอดคล้องกับคุณลักษณะและเงื่อนไขของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบถ้วน) (วิธีการ+วิธีคิด+วิถีชีวิต=การมีภูมิคุ้มกัน+ความพอประมาณ+ความมีเหตุผล) มีตัวชี้วัดเพิ่มเติม คือ (10) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ (11) เน้นการจ้างงานเป็นหลัก (12) ซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ (13) รับผิดชอบในกิจกรรมทางธุรกิจของตนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด (14) ทำงานร่วมกัน แบ่งปันความรู้ระหว่างธุรกิจประเภทเดียวกันและ/หรือธุรกิจต่างประเภทที่เกี่ยวข้อง

ต่อมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยฝ่ายชุมชนและสังคมได้พัฒนาต่อยอดเครื่องมือการประเมินระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรธุรกิจข้างต้น เรียกว่า “วุฒิระดับความพอเพียง” โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับคือ

- **ระดับเข้าข่าย ระดับ 1** แสดงการริเริ่ม นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในองค์กร มีการประกาศว่าจะยึดแนวทางการดำเนินงานที่เข้ากับคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบางงาน หรือทดลองนำมาปฏิบัติเป็นตัวอย่าง โดยอาจจะยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ **ระดับ 2** แสดงการขยายผล ไปสู่หลายส่วนงาน มีการพูดคุย ศึกษา ค้นคว้า และถ่ายทอดวิธีการจนแพร่หลายในองค์กร โดยผลงานอาจมีทั้งสำเร็จและล้มเหลว

- **ระดับเข้าใจ ระดับ 3** องค์กรมีการพัฒนาตัวแบบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบ นำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์และมีตัวชี้วัดการดำเนินงานเป็นรูปธรรม **ระดับ 4** นำตัวแบบ หลักการ กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติ รวมทั้งตัวชี้วัดมาใช้ในองค์กร มีการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลสัมฤทธิ์

- **ระดับเข้าถึง ระดับ 5** องค์กรสามารถบูรณาการ “วิถี” แห่งการปฏิบัติให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กรจนกลายเป็น “วิถี” แห่งการดำเนินธุรกิจอย่างสมบูรณ์เป็น เป็นกรณีศึกษา ภูมิคุ้มกันต่อวิกฤติและภัยคุกคาม และดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

**การประมวลการจัดทำเกณฑ์/ตัวชี้วัดการดำเนินธุรกิจ
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยงานต่างๆ**

เกณฑ์	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด		
 สำนักงาน กปร.	มาตรฐานธุรกิจตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง (Sufficiency Economy Business Standard: SEBS)	เพื่อใช้ในการตัดสิน การประกวดผลงาน เศรษฐกิจพอเพียง	คำนวณรวม ๗ กลุ่ม	▪ ภูมิคุ้มกัน มี ๑๕ ตัวชี้วัด ▪ ความเพียร มี ๙ ตัวชี้วัด ▪ ความพอประมาณ มี ๓ ตัวชี้วัด ▪ การแบ่งปัน มี ๓ ตัวชี้วัด ▪ การมีจริยธรรม มี ๒ ตัวชี้วัด ▪ การพัฒนาภูมิสังคม มี ๑๐ ตัวชี้วัด ▪ การดูแลผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจที่ หลากหลายอย่างจริงจัง มี ๗ ตัวชี้วัด
 สภาหอการค้า แห่งประเทศไทย	เครื่องมือการตรวจสอบ สุขภาพธุรกิจ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	เพื่อให้สามารถตรวจสอบ สภาพธุรกิจว่ามีความ สอดคล้องตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงมากน้อย เพียงใด เพื่อใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาปรับปรุงธุรกิจ ให้ มีความเจริญ มั่นคงอย่าง ยั่งยืน	มี ๔ แนวทาง โดย กำหนดคะแนนของ ระดับสุขภาพธุรกิจรวม ๑๐๐ คะแนน (ผล คะแนน สามารถแบ่ง สุขภาพธุรกิจได้ ออกเป็น ๔ ระดับ)	▪ หลักความพอประมาณ ที่นำไปสู่การ พึ่งพาตนเอง มี ๕ ตัวชี้วัด ▪ หลักความมีเหตุผล เป็นการปฏิบัติต่อผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผล มี ๒๓ ตัวชี้วัด ▪ หลักภูมิคุ้มกันเพื่อการมีความสามารถ ในการแข่งขัน มี ๗ ตัวชี้วัด ▪ หลักความรู้ มี ๗ ตัวชี้วัด ▪ หลักคุณธรรม มี ๖ ตัวชี้วัด
 สมาคม ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	แนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงภาคอุตสาหกรรม	เป็นหลักการและแนวทาง สำหรับองค์กร ภาคอุตสาหกรรมทุก ประเภท ขนาด โดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมาย ให้นำไปใช้เพื่อการรับรอง	แบ่งการปฏิบัติ เป็น ๔ ด้าน	▪ ด้านบุคลากร มี ๕ ตัวชี้วัด ▪ ด้านเศรษฐกิจ มี ๙ ตัวชี้วัด ▪ ด้านสังคม มี ๕ ตัวชี้วัด ▪ ด้านสิ่งแวดล้อม มี ๖ ตัวชี้วัด
 สภา/ ศ.ดร.อภิชาติ	เกณฑ์การขับเคลื่อน ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	เป็นเครื่องมือการประเมิน ระดับความเป็นเศรษฐกิจ พอเพียงขององค์กรธุรกิจ	ศ.ดร.อภิชาติฯ กำหนด เกณฑ์ เป็น ๓ ระดับ และ มีตัวชี้วัดในแต่ละระดับ	▪ ระดับเข้าข่าย มี ๕ ประเด็นการวัด ▪ ระดับเข้าใจ มี ๙+๔ ประเด็นการวัด ▪ ระดับเข้าถึง มี ๙+๔+๔ ประเด็นการวัด
			สกว. กำหนดแบ่ง "๖ มิติ ระดับ ความ พอเพียง" เป็น ๕ ระดับ	▪ ระดับเข้าข่าย ระดับ ๑ แสดงการริเริ่ม ▪ ระดับเข้าข่าย ระดับ ๒ แสดงการขยายผล ▪ ระดับเข้าใจ ระดับ ๓ มีการพัฒนาตัวแบบ การประยุกต์ใช้ ▪ ระดับเข้าถึง ระดับ ๔ นำตัวแบบฯ มาใช้ใน องค์กร ▪ ระดับเข้าถึง ระดับ ๕ สามารถบูรณาการ วิถีการปฏิบัติงานกลายเป็นวิถีแห่งการดำเนิน ธุรกิจอย่างสมบูรณ์

ภาคผนวก 2

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
รายงานความเป็นเศรษฐกิจพอเพียง บมจ.บางจาก

การดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างดี ทำให้เราได้ชื่นชมครอบครัวนก สิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ที่อาศัยอยู่ร่วมกันกับพวกเราในบ้านหลังนี้

โรงกลั่นบางจากมีนกประจำถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจและจดบันทึกโดยชมรมดูนกบางจาก พนักงานที่มีความรู้เป็นอาสาสมัคร และเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติให้เยาวชนและครอบครัวในย่านนี้ได้ศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศและชีวิตนกเป็นประจำทุกปี บริเวณโรงกลั่นมีนกมาอาศัยอยู่และมีผู้พบเห็นแล้ว จำนวน 72 ชนิด นกบางตัวไม่น่าจะพบหรือสูญพันธุ์ไปแล้ว แต่ก็ยังสามารถเห็นได้ที่โรงกลั่นบางจากทุกปี คือ นกแก้วโม่งหรือแก้วหัวแพ หรือนกที่อพยพจากทั่วโลกหนีหนาวอย่าง นกกระเต็นน้อยธรรมดาที่มาจากถิ่นไซบีเรีย ฉายา ราชานกอพยพ และนกที่อาศัยประจำโรงกลั่น คือ นกตีทอง หรือมีฉายาว่า ราชนีแห่งเมืองที่อยู่กันเป็นครอบครัว

คุณบรรชิต ชินรินทร์

พนักงานประชาสัมพันธ์ ส่วนประชาสัมพันธ์

ประธานชมรมดูนกบางจาก

ผลิตภัณฑ์ของแคนนอนเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลดการใช้พลังงานและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

“พลังงานรักษ์โลก” คงเป็นคำที่ผมนึกถึงและสามารถสื่อความหมายความเป็นบางจากได้เป็นอย่างดี เพราะ บางจากในความประทับใจของผม คือ พลังงานที่สะอาด การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และสีเขียว เช่นเดียวกับที่บางจากเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมจากแคนนอน เพื่อสนับสนุนการทำงานและพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการด้านเอกสารให้เป็นเรื่องง่าย ประหยัดเวลาและต้นทุน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และจุดแข็งของบางจากฯ

แคนนอนได้เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนงานของบางจากฯ เพราะความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์เทคโนโลยีใหม่ที่รักษาสิ่งแวดล้อม ใส่ใจและให้ความสำคัญกับสุขภาพของผู้ใช้ และลดแหล่งกำเนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ถึงร้อยละ 30 ลดการใช้สารเคมีที่เป็นพิษ ป้องกันมลภาวะด้วยเทคโนโลยีพลาสติกชีวภาพและการนำพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ ผลิตภัณฑ์ของแคนนอนทุกรุ่นผ่านมาตรฐานสากล Energy Star ซึ่งยืนยันได้ว่า ผลิตภัณฑ์ของแคนนอนเป็นผลิตภัณฑ์ที่ลดการใช้พลังงานและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

ร้อยเอกสุนทร ปัทมมงคล

ผู้อำนวยการอาวุโสและผู้จัดการทั่วไปส่วนบิสซิเนส อิมเมจจิง โซลูชัน

บริษัทแคนนอน มาร์เก็ตติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด

มากกว่าความประทับใจ ยิ่งกว่าความผูกพัน นั่นคือ บางจาก

ตอนเช้าๆ ขับรถไปทำงาน ก็ผ่านปั้มน้ำมันบางจากทุกวัน เห็นโลโก้ก็สดชื่นแล้ว เพราะไปไม่เสียเวลาอ่อน
มองที่ไรก็ให้ความรู้สึกสบายตา สบายใจ นั่นเป็นความรู้สึกเริ่มต้นที่คิดจะลองเติมน้ำมันของบางจาก เติมน้ำมัน
ครั้งแรกได้กล้วยตากอบน้ำผึ้งกลับมา โอ้.. ประทับใจ ส่วนใหญ่จะเห็นแต่ให้น้ำดื่ม แต่บางจากให้ผลิตภัณฑ์
OTOP ซึ่งเท่ากับ บางจาก สามารถตอบโจทย์ได้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรักษ์สิ่งแวดล้อม เชิดชู
ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติของประเทศ สะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้บริหารที่ Think Green ด้วยความที่บางจากเขา
ใส่ใจในรายละเอียดแบบนี้ ทำให้ไม่เคยคิดระแวงเลยว่าน้ำมันบางจากจะไม่ปลอดภัยต่อเครื่องยนต์ของเรา
จากนั้นมา เลยตั้งใจว่าจะเป็นสาวกของบางจากเสมอ จนกระทั่ง เห็นป้ายโฆษณา บางจากแก๊สโซฮอล์คลับ
(GSH Club Card) ดวงตาลุกวาวทั้งๆ ที่ยังไม่รู้ว่าบัตรนั้นทำอะไรได้บ้าง ก็ถามพนักงานว่า จะสมัครบัตร
GSH ค่ะ ใช้เวลานานไหม พนักงานก็ให้คำแนะนำ และสมัครได้รวดเร็วทันใจ ตอนนั้นสมัครไปเพราะอยาก
เป็นสาวกที่มีตัวตน แค่นั้น ไม่ได้อ่านเลยว่าเค้าให้อะไรเราบ้าง มีเวลาก็ค่อยมานั่งอ่าน มีส่วนลด 100 บาท
200 บาท เมื่อสะสมแต้มครบ 500 ครบ 1,000 สรุปว่าชอบค่ะ จากวันแรกที่เติมน้ำมันบางจาก จนกระทั่งถึง
วันนี้ ความรู้สึกดีๆ ที่มีให้กับ บางจาก ไม่เคยเปลี่ยนไป เพราะมากกว่าความประทับใจ และยิ่งกว่าความ
ผูกพัน นั่นคือ บางจาก ต้องขอบคุณสิ่งดีๆ ที่มีให้กัน

คุณศจี ทวี

เลขานุการผู้บริหาร

บริษัท ชีโน-ไทย เอ็นจีเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)

เพราะเชื่อมั่นในคุณภาพของน้ำมัน

ที่บ้านใช้บริการของบางจากมายาวนานมากค่ะ สาเหตุที่เลือกเพราะเชื่อมั่นในคุณภาพของน้ำมันที่ใช้แล้วเครื่องยนต์ไม่มีปัญหา นอกจากนี้ บางจากยังเป็นบริษัทแรก ๆ ที่มีการแนะนำให้ลูกค้าใช้พวกแก๊สโซฮอล์ หรือไบโอดีเซลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยังมีโปรโมชั่นโน้มน้าวให้ลูกค้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง เช่น ทำบัตรแก๊สโซฮอล์คลับ ที่มีการเก็บสะสมแต้มใช้แล้วเป็นส่วนลด มีการแจกขนม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ลูกค้ามีความสนใจอยากใช้บริการมากขึ้นค่ะ

คุณบัณฑิตา ทรัพย์ไพบูลย์สุข

นักวิจัย บริษัทเอกชน

ปริญญาเอกคณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเคมีเทคนิค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บนรากฐานของความไว้วางใจ คือ จุดเริ่มต้นของวิถีการดำเนินธุรกิจที่อุ้มชูสังคม

บางจากฯ ให้การสนับสนุนชุมชนที่มีความพร้อมเข้าบริหารสถานีสถานีบริการน้ำมัน การขยายและสร้างช่องทาง การตลาดใหม่ๆ ให้แก่ผลผลิตจากชุมชน ทั้งนำมาจำหน่ายที่ร้านสะดวกซื้อ (มินิมาร์ท) ของบริษัทฯ คือ ร้านไบจาก โดยประสานความช่วยเหลือระหว่างเมืองและชนบทได้เป็นผลสำเร็จ

ปัจจุบันมีชุมชนดำเนินการปัสสาวะทั่วประเทศกว่า 500 แห่ง นับเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนสถานีสถานีบริการน้ำมันบางจากทั้งหมด สามารถเอื้อประโยชน์แก่สมาชิกเกษตรกรกว่า 1 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ ชุมชนเกษตรกร จึงเป็นโครงการที่ดำเนินการมาอย่างยั่งยืน สามารถเป็นสถานที่ศึกษาดูงานต้นแบบให้แก่สหกรณ์อื่นๆ ทั่วประเทศ และสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและมีเงินหมุนเวียน 3,500 ล้านบาทต่อปี มีส่วนช่วยพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง

คุณชูชาติ อินสว่าง

ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด

เพราะบ้านบางจาก คือ บ้านหลังที่ 2 ของผม และนี่คือความสุขที่แท้จริงในสถานที่ทำงาน ผมภูมิใจมากที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในบ้านบางจากฯ ที่นี่เป็นโรงกลั่นน้ำมันของคนไทย เป็นความภาคภูมิใจของคนจำนวนมาก นอกจากการดำเนินธุรกิจน้ำมันแล้ว บางจากฯ เรายังช่วยเหลือสังคมและห่วงใยสิ่งแวดล้อม ได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้จากกิจกรรมต่างๆ ที่พนักงานเราพร้อมใจกันทำให้กับสังคม บ้านบางจากฯ หลังนี้ เปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ที่นี่มีความอบอุ่น และมีความสุขกับการทำงานอย่างมาก เราได้ทำงานและกิจกรรมอื่นๆ มากมาย ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ มากขึ้น เพื่อนพนักงานก็มีความรักและความสามัคคีอย่างมาก ในยามที่บริษัทเรามีปัญหา เราก็พร้อมใจกันที่จะต่อสู้ พันฝ่า เช่น ในช่วงอุทกภัย เราร่วมมือกันป้องกันน้ำท่วม ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมประทับใจอย่างมาก นี่แหละคือความสุขที่แท้จริงในสถานที่ทำงาน

คุณสุรพร เพชรดี

วิศวกรอาวุโส ส่วนการกลั่น 1

เพราะบางจาก ไม่ได้เป็นแค่องค์กรธุรกิจ แต่เป็นอนาคตของพลังงานไทยและสิ่งแวดล้อมที่ดี ตลอด 8 ปีที่ผ่านมา บ้านบางจากให้โอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในสายงานที่ถนัด เราได้พบกับพี่ๆ เพื่อนๆ ที่เป็นมากกว่าเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในแง่ของการเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขบนความพอเพียง และบ้านบางจากเองยังเป็นมากกว่าองค์กรธุรกิจที่มุ่งเน้นแต่ผลกำไร แต่บ้านบางจากยังเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ช่วยแบ่งปันสิ่งดีๆ กลับคืนสู่สังคมและสิ่งแวดล้อม และปลูกฝังให้พนักงานทุกคนได้ตระหนักถึงความสุขของการเป็นผู้ให้

ความภาคภูมิใจในบ้านบางจาก คือ การเป็นองค์กรที่สามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยความสามารถของตนเองและมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการเป็นผู้นำพลังงานทดแทน ซึ่งไม่ได้เป็นแค่ธุรกิจ แต่เป็นอนาคตของพลังงานไทยและสิ่งแวดล้อมที่ดี รวมถึงการที่บางจากยังเป็นองค์กรที่สนับสนุนความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร และสังคมไทยผ่านการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ บางจากเติบโตไปกับสังคมไทย และคนไทยทุกคนพร้อมๆ กัน

คุณชนัญญา สัตย์เชื้อ
นักวางแผน ส่วนกลยุทธ์การตลาดและราคา

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

การดำเนินธุรกิจตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบางจากฯ

การประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒

บริษัท

บทคัดย่อ

ความพอประมาณ

ความมีเหตุผล

การมีภูมิคุ้มกัน

ความรู้

คุณธรรม

เอกสารแนบ

บทคัดย่อ

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทของคนไทยที่ดำเนินธุรกิจพลังงานและธุรกิจต่อเนื่อง ด้วยความมุ่งมั่นมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งบริษัทเมื่อปี 2528 ที่จะบริษัทไทยที่มั่นคงดำเนินธุรกิจพลังงานและธุรกิจต่อเนื่องสอดคล้องกับประโยชน์ส่วนรวม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมไทย ภายใต้วัฒนธรรมการดำเนินงานที่จะ “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” มาเป็นกรอบในการขับเคลื่อนธุรกิจ และมีวัฒนธรรมของพนักงานให้ “เป็นคนดี มีความรู้ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” ทำให้เกิดนวัตกรรมทางธุรกิจที่สร้างประโยชน์ สร้างความสามารถในการแข่งขันและสร้างมูลค่าเพิ่มต่อองค์กร สิ่งแวดล้อมและสังคมไปพร้อมๆ กัน

บางจากฯ ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการบริหารจัดการโดยไม่ขัดแย้งต่อหลักการแสวงหากำไร ตั้งแต่เริ่มแรก บางจากฯ ใช้แนวทางการสร้าง

ความสมดุลระหว่าง “มูลค่า” และ “คุณค่า” กล่าวคือ เป็นการยอมรับกำไรในระดับพอประมาณ และมีเหตุมีผล นั้นหมายถึงการไม่มุ่งผลกำไรสูงสุด โดยการเอาตัวเปรียบและไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดวิกฤติตามมาในระยะยาว แนวคิดสำคัญที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรมองค์กรและวัฒนธรรมพนักงานของบางจากฯ มีที่มาจากการมองเห็นความจริงเมื่อครั้งก่อตั้งกิจการ จากบทเรียนของกิจการโรงกลั่นน้ำมันที่รัฐบาลยึดสัมปทานคืนจากบริษัทต่างชาติ ซึ่งเกิดภาวะขาดทุนสะสมเป็นจำนวนมาก และโรงกลั่นอยู่ในสภาพทรุดโทรม ประกอบกับในขณะนั้นประเทศไทยกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะความยากจนของคนในชนบท รัฐบาลในขณะนั้นโดย ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี จึงมีมติให้ก่อตั้งกิจการบางจากฯ ขึ้น เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นบริษัทน้ำมันของคนไทยเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

จากการเห็นภาพในอดีตของกิจการโรงกลั่นน้ำมันแห่งนี้ และด้วยภารกิจที่ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ต่อคนไทย บางจากฯ จึงได้พัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเอง ใช้ความสามารถที่มีอยู่ภายในองค์กร ทั้งทรัพยากรต่าง ๆ และความสามารถของคนทำงานซึ่งเป็นคนไทยทั้งหมด ที่สำคัญคือด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหารและพนักงานที่จะสร้างความมั่นคงแก่กิจการในระยะยาว โดยไม่ได้มุ่งที่ผลกำไรสูงสุดเพื่อจุดประสงค์ทางธุรกิจเพียงด้านเดียว แต่เน้นให้กิจการเติบโตแข็งแรงอย่างยั่งยืนและมั่นคง เพียงพอที่จะสร้างประโยชน์และคุณค่าต่อสังคมไทย ผลจากการพึ่งพาตนเองนี้ทำให้กิจการมั่นคงขึ้น จนกระทั่งภายใน 5 ปี บางจากฯ สามารถเปลี่ยนกิจการที่ล้มเหลวมาเป็นกำไรระดับ 500 - 800 ล้านบาทต่อปี และเป็น 1 ใน 10 ของบริษัทที่มียอดขายสูงที่สุดของประเทศในขณะนั้น

การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนของบางจากฯ จึงเป็นไปอย่างรอบคอบ ยึดหลักของความพอเหมาะพอดี และสมดุลกับสถานการณ์ โดยหากพิจารณาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสะท้อนได้ตาม

หลักการของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม
เกิดนวัตกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายด้าน ดังนี้

การดำเนินธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	การมีภูมิคุ้มกัน
• ป้อนชุมชนบางจาก : การเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจและเศรษฐกิจชุมชน • ริเริ่มการผลิตและจำหน่ายพลังงานทดแทนจากพืช ช่วยประเทศพึ่งพาตนเองด้านพลังงาน • การนำสินค้าชุมชนมาเป็นของสมนาคุณที่ป้อนบางจากฯ สนับสนุนช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชนส่งเสริมภูมิปัญญาไทย • การสร้างบริการในสถานบริการที่ส่งเสริมคุณค่าวิถีไทย ภูมิปัญญาไทย • การนำสินค้าชุมชนของไทยมาเป็นของขวัญในเทศกาลต่างๆ • การจัดการและบริหารการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า	• ความระมัดระวังในการลงทุน • พิจารณาปรับราคาน้ำมันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม • การบริหารงานที่คำนึงถึงความสมดุลในประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย • การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์องค์กร ที่มีได้คำนึงถึงการแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว ยังรวมถึงการสร้างห่วงโซ่อุปทานให้กับลูกค้า การดูแลรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และกระบวนการทำงาน	• มีระบบบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise wide Risk Management-ERM) พร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง • มีการจัดทำแผนรับมือกรณีเกิดเหตุวิกฤตต่างๆ (Crisis Management Plan) เพื่อใช้ควบคุมเหตุการณ์เชิงลบ อันรุนแรงต่างๆ ลดผลกระทบต่อธุรกิจ และสามารถฟื้นตัวกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้โดยเร็วที่สุด • บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โปร่งใส ตรวจสอบได้ • พัฒนาชุมชนรอบข้างโรงงานส่งเสริมโครงการที่เป็นประโยชน์ อาทิ - โครงการอาหารกลางวัน - โครงการโรงเรียนของหนู - โครงการกีฬาเยาวชน - โครงการครอบครัวเดียวกัน - โครงการสอนดับเพลิง สร้างภูมิคุ้มกัน

ความรู้	คุณธรรม
• พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนารายบุคคลในทุกตำแหน่งงานให้พนักงานมีการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และมีการวางแผนที่รอบคอบ • ส่งเสริมและกระตุ้นให้พนักงานรักการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)	• การพัฒนาบุคลากรและระบบงานที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใส ความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG) • ส่งเสริมสร้างจิตสำนึก “การทำความดี... ตามรอยพระยุคลบาท” และการดำเนินชีวิตโดยทศพิธราชธรรม • สร้างจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์แก่พนักงานทุกคนในองค์กร (Voluntary) • การสร้างเครือข่ายเสริมสร้างจิตสำนึกให้ธุรกิจไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Network) และเผยแพร่แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์	Greenery Excellence	
	มุ่งสร้างสรรค์ธุรกิจพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน	
พันธกิจ	ต่อผู้ถือหุ้น/ลูกค้า/ลูกค้า/เจ้าหนี้	ดำเนินธุรกิจที่สร้างผลตอบแทนเติบโตต่อเนื่องและเป็นธรรม
	ต่อสังคม/ชุมชน/สิ่งแวดล้อม	มีวัฒนธรรมการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
	ต่อพนักงาน	พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ
ค่านิยม	Beyond Expectation	มุ่งความเป็นเลิศ
	Continuing Development	สร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่ง
	Pursuing Sustainability	คำนึงถึงความยั่งยืน
วัฒนธรรมองค์กร : พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม		
วัฒนธรรมพนักงาน : เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น		

เติบโตด้วยคุณค่า พัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้วยแนวคิดการทำงานที่ยึดหลัก “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” นอกเหนือจากผลประกอบการ ซึ่งเป็นการวัดประสิทธิภาพด้าน “มูลค่า” บางจากฯ จึงถือว่าการดูแลและรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการวัดประสิทธิภาพด้าน “คุณค่า” ของกิจการ การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนของบางจากฯ จึงเป็นไปอย่างรอบคอบ พิจารณาด้าน ยึดหลักของความพอเหมาะ พอดี และสมดุลกับสถานการณ์ โดยหากพิจารณาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสะท้อนได้ตามหลักการของความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ดังนี้

ความพอประมาณ

ปัมชุมชนบางจาก: การเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจและชุมชน

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม

ติดต่อกับร่วมมือกับแหล่งเงิน (ธนาคาร) และกับแหล่งพลังงาน (บริษัทน้ำมัน) ตั้งและบริหารโรงสี (๒) ตั้งและบริหารร้านสหกรณ์ (๑, ๓) ช่วยการลงทุน (๑, ๒) ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต (๔, ๕, ๖)

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกร และฝ่ายธนาคารกับบางจากฯ จะได้รับประโยชน์

: เกษตรกรขายข้าวในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา) ธนาคารและบริษัทซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรและมาสีเอง) (๒)

: เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ (เป็นร้านสหกรณ์ ราคาขายส่ง) : (๑, ๓)

: ธนาคารกับบริษัท จะสามารถกระจาย บุคลากร

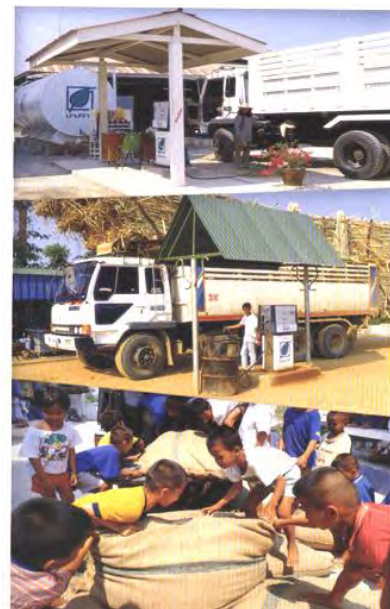
ทฤษฎีใหม่

มูลนิธิชัยพัฒนา

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

กำเนิดปั๊มชุมชน ในปี 2530 บางจากฯ ได้ริเริ่มโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนที่ขาดแคลนรอบชุมชนโรงกลั่นบางจาก ต่อมาเมื่อคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เดินทางมาเข้าเยี่ยมชมกระบวนการกลั่นน้ำมันที่โรงกลั่นบางจากฯ และรับทราบว่าเป็นบางจากฯ ได้บริจาคข้าวสารจำนวนมากเป็นรายเดือนให้กับโรงเรียนในโครงการอาหารกลางวัน จึงเสนอความคิดที่จะนำข้าวสาร มาแลกกับน้ำมันไปใช้ในกิจการของสมาชิก จึงเป็นที่มาของ “โครงการน้ำมันแลกข้าว” โดยบางจากฯ นำข้าวสารจากโครงการไปสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็ก แทนการสนับสนุนเป็นเงิน เพื่อให้การสนับสนุนตรงกับความต้องการจริงมากขึ้น และจากความร่วมมือกันดังกล่าวนำไปสู่การดำเนินธุรกิจเชื่อมโยงกับองค์กรชุมชนคนไทยขยายเป็นเครือข่ายที่ต่อเนื่องกันในรูปแบบธุรกิจปั๊มชุมชนจำนวนมาก เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ควบคู่การขยายรากฐานกิจการของบางจากฯ สอดคล้องกับวัฒนธรรมธุรกิจที่กำหนด

รถขนส่งข้าวจากสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ ในโครงการน้ำมันแลกข้าว

ปั๊มชุมชน... ความพอเพียง บนรากฐานแห่งความมีเหตุผล เมื่อสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ ต้องการลดต้นทุนการผลิต โดยให้ความสนใจในการลดต้นทุนน้ำมันซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตหลัก บริษัท บางจากฯ ได้เสนอให้จัดตั้งสถานีบริการน้ำมันขึ้น เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์มีความจำเป็นต้องใช้น้ำมันอยู่แล้ว โดยการมีสถานีบริการน้ำมันที่ใกล้ชุมชนมากขึ้น นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกแล้ว ยังเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน อีกทางหนึ่ง โดยรูปแบบการดำเนินธุรกิจปั๊มชุมชนจะนำพื้นที่ของสหกรณ์มาเป็นที่ตั้งสถานีบริการ มีสมาชิกสหกรณ์เป็นกลุ่มลูกค้าหลัก กำไรจากการดำเนินธุรกิจก็จะปันผลกลับไปสู่สมาชิกที่เข้ามาใช้บริการ ใช้เงินลงทุนก่อสร้างค่อนข้างต่ำ โดยเริ่มแรกเป็นสถานีบริการชุมชนขนาดเล็ก 1 – 2 ตู้จ่าย จำหน่ายเฉพาะน้ำมันดีเซล ซึ่งเป็นความต้องการหลักของ

สมาชิก และจากการที่บริษัทบางจากฯ ไม่ต้องมีภาระการลงทุนทำให้สามารถจำหน่ายน้ำมันให้สหกรณ์ ในราคาพิเศษที่ถูกลงกว่าเอกชนรายอื่น ทำให้สมาชิกสหกรณ์ได้ใช้น้ำมันราคาถูก ช่วยลดต้นทุนการผลิต ได้อีกทางหนึ่งด้วย **เป็นการพัฒนาธุรกิจบนหลักพอประมาณ**

ปั๊มน้ำมันขนาดเล็กแห่งแรกก่อตั้งขึ้นปี 2533
ที่สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด จังหวัด สุพรรณบุรี

และเมื่อธุรกิจปั๊มน้ำมันมีความเข้มแข็งทางการเงินและมีความสามารถในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น ก็เริ่มที่จะขยายการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นเพิ่มเติม เช่น น้ำมันเบนซิน 91 น้ำมันเบนซิน 95 พร้อมทั้งมีการขยายขนาดสถานีบริการ ปรับปรุงภาพลักษณ์ให้ทันสมัยนำให้บริการ นอกจากนี้สหกรณ์ที่มีความแข็งแรงยังมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดการกระบวนการขนส่งน้ำมันเอง โดยลงทุนซื้อรถน้ำมันของกลุ่มเพื่อให้บริการรับน้ำมันจากคลังของบริษัทบางจากฯ ไปยังสถานีบริการน้ำมันในเครือข่าย เพื่อเพิ่มธุรกิจใหม่ สามารถดูแลการขนส่งภายในเครือข่ายได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง เป็นการเพิ่มรายได้ธุรกิจให้สหกรณ์และช่วยลดต้นทุนค่าขนส่งน้ำมันในภาพรวม โดยบริษัทบางจากฯ สนับสนุนให้ความรู้ด้านบริหารจัดการในการดำเนินธุรกิจน้ำมัน ทั้งการจัดการทางบัญชีและภาษี การบริหารสินค้าคงคลัง การตลาด การดูแลลูกค้า การส่งเสริมการจำหน่าย ฯลฯ ผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นความรู้พื้นฐานในการนำไปจัดการธุรกิจอื่นๆ เป็นการขยายธุรกิจบนหลักความมีเหตุมีผลในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง

สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด ในปัจจุบัน

ภูมิคุ้มกันพื้นฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจ ในคราววิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ที่ผ่านมา ภาคธุรกิจส่วนใหญ่ต่างได้รับผลกระทบเชิงลบอย่างรุนแรง ทั้งปัญหาหนี้เสียและการล้มละลาย แต่ปั๊มชุมชนบางจากกลับได้รับผลกระทบน้อยมากแม้ความต้องการน้ำมันโดยรวมของประเทศจะลดลงอย่างมาก เนื่องจากปั๊มชุมชนมีกลุ่มลูกค้าหลักขาประจำที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เองซึ่งต้องใช้น้ำมันเพื่อการผลิตและขนส่งสินค้า การเกษตร รวมทั้งสหกรณ์ก็มีการศึกษาด้านการลงทุนดำเนินธุรกิจน้ำมันกับบริษัทบางจากฯ อย่างใกล้ชิด โดยการลงทุนเป็นลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เริ่มจากสถานีบริการขนาดเล็กลงทุนน้อย คั้นการลงทุนเร็ว เมื่อมีศักยภาพเพียงพอที่จะให้บริการลูกค้าจรทั่วไปได้มากขึ้น จึงค่อยขยายขนาดสถานีบริการ เพิ่มการจำหน่ายน้ำมันที่หลากหลายมากขึ้น มีการหารายได้เพิ่มด้วยการขยายจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่น ประการสำคัญคือ สหกรณ์เน้นการดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบ โดยเมื่อสามารถซื้อน้ำมันจากบริษัทบางจากฯ ได้ในราคาถูก ก็จำหน่ายต่อไปให้กับสมาชิกในราคาต่ำกว่าสถานีบริการทั่วไป เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ผลกำไรจากการดำเนินงานก็จะถูกปันส่วนไปให้สมาชิกอย่างยุติธรรม ซึ่งนอกจากจะทำให้ปั๊มชุมชนรอดพ้นจากความผันผวนทางเศรษฐกิจ ที่ผ่านมา ยังทำให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้วิวัฒนาการของทุนนิยม และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างมีภูมิคุ้มกัน

18 ปี แห่งความสำเร็จของปั๊มชุมชน บนรากฐานของการทำงานร่วมกันด้วยความไว้วางใจ และยอมรับศักยภาพของกันและกันของสหกรณ์และบริษัทบางจากฯ ทำให้ปั๊มชุมชนสามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน มีการขยายจำนวนสถานีบริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสิ้นปี 2551 มีจำนวนปั๊มชุมชนบางจากสูงถึง 550 แห่ง หลายแห่งสามารถพัฒนาจากปั๊มขนาดเล็ก เป็นปั๊มขนาดมาตรฐานเปิดจำหน่ายน้ำมันบริการให้กับประชาชนทั่วไป ทำให้มียอดจำหน่ายผ่านปั๊มชุมชนในปีที่แล้วถึง 550 ล้านลิตรคิดเป็นมูลค่ากว่า 13,000 ล้านบาท สามารถเอื้อประโยชน์แก่สมาชิกสหกรณ์ถึงกว่า 1 ล้านครัวเรือน หรือราว 4 ล้านคนทั่วประเทศ มีส่วนช่วยพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง

สถานีบริการชุมชนรูปแบบใหม่แห่งแรกที่สหกรณ์การเกษตรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

นอกจากนั้น กลุ่มสหกรณ์ป้อนชุมชนโดยสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยยังได้ร่วมกับ บริษัทบางจากออกผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นตรา “เกลียวเชือก” โดยใช้ชื่อ “บางจากโคอ็อป” ซึ่งเป็นการพัฒนาสูตรให้เหมาะกับการใช้งานของชุมชน ได้แก่ น้ำมันหล่อลื่นสำหรับรถมอเตอร์ไซด์ รถแทรกเตอร์ รถกระบะ และรถบรรทุกที่ใช้ในภาคเกษตรกรรมและการขนส่ง รวมทั้งเครื่องจักรกลทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิกสหกรณ์ได้ใช้น้ำมันคุณภาพดี ราคายุติธรรม อีกทั้งการใช้ น้ำมันหล่อลื่น “บางจากโคอ็อป” ยังนำรายได้เข้าสู่สหกรณ์ ซึ่งสมาชิกได้รับคืนในรูปเงินปันผล และสร้างรายได้ให้กับสันนิบาตสหกรณ์ เพื่อนำไปใช้พัฒนาส่งเสริมสหกรณ์กลุ่มอื่นๆอีกทางหนึ่งด้วย เป็นการขยายสร้างประโยชน์ต่อผู้อื่นเมื่อมีความแข็งแรง พึ่งพาตนเองได้แล้ว

การคัดสรรผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นของสมาชิกผู้ใช้น้ำมันบางจาก

ช่วงปี 2540 เป็นต้นมา เป็นช่วงเวลาที่ยากลำบากของคนไทยทุกคน เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบรุนแรง ธุรกิจล้มละลาย คนจำนวนมากตกงาน คนจนเพิ่มมากขึ้น เป็นความทุกข์ที่คนไทยทั่วประเทศต้องเผชิญ แต่วิกฤตดังกล่าว ก็เป็นโอกาสให้ได้มองย้อนกลับไปถึงสิ่งต่างๆ ที่เคยทำกันมาในอดีต เพื่อที่จะได้ค้นพบความจริงว่า การอุ้มชู ช่วยเหลือ พึ่งพิงกัน ระหว่างองค์กรธุรกิจ ชุมชนคนไทยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คือหนทางเดียวที่จะนำประเทศรอดพ้นจากวิกฤต

บางจากฯ ได้เข้าร่วมสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาคนและชุมชนด้วยตนเอง หลักการสำคัญของการสร้างเศรษฐกิจชุมชนของบางจาก คือ เศรษฐกิจพาไปสู่การเรียนรู้และวัฒนธรรมชุมชน การพัฒนาเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน ทุกเรื่องต้องเป็นการพัฒนาด้วยชุมชนเอง โดยชุมชนเป็นเจ้าของ เป็นการพัฒนาเพื่อสร้างชุมชนให้แข็งแรงนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางหนึ่งที่บางจากฯ ดำเนินการมาแต่ต้นและทวีความเข้มข้นอย่างจริงจังและต่อเนื่องช่วงปี 2541 เป็นต้นมา คือสนับสนุนสร้างช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน ด้วยการที่บางจากฯ ได้สนับสนุนเผยแพร่ตัวอย่างสินค้าชุมชน ด้วยค่าใช้จ่ายการตลาดที่บริษัทต้องมียอยู่แล้ว โดยการคัดสรรผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยกลุ่มชุมชนหรือสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มาเป็นของสมาชิกใช้น้ำมันที่

สถานีบริการน้ำมันบางจาก ทดแทนการแจกน้ำดื่มหรือกระดาษทิชชูเหมือนบริษัทน้ำมันอื่น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ของชุมชนจากภูมิปัญญาไทย เพื่อช่วยเกษตรกรในภาวะราคาตกต่ำ ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน เกิดการสร้างงาน ไม่เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่เมืองใหญ่ อันนำไปสู่ปัญหาสังคมตามมา ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นของบางจากฯ เสมอมา ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ใช้เป็นของสมนาคุณผู้ใช้น้ำมันบางจาก มีดังนี้

- มกราคม – กุมภาพันธ์ 2546 ได้ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ รับซื้อไข่ไก่สด 1,000,000 ฟองจากสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ชลบุรี เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในภาวะไข่ไก่ล้นตลาดจนทำให้ราคาตกต่ำ

- กรกฎาคม – สิงหาคม 2546 สนับสนุนกล้วยหอมทองหวานผลผลิตแปรรูปจากกล้วยหอมสด 48 ตันโดยเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยใน 6 จังหวัด ได้แก่ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม ชุมพร และระนอง
- พฤศจิกายน – ธันวาคม 2546 สนับสนุนข้าวหอมมะลิแดงอบกรอบ ผลผลิตแปรรูปจากข้าวหอมมะลิแดง 42.5 ตัน โดยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- มิถุนายน - กรกฎาคม 2547 บางจากฯ ได้เลือกสรร “ท็อฟฟี่มะขาม” ผลผลิตจากกลุ่มชุมชนบัววัฒนา อ.หนองไผ่ จ.เพชรบูรณ์ มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจากครบ 400 บาท รับท็อฟฟี่มะขามฟรี 1 ถุง ขนาด 30 กรัม ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยได้สนับสนุน “ท็อฟฟี่มะขาม” จากชุมชนทั้งหมด รวม 1,400,000 ซอง รองรับผลผลิตมะขามสดจากเกษตรกรผู้ปลูกมะขามได้ 75 ตัน “ท็อฟฟี่มะขาม” ยังเป็นสินค้าชุมชนที่ได้รับคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับห้าดาว ภาคเหนือ ประจำปี 2546 ประเภทอาหาร ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP Product Champion)
- มีนาคม – เมษายน 2549 “กล้วยตาก OTOP” ผลผลิตจากกล้วยน้ำว้าสด โดยชุมชนในจังหวัดพิษณุโลกพิจิตร และสุโขทัย มาเป็นของสมนาคุณที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจากครบ 500 บาท รับกล้วยตากฟรี 1 ซอง น้ำหนัก 40 กรัม ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ-ปริมณฑล และจังหวัดใกล้เคียง โดยได้สนับสนุน “กล้วยตาก” จากชุมชนทั้งหมดรวม 1,800,000 ซอง แปรรูปจากผลผลิตกล้วยน้ำว้าสดกว่า 170 ตัน และยังได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว ในปี 2546 – 2549

- 1 กรกฎาคม – 31 สิงหาคม 2550 บางจากฯ ได้เลือกสรร “เยลลี่มะขาม รสบัววย” ผลผลิตจากมะขามหวานหอมเปรี้ยว จังหวัด เพชรบูรณ์ มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจาก ครบ 600 บาท รับเยลลี่มะขาม รสบัววยฟรี 1 ซอง น้ำหนัก 30 กรัม ที่สถานีบริการน้ำมัน บางจากในเขตกรุงเทพฯ-ปริมณฑล และจังหวัดใกล้เคียง โดยได้สนับสนุนเยลลี่มะขาม ทั้งหมดรวม 1,500,000 ซอง ซึ่งผลิตจากมะขามสดของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะขาม ประมาณ 100 ตัน ผลผลิตแปรรูปนี้ยังได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยปี 2547-2549 (OTOP PRODUCT CHAMPION)
- 1 ตุลาคม – 15 พฤศจิกายน 2550 บางจากฯ ได้เลือกสรร “สับปะรดกวน” ผลิตผลทางการเกษตรแปรรูปจากชุมชน 8 จังหวัด คือ ชุมพร, ประจวบคีรีขันธ์, ราชบุรี, ระยอง, จันทบุรี, ตรatat, เพชรบุรี และลำปาง มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก เมื่อเติมน้ำมันบางจากครบ 600 บาท รับสับปะรดกวนฟรี 1 ซอง น้ำหนัก 75 กรัม ที่สถานีบริการน้ำมัน บางจากในเขตกรุงเทพฯ-ปริมณฑล และจังหวัดใกล้เคียง โดยได้สนับสนุนสับปะรดกวน จากชุมชนทั้งหมดรวม 1,800,000 ซอง รองรับผลผลิตสับปะรดสดจากเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดได้ 800 ตัน ซึ่งผลผลิตดังกล่าวได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี 2547 (OTOP PRODUCT CHAMPION)

- 1 – 31 มีนาคม 2551 บางจากฯ ได้เลือกสรร “เมล็ดทานตะวันอบเกลือ” ผลผลิตจากเมล็ดทานตะวัน ในจังหวัดลพบุรี และสระบุรี มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจากครบ 600 บาท รับเมล็ดทานตะวันอบเกลือฟรี 1 ซอง น้ำหนัก 30 กรัม ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ -ปริมณฑล โดยได้สนับสนุนเมล็ดทานตะวันอบเกลือจากชุมชนทั้งหมดรวม 700,000 ซอง รองรับผลผลิตเมล็ดทานตะวันจากเกษตรกรผู้ปลูกเมล็ดทานตะวัน ที่ยังไม่ได้กระเพาะเปลือกถึง 70 ตัน และยังได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว ในปี 2546 – 2549

- 30 กรกฎาคม – 22 สิงหาคม 2551 บางจากฯ ได้เลือกสรร “กระเทียม” ผลผลิตจากกลุ่มผู้ปลูกกระเทียมภาคเหนือ มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจากครบ 700 บาท รับกระเทียมฟรี 1 ชุด ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ -ปริมณฑล โดยได้สนับสนุนกระเทียมจากชุมชนทั้งหมดรวม 700,000 ชุด รองรับผลผลิตจากเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมถึง 88,000 กิโลกรัม

- 1 – 28 กุมภาพันธ์ 2552 บางจากฯ ได้เลือกสรร “ลูกหยีกวน” สินค้าชุมชนจาก 3 จังหวัดภาคใต้ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจากครบ 500 บาท รับลูกหยีกวนฟรี 1 ซอง ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยได้สนับสนุนลูกหยีกวนจากชุมชนจำนวนกว่า 600,000 ซอง สร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนกว่า 600 ครัวเรือน

- 1 - 31 กรกฎาคม 2552 บางจากฯ ได้เลือกสรร “กล้วยอบเนย” ผลิตโดยกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหนองตูม จังหวัดสุโขทัย มาเป็นของสมนาคุณลูกค้าที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก โดยเติมน้ำมันบางจากครบ 600 บาท รับกล้วยอบเนยฟรี 1 ซอง ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากในเขตกรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม นครปฐม อยุธยา ชลบุรี และฉะเชิงเทรา โดยได้สนับสนุนกล้วยอบเนยกว่า 1 ล้านซอง รองรับผลผลิตจากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยน้ำว้าในท้องถิ่นถึง 47 ตัน สร้างงานสร้างรายได้สู่ชุมชนกว่า 1,000 ครัวเรือน

การสร้างบริการในสถานีบริการที่ส่งเสริมคุณค่าวิถีไทย ภูมิปัญญาไทย

บางจากฯ ได้สร้างสรรค์บริการที่สถานีบริการน้ำมันบางจากตามแนวทางการส่งเสริมคุณค่าวิถีไทย และภูมิปัญญาไทยอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมสนับสนุนนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ร่วมรณรงค์ให้คนไทยเที่ยวเมืองไทยใช้สินค้าไทย เพราะเป็นแนวทางการสร้างงานสร้างรายได้ให้ชุมชนในชนบท ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนาบริการหลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้รถใช้น้ำมัน ดังนี้

1) โครงการแนะนำถิ่นกินเที่ยว แนะนำ OTO

บางจากฯ ได้พัฒนาบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้น้ำมันได้ท่องเที่ยวภายในประเทศ ด้วยการคัดสรรข้อมูลร้านอาหารท้องถิ่นที่อร่อยและมีชื่อเสียงในแต่ละพื้นที่ที่สถานีบริการน้ำมันบางจากตั้งอยู่ โดยมีมุม "แนะนำถิ่นกินเที่ยว" ภายในร้านสะดวกซื้อ เพื่อให้ข้อมูลร้านอาหารอร่อยผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ที่ใช้งานง่าย สีสันสวยงาม และเสริมความสะดวกด้วยบอร์ดแผนที่และรายละเอียดขนาดใหญ่ ซึ่งผู้เข้ามาใช้บริการสามารถรับแผนที่ไปยังร้านอาหารได้

บางจากฯ ยังได้จัดทำข้อมูลชุมชนผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) บรรจุในคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่บริเวณร้านสะดวกซื้อ ในสถานบริการน้ำมันบางจาก บนทางหลวงสายหลักทุกเส้นทางทั่วประเทศ โดยมีรายละเอียดข้อมูลที่ทันสมัย รวมทั้งให้บริการแผนที่เดินทางไปยังชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้สถานบริการน้ำมันบางจาก เป็นแหล่งข้อมูลในการเลือกท่องเที่ยวและเลือกซื้อสินค้า OTOP โดยตรงจากชุมชนผู้ผลิต เป็นการส่งเสริมให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ ตามชุมชนชนบทผู้ผลิต

2) โครงการเหนียนักพักผ่อน

บางจากฯ ร่วมกับ กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เปิดให้บริการนวดแผนไทยแบบประยุกต์เวลาสั้นๆ 25 นาที ด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญผ่านการอบรมจากกรมพัฒนาแพทย์แผนไทย รองรับผู้ที่เหนียวล้าจากการขับรถเดินทางไกล สามารถแวะรับบริการได้ที่ศาลาพักผ่อน ในสถานบริการน้ำมันบางจากบนถนนทางหลวงสายหลัก โดยจัดพื้นที่ให้บริการเป็นสัดส่วน เย็นสบายด้วยพัดลมสายหมอก และมีข้อมูลเกี่ยวกับความรู้การดูแลสุขภาพระหว่างขับรถ พร้อมมุมสำหรับสินค้าสุขภาพและน้ำดื่มสมุนไพรที่บริหารโดยมูลนิธิแพทย์แผนไทยพัฒนา เป็นการสนับสนุนนโยบายลดอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกของรัฐบาล และร่วมเผยแพร่ภูมิปัญญาไทยในการดูแลสุขภาพให้ประชาชนคนไทยรู้จักใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

3) โครงการข้าวแกงจานทอง

บางจากฯ ร่วมส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ให้แม่บ้านในท้องถิ่นและให้บริการผู้ใช้รถใช้น้ำมันที่ใช้บริการที่สถานบริการน้ำมันบางจาก ได้แวะพักรับประทานข้าวแกง อาหารจานด่วนแบบไทยที่อร่อย ถูกหลักอนามัย มีคุณค่าโภชนาการ โดยเปิดโอกาสให้แม่ครัวในท้องถิ่นแต่ละภูมิภาคประชันฝีมือปรุงอาหาร เพื่อคัดเลือกผู้ชนะให้เปิดบริการ “ร้านข้าวแกงจานทอง” ในสถานบริการน้ำมันบางจาก

4) ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทย (สุพรรณ อาศรม)

บางจากฯ ร่วมกับกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เปิดให้บริการนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ เพื่อกระตุ้นระบบการไหลเวียนของโลหิตให้หมุนเวียนและเพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ คลายเครียด นวดตัวบำบัดรักษาอาการต่างๆ นวดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ นวดประคบสมุนไพร เพื่อปรับสมดุลการทำงานของอวัยวะต่างๆในร่างกาย ตลอดจนให้คำปรึกษาสุขภาพตามหลักแพทย์แผนไทย เช่น บริการตรวจธาตุเจ้าเรือน การบริโภคอาหารสมุนไพรไทย เพื่อปรับสมดุลให้เหมาะสมกับธาตุเจ้าเรือนนั้นๆ ที่สถานบริการน้ำมันบางจาก ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล บริการโดยหมอนวดที่ได้รับการฝึกอบรมโดยกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย ทั้งนี้ เพื่อนำเสนอทางเลือกในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองตามภูมิปัญญาไทย ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และการใช้จ่ายจากต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นแนวทางการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพอย่างยั่งยืนทางหนึ่ง

ริเริ่มการผลิตและจำหน่ายพลังงานทดแทนจากพืช ช่วยประเทศพึ่งพาตนเองด้านพลังงาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในประเทศไทย กล่าวได้ว่าผู้ที่มีบทบาทในการริเริ่มส่งเสริมพลังงานทดแทน คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระบิดาแห่งการพัฒนาพลังงานไทย ด้วยพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกล พระองค์ทรงริเริ่มการศึกษาวิจัย ค้นคว้าทดลองด้านการพลังงานในหลายรูปแบบอย่างต่อเนื่องมานานกว่า 20 ปี โดยทรงคำนึงถึงความอยู่ดีกินดีของพสกนิกรชาวไทย รวมทั้งความมั่นคงของประเทศเป็นหลัก ในคราวที่ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำเมื่อปี 2528 พระองค์ทรงริเริ่มให้มีการศึกษาการทดลองวิจัยนำอ้อยมาแปรรูปเป็นแอลกอฮอล์เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน หรือ เช่นการทดลองผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันพืชใช้แล้วจากห้องเครื่องเพื่อนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ และโครงการวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนอื่นอีกมากในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา

การเลือกใช้พลังงานทดแทนจากพืช จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาด้านพลังงานของประเทศในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน ซึ่งนอกจากจะช่วยประเทศพึ่งพาตนเองด้านพลังงานแล้ว ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาหาค่าพืชผลแก่เกษตรกร สร้างภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

ในปี 2544 บางจากฯ เป็นบริษัทไทยรายแรกที่ได้แนะนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการพัฒนาพลังงานทดแทน มาสานต่อให้เกิดเป็นรูปธรรมในวงกว้าง และสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้การพัฒนาการใช้พลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ เป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้บริโภคใช้น้ำมัน

ปี 2537 โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาศึกษา
การนำอ้อยมาแปรรูปเป็นเอทานอลและทดลองใช้กับรถยนต์
ในโครงการ

ปี 2544 บางจากฯ (มหาชน) น้อมรับแนว
พระราชดำริมาสานต่อ โดยริเริ่มผลิตและทดลอง
จำหน่ายแก๊สโซฮอล์ 95 ที่บีบีบางจาก

บางจากแก๊สโซฮอล์ E10

บางจากฯ ได้ผลิตและจำหน่ายแก๊สโซฮอล์ ซึ่งเป็นน้ำมันเบนซินที่มีส่วนผสมของเอทานอล ที่ได้จากการหมักพืชเกษตรมีคุณสมบัติการใช้งานเทียบเท่าน้ำมันเบนซินทั่วไป โดยส่งผลดีหลายประการ ดังนี้

- แก๊สโซฮอล์เป็นพลังงานทดแทน ที่ผลิตจากพืชเกษตรในประเทศ ใช้แทนสารเพิ่มออกเทนที่นำเข้าจากต่างประเทศ ประหยัดเงินตราต่างประเทศไม่ต่ำกว่า 4,000 ล้านบาทต่อปี
- ช่วยประหยัดการใช้น้ำมันที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยการนำเอทานอลผสมกับน้ำมันเบนซิน จะช่วยลดการใช้น้ำมันของประเทศลงได้ประมาณ 10% หรือเดือนละกว่า 25 ล้านลิตร
- เกษตรกรไทยมีรายได้สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการผลิตเอทานอลที่ได้จากพืชเกษตร
- แก๊สโซฮอล์เป็นพลังงานสะอาด ช่วยให้เครื่องยนต์เผาไหม้ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยลดมลพิษในอากาศ โดยลดไฮโดรคาร์บอน ฝุ่น คาร์บอนมอนนอกไซด์ และลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดสภาวะเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ (Green House Effect)
- ช่วยกระจายการลงทุน และการจ้างงานสู่ชนบท

บางจากแก๊สโซฮอล์จาก E10 สู่ E20

จากปริมาณเอทานอลที่ผลิตได้เพิ่มขึ้น บางจากฯ จึงได้เริ่มขยายการจำหน่ายน้ำมันแก๊สโซฮอล์ E20 เพิ่มขึ้นอีก 1 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งน้ำมันแก๊สโซฮอล์ E20 ผลิตได้จากการนำน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว มาผสมกับเอธิลแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ 99.5 ในอัตราส่วนเบนซิน 80% และเอทานอล 20% ทั้งนี้เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคเปลี่ยนมาใช้รถยนต์ที่มีเทคโนโลยีเครื่องยนต์รองรับการใช้ E20 ได้ ซึ่งภาครัฐลดอัตราภาษีสรรพสามิตของรถยนต์ที่สามารถใช้ E20 ได้

ในภาวะที่ราคาน้ำมันสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐอย่างจริงจังตามยุทธศาสตร์พลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน บางจากฯ ได้ผลิตและจำหน่ายแก๊สโซฮอล์ในราคาถูกลงกว่าน้ำมันเบนซินที่

สถานีบริการน้ำมันบางจาก ทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล และจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

ไบโอดีเซล พลังงานทดแทนเพื่ออนาคต

จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวกระทรวงพลังงานจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกพืชน้ำมันอย่างปาล์ม มะพร้าวหรืออื่นๆ จำนวนมากซึ่งมีศักยภาพที่จะนำมาผลิตเป็นพลังงานทดแทนน้ำมันดีเซล อีกทั้งเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและผลผลิตทางการเกษตรให้เชื่อมโยงเข้ากับธุรกิจพลังงานและการพัฒนาพลังงานทดแทน อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ซึ่งบางจากฯ ได้สนองนโยบายดังกล่าว โดยทำการผลิตและจำหน่ายน้ำมันไบโอดีเซล ตามโครงการวิจัยสาริตการผลิตและการใช้ไบโอดีเซลเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงในรถยนต์รับจ้างสองแถวจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรถสองแถวเข้าร่วมโครงการกว่าพันคัน และเปิดสถานีบริการน้ำมันไบโอดีเซลแห่งแรกในเมืองไทยเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2547 ณ สถานีบริการน้ำมันบางจาก จ.เชียงใหม่ ต่อมาในปี 2548 บางจากฯ ได้เข้าร่วมโครงการ กรุงเทพฯ ไฟล์ด้วยไบโอดีเซล ซึ่งเป็นโครงการนำร่องของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยในปัจจุบันได้ขยายการจำหน่ายไปยังสถานีบริการน้ำมันบางจาก 1,009 แห่งทั่วประเทศ มียอดจำหน่าย 30 ล้านลิตรต่อเดือน

บางจากฯ ได้สร้างหน่วยผลิตไบโอดีเซลที่ใช้ไขมันพืชใช้แล้วเป็นวัตถุดิบหลัก ปัจจุบันสามารถผลิตได้อยู่ที่ประมาณ 20,000 ลิตรต่อวัน โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตที่พัฒนาขึ้นโดย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) ร่วมกับบริษัท ฯ ผสานกับองค์ความรู้จากงานทดลองการผลิตไบโอดีเซล ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา และได้เริ่มก่อสร้างศูนย์ผลิตไบโอดีเซลขนาด 3 แสนลิตรต่อวัน ที่อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา กำหนดแล้วเสร็จ ไตรมาส 3 ปี 2552

หน่วยผลิตไบโอดีเซลขนาด 20,000 ลิตรต่อวัน องค์กรความรู้จากโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา

ศูนย์ผลิตไบโอดีเซลขนาด 3 แสนลิตรต่อวัน ที่ อ. บางปะอิน จ. พระนครศรีอยุธยา

ในปลายปี 2549 บางจากฯ ได้ริเริ่ม “โครงการรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วเพื่อผลิตไบโอดีเซล” เพื่อรณรงค์เชิญชวนให้พ่อค้า แม่ค้า ที่ประกอบอาหารขาย และผู้บริโภคทั่วไปที่ประกอบอาหารรับประทานเองที่บ้าน นำน้ำมันพืชที่เหลือจากการประกอบอาหารมาจำหน่ายที่สถานีบริการน้ำมันบางจากเพื่อนำไปผลิตไบโอดีเซล แทนการทิ้งออกสู่แหล่งสาธารณะ หรือนำกลับมาใช้ทอดซ้ำ เพราะเล็งเห็นถึงผลร้ายที่มีต่อสุขภาพจากการบริโภคอาหารที่ประกอบขึ้นจากน้ำมันพืชที่นำมาใช้ซ้ำ โดยในขณะนี้ มีสถานีบริการน้ำมันบางจากที่เปิดรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วถึง 20 แห่งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล นอกจากนี้ บางจากฯ ยังได้ดำเนินกิจกรรม “รับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วสัญจร” โดยผู้บริหารและพนักงานจะใช้เวลาในช่วงวันหยุด ร่วมกันออกรณรงค์สร้างความเข้าใจถึงโทษของการใช้น้ำมันพืชทอดซ้ำและรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วตามตลาดต่างๆ

ผู้บริหารและพนักงานร่วมรณรงค์รับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วในช่วงวันหยุด

การจัดการและบริหารการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

กระบวนการการผลิตที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

บางจากฯ ตระหนักถึงความจริงที่ว่า สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันของคน สัตว์ ต้นไม้ ชีวิต จิตใจที่สมดุล และการอยู่ร่วมกัน รวมถึงทรัพยากรมีจำกัด ต้องใช้อย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนึงถึงผลกระทบในกระบวนการผลิต ที่ต้องไม่เบียดเบียนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกกิจการ

ทั้งนี้ ผู้บริหารจะจัดให้มีทรัพยากรเพียงพอ เหมาะสมต่อการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนจัดอบรมพนักงานทุกระดับอย่างเหมาะสมเพื่อให้มีความสามารถที่จะปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนทบทวนนโยบายและระบบการจัดการ โดยต้องใช้ทรัพยากรอันได้แก่ วัตถุดิบ พลังงาน น้ำ สารเคมีอย่างคุ้มค่า เป็นไปตามเป้าหมาย ด้วยการดำเนินการดังนี้

1) ลดการใช้พลังงาน / เพิ่มประสิทธิภาพ

- การลดปริมาณออกซิเจนที่มากเกินไปที่เตาถลุงและหม้อไอน้ำ
- ควบคุมการใช้ไอน้ำในกระบวนการผลิตอย่างเหมาะสม
- ลดการใช้พลังงานในหน่วยกำจัดกำมะถันในก๊าซเชื้อเพลิง
- เพิ่มประสิทธิภาพการแลกเปลี่ยนความร้อน
- การลดไอน้ำความดันต่ำที่มากเกินไป (Excess Low Pressure Steam)

2) ด้านลดการใช้น้ำ

- ยกเลิกการใช้น้ำบาดาลเพื่อลดปัญหาแผ่นดินทรุด
- นำน้ำทิ้งจากหน่วยต่าง ๆ กลับมาใช้ให้มากที่สุดแทนการปล่อยทิ้ง เช่น การนำน้ำล้างหน่วยลดแร่ธาตุในน้ำดิบ (Demineralizer) กลับมาใช้

3) ด้านลดการสูญเสียน้ำมัน

- เปลี่ยนแผ่นแยกน้ำมันในระบบแยกน้ำมัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ แยกน้ำมัน
- การทำหลังคาปิดบ่อคั้นสภาพน้ำมันและติดตั้งระบบการนำไอระเหยกลับ (Vapor Recovery System) เพื่อลดไอระเหยสู่บรรยากาศ และลดการสูญเสียน้ำมัน
- การทำหลังคาปิดบ่อพักน้ำทิ้งปนน้ำมัน (Oily Water Pond) เพื่อลดการสูญเสียน้ำมัน และกลิ่น

4) ด้านลดการใช้สารเคมี

- ลดการใช้สารเคมีในการฟื้นฟูสภาพหน่วยลดแร่ธาตุ (Demineralization Regeneration)
- เปลี่ยนเรซินของหน่วยลดแร่ธาตุ (Demineralization Plant) เพื่อเพิ่มปริมาณรอบในการใช้

5) ด้านอื่น ๆ

- ติดตั้งหน่วยกรองทราย (Sand Filter) เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัด
- ซ่อมแซม/ ปรับปรุงระบบ บำบัดน้ำทิ้ง
- ปรับปรุงหน่วยบำบัดด่างใช้แล้ว (Spent Caustic Treating Unit)
- พนักงานร่วมกันเพิ่มพื้นที่สีเขียวในโรงกลั่น
- ลดการใช้กระดาษด้วยการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และนำกระดาษใช้แล้ว 1 หน้า กลับมาใช้ทั้ง 2 หน้า

การประหยัดพลังงานของบางจากฯ

ร่วมลงนามในร่างปฏิญญากรุงเทพมหานคร ว่าด้วยความร่วมมือ ลดปัญหาภาวะโลกร้อน เพื่อให้คนไทย
ได้ตระหนักถึงปัญหาสภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้น อันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ความมีเหตุมีผล

การบริหารงานที่คำนึงถึงความสมดุลในประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

การมุ่งพัฒนากิจการให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ เป็นที่น่าเชื่อถือแก่บุคคลทั่วไป มุ่งเน้นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมทั้งมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

บางจากฯ ยังได้กำหนดข้อพึงปฏิบัติของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้ บุคลากรทุกระดับได้ยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ บนแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ยึดมั่นในความโปร่งใส รับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมทั้งยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทุกคนในองค์กรยังมีหน้าที่ในการบริหารความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่มอย่างต่อเนื่องภายใต้แนวทางการดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้กำหนดไว้ในคู่มือ “นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี” ดังนี้

พนักงาน

บางจากฯ ตระหนักดีว่าพนักงานเป็นปัจจัยแห่งความก้าวหน้า จึงสนับสนุนการพัฒนาให้พนักงานทุกคนมีความรู้ความสามารถสูง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับดูแลพนักงานอย่างเสมอภาค ให้ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยได้จัดให้มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล สวัสดิการรถรับส่ง กิจกรรมวันเกิดพนักงาน กิจกรรมวันเด็กสำหรับบุตรหลานพนักงานสโมสร

ชมรมต่างๆ เพื่อให้พนักงานพักผ่อนหลังจากปฏิบัติภารกิจประจำวัน พร้อมกันนี้ ได้จัดให้มีโครงการ Employee Stock Option Program (ESOP) ขึ้น เพื่อเป็นการตอบแทนความตั้งใจปฏิบัติงานของพนักงาน อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้พนักงานทุ่มเทในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจให้มีผลประกอบการที่ดี

ลูกค้าและประชาชน

บางจากฯ มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และการบริการให้ดียิ่งๆ ขึ้น เพื่อให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นและความพึงพอใจสูงสุด

คู่ค้า

บางจากฯ ได้กำหนดจรรยาบรรณในการจัดซื้อและจัดจ้าง พร้อมทั้งการจัดหาและจำหน่ายปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมระบุไว้เป็นระเบียบบริษัท เพื่อให้การดำเนินธุรกิจกับคู่ค้าเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและยุติธรรม ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี นอกจากนี้ บางจากฯ ยังได้จัดให้มี “คู่มือติดต่อประกอบธุรกิจ” และ “แนวนโยบายตัวแทนสถานีบริการน้ำมันบางจาก” เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คู่ค้าในการติดต่อประกอบธุรกิจ และเพื่อให้ผู้ประกอบการ/ตัวแทนของบางจากฯ มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณภาพ ตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจที่เหมาะสม

คู่แข่ง

บางจากฯ เน้นการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม โปร่งใส มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมกับคู่แข่ง

เจ้าหน้าที่

บางจากฯ ปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่อย่างเป็นธรรม มีความรับผิดชอบและโปร่งใส โดยปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดของสัญญาและพันธะทางการเงินอย่างเคร่งครัด ตลอดจนไม่ใช้วิธีการที่ไม่สุจริต ปกปิดข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอันจะทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความเสียหาย

ผู้ถือหุ้น

บางจากฯ มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจอย่างมีบรรษัทภิบาล เชื่อถือได้ และแน่วแน่ในการสร้างงานสร้างกิจการให้มีฐานะทางการเงินที่มั่นคงอย่างยั่งยืน เพื่อเพิ่มมูลค่าหุ้นสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น

ชุมชนรอบโรงกลั่น

บางจากฯ ถือว่าระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจ จึงได้กำหนดนโยบายอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและพลังงานขึ้น เพื่อเป็นหลักปฏิบัติแก่กรรมการผู้บริหาร และพนักงานทุกคน ซึ่งมีการดำเนินการภายใต้วัฒนธรรม “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” อันมีข้อปฏิบัติดังนี้

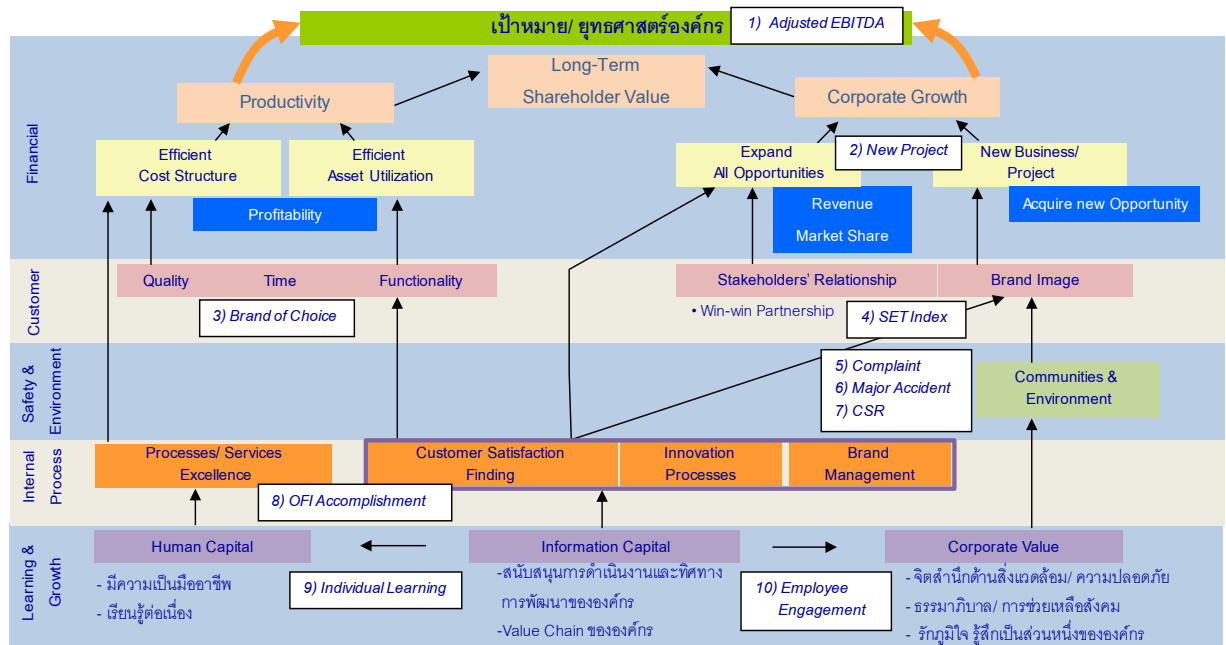

- ปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบ ทั้งต่อตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม
- ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
- ป้องกันภาวะมลพิษ การรั่วไหลและการสูญเสียของน้ำมัน
- ป้องกันอุบัติเหตุในทุกด้าน
- ใช้ทรัพยากรอันได้แก่ พลังงาน น้ำ สารเคมี อย่างคุ้มค่า เป็นไปตามเป้าหมาย
- พัฒนาระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

การบริหารความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในความหมายของบางจากฯ มุ่งเน้นที่กระบวนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ เริ่มจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน คือ พนักงานบางจาก โดยยึดหลักวัฒนธรรมพนักงานที่จะ “เป็นคนดี มีความรู้ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” เป็นรากฐานในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิต กล่าวคือ นอกจากจะให้ความสำคัญกับพนักงานทุกคนในฐานะทรัพยากรอันมีค่ายิ่งขององค์กรแล้ว ยังสนับสนุนให้พนักงานได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมรอบข้างตามกำลังความสามารถที่มีอยู่

การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์องค์กร ที่มีได้คำนึงถึงการแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว

การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ของบางจากฯ ที่มีได้คำนึงถึงการแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว ยังรวมถึงการสร้างภาพพจน์ให้กับลูกค้า การดูแลรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและกระบวนการทำงาน โดยบางจากฯ จะวิเคราะห์สถานการณ์ทางธุรกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถวางแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเชิงยุทธศาสตร์และเชิงปฏิบัติการ โดยมีกระบวนการสัมมนาเชิงปฏิบัติการยุทธศาสตร์องค์กรสู่ความสำเร็จ ในทุกระดับให้สอดคล้องกัน ตั้งแต่ระดับองค์กร สายงาน จนถึงส่วนงาน และบุคคล โดยได้นำ Balanced Scorecard ที่ประกอบด้วยมุมมอง 4 ด้าน คือ Financial Customer Internal Process และ Learning & Growth และยังเพิ่มมุมมองในด้าน Safety & Environment เนื่องจากตระหนักดีว่ากิจการของบางจากฯ เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ จึงเน้นการให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมาโดยตลอด

การมีภูมิคุ้มกัน

มีระบบบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise wide Risk Management-ERM) พร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

บางจากฯ ตระหนักดีว่าปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ทำให้กิจการสามารถพัฒนาก้าวหน้าไปได้อย่างยั่งยืน คือความสามารถในการปรับตัวให้พร้อมรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น จึงให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านบริหารที่ตระหนักถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ

ตั้งแต่ปี 2547 บางจากฯ ได้นำหลักการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร (Enterprisewide Risk Management) มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการรับมือกับความไม่แน่นอนที่จะมีผลกระทบต่อเป้าหมายการดำเนินงาน เพื่อมั่นใจว่าบางจากฯ สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และเพิ่มความสำเร็จในการดำเนินงานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี รองรับต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันสูง คณะกรรมการบริษัท(BoD) ได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร

1. บริษัทกำหนดให้ผู้บริหารและพนักงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นผู้ดูแลความเสี่ยง โดยจะต้องมีบทบาทและส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และมีความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง
2. จัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) และมีการบูรณาการการบริหารความเสี่ยงกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการที่ดี เพื่อช่วยลดโอกาสของ

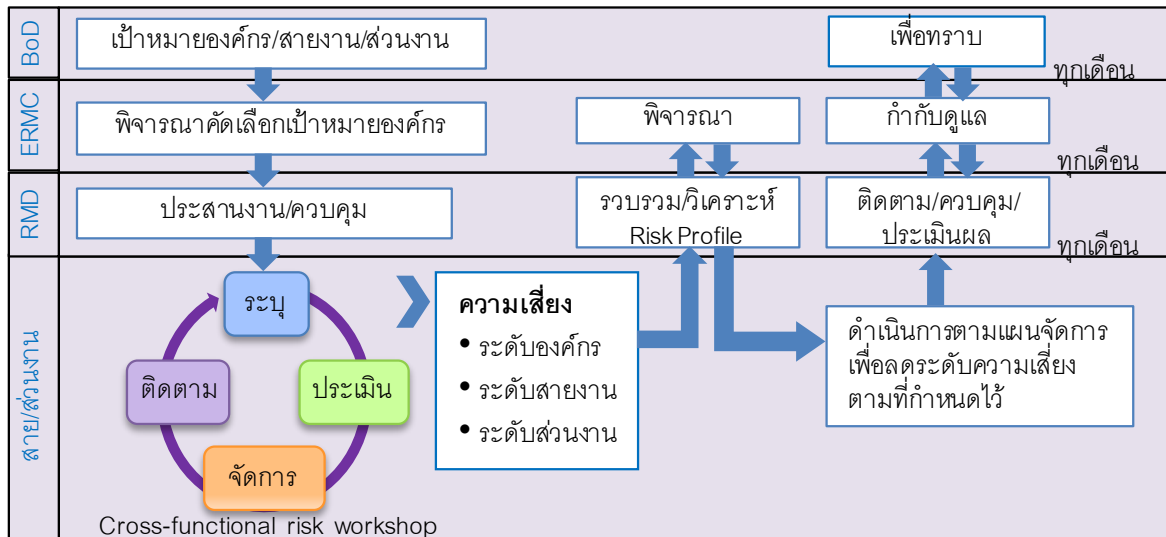
การเกิดความเสียหายและผลกระทบจากความเสียหาย ลดความไม่แน่นอนในผลการดำเนินงานโดยรวม และเพิ่มโอกาสแห่งความสำเร็จ

3. ดำเนินการและสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงให้ประสบความสำเร็จทั่วทั้งองค์กร โดยการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ ในการป้องกัน ประเมิน และจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม
4. ส่งเสริมและกระตุ้นให้การบริหารความเสี่ยงเป็นวัฒนธรรมองค์กร โดยให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

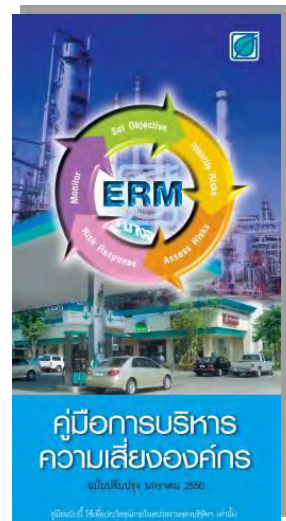
คณะกรรมการบางจากฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร (Enterprisewide Risk Management Committee - ERMC) ขึ้น และได้เชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารความเสี่ยง เข้ามาเป็นกรรมการร่วมกับกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูง เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางการบริหาร พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ผลักดันให้เกิดความร่วมมือจากทุกระดับขององค์กร และควบคุมดูแลการบริหารความเสี่ยงโดยรวมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งกำหนดรูปแบบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม โดยจัดให้มีหน่วยงานบริหารความเสี่ยงองค์กร (RMD) เป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่างๆ ในการประเมิน รวบรวม ความเสี่ยงทุกประเภททั่วทั้งองค์กร และกำหนดให้มีผู้ประสานงานบริหารความเสี่ยง (Risk Coordinator) ประจำแต่ละสายงาน ในการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร ที่ต่อเนื่องเพื่อ :

1. ระบุความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อเป้าหมายหลักขององค์กร
2. ประเมินระดับผลกระทบและโอกาสการเกิดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงแต่ละประเภทเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
3. จัดทำแผนจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมตามลำดับความสำคัญ โดยการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ
4. จัดให้มีระบบติดตามความเสี่ยงโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Risk Management Monitoring System) และมีการรายงานต่อคณะกรรมการเป็นประจำ

บางจากฯ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำแผนจัดการความเสี่ยงต่อเป้าหมายหลักของบางจากฯ และได้ขยายการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยงลงไปสู่เป้าหมายระดับสายงานด้วย โดยจัดโครงสร้างให้มีผู้ประสานงานบริหารความเสี่ยง (Risk Coordinator) ประจำแต่ละสายงาน ในการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร รวมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงองค์กรแก่พนักงานทุกคนในบางจากฯ เพื่อพัฒนาให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร บางจากฯ ยังได้จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ทุกฝ่ายในบางจากฯ ทั้งผู้บริหารและพนักงานใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง

การจัดทำแผนรับมือกรณีเกิดเหตุวิกฤตต่างๆ (Crisis Management Plan) เพื่อใช้ควบคุมเหตุการณ์เชิงลบอันรุนแรงต่างๆ ลดผลกระทบต่อธุรกิจ และสามารถฟื้นตัวกลับเข้าสู่ภาวะปกติได้โดยเร็วที่สุด

บางจากฯ ได้จัดทำแผนบริหารภาวะวิกฤต (Crisis Management Plan) ซึ่งพิจารณาจากสภาพแวดล้อมในช่วง 2-3 ปีข้างหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมเหตุการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น และให้ฟื้นตัวกลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุดหลังเกิดภาวะวิกฤต ซึ่งประกอบด้วยแผนบรรเทาผลกระทบต่อทรัพย์สิน คน และสิ่งแวดล้อม แผนแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อธุรกิจเพื่อไม่ให้ธุรกิจต้องหยุดชะงักและแผนจัดการเกี่ยวกับสื่อเพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบ

ต่อชื่อเสียงของบางจากฯ โดยได้จัดทำแผนบริหารภาวะวิกฤต เพื่อบรรเทาผลกระทบในกรณีต่างๆ เช่น

- กรณีเกิดเหตุร้องเรียนไปยังสื่ออย่างกว้างขวางเกี่ยวกับคุณภาพผลิตภัณฑ์
แนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้ผู้ร้องเรียน หรือบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากข้อร้องเรียนไปยังสื่อเกี่ยวกับคุณภาพผลิตภัณฑ์ และแก้ไขข้อมูลการเผยแพร่ผ่านสื่อ เพื่อควบคุมและแก้ไขผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อมั่น เนื่องจากการร้องเรียนของผู้บริโภค ครอบคลุมเหตุร้องเรียนที่กระทบต่อชื่อเสียงในด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ของบริษัทไปยังสื่อทุกประเภท เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ คอลัมน์นิตยสาร โทรทัศน์ เว็บไซต์ ซึ่งคาดว่าจะมีผลกระทบต่อชื่อเสียง ธุรกิจ สร้างความเสียหายโดยตรงต่อบางจากฯ
- กรณีเกิดเหตุขู่วินาศกรรมโรงกลั่นหรือคลังน้ำมัน
แนวทางในการควบคุมเหตุวินาศกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการป้องกันอันตราย เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อนักงานหรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โรงกลั่นหรือเขตพื้นที่ติดต่อบริเวณและความเสียหายต่อทรัพย์สินให้น้อยที่สุดตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการฝึกซ้อมสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความชำนาญตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ครอบคลุมพื้นที่ โรงกลั่นน้ำมันบางจากฯ ทั้งหมด เขตปฏิบัติการของคลังน้ำมันของบางจากฯทั่วประเทศ และ/หรือพื้นที่ใกล้เคียงและมีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบต่อนักงาน
- กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ที่สำนักงานใหญ่
แนวทางในการระงับเหตุกรณีเกิดเพลิงไหม้อาคารสำนักงาน อันจะทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการป้องกันและบรรเทาผลกระทบและอันตรายที่จะเกิดกับบุคคล ความเสียหายต่อทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อม รวมทั้งธุรกิจของบางจากฯ
- กรณีพนักงานไม่สามารถมาทำงานได้เนื่องจากเกิดโรคระบาดรุนแรง
แนวทางในกรณีที่พนักงานไม่สามารถมาทำงานได้เนื่องจากเกิดโรคระบาดรุนแรง หรือมีพนักงานป่วยจากโรคระบาดรุนแรงจนไม่สามารถมาทำงานได้ตามปกติ

บางจากฯ ได้ติดตามการจัดทำแผนบริหารภาวะวิกฤต ทบทวนแผนให้เป็นปัจจุบันโดยพิจารณาประเด็นต่างๆ เช่น สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ ขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงความทันสมัยของข้อมูล และดูแลให้มีการซักซ้อมอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น บางจากฯ ได้นำเทคโนโลยีด้าน IT มาใช้ในการจัดการระบบการเก็บข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัย (Environment Health and safety :EHS) ซึ่งจัดทำในรูปแบบของ Web-Base Application เพื่อให้พนักงานสามารถค้นหาและจัดเก็บข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยได้สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น ระบบงานย่อยที่เริ่มใช้แล้ว ได้แก่

- ระบบการเตือนอันตราย เป็นระบบงานที่พนักงานทุกคนสามารถแจ้งเมื่อพบสภาพแวดล้อมหรือการทำงานที่ไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นภายในบริษัท โดยมีส่วนความปลอดภัยเป็นผู้ประสานงานให้แก่

ผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขต่อไป เป็นการเพิ่มการดูแลความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานด้วยกันเอง

- ระบบการรายงานอุบัติการณ์ (Incident Report) เป็นระบบบันทึกข้อมูลการเกิดอุบัติการณ์ โดยมีการวิเคราะห์ หาแนวทางการป้องกันและแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดซ้ำอีก
- ระบบการจัดเก็บเอกสาร เพื่อให้สะดวกต่อการใช้งานจากข้อมูลความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย ข้อมูลที่มีการจัดเก็บ ได้แก่ ผลการตรวจสภาพแวดล้อมในการทำงาน (แสง เสียง ความร้อน) ขั้นตอนการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย และคุณภาพงานที่ต้องการ รายละเอียดสารเคมีที่ใช้ในบริษัท (สอ.1/MSDS) เป็นต้น

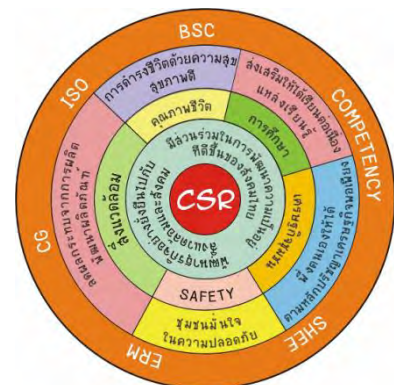
บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ไปรุ่งใส ตรวจสอบได้

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชนและสังคม

ปัจจุบันโรงกลั่นของบางจากฯ เป็นโรงกลั่นแห่งเดียวที่ตั้งในเขตกรุงเทพฯ หากไม่มีระบบควบคุมที่ดีอาจจะส่งผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยต่อชุมชนในบริเวณใกล้เคียงได้ อย่างไรก็ตาม บางจากฯ มั่นใจว่ามีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่ดีตลอดเวลา และดำเนินการโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเป็นหลัก เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ทำการประเมินความเสี่ยงทุกขั้นตอนการทำงาน บำรุงรักษาอุปกรณ์การผลิตตามระยะเวลาที่กำหนดและมีการฝึกซ้อมสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดความชำนาญในการควบคุมเหตุฉุกเฉิน

บางจากฯ และพนักงานตระหนักดีว่าการร่วมพัฒนา

ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมไทยนั้น จะยั่งยืนได้ก็ต่อเมื่อเริ่มพัฒนาจากหน่วยที่เล็กที่สุดและมีความสำคัญที่สุดในสังคม นั่นคือ ครอบครัว เพราะเมื่อ ครอบครัวแข็งแรง จะได้เสริมสร้างรากฐานจริยธรรม การเรียนรู้ และช่วยพัฒนาศักยภาพของคนในครอบครัวอย่างแท้จริง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งจะเติบโตเป็นอนาคตของประเทศชาติต่อไป นอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจ บางจากฯ จึงถือเป็นหน้าที่ที่พนักงานจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวและเด็กเยาวชนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากชุมชนรอบข้างบางจากฯ ทั้งนี้ บางจากฯ เชื่อว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวและเด็กเยาวชนในชุมชนจะเกิดขึ้นได้ และต่อเนื่องยั่งยืน ด้วยความร่วมมือระหว่างกลุ่มชาวบ้าน องค์กรชุมชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ ประกอบกัน

โครงการเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ตลอดระยะเวลาที่บางจากฯ ดำเนินงานมา โดยได้ใช้ความพยายามตามกำลังความสามารถที่มีเพื่อร่วมสร้างสรรค์สังคมที่ดีงาม ซึ่งแม้ว่าจะเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของสังคมทั้งระบบ แต่พนักงานก็ภาคภูมิใจที่มีโอกาสได้เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ตอบแทนสังคม

บางจากฯ จัดให้มีโครงการสำรวจพื้นที่ชุมชนรอบข้างบางจากฯ ร่วมกับหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนให้พนักงานได้ทำกิจกรรมสังคมในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังใช้เป็นข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประสานความร่วมมือกันพัฒนาชุมชน เป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ชุมชนเพื่อการทำกิจกรรมพัฒนาในพื้นที่ (Community Based Development) ทั้งนี้ การสำรวจดังกล่าวทำให้บางจากฯ ได้ทราบถึงสภาพทางกายภาพ ประวัติและวิวัฒนาการของชุมชน ลักษณะทางประชากร และลักษณะทางสังคม เรื่องที่เป็นความต้องการของชาวบ้านในงานพัฒนาเยาวชน รวมถึงผู้นำและศักยภาพของพื้นที่ในการทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ บางจากฯ ยังจัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของชาวชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานชุมชนสัมพันธ์

ตัวอย่างโครงการที่บางจากฯ และพนักงานได้ร่วมกันสร้างสรรค์เพื่อสังคม ได้แก่

ด้านการศึกษา

1. โครงการโรงเรียนของหนู

1) ความเป็นมา

ด้วยพื้นที่รอบข้างบางจากฯ มีผู้คนในชุมชนที่ยังขาดแคลน และต้องใช้เวลาส่วนใหญ่หารายได้เลี้ยงชีพ พนักงานของบางจากฯ พบว่ามีเด็กๆ ในชุมชนเป็นจำนวนมากที่ผู้ปกครองต้องทำงานหนักและยังติดภาระกิจหน้าที่การงาน จนไม่สามารถดูแลบุตรหลานในช่วงเวลาหลังเลิกเรียนได้ จึงรวมตัวกันจัดกิจกรรมโรงเรียนของหนูขึ้น โดยบางจากฯ อนุญาตให้อาสาสมัครพนักงานใช้ช่วงเวลาก่อนเลิกงาน 1 -1.5 ชั่วโมงสอนการบ้านและจัดกิจกรรมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนชุมชน โดยใช้พื้นที่ภายในบางจากฯ เป็นกิจกรรมเล็กๆ ที่มีคุณค่า และช่วยสร้างจิตสำนึกของการเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นให้กับพนักงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง ยังมีได้ใช้ทรัพยากรในการดำเนินการมากนัก เพียงบางจากฯ สนับสนุนพื้นที่ และพนักงานฯ อุทิศเวลาส่วนตัว บรรยาการของการเกื้อกูลกันเสมือนคนในบ้านเดียวกันก็สามารถเกิดขึ้นได้ในกิจกรรมเล็กๆ นี้

2) วัตถุประสงค์

- ช่วยแบ่งเบาภาระด้านเวลาและค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองเด็ก ๆ ในชุมชน
- ส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
- ส่งเสริมให้พนักงานร่วมกันทำประโยชน์แก่ชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมพนักงานที่ว่า “เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์”

3) ระยะเวลาการดำเนินการ

เริ่มในปี พ.ศ. 2542 รวมระยะเวลาดำเนินการ 7 ปี

4) การดำเนินการ

- สอนการบ้านให้เด็กในชุมชนรอบข้างบางจากฯ จำนวน 4 ชุมชน แบ่งเป็น
 - เด็กในชุมชนรอบข้างที่เดินทางสามารถมาเรียนที่บางจากฯ ได้ กำหนดสอนทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 – 17.30 น.
 - เด็กในชุมชนอื่นๆ ที่ไม่สามารถเดินทางมาเรียนที่บางจากฯ ได้กำหนดสอนทุกวันอังคาร และวันพุธ เวลา 16.00 – 17.30 น.
- เด็กในโรงเรียนของหนูแบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก คือเด็กวัยอนุบาล – มัธยมศึกษาตอนต้น(อายุ 3- 15 ปี) หากเด็กไม่มีการบ้านจะมีแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมเสริมทักษะ โดยเน้นวิชาคณิตศาสตร์ ในชีวิตประจำวัน ภาษาเพื่อการสื่อสาร (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ความรู้รอบตัว และการเสริมสร้างลักษณะนิสัยเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม
- อาสาสมัครพนักงานบางจาก แบ่งหน้าที่รับผิดชอบเด็กตามเนื้อหาสาระของการเรียนการสอน และตามระดับชั้น
- ช่วงปิดภาคเรียนของทุกปี จะจัดกิจกรรม “ค่ายเยาวชนบางจาก” ระยะเวลา 5 วัน โดยมุ่งเน้นให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การทำงานเป็นกลุ่ม และได้พัฒนาจิตสำนึกในด้านสิ่งแวดล้อม และทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ปลูกผักสวนครัว ดูนก วาดภาพสีน้ำ ประดิษฐ์ของใช้ ทำขนมไทย เล่นกีฬา ชมภาพยนตร์ ทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

โครงการโรงเรียนของหนู-ครูสอนการบ้าน

2. โครงการสนุกวิทยาศาสตร์กับน้ำมันบางจาก พัฒนาสู่โครงการเปิดโลกการเรียนรู้กับบางจาก

1) ความเป็นมา

จากการที่มีสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งโรงเรียน มหาวิทยาลัย นำนักเรียนมาเยี่ยมชมกระบวนการกลั่นน้ำมันที่โรงกลั่นบางจากอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2545 บางจากฯ จึงได้ปรับปรุงการดำเนินการดังกล่าวโดยจัดเป็นโครงการให้เฉพาะเยาวชนเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีความตื่นตัวสนใจศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นวิทยาการที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยยังคงรักษาวิธีการให้ความรู้ด้วยการรับฟังวิศวกรผู้เชี่ยวชาญของโรงกลั่นบรรยายให้ความรู้ และนำชมกระบวนการผลิตจริง เพื่อให้ได้รับความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยได้ร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐที่ต้องการให้องค์กรในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาศูนย์ใหม่ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ตรง นอกเหนือจากในบทเรียนผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบของบริษัท

2) วัตถุประสงค์

- เปิดโอกาสให้นักเรียนระดับมัธยมในเขตกรุงเทพและปริมณฑล เรียนรู้เรื่องกระบวนการกลั่นน้ำมันจากสถานที่ปฏิบัติการจริงที่โรงกลั่นบางจาก อันจะนำไปสู่การรู้จักคุณค่าของพลังงาน
- ส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยม มีความตื่นตัวสนใจเลือกศึกษาต่อทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นวิทยาการที่สำคัญสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
- ส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3) ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มในปี 2545 ชื่อโครงการสนุกวิทยาศาสตร์กับน้ำมันบางจาก เน้นการเรียนรู้เรื่องกระบวนการกลั่นน้ำมันเป็นหลัก ต่อมาได้เพิ่มเติมหน่วยการเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และเปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “เปิดโลกการเรียนรู้กับบางจาก” รวมระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 4 ปี

4) การดำเนินการ

ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการ 3 หน่วย ได้แก่ ตะลุยกโลกน้ำมัน สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม และเตรียมพร้อมความปลอดภัย โดยทุกหน่วยจะเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ด้านต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลป สุขภาพอนามัย ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับระดับชั้นของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยโรงเรียนที่ประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมสามารถเลือกหน่วยการเรียนรู้ได้ตามความสนใจ

- หน่วยตะลุยกโลกน้ำมัน : ร่วมผจญภัยกับการเดินทางของน้ำมัน
เรียนรู้กระบวนการผลิตน้ำมันปิโตรเลียม เริ่มตั้งแต่น้ำมันดิบจนกระทั่งถึงผู้บริโภค รวมทั้งผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันโดยโรงกลั่นของคนไทย เพื่อให้เห็นคุณค่าของพลังงาน
 - ตื่นตาตื่นใจกับการเข้าชมพื้นที่ภายในโรงกลั่นอย่างใกล้ชิด
 - เข้าชมห้องควบคุมการปฏิบัติการอันทันสมัย
 - รู้จัก “แก๊สโซฮอลล์” เชื้อเพลิงเชิงบูรณาการ
- หน่วยสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม : คุณเท่านั้นที่สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม
เรียนรู้ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบตัว รู้จักวิธีการดูแลสิ่งแวดล้อมที่เราทำได้ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม
 - เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
 - รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
 - ตามไปดูอุตสาหกรรม เขาดูแลสิ่งแวดล้อมกันอย่างไร
- หน่วยเตรียมพร้อมความปลอดภัย : ปลอดภัยไว้ไม่ประมาท
พบกับเนื้อหาสาระมากมายเกี่ยวกับความปลอดภัย เรียนรู้วิธีการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันผ่านกิจกรรมต่างๆ อาทิ
 - ฝึกซ้อมวิธีการหนีไฟ โดยใช้สถานีจำลอง

- รู้จักเครื่องหมาย – สัญลักษณ์ความปลอดภัย
- ชมระบบความปลอดภัยของโรงกลั่น และประสิทธิภาพของรถดับเพลิง
- ชมการสาธิตและทดลองสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล

ปัจจุบันมีนักเรียนร่วมโครงการเปิดโลกการเรียนรู้กับบางจากแล้วกว่า 6,000 คน

3. โครงการทุนการศึกษาเยาวชนบางจาก

บางจากฯ มุ่งมั่นส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้แก่เยาวชนไทยมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชนที่มีความประพฤติดี จิตใจดี ตั้งใจเรียนแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยได้มอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่น้องๆ นักเรียนจากโรงเรียนทั้ง 19 แห่งในโครงการอาหารกลางวันของบางจากฯ และน้องๆ นักเรียนจากชุมชน (โดยคณะกรรมการชุมชนพิจารณาคัดเลือก) โดยแบ่งเป็นทุนระดับต่างๆ คือ ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา/ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

ระดับอนุปริญา (ต่อเนื่อง 2 ปี)/ ระดับปริญาตรี

4. โครงการประกวดบอร์ดนิทรรศการ “ไบโอดีเซล – แก๊สโซฮอล์ วิถีพอเพียงของคนไทย” (พี่ไบโอ-น้องแก๊สซี่)

1) วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมเทิดพระเกียรติในวาระที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในด้านพลังงานทดแทน โดยเฉพาะไบโอดีเซลและน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ซึ่งสามารถผลิตได้ในประเทศ ให้แก่เยาวชน และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ
3. สนับสนุนให้โรงเรียน ครู ครอบครัว และนักเรียนได้ร่วมคิดและเรียนรู้ เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอน ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ส่งเสริมความกล้าแสดงออกให้นักเรียน เยาวชนไทย

2) กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ

3) ลักษณะกิจกรรม

เป็นโครงการที่ให้ครูและนักเรียน จัดทำบอร์ดนิทรรศการ ในหัวข้อ ”ไบโอดีเซลและแก๊สโซฮอล์ วิถีพอเพียงของคนไทย” ที่โรงเรียน และจัดให้มีพิธีกรผู้แนะนำ “พี่ไบโอ-น้องแก๊สซี” เป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้ที่มาชมบอร์ด ซึ่งจากผลงานประกวดพบว่า โรงเรียนมีความสามารถในการจัดนิทรรศการและกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างน่าสนใจ สนุกสนาน ในขณะที่เด็กๆ ก็สามารถให้ความรู้ด้านพลังงานทดแทนได้อย่างน่าสนใจ

บางจากฯ ได้มีการคัดเลือกผลงานที่ส่งมาเป็น CD โดยแบ่งการตัดสินออกเป็น 2 รอบ ซึ่งโรงเรียนที่มีผลงานชนะในรอบคัดเลือก จะได้มาร่วมทำกิจกรรม “บางจาก Youth Club” และเรียนรู้ในการจัดนิทรรศการและการเป็นพิธีกร จากผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพ พร้อมเยี่ยมชมโครงการสวนจิตรลดา ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของพลังงานทดแทนไทย ก่อนจะกลับไปสร้างสรรค์งานเพื่อมาแข่งขันชิงชนะเลิศด้วยการจัดบอร์ดสด และพี่ไบโอ น้องแก๊สซี จะขึ้นให้ความรู้บนเวที กับประชาชนที่มาเที่ยวงาน

4) การดำเนินการ

เริ่มปี 2550 เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.เยาวชนมีความรู้เรื่องพลังงานทดแทน น้ำมันแก๊สโซฮอล์ และไบโอดีเซล ว่ามีความสำคัญและประโยชน์อย่างไร
2. บางจากฯ และโรงเรียนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ที่เข้าร่วมโครงการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
3. เยาวชนมีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม
4. เกิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้ทั้งความสนุกสนาน และสาระ

ด้านกีฬา

1. โครงการฟุตบอลเยาวชนบางจาก

บางจากฯ ได้จัดการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนบางจากอย่างต่อเนื่อง โดยมีเยาวชนของโรงเรียน 32 แห่ง จาก 7 เขตของกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ เข้าร่วมการแข่งขัน นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการประกวดกองเชียร์ เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ พัฒนาทักษะทางด้านกีฬาและสมรรถภาพร่างกายให้แข็งแรง ฝึกฝนความมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัยและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ เกิดมิตรภาพที่ดี

2. โครงการฟุตบอลชุมชนบางจาก

บางจากฯ ร่วมกับผู้นำชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากจัดการแข่งขันฟุตบอลให้แก่เยาวชนในชุมชนต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 ในประเภทรุ่นอายุไม่เกิน 12 ปีและรุ่นอายุไม่เกิน 20 ปีเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนและสนับสนุนให้เยาวชนใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา โดยมีทีมฟุตบอลเยาวชนจาก 8 ชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากเข้าร่วมโครงการฯ 14 ทีม

3. ค่ายฟุตบอลเยาวชนบางจาก

นอกจากการจัดการแข่งขันฟุตบอลสำหรับกลุ่มต่างๆ แล้ว บางจากฯ ยังได้จัดกิจกรรมฝึกสอนทักษะการเล่นฟุตบอลในช่วงปิดภาคเรียนเดือนตุลาคมต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 ให้แก่เยาวชนชาย-หญิงในชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากกว่า 100 คน โดยมี อ.สุรศักดิ์ ตั้งสุรรัตน์ อดีตนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย และคณะผู้ฝึกสอนที่มีประสบการณ์มาเป็นวิทยากร เพื่อให้ให้นักเรียนที่สนใจมีโอกาสได้รับความรู้และพื้นฐานด้านกีฬาที่ถูกต้องพร้อมพัฒนาตนเองต่อไป

4. สโมสรฟุตบอลเยาวชนบางจาก

บางจากฯ ได้คัดเลือกเยาวชนอายุระหว่าง 7-10 ปี จากชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากและชุมชนใกล้เคียงเป็นนักกีฬาฟุตบอลของ “สโมสรฟุตบอลเยาวชนบางจาก” ซึ่งเยาวชนเหล่านี้จะได้รับการฝึกสอนทักษะการเล่นฟุตบอล ฝึกวินัยและความเป็นนักกีฬา ตลอดจนได้รับการดูแลด้านการเจริญเติบโตตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬาโดยผู้ฝึกสอนซึ่งเป็นอดีตนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย ยิ่งไปกว่านั้น บางจากฯ ยังดูแลด้านการศึกษาให้แก่เยาวชนของสโมสรฯ ด้วยการจัดครูมาสอนพิเศษ

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. กิจกรรมเพาะกล้า คืบป่า ให้ภูหลง

1) ความเป็นมา

จากความเชื่อที่ว่าสิ่งแวดล้อมไม่ใช่เพียงต้นไม้ แต่เป็นเรื่องพฤติกรรม วิธีคิด วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงต้องแก้ที่วิถีคิด วิถีชีวิต และพฤติกรรม บางจากฯ จึงร่วมมือกับโครงการความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำปะทาว (ภูหลง) ซึ่งเป็นการปลูกป่าต้นน้ำลำปะทาวมีเป้าหมายในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าตามธรรมชาติ อนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำปะทาวด้วยการป้องกันพื้นที่จากปัญหาไฟไหม้ป่าในเขตบริเวณพื้นที่ป่าดิบแล้งที่สมบูรณ์ เพื่อกระจายเมล็ดพันธุ์ไม้ท้องถิ่นและเพิ่มพื้นที่ป่า อันมีกิจกรรมหลายด้าน ในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2548 – 2552) ปลูกป่าในช่วงปีที่ 1 – 3 ดูแลและบำรุงกล้าไม้ การป้องกันไฟป่าและปกป้องฟื้นฟูสภาพป่า การศึกษาระบบนิเวศของป่าปลูก ผลกระทบของไฟป่า ความหลากหลายและกระจายเมล็ดพันธุ์ไม้ป่าเดิม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึก และการสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มในพื้นที่ โดยบางจากฯ ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำให้เกิดขึ้นระหว่างครอบครัวและเด็กเยาวชนในชุมชน บางจากฯ และกลุ่มอนุรักษ์ในท้องถิ่น

2) วัตถุประสงค์

- มุ่งหวังให้เกิดการสร้างป่าชุมชนและใช้ประโยชน์จากป่าแบบพึ่งพิง โดยมีเป้าหมายในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าอนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำปะทาว เพื่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ยั่งยืน
- ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนในชุมชนรอบข้างบางจากฯ และในพื้นที่ป่า ได้มีความรู้เบื้องต้นในการเพาะชำต้นไม้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพาะเมล็ดพันธุ์จนเป็นกล้าไม้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก

รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเข้าใจถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ตลอดจนสามารถจัดการความรู้แบบบูรณาการได้

- ช่วยให้โรงเรียนในชุมชนทั้งเอกชน และสังกัดกรุงเทพมหานคร และในพื้นที่ป่าที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เสริม โดยบางจากฯจะรับซื้อกล้าไม้กลับมาปลูกในพื้นที่ป่าต่อไป
- ส่งเสริมให้พนักงานร่วมกันทำประโยชน์แก่ชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมพนักงานที่ว่า “เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์”

3) ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มปี 2548 – 2552 รวมระยะเวลา 5 ปี โดยจะมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกปี และสรุปผลโครงการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการต่อเนื่องต่อไป

4) การดำเนินการ

- บางจากฯ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นให้เด็กนักเรียนโรงเรียนในชุมชนรอบบางจากฯและโรงเรียนในพื้นที่ อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ได้เรียนรู้วิธีการเพาะจนเป็นกล้าไม้ โดยมีเจ้าหน้าที่จากกรมป่าไม้เป็นวิทยากรให้ความรู้ ในแต่ละปีการศึกษา บางจากฯ จะรับซื้อกล้าไม้กลับมาปลูกในพื้นที่ป่า

- บางจากฯ จะทำหน้าที่เป็นคนกลางในการนำกล้าไม้ที่โรงเรียนเพาะได้ ไปส่งมอบให้กับโครงการความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำปะทาว (ภูหลวง) เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และดูแลป่าของคนในชุมชนท้องถิ่น
- บางจากฯ และพนักงาน ร่วมกันจัด “ทอดผ้าป่ารักษาต้นน้ำ” ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมฟื้นฟูป่าอนุรักษ์ที่เป็นป่าต้นน้ำ กับการปฏิบัติธรรม ณ วัดป่าสุคะโต จังหวัดชัยภูมิ โดยพนักงานบางจากและครอบครัว จะได้ร่วมกันบริจาคทุนทรัพย์เพื่อสนับสนุนกระบวนการและกิจกรรมฟื้นฟูป่าอนุรักษ์นี้ และเป็นอาสาสมัครไปร่วมปลูกป่าและปฏิบัติธรรมเป็นประจำทุกปี
- บางจากฯ สนับสนุนการศึกษาระบบนิเวศของป่าปลูกป่า ทั้งในส่วนของ การปลูก ดูแลบำรุงกล้าไม้ การป้องกันไฟป่า การปกป้องฟื้นฟูสภาพป่า ฯลฯ โดยจะร่วมกับโครงการโครงการ

ความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำปะทาว (ภูหลวง) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
เผยแพร่เป็นกรณีตัวอย่างของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ต้นทางต่อไป

โครงการทอดผ้าป่า รักษาต้นน้ำ

กิจกรรม “เพาะกล้า คื่นป่า ให้ภูหลวง” และ “ทอดผ้าป่ารักษาต้นน้ำ” เป็นรูปธรรมของการเกื้อกูล
กันระหว่างชุมชนเมือง และชุมชนชนบท โดยมีบางจากเป็นสื่อกลางช่วยประสานงาน ให้ทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้องทั้ง ครู นักเรียน โรงเรียน พนักงานบางจาก และกลุ่มอนุรักษ์ในท้องถิ่น ได้เกิดการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและแก้ปัญหาภัยแล้งที่ต้นทาง

2. โครงการครอบครัวใบไม้รวมใจ ประหยัดไฟ ใช้หลอดตะเกียบ

บางจากฯ ได้รณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม “โครงการครอบครัวใบไม้รวมใจ ประหยัดไฟใช้หลอดตะเกียบ”
ด้วยการให้ชุมชนนำหลอดไส้มาแลกหลอดตะเกียบกับบางจากฯ ได้ฟรีบ้านละ 3 หลอด ทำให้
ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญ และช่วยกันลดการใช้พลังงานลดค่าใช้จ่ายพร้อมไปกับการบรรเทา
ปัญหาภาวะโลกร้อน(คิดเป็นพื้นที่ป่า 50 ไร่) เพื่อนำกลับไปปลูกคื่นยังป่าภูหลวงต่อไป

3. ค่ายครอบครัวใบไม้

อีกหนึ่งกิจกรรมที่บางจากฯ มุ่งสร้างความตระหนัก จิตสำนึกที่ดี และมอบความรู้ความเข้าใจในการ
ลดปัญหาและดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่เพื่อนบ้านบางจาก ซึ่งในปีที่ 4 นี้มุ่งเน้นการ
เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พลังงานและเกิดขยะน้อยที่สุด เรียนรู้ประโยชน์และการทำน้ำหมัก
ชีวภาพ ในชื่อตอน “ท่องโลกขยะมหัศจรรย์” มีเพื่อนบ้านและอาสาสมัครพนักงานเข้าร่วม
กว่า 100 คน

4. ครอบครัวสัญญา : ปลูกป่าชายเลนคลองโคก

บางจากฯ และเพื่อนบ้านกลุ่มครอบครัวทุกรุ่นทุกวัยร่วมกันปลูกป่าชายเลนเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่
เสียหาย และขยายพื้นที่ป่าชายเลนมากขึ้น โดยร่วมกันปลูกต้นโกงกาง ที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่า
ชายเลนที่ 7 ต.คลองโคกนอ.เมือง จ.สมุทรสงคราม ซึ่งนอกจากจะร่วมกันทำดีให้แก่ธรรมชาติแล้วยัง
ได้ร่วมแบ่งปันทุนทรัพย์ให้แก่โครงการอาหารกลางวัน (เพื่อโรงเรียน 19 แห่งรอบโรงกลั่นฯ) อีกด้วย

5.โครงการโรงเรียนเชิงนิเวศ (Eco-School)

โครงการโรงเรียนเชิงนิเวศ หรือ Eco-School เป็นโครงการสิ่งแวดล้อมดี ๆ ที่บางจากฯ เริ่ม
ดำเนินการในปี 2551 เป็นปีแรกมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คุณจารย์ นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

ได้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ภายใต้การดำเนินงานจากผู้เชี่ยวชาญของสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยซึ่งได้ออกแบบกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ต่างๆ มากมาย อาทิ การประกวดโครงงานและสิ่งประดิษฐ์ลดภาวะโลกร้อนจากขยะและวัสดุเหลือใช้ กิจกรรมธนาคารขยะเพื่อรณรงค์การใช้กระดาษ 2 หน้า และลดการใช้โฟมและกิจกรรมเสี่ยงตามสายเพื่อถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ ทั้งเน้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยมีวัดธรรมมงคล (หลวงพ่อวริยังค์อุปถัมภ์) เป็นโรงเรียนนำร่องแห่งแรก

ด้านสาธารณประโยชน์

1. โครงการบำเพ็ญประโยชน์และทำนุบำรุงศาสนาและวัฒนธรรม

บางจากฯ ให้ความสำคัญในการดูแลสังคมและชุมชนด้วยตระหนักในความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ต้องร่วมพัฒนาและเติบโตไปพร้อมๆ กัน บางจากฯ จึงร่วมกับชุมชนพัฒนาความเป็นอยู่และสนับสนุนการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในรูปของสาธารณประโยชน์ทั้งสำหรับชุมชน วัด และโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการบริจาคโลหิต บริจาคสิ่งของ การสืบสานทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เช่นการร่วมกับชุมชนเป็นเจ้าภาพทอดผ้าป่าสามัคคี ณ วัดในชุมชน

ผู้บริหารและพนักงานบางจากฯ เยี่ยมบ้านชุมชน รดน้ำดำหัวขอพรเนื่องในวันสงกรานต์

2. บางจากรักษ์เจ้าพระยา

บางจากฯ น้อมนำพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการร่วมกันดูแล “แม่น้ำเจ้าพระยา” ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของประเทศไทยให้คืนความสะอาด จึงได้จัดกิจกรรม เก็บขยะเพื่อทำความสะอาดแม่น้ำเจ้าพระยาที่บริเวณท่าเรือบางจาก และยังได้ร่วมกับสำนักงานเขตพระโขนงและชุมชนข้างโรงกลั่น เก็บขยะในคลองบางจาก และบริเวณใกล้เคียงเพื่อสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ดี สะอาดของชุมชนด้วย

3. ทาสีกำแพงศาลาวัดบุญรอดธรรมาราม

พนักงานและนักศึกษาฝึกงานได้ร่วมกันทาสีกำแพงศาลาวัดบุญรอดธรรมารามซึ่งใช้งานมาเป็นเวลานานจนกำแพงเริ่มทรุดโทรมให้ดูสวยงาม เรียบร้อยพร้อมสำหรับใช้จัดกิจกรรมในชุมชนต่อไป

4. บำเพ็ญประโยชน์ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

บางจากฯ ร่วมกับสำนักงานเขตพระโขนง ชุมชน คณะอาจารย์และนักเรียนจัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติฯ ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ทาสีสะพานข้ามทางด่วนหน้าโรงเรียนพูนสิน (เพชรสุขอุปถัมภ์)

5. ปรับภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าชุมชน

บางจากฯ สำนักงานเขตพระโขนง บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และชุมชนปรับปรุงถนนทางเข้าชุมชนข้างโรงกลั่นจากสภาพถนนที่เป็นหินเกร็ด เป็นหลุมเป็นบ่อ ให้เป็นถนนซีเมนต์ มีพื้นที่ทางเท้าช่วยให้ชุมชนมีความสะดวกในการสัญจรไป-มามากขึ้น และปลูกต้นไม้โตอินเดี่ยวกว่า 120 ต้นบริเวณทางเดินเท้าเข้าชุมชนซึ่งทำให้ดูสวยงามเรียบร้อย อีกทั้ง

ชาวชุมชนยังสัญจรไปมาอย่าง สะดวก และปลอดภัยอีกด้วย

6. มอบกระเบื้องปูพื้นอเนกประสงค์

บางจากฯ ตระหนักถึงความสำคัญของสถานศึกษา จึงได้ปรับปรุงพื้นที่ด้วยการปูกระเบื้องปูพื้นอาคารอเนกประสงค์ และติดตั้งพัดลมเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนบ้านบางกระสั้น อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อทำกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการจัดงานต่างๆ บริเวณนอกห้องเรียนให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

7. จัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน

จากการเยี่ยมชุมชนเป็นประจำ ทำให้บางจากฯ ทราบถึงความต้องการสถานที่ที่จะเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการทำกิจกรรมร่วมกันของชุมชน บางจากฯ จึงได้สนับสนุนการก่อสร้างและจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ เพื่อให้พร้อมใช้งาน

8. มอบห้องเรียนอนุบาล

เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนและเยาวชนได้มีห้องเรียนที่พอเพียงและเหมาะสม ศูนย์จ่ายน้ำมันบางปะอิน จึงได้มอบห้องเรียนสำหรับเด็กอนุบาลให้แก่โรงเรียนวัดโพธิ์แดงใต้ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณศูนย์จ่ายน้ำมันฯ

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในโอกาสวันเกิดพนักงาน

ด้านความปลอดภัย

1. โครงการบางจากห่วงใย ปลอดภัยในชุมชน

บางจากฯ ตระหนักและห่วงใยในเรื่องสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จึงมีนโยบายส่งเสริมความปลอดภัย ไม่เฉพาะแต่พนักงานเท่านั้น ชุมชนรอบข้างซึ่งเสมือนสมาชิกในครอบครัวก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่ในด้านความปลอดภัยจากบางจากฯ เช่นเดียวกัน “โครงการบางจากห่วงใย ปลอดภัยในชุมชน” จึงเกิดขึ้นเพื่อร่วมดูแล ปลูกฝังจิตสำนึก และส่งเสริมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในชุมชนรอบบางจากฯ โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์ฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของบางจากฯ ซึ่งได้รับใบอนุญาตและผ่านการรับรองจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานเป็นวิทยากรให้ความรู้และฝึกอบรมตลอดกิจกรรม

กิจกรรมอบรมความปลอดภัยชุมชนและสนับสนุนอุปกรณ์ดับเพลิง

เพื่อเตรียมความพร้อมและฝึกซ้อมวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน บางจากฯ ได้จัดกิจกรรมอบรมดับเพลิงสำหรับชุมชนขึ้น เพื่อให้ความรู้เรื่องการป้องกันการเกิดอัคคีภัย การตรวจสอบและดูแลระบบไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ฝึกสอนวิธีการใช้ถังดับเพลิง และอุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น รวมไปถึงการฝึกซ้อมวิธีปฏิบัติอย่างถูกต้องในเหตุการณ์ฉุกเฉินให้แก่ผู้ที่อาศัยในชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก โดยจัดการอบรมในพื้นที่ของชุมชน เพื่อผู้เข้าอบรมได้รู้จักลักษณะพื้นที่ในชุมชนของตนเองและมีความรู้ ความเข้าใจในการเลือกใช้อุปกรณ์ดับเพลิงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ

สร้างภูมิคุ้มกัน- อบรมการดับเพลิงเบื้องต้นให้ชุมชน

กิจกรรมอบรมดับเพลิงและซ้อมแผนฉุกเฉินโรงเรียน

บางจากฯ เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่บุคลากรครู และนักเรียนในโรงเรียนจะต้องมีความรู้ การเตรียมความพร้อม และมีจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัย จึงจัดกิจกรรมอบรมดับเพลิงและซ้อมแผนฉุกเฉิน โดยอบรมให้ความรู้การดับเพลิงเบื้องต้นและซ้อมอพยพหนีไฟ ให้แก่คณะครูและนักเรียนทุกระดับชั้นของโรงเรียนรอบบางจากฯ อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ

กิจกรรมอบรมดับเพลิงและซ้อมแผนฉุกเฉิน

กิจกรรมอบรมดับเพลิงขั้นต้นแก่ผู้นำชุมชน

จัดอบรมดับเพลิงขั้นต้นให้แก่ผู้นำของชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก โดยอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งผู้เข้าอบรมจะได้ฝึกดับเพลิงในสถานการณ์จำลอง เพื่อเตรียมความพร้อมและฝึกฝนทักษะในการใช้อุปกรณ์และควบคุมสถานการณ์เป็นหมู่คณะ โดยจัดอบรม ณ ศูนย์ฝึกอบรมสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์จ่ายน้ำมันบางปะอิน

บริการเติมสารเคมีและสนับสนุนอุปกรณ์ดับเพลิง

บางจากฯ ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียน และชุมชนรอบข้างเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเรื่องความปลอดภัยทั้งในเวลาปกติและในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยบางจากฯ จะบริการตรวจสอบสภาพ เปลี่ยนอะไหล่ที่ชำรุดของถังดับเพลิงทั้งชุมชนและโรงเรียน เติมสารเคมีดับเพลิงให้ทุกถัง พร้อมใช้งานอยู่เสมอ อีกทั้งยังมอบถังดับเพลิงใหม่ให้แก่โรงเรียนและชุมชนให้เพียงพอต่อความต้องการในการระงับเหตุเพลิงไหม้อีกด้วย

ด้านคุณภาพชีวิต

1. โครงการส่งเสริมสุขภาพชาวชุมชน : โครงการแวนแก้ว

บางจากฯ ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยออกหน่วยโครงการแวนแก้วให้บริการวัดสายตาประกอบแว่นต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 โดยขยายผลจากชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจากมาออก

หน่วยบริการวัดสายตาให้แก่นักเรียนจำนวน 1,300 คน จากโรงเรียนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก 10 โรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางสายตา สนับสนุนให้เยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ของเยาวชน

2. โครงการครอบครัวเดียวกัน

1) ความเป็นมา

จากแนวคิดการบริหารที่ให้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและความเป็นครอบครัว เพราะสิ่งแวดล้อมไม่ใช่เพียงต้นไม้ แต่เป็นเรื่องพฤติกรรม วิถีคิด วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงต้องแก้ที่วิถีคิด วิถีชีวิต และพฤติกรรม โดยมีทิศทางของการประหยัดเพราะการที่ไม่ฟุ่มเฟือยก็จะใช้น้อยทำลายน้อย เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะมีวิถีชีวิตเกื้อกูลต่อสรรพสิ่งมากขึ้น ไม่ไปแย่งกันใช้สิ่งแวดล้อมจนเสียสมดุล

โดยที่ครอบครัวคือหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคม ความสัมพันธ์ใกล้ชิดและสุขภาพทั้งกายและใจที่แข็งแรงของสมาชิกในครอบครัว คือ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวมีความสุข และเยาวชนเติบโตได้อย่างมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ บางจากฯ จึงได้จัดโครงการ “ครอบครัวเดียวกัน” นับแต่ปี 2536 เป็นต้นมา เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยอาศัยกิจกรรมสาธารณะประโยชน์หลากหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกันเรียนรู้เป็นความสุขอันเกิดจากความผูกพันต่อตนเอง ครอบครัว สิ่งแวดล้อมและสังคม

2) วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมให้ครอบครัว ได้ใช้เวลาร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาทักษะและจิตสำนึกที่เป็นประโยชน์และดีงาม
- เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยอาศัยกิจกรรมสาธารณะประโยชน์หลากหลายรูปแบบ
- เพื่อให้พนักงานของบางจากฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมสอดคล้องกับวัฒนธรรมพนักงานที่ว่า "เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น"

โครงการครอบครัวเดียวกัน

3) ระยะเวลาการดำเนินการ

เริ่มในปี พ.ศ. 2536 จากกิจกรรมดูนกบางจาก รวมระยะเวลาดำเนินการ 13 ปี

4) การดำเนินการ

- จัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพสำหรับครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวพนักงานและครอบครัวเพื่อนบ้านในชุมชนรอบข้างบางจากฯ ในวันหยุดสุดสัปดาห์เป็นประจำทุกเดือน
- รูปแบบของกิจกรรมมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อม โดยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เริ่มที่ตนเองและครอบครัว
- ให้ความสำคัญกับสาระของกิจกรรมที่พนักงานได้เรียนรู้และฝึกฝนจนเกิดเป็นความชำนาญ จนสามารถแบ่งปันความรู้ให้แก่ผู้อื่นในรูปแบบของพนักงานอาสาสมัคร เพื่อพัฒนาแนวความคิดไปสู่การเสียสละ และทำประโยชน์เพื่อสังคม

5) ตัวอย่างกิจกรรม

• กิจกรรมดูนกบางจาก

เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้ใกล้ชิดกัน เรียนรู้ธรรมชาติร่วมกันโดยจัดกิจกรรมเรียนรู้พื้นฐานการดูนกเบื้องต้น ที่โรงกลั่นของบางจากฯ ซึ่งมีธรรมชาติร่มรื่นสามารถพบเห็นนกได้มากกว่า 56 ชนิด และเป็นที่พักอาศัยของนกบางชนิดจำนวนมากหลายพันตัว กิจกรรมนี้เกิดขึ้นจากการที่บริษัทใส่ใจเรื่องสิ่งแวดล้อม และลงมือปฏิบัติในกระบวนการทำงานทั้งระบบ จนเกิดสภาพปลอดภัย ทั้งมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสิ่งมีชีวิตของสรรพสัตว์ที่นกเลือกมาพักอาศัย และหากินเลี้ยงชีพในบริเวณโรงกลั่น เป็นดัชนีชี้วัดสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงกลั่น พนักงานได้สังเกตเห็นสิ่งเหล่านี้ เกิดความรักธรรมชาติ รักนก ใคร่เรียนรู้วิถีชีวิตของนก เกิดกลุ่มพนักงานดูนกบางจาก เรียนรู้จนอยากแบ่งปันความรู้ให้แก่เยาวชนและครอบครัว รวมตัวกันเป็น ชมรมดูนกบางจาก ภายใต้การบริหารจัดการของสโมสรพนักงาน มีการฝึกฝนทักษะการดูนก ออกภาคสนามดูนกยังสถานที่ต่างๆ จนเกิดเป็นความชำนาญ สามารถเป็นวิทยากรให้การอบรมเรื่องการดูนกเบื้องต้น ให้กับประชาชนที่สนใจทั่วไป โดยจัดเป็น “กิจกรรมดูนกบางจาก” ที่โรงกลั่นน้ำมันบางจาก อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนร่วมเป็นวิทยากรให้กับกลุ่มนักศึกษาและองค์กรต่างๆ ที่สนใจกิจกรรมดูนก

ผู้ที่สนใจดูนกที่โรงกลั่นบางจากฯ โดยมีพนักงานบางจากฯ จากชมรมดูนกเป็นวิทยากร

ปัจจุบันมีครอบครัวพนักงาน เพื่อนบ้านบางจากในชุมชนรอบข้าง และครอบครัวผู้สนใจทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการครอบครัวเดียวกันแล้วกว่า 4,000 ครอบครัว โดยบางจากฯ ได้พัฒนากิจกรรมในโครงการให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมนวดไทยเพื่อสุขภาพ โยคะเบื้องต้น กินปลอดภัยโรคบริโภคปลอดภัย ครอบครัวรักษะพลังงาน เป็นต้น ทั้งนี้ โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการของครอบครัวที่มาเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง และการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการผ่านทางแบบสอบถามในจุลสาร “ครอบครัวใบไม้” ซึ่งบางจากฯ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางข่าวสารและสาระน่ารู้ต่างๆ ไปยังครอบครัวพนักงาน และเพื่อนบ้านบางจาก

3. งานวันเด็กบางจาก

บางจากฯ ตระหนักถึงความรัก ความห่วงใยและเห็นความสำคัญของเด็กซึ่งจะเติบโตเป็นอนาคตของชาติต่อไป จึงได้จัดงานวันเด็กทั้งที่โรงกลั่นฯ และศูนย์จำหน่ายน้ำมันบางปะอิน โดยร่วมกับสำนักงานเขตพระโขนง องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลบางกระสั้น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ และโรงเรียนโดยรอบ ประกอบด้วยกิจกรรมบันเทิง สาระความรู้ และซุ้มเกมต่างๆ รวมทั้งของขวัญและอาหารเครื่องดื่มมากมายในงาน ในปีนี้มีเพื่อนบ้านเข้าร่วมงานที่โรงกลั่นประมาณ 3,000 คน และที่ศูนย์จำหน่ายน้ำมันบางปะอิน ประมาณ 1,200 คน

4. โครงการอาหารกลางวัน

1) ความเป็นมา

ในปี 2529 ซึ่งเป็นปีแรกที่บางจากฯ ดำเนินธุรกิจ พนักงานต่างยินดีที่ประสบผลสำเร็จ กอบกู้ให้บางจากฯ มีกำไร ในขณะที่เดียวกันก็ตระหนักดีว่า “จะเรียกว่าสำเร็จได้อย่างไรในเมื่อ รอบโรงกลั่นยังมีเด็กอดอยาก นักเรียนไม่มีข้าวกิน” ทำให้พนักงานได้นึกคิดถึง “ความสำเร็จที่แท้จริง” พนักงานจึงได้ร่วมกันออกสำรวจเยี่ยมเยียนโรงเรียนรอบๆ โรงกลั่น และเริ่มรวบรวม เงินในหลัพนักงานไปมอบให้โรงเรียน จัดอาหารกลางวันให้นักเรียนที่ขาดแคลนเป็นประจำ เมื่อ มีพนักงานร่วมโครงการมากขึ้น จึงขอให้บางจากฯ อำนวยความสะดวกในการรวบรวมเงินตามที่ พนักงานแจ้งและบริหารจัดการเงินกองทุนนี้ สโมสรพนักงานบางจากฯ จึงเริ่มโครงการอาหาร กลางวันขึ้นอย่างเป็นทางการ ในปี 2531

2) วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เด็กที่ขาดแคลนได้มีอาหารกลางวันรับประทาน
- ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของโรงเรียนและผู้ปกครองเด็กๆ ในชุมชน
- เพื่อให้พนักงานของบางจากฯ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมสอดคล้อง กับวัฒนธรรมพนักงานที่ว่า "เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น"

3) ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปี 2531 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลาดำเนินการ 18 ปี

4) การดำเนินงาน

- บางจากฯ อำนวยความสะดวกในการรวบรวมเงินบริจาคจาก
 - เงินเดือนของพนักงานตามความสมัครใจเป็นประจำทุกเดือน
 - เงินจากผู้บริจาคภายนอกในบางโอกาส เช่น ญาติพนักงาน ลูกค้าบริษัท
 - เงินบริจาคของพนักงานในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น วันเกิด ทำบุญ
 - เงินค่าปรับจากห้องสมุด (ผู้คืนหนังสือช้ากว่ากำหนด)
 - เงินจากการจัดกิจกรรมพิเศษต่างๆ เช่น การขายผักปลอดสารพิษที่ปลูกในโรงกลั่น
 - การขายภาพวาดของชมรมวาดภาพ สโมสรพนักงานฯ เป็นต้น

บริจาคให้กับโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงบางจากฯ จำนวน 16 แห่งแบ่งเป็นโรงเรียนในเขตพระโขนง และบางนา 14 แห่ง โรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ 2 แห่ง และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงาน ด้านเด็ก 1 มูลนิธิ

5. โครงการสานสัมพันธ์

เป็นกิจกรรมที่มาจากฐานคิดของคนไทยที่จะนิยมไปเยี่ยมญาติพี่น้องเพราะความเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” โดยเฉพาะในเทศกาลต่างๆ พนักงานบางจากฯ ในฐานะลูกหลานของชุมชน จึงได้รวมตัวกันออกไปเยี่ยมชาวบ้านและทำกิจกรรมตามประเพณีไทยร่วมกัน

- **เยี่ยมบ้านชุมชน**

พนักงานของบางจากฯ เดินทางไปรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ และเยี่ยมเยียนชุมชนเป็นประจำเพื่อได้ถามถึงความเป็นอยู่ตามวัฒนธรรมคนไทยในโอกาสวันสำคัญหรือเทศกาลต่างๆ เช่นในวันสงกรานต์ วันปีใหม่ วันแม่ วันเกิดพนักงาน เป็นต้น

- **เยี่ยมบ้านบางจาก**

บางจากฯ ได้จัดกิจกรรม “เยี่ยมบ้านบางจาก-ชมหน่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเพื่อสิ่งแวดล้อม” โดยเชิญคณะกรรมการชุมชนรอบโรงกลั่นน้ำมันบางจาก และโรงเรียนรอบบางจากฯ มาเยี่ยมชมและฟังบรรยายเกี่ยวกับกิจการพร้อมพูดคุยปรึกษาด้านต่างๆ ร่วมกันกับผู้บริหารระดับสูงของบางจากฯ

- **ชุมชนสัญจร**

ส่งเสริมให้เด็กได้ซึมซับสิ่งดีๆ ด้วย “โครงการชุมชนสัญจร” ซึ่งเป็นการพาเยาวชนจากชุมชนโซน 1 ทั้ง 7 ชุมชน อายุ 8-18 ปี ไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น ชมภาพยนตร์สำหรับเยาวชน รอบพิเศษ เป็นต้น

- **จุลสารครอบครัวใบไม้ /สารรอบรู้บางจาก**

บางจากฯ ได้จัดทำจุลสารครอบครัวใบไม้ และสารรอบรู้บางจาก เพื่อสื่อสารสาระความรู้ ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกิจการและกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมแบ่งปันสาระความรู้หรือข้อคิดเห็นต่างๆ ผ่านจุลสารเป็นประจำทุก 2 เดือน

ความรู้

แนวทางการพัฒนาพนักงาน

จากเป้าหมายสูงสุดคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมไทย ซึ่งจะยั่งยืนได้ก็ต่อเมื่อองค์กรมีความแข็งแกร่ง พึ่งพาตนเองได้ บางจากฯ ตระหนักดีว่าความแข็งแกร่งขององค์กรนั้นมีรากฐานที่สำคัญมาจากความแข็งแกร่งของ “คน” ในองค์กร จึงมุ่งมั่นที่จะบริหารและพัฒนาพนักงานให้เป็นบุคคลที่มีความสุขและมีคุณค่า ทั้งต่อตนเอง ต่อองค์กร และต่อสังคมไทย

พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง

บางจากฯ มีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นเลิศ มีความรู้ความสามารถสูง ปฏิบัติงานอย่างมีธรรมาภิบาล และมีศักยภาพในการสร้างผลตอบแทนทางธุรกิจที่เป็นธรรมอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกองค์กร ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้บุคลากรใฝ่ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life Long Learning) เพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมบางจากฯ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เนื่องจากบางจากฯ เชื่อว่าบุคลากรที่มีศักยภาพย่อมขับเคลื่อนให้องค์กรประสบความสำเร็จ ทั้งนี้บางจากฯ ได้จัดทำโครงการ Talent Management ซึ่งเป็นการคัดเลือกกลุ่มบุคลากรที่มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในงาน เพื่อพัฒนากลุ่มพนักงานเหล่านี้ให้ก้าวหน้าและเติบโตไปพร้อมกับองค์กร

บางจากฯ ได้มุ่งเน้นโครงการ Knowledge Management ซึ่งเป็นโครงการที่ได้ทำต่อเนื่องมาหลายปีเพื่อกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการแบ่งปันความรู้ต่างๆ เพิ่มขึ้น อาทิ Show & Share มหาชน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เชิญชวนให้พนักงานส่งเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานที่ตนเองได้จัดทำขึ้นเพื่อให้นำเสนอ แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นภายในส่วนงานของตนเองเข้าประกวดในระดับบางจากฯ จากนั้นให้เพื่อนพนักงานช่วยกันลงคะแนนให้กับเรื่องที่ดีและเป็นประโยชน์ที่สุด นอกจากนี้ บางจากฯ ยังได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้พนักงานได้ระดมความคิดในการหาวิธีการทำงานใหม่ๆ เพื่อลดขั้นตอน ลดต้นทุน รวมถึงคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาจัดทำเป็น Best Practice ต่อไป ซึ่งบางจากฯ ได้รวบรวมความรู้ต่างๆ ที่พนักงานได้ส่งเข้ามาและจัดเก็บเข้าในระบบ เพื่อให้พนักงานสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้บางจากฯ ได้กำหนดคุณลักษณะหลักด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงาน (Core Competency) เพื่อรองรับทิศทางในการดำเนินงานในอนาคต รวมทั้งได้มีการประเมินระดับความรู้ ความสามารถของพนักงานทุกคนเทียบกับมาตรฐานที่บางจากฯ ต้องการ (Competency Gap) โดยในปี 2551 นี้บางจากฯ ยังคงให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรตามแผนการพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan) ทั้งหลักสูตรอบรมภายในบางจากฯ และหลักสูตรจากสถาบันภายนอกบางจากฯ เพื่อให้พนักงานทุกคนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่ บางจากฯ

กำหนดไว้ (Core Competency) ซึ่งคุณลักษณะหลัก สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของบางจากฯ ซึ่งคุณลักษณะหลักที่สำคัญ 6 ข้อขององค์กร มีดังนี้

บางจากฯ เชื่อมมั่นในศักยภาพของพนักงานทุกคน และตระหนักดีว่าพนักงานทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพที่ตนมีอยู่ ซึ่งหากพนักงานทุกคนสามารถใช้ศักยภาพนั้นในการทำงานได้อย่างเต็มที่ ก็จะส่งผลโดยตรงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร บางจากฯ จึงส่งเสริมให้พนักงานทุกคนได้ประเมินความสามารถของตนเองตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ตนเองควรจะพัฒนาปรับปรุง โดยบางจากฯ ได้นำแนวคิด Competency มาใช้ในการพัฒนาพนักงานโดยเน้นการสร้างคุณลักษณะหลักด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงาน (Core Competency) ให้ มีดังนี้

- **Ability for Adaptation and Initiation** คือ การเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง กล้าคิดนอกกรอบ
- **Leadership** คือ ความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ ในสิ่งที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อองค์กรด้วยความโปร่งใส
- **Teamwork Spirit** คือ การทำงานเป็นทีมด้วยใจบริการ ความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานกับผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะให้ความช่วยเหลือ ยอมรับในคุณค่าของผู้อื่น
- **Organization Commitment** คือ มุ่งมั่น และอุทิศตนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ด้วยวิถีทางที่ถูกต้องอย่างมีอาชีพและมีประสิทธิภาพ

- *Personal Mastery* คือ ความใฝ่รู้ กระตือรือร้น และมุ่งมั่นแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา พร้อมทั้งจะนำความรู้นั้นมาพัฒนาศักยภาพทั้งของตนเอง และขององค์กรอย่างต่อเนื่อง
- *Social and “SHEE” Awareness* คือ การตระหนักและปฏิบัติตามหลักความปลอดภัย อาชีวอนามัย สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ให้สอดคล้องตามมาตรฐานสากลและการดำเนินการขององค์กร รวมทั้งมีจิตสำนึกสาธารณะ และมีส่วนร่วมในกิจกรรม อันเป็นประโยชน์ ทั้งต่อองค์กร ชุมชนและสังคม

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะ ในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้บริหารและพนักงาน ให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมาย (Functional Competency) และจัดทำแผนพัฒนาพนักงานรายบุคคล (IDP : Individual Development Plan) เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่พนักงานและบางจากฯ เห็นร่วมกันว่ามีความเหมาะสม และเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน ในแต่ละปีบางจากฯ ยังได้จัดให้มีสัมมนาเชิงปฏิบัติการแยกตามสายงานต่างๆ เพื่อสร้างโอกาสให้พนักงานทุกคนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น ในการดำเนินการของบางจากฯ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้พนักงานใฝ่ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) เพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมบางจากฯ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
The Bangkok Petroleum Public Company Limited

ความรู้พื้นฐาน

ความรู้เกี่ยวกับบางจาก (การปฏิบัติงานไม่ลับ)
ธุรกิจน้ำมัน (โรงกลั่น/ปั๊ม/จำหน่าย)
กระบวนการผลิตธุรกิจน้ำมัน (โครงสร้างโรงกลั่น)

ความรู้ผลิตภัณฑ์ (ผลิตภัณฑ์)
สิ่งแวดล้อม (ISI)
การดูแลชุมชน

ความรู้เฉพาะทาง

รู้ด้านการกลั่น
รู้ด้านการตลาด
การบริหารจัดการ
การเงิน/บัญชี

Refining Process | Logistics Course | Oil Movement | Mainผลิตภัณฑ์ | การจัดหาวัตถุดิบและบริการ | การวางแผนการขนส่ง | การวางแผนกลยุทธ์ | การจัดการความเสี่ยง | PDCA | กม. ร.ร. | การวางแผนกลยุทธ์ | การจัดการความเสี่ยง | PDCA | กม. ร.ร.

เลขที่ หัวข้อ

เลขที่ หัวข้อ

บางจากฯ ยังตระหนักดีว่าพนักงานทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับรู้ข่าวสารอย่างทั่วถึง จึงให้ความสำคัญกับการสื่อสารภายในองค์กร โดยสนับสนุนให้มีการกระจายเสียงภายในสำนักงานใหญ่ และ

ถ่ายทอดไปยังพนักงานในส่วนภูมิภาคโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้พนักงานได้รับทราบข่าวสารต่างๆ อย่างรวดเร็วและทั่วถึงเท่าเทียมกัน โดยพนักงานทุกคนสามารถใช้ช่องทางการกระจายเสียงนี้ในการสื่อสารสาระความรู้ และข่าวสารต่างๆ ภายใต้ลักษณะการจัดการแบบอาสาสมัคร ที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร และพัฒนาทักษะในการสื่อสารร่วมกันได้อย่างกว้างขวาง รวมถึง การสนับสนุนให้พนักงานได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายภายในองค์กร (intranet) และระหว่างองค์กร (internet) ในการเพิ่มพูนข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ ทั้งต่อการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และให้พนักงานได้พัฒนาตนเอง บางจากฯ จึงนำได้เทคโนโลยีมาใช้ในระบบห้องสมุดออนไลน์ ให้พนักงานได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล ติดตามข่าวสาร และอ่านหนังสือหลากหลายประเภท เป็นการเพิ่มศักยภาพด้านบุคลากรในองค์กร

สโมสรพนักงาน

ด้วยแนวความคิดและวัฒนธรรมบางจากฯ ที่มุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมแห่งความเชื่อมั่น ศรัทธา และปรารถนาดีต่อกันของพนักงานบางจาก โดยบางจากฯ สนับสนุนให้มีสโมสรพนักงาน ที่เปิดโอกาสให้พนักงานที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน รวมกลุ่มกัน เรียนรู้และพัฒนาทักษะต่างๆ ร่วมกันตามที่สนใจได้อย่างอิสระ เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้ในกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยเน้นการมีส่วนร่วม เรียนรู้ร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน และเติบโตร่วมกัน เป็นการสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านกิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบของชมรม อาทิ ชมรมดนตรีบางจาก ชมรมบางจากรักทะเลไทย ชมรมถ่ายภาพ ชมรมจิตแจ่มใสร่างกายแข็งแรง ชมรมวาดภาพสีน้ำ ชมรมดนตรีไทยและดนตรีสากล ชมรมแบดมินตัน ชมรมฟุตบอล ชมรมว่ายน้ำ ชมรมเทนนิส ฯลฯ

คุณธรรม

การพัฒนาบุคลากรและระบบงานที่เห็นคุณธรรมและความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ สุจริต ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG)

บางจากฯ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง โดยถือว่าเป็นสิ่งที่สนับสนุนต่อวัฒนธรรมในการดำเนินธุรกิจ อันได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกิจการว่าจะ “พัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม” และเมื่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เริ่มนำหลักสากลในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อมาเผยแพร่เพื่อเป็นหลักปฏิบัติสำหรับบริษัทจดทะเบียนนั้น บางจากฯ ได้นำหลักดังกล่าวมาเป็นแนวทาง และปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิถีทางการดำเนินธุรกิจของบางจากฯ

ที่ผ่านมา บางจากฯ ได้มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีแก่พนักงาน และกระตุ้นสร้างจิตสำนึกในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้ในการทำงานประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายอันสำคัญในการสื่อความไปยังพนักงานบางจากฯ ผ่านผู้ถือหุ้น ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียอื่นของบางจากฯ ถึงความยึดมั่นของคณะกรรมการบริษัทในการกำกับดูแลกิจการ บนพื้นฐานหลัก 6 ประการ ได้แก่

- 1) รับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำ (Accountability)
- 2) สำนึกต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibility)
- 3) โปร่งใส เปิดเผยข้อมูล และตรวจสอบได้ (Transparency)
- 4) ปฏิบัติต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment)
- 5) มิวสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการในระยะยาว (Vision to Create Long Term Value)
- 6) มีคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics)

นอกจากนั้น ยังมุ่งที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีแก่พนักงาน และกระตุ้นจิตสำนึกในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้ในการทำงานประจำวัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมพนักงานที่ว่า “เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” ด้วยการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พนักงานของกรรมการและผู้บริหาร รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ส่งเสริมวัฒนธรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างต่อเนื่อง และบางจากฯ ยังได้กำหนดข้อพึงปฏิบัติของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใส เป็นที่น่าเชื่อถือแก่บุคคลทั่วไป และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

นอกเหนือจากการสื่อสารนโยบายดังกล่าวแล้ว บางจากฯ ได้กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นหลักสูตรหนึ่งในการอบรมพนักงานใหม่ของบางจากฯ และเน้นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้าง

ความรู้ความเข้าใจให้แก่พนักงาน เสริมสร้างจิตสำนึกและผลักดันให้การทำกับดูละเอียดการที่ดีเป็นวัฒนธรรมองค์กร เช่น การจัดรายการ “CG นารู้” ผ่านเสียงตามสาย การจัดบอร์ดนิทรรศการการดำเนินงานและรางวัลด้านการทำกับดูละเอียดการที่ดี และได้จัดกิจกรรม “CG Day” โดยมีการจัดบอร์ดนิทรรศการการแสดงของพนักงาน

ปี 2548 “สมาชิกใหม่บ้านทรายทอง”

ปี 2549 “BCP Refinery Fantasia”

ปี 2550 “ทำดี..ตามรอยพระยุคลบาท”

ปี 2551 “เอ๊ะ อ๊ะ...ตาพิเศษเห็นนะ”

พนักงานร่วมแสดงละครเวที ส่งเสริมวัฒนธรรมการกำกับดูละเอียดการที่ดีเป็นประจำทุกปี

เพื่อตอกย้ำและเสริมสร้างความเข้าใจแก่พนักงานในการแจ้งเบาะแสและข้อร้องเรียน เมื่อพบเห็นเบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย จรรยาบรรณ หรือพฤติกรรมที่สื่อถึงการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของบุคคลในองค์กร ทั้งนี้ บางจากฯ ได้เชิญบริษัทจดทะเบียนอื่น เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงาน CG Day ของบางจากฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่แบบอย่างการกำกับดูละเอียดการที่ดีของบางจากฯ สู่สาธารณะ และเป็นการช่วยยกระดับการกำกับดูละเอียดการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนไทยด้วย

ทุกวันศุกร์ 4 โมงเย็น

ณ สถานีเสียงตามสาย 64 Next Station

เผยแพร่ความรู้ การกำกับดูละเอียดการที่ดีผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ภายใน

จนถึงวันนี้ บางจากฯ ยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการกำกับดูละเอียดการที่ดีสืบต่อไป เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ เป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนามาตรฐานการกำกับดูละเอียดการที่ดี

กิจการที่ดีของบางจากฯ ไปสู่มาตรฐานสากล ตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการบริษัทภิบาลแห่งชาติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มุ่งเน้นการยกระดับความน่าเชื่อถือของตลาดทุนไทยให้เป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล อันเป็นผลดีต่อประเทศชาติ

ส่งเสริมสร้างจิตสำนึก “การทำความดี... ตามรอยพระยุคลบาท” และการดำเนินชีวิตโดย ทศพิธราชธรรม

สร้างจิตอาสาการบำเพ็ญประโยชน์แก่พนักงานทุกคนในองค์กร (Voluntary)

บางจากฯ ได้มีการขยายงานและได้รับพนักงานใหม่เข้ามาร่วมทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อถ่ายทอด และหล่อหลอมให้พนักงานทุกรุ่น ยึดถือในวัฒนธรรม “การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อม และสังคม” สร้างสมดุลระหว่าง “มูลค่า” และ “คุณค่า” ให้กิจการ บางจากฯ จึงได้เปิดโอกาสให้พนักงาน ได้ทำงาน ไปพร้อมกับการเรียนรู้ที่จะทำประโยชน์ต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อชุมชน และสังคมผ่านการเป็นอาสาสมัครช่วยทำกิจกรรมต่างๆ ที่บริษัทจัดขึ้นโดยมีผู้บริหารทุกระดับเป็นแบบอย่างและทำร่วมกัน

เริ่มที่วัฒนธรรมพนักงาน : “เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น” วัฒนธรรมนี้ถูกนำมาใช้ ตั้งแต่การสรรหาพนักงานที่จะมาร่วมงานกับบริษัทฯ “เป็นคนดี” คือเป็นคนซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ทุจริต “มีความรู้” หมายถึงความรู้ความสามารถที่จะใช้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ “เป็นประโยชน์” คือ การนำความรู้ ความสามารถของตนไปใช้เพื่อทำประโยชน์ต่อผู้อื่น

เมื่อมาทำงานจึงไม่เพียงทำงานประจำที่ได้รับมอบหมาย บางจากฯ ยังได้เปิดเวทีสร้างกิจกรรมต่างๆ ให้พนักงานเลือกเข้าร่วมตามความสนใจ ซึ่งกิจกรรมแรกที่จะได้มีส่วนร่วมเมื่อเข้าเป็นพนักงาน บางจาก คือ โครงการอาหารกลางวัน บางจากฯ จะเชิญชวนให้พนักงานตามความสมัครใจ และให้กำหนดจำนวนเงินที่ต้องการบริจาคเอง โดยบางจากฯ จะอำนวยความสะดวกโดยหักจากเงินเดือนเป็นประจำ เพื่อรวบรวมและมอบให้กับโรงเรียนรอบโรงกลั่น

“อาสาสมัครบางจาก”: ประสานพลังสีเขียวสร้างประโยชน์

รูปแบบหรือเครื่องมือหนึ่งที่นำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจ คือ การสนับสนุนให้พนักงานร่วมทำกิจกรรม โดยเป็นอาสาสมัครในการทำกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการทำงานประจำที่ได้รับมอบหมายตามตำแหน่งหน้าที่ เหตุผลที่บริษัทฯ ให้ความสำคัญและสนับสนุนการเป็นอาสาสมัคร เพราะจะทำให้

พนักงานได้เรียนรู้การเสียสละทำเพื่อส่วนร่วม สร้างความเข้าใจในการร่วมกันทำเพื่อส่วนร่วม “จิตสาธารณะ” และในการทำงานอาสาสมัครยังเป็นโอกาสที่ดีที่จะทำให้พนักงาน 900 กว่าคนจากส่วนงานต่างๆ ได้มารู้จัก ได้มาเรียนรู้การทำงานเป็นทีม ได้แชร์ความคิดความสามารถ สร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ และที่สำคัญได้ภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน กิจกรรมการทำงาน “อาสาสมัคร” ของบางจากฯ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. อาสาสมัครเพื่อพัฒนาองค์กร กิจกรรมที่พนักงานสามารถเข้าร่วมได้ในปัจจุบัน ได้แก่ อาสาสมัครประหยัดพลังงาน ตีเจเสียงตามสายช่วยสื่อสารขององค์กรและเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ไปยังเพื่อนพนักงานด้วยกัน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ “การกำกับดูแลกิจการที่ดี”
2. อาสาสมัครเพื่อทำประโยชน์ให้กับชุมชนเพื่อนบ้าน จากการที่เมืองขยายตัวออกมาตามความเจริญของเศรษฐกิจ ทำให้บางจากฯ กลายเป็นโรงกลั่นที่ตั้งอยู่ในเมือง ในการอยู่ร่วมกับชุมชน ในฐานะที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน บริษัทฯ ได้เข้าไปร่วมส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนรอบโรงกลั่นในฐานะเพื่อนบ้านที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยพนักงานอาสาสมัครซึ่งเสียสละเวลาที่ว่างจากการทำงาน ได้เข้าร่วมจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน และครอบครัว และสาธารณประโยชน์ อาทิ โครงการอาหารกลางวัน อาสาช่วยสอน สนุกวิทยาศาสตร์กับน้ำมันบางจาก โครงการดูนก การจัดฟุตบอลชิงทุนการศึกษา ร่วมไปถึงการจัดกิจกรรมวันเด็กซึ่งกระทำมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่าหนึ่งทศวรรษ
3. อาสาสมัครเพื่อทำประโยชน์กับสังคม ที่สำคัญได้แก่ โครงการดูนกบางจากฯ ซึ่งเป็นโครงการที่พนักงานบางจากได้มารวมตัวกันฝึกฝนเป็นผู้นำดูนก จนมีความรู้ความสามารถ พัฒนาเป็นกิจกรรม “ดูนกบางจาก” ที่จัดขึ้นเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรัก ห่วงแหนในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างความรัก ความผูกพัน ระหว่างสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ ในแต่ละปี ผู้นำดูนกบางจากฯ ยังได้ไปเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมอนุรักษ์นกให้กับ สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ในเทศกาลสำรวจนกตามแหล่งต่างๆ เช่น ดอยอินทนนท์ นันทนน้ำในช่วงฤดูหนาวของเอเชีย (Asia Midwinter Waterbird Census) รวมทั้งนำดูนกให้กับหน่วยงาน ชุมชน ต่างๆ ที่ติดต่อมา

กิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ การทำสาธารณะประโยชน์ ล่าสุด ในกรณีเกิดธรณีพิบัติ คลื่นยักษ์ สึนามิ ซัดเข้าสู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พนักงานบริษัทฯ ได้ไปร่วมเป็นอาสาสมัครบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน พร้อมก่อสร้างซ่อมแซมโรงเรียนด้วย

แนวคิดในการทำงานอาสาสมัคร

- ใช้ความรู้ความสามารถในการทำประโยชน์ในการทำกิจกรรมต่างๆ
- เพื่อนชวนเพื่อนมาร่วมกันทำ
- สร้างการมีส่วนร่วม
- มีแผนงานและการประเมินผล

กระบวนการทำงานของกลุ่มอาสาสมัครบางจาก

เมื่อบางจากฯ มีกิจกรรมจะมีการประกาศเชิญชวนผ่านการสื่อสารภายในองค์กร เมื่อได้พนักงานที่สนใจแล้วจะมีการนัดหมายปรึกษาประชุมวางแผนกัน แบ่งงาน ความรับผิดชอบโดยผู้นำกลุ่มไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารของบางจากฯ แต่อาจเป็นผู้นำตามธรรมชาติของกลุ่มพนักงานนั้น ทั้งนี้อาจมีรูปแบบการทำงานร่วมกันที่แตกต่างกันไปตามลักษณะกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมที่จัดประจำเช่น อาสาสมัครเสียงตามสาย กิจกรรมที่มีประจำ แต่พนักงานจะหมุนเวียนมาช่วยทำ เช่น กิจกรรมต่างๆ ที่ทำกับชุมชน และกิจกรรมที่เป็น Event ทำเป็นครั้งๆ ไป เช่น วันเด็ก จะมีปีละ 1 ครั้ง เป็นต้น

- ตัวอย่าง : การทำงานของดีเจเสียงตามสาย รายการ “สถานีกฎหมาย”

ความเป็นมา : บริษัทฯ จัดสื่อเสียงตามสายเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวกับองค์กร และอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง เจ้าหน้าที่ในส่วนกฎหมายได้มาร่วมเป็นอาสาสมัครจัดรายการ โดยตั้งชื่อรายการว่า “สถานีกฎหมาย” เป็นการรวมตัวกันทำงานของพนักงานเฉพาะส่วนกฎหมาย

รูปแบบรายการ “สถานีกฎหมาย” : จะเป็นการให้ความรู้เรื่องกฎหมาย โดยดีเจจะ Apply/simplified ข้อกฎหมายที่พนักงานควรรู้มาเป็นเรื่องราวที่ง่ายๆ พร้อมตัวอย่างที่ทันสมัยและเกมส์ที่สนุกสนาน

วิธีการทำงาน :

เจ้าหน้าที่กฎหมายจะนำข้อกฎหมายมาเลือก จากนั้นก็จัดทำ Script กำหนดรูปแบบการพูดคุยกันของ DJ ซึ่งจะเวียนไปแต่ละสัปดาห์ โดยงานผู้จัดการเป็น 1 ในทีมที่ทำหน้าที่ช่วย Comment ให้คำแนะนำพร้อมสนับสนุนของรางวัลในการเล่นเกมส์

- ตัวอย่าง : การทำงานของกลุ่มอาสาสมัครจัดงาน “วันเด็กบางจาก”

ความเป็นมา : บริษัทฯ มีการจัดงานวันเด็กมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2535 เพื่อเปิดให้พนักงานได้มีโอกาสทำประโยชน์ให้กับชุมชนที่อยู่รอบโรงกลั่น จากการจัดต่อเนื่องมาเป็นเวลานานถึง 16 ปี ทำให้มีครอบครัวจากชุมชนมาเที่ยวงาน มากเพิ่มขึ้นทุกปี ล่าสุดมีจำนวนผู้ร่วมงานกว่า 3,000 คน กิจกรรมนี้จึงกลายเป็นงานประเพณีของพนักงานบางจากที่จะมารวมตัวกันทำงาน

วิธีการทำงาน :

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบจะจัดตั้งกลุ่ม Core Team พนักงานที่สนใจและทำกิจกรรมนี้มาอย่างต่อเนื่อง
2. การประชุมระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบและ Core Team เพื่อพิจารณาร่างแผนงาน
3. ผู้ประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบจะนำร่างเสนอให้ผู้บริหารระดับสูงพิจารณาและอนุมัติงบประมาณ
4. ปรับปรุงแผนงานและประชุมทำ Action plan และ Core Team จะเริ่มงานที่ได้รับหมายจากกลุ่มไปประสานหา informal network มาช่วยทำงานจำนวนมากน้อยตาม
5. หลังจากการจัดงานมีการสรุปทบทวนหาสิ่งที่ดี และสิ่งที่ต้องพัฒนาเพื่อให้การจัดงานวันเด็กมีคุณค่าและเป็นประโยชน์มากขึ้น พร้อมการเสียงขอบคุณ Staff ทุกคน โดยผู้บริหารจะมาร่วมด้วย สิ่งที่เป็นที่บริษัทฯ สนับสนุน

เนื่องจากกิจกรรมอาสาสมัคร บริษัทฯ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน บริษัทฯ ได้ให้ความสนับสนุนในด้านต่างๆ คือ

1. สนับสนุนด้านเวลา ให้พนักงานเข้าร่วมในกิจกรรมที่สนใจได้ โดยปรึกษากับผู้จัดการ และดูแลจัดสรรไม่ให้เกิดผลกระทบต่องานที่รับผิดชอบ
2. ช่วยพัฒนาพนักงานให้มีทักษะและความรู้ในการทำงานเป็นทีม โดยการจัดอบรมสัมมนาให้กับกลุ่มงานอาสาสมัคร เช่น การอบรมและสัมมนาการประชุมอย่างสร้างสรรค์ พร้อมการพัฒนาแผนงานให้กับทีมอาสาสมัครเสี่ยงตามสายและประหยัดพลังงาน เป็นต้น
3. ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา บริษัทฯ การทำงานอาสาสมัครนี้มาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีด้วย โดยกำหนดเป็น Individual KPI ของพนักงาน

การสร้างเครือข่ายเสริมสร้างจิตสำนึกให้ธุรกิจในสังคมไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Network)

บางจากฯ เห็นถึงความสำคัญในการที่องค์กรธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ ชุมชนท้องถิ่น ประชาสังคม องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร รวมทั้งองค์กรเพื่อการพัฒนา และสถาบันการศึกษา ที่ต้องการทำดีเพื่อสังคม จะต้องผนึกกำลังเป็นกลไกทำงานร่วมกันในการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และร่วมกันทำกิจกรรม รวมไปถึงการเชื่อมโยงนำกิจกรรมที่ดีเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายมาช่วยกันทำซึ่งจะทำให้เกิดผลดีในวงกว้าง มากกว่าการดำเนินการเองเพียงองค์กรเดียว การเป็นสมาชิกและคณะกรรมการ ได้แก่

1. คณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมไทย (Thailand Business Council For Sustainable Development – TBCSD) ซึ่งเป็นเครือข่ายของ World Business Council for Sustainable Development – WBCSD) และมีบริษัทชั้นนำในประเทศไทยเป็นสมาชิก ในการร่วมมือ บริษัทเป็นสมาชิกก่อตั้ง และได้เข้าร่วมทำกิจกรรม CSR Sharing แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การเรื่องการจัดการองค์ความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
2. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ร่วมทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับบางจากฯ มาอย่างต่อเนื่อง
3. สมาคมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน (The Oil Industry Environment Safety Group Association : IESG) โดยเป็นสมาชิกหลักของสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการช่วยเหลือและบรรเทาปัญหาการรั่วไหลของน้ำมันในน้ำ
4. คณะกรรมการกิจกรรมเพื่อสังคม หอการค้าไทย
5. คณะกรรมการ เครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social Venture Network Asia (Thailand) –SVN) ซึ่งเป็นเครือข่ายของ SVN ยุโรป ทำงานด้าน CSR โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์

การแลกเปลี่ยนและทำกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกัน ได้แก่

1. การสนับสนุนโครงการแวนแก้ว ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต โดยการเชิญให้มาทำแวนให้กับชาวบ้าน เด็ก และผู้สูงอายุ ร่วมกับพนักงานบางจาก ซึ่งช่วยทำให้ชาวบ้านมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

2. การทำโครงการรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วเพื่อนำไปผลิตเป็นไบโอดีเซล ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ที่มีความต้องการจะช่วยกันบรรเทาปัญหาด้านสุขภาพที่เกิดจากการรับประทานอาหารที่ใช้ไขมันทอดซ้ำ และลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งน้ำมันพืชใช้แล้วลงสู่ที่สาธารณะ
 - หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กรมโยธาและผังเมือง กรมพัฒนาทางชนบท กองทัพภาคที่ 2 โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โรงพยาบาลค่ายสุรนารี
 - ภาคเอกชน ได้แก่ บริษัท ไอบีเอ็ม ประเทศไทย จำกัด ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และบริษัทในเครือ NCC กรุ๊ป และพันธมิตร ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์ สมาอุตสาหกรรม โรงงานยาสูบ และร้านแบล็คแคนยอน
 - ภาคประชาชน โดยทำโครงการรับซื้อน้ำมันพืชใช้แล้วส่งมอบไปรับซื้อจากพ่อค้าแม่ค้า ประชาชนในตลาดต่างๆ
 - สถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนวัดธรรมมงคล และโรงเรียนในสังกัด กทม. โรงเรียนสตรีวิทยา 2 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ฯลฯ
 - การเผยแพร่ความรู้การจัดทำบัญชีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิต และหนังสือพิมพ์ประชาชาติ

เผยแพร่ความรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียง

ในปี 2540 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนคนไทยในวงกว้าง สำนักงานจัดการทรัพย์สินส่วนพระองศ์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ บริษัทมณฑลชัยพัฒนา จำกัด และ บางจากฯ ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดพิมพ์ พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 4 ธันวาคม 2540 เพื่อเป็นคู่มือและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนในภาวะดังกล่าว ซึ่งได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นจำนวนมากโดยได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ติดต่อกัน 2 ปี รวมทั้งสิ้น 800,000 เล่ม

คู่มือการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนในภาวะวิกฤต

เพื่อส่งเสริมความรู้การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บางจากฯ ได้ให้การสนับสนุนงานพัฒนาวิจัย และการเผยแพร่กิจการของโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา ตลอดมา เช่น

- ปรับปรุงหน่วยผลิตไบโอดีเซล /ปรับปรุงบอร์ดนิทรรศการ / จัดทำแผ่นพับ
- จัดทำวีดิทัศน์ไบโอดีเซลและเอทานอล / จัดทำสไลด์ทัศนูปกรณ์ / จัดทำแผ่นพับ
- ปรับปรุงระบบเสียงศาลาหมามงคล / จัดทำบอร์ดนิทรรศการโรงสีข้าว

- โครงการผลิตเบต้ากลูแคนจากกากยีสต์แอลกอฮอล์ ปรับปรุงหน่วยผลิตเบต้ากลูแคนให้อยู่ในสภาพดี พร้อมสาธิต รวมถึงการจัดทำบอร์ดนิทรรศการเพื่อนำเสนอรายละเอียดโครงการผลิตเบต้ากลูแคนต่อสมเด็จพระเทพฯ และให้กับผู้เข้าเยี่ยมชมโครงการ

- โครงการผลิตถ่านแกลบ สนับสนุนการปรับปรุงเตาเผาแกลบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจัดตั้งจนวนกักเก็บความร้อน และปรับปรุงให้อยู่ในสภาพดี พร้อมสาธิต รวมถึงการจัดทำบอร์ดนิทรรศการเพื่อนำเสนอรายละเอียดของโครงการเตาเผาแกลบ

